

DE GEWIGTIGSTE GEBEURTENISSEN

**Het studentendagboek van
Adolph F.L. graaf van Rechteren Limpurg
1814 - 1817**

M.L. Hansen (ed.)

DE GEWIGSTIGSTE GEBEURTENISSEN

**Het studentendagboek van Adolph F.L. graaf van Rechteren Limpurg
1814 - 1817**

Inhoudsopgave

Inleiding	7
Eerste deel	9
Eerste studiejaar te Leiden	9
De zomervakantie van 1815	33
Tweede studiejaar te Leiden	37
Een reis door Duitsland	44
Tweede deel	46
Promotiejaar	55
Derde deel	73
Jeannette van Knobelsdorff	73
Heer van Almelo	76
Afscheid van Leiden	79
Een verloren liefde	83
Literatuur	95
Index	96

Inleiding

Na een opleiding in het instituut van de heer Quanjer te Zwolle, studeerde Adolph Frederik Lodewijk graaf van Rechteren Limpurg tot Rechteren (1793-1851) in Zuid-Duitsland, te Erlangen. Dat lijkt ver van huis maar Adolph was er goed bekend. De familie Van Rechteren Limpurg had bezittingen in het nabij gelegen Sommerhausen, en Adolph was er meermaals op bezoek geweest.¹

Na Erlangen had Adolph overwogen zijn studie in Leipzig voort te zetten, maar waarschijnlijk veranderde hij van plan door het overlijden van zijn vader. Twee maanden na diens dood schreef hij zich aan de universiteit van Leiden in voor een studie in de rechten. Bij het overlijden van zijn vader was de erfenis van Adolfs grootmoeder nog niet tussen zijn vader en diens broer verdeeld. De Nederlandse bezittingen Almelo en Vriesenvveen werden enige tijd later aan Adolph toebedeeld en zijn oom erfde de Duitse goederen. Adolph werd, als oudste zoon, steeds meer betrokken in de zaken van de familie. Adolfs moeder en zijn neef Willem van Heeckeren van Nettelhorst namen de dagelijkse honneurs waar, maar de uiteindelijke beslissingen werden aan Adolph overgelaten.

De studieperiode te Erlangen was Adolph bijzonder goed bevallen, zijn vrienden en vriendinnen liet hij node achter. Met enige van hen correspondeerde hij nog een tijd. Van langere duur was zijn vriendschap met Joan P. baron Sloet tot Tweenijenhuisen. Sloet had ook bij Quanjer op school gezeten, studeerde eveneens te Erlangen en ging toen ook naar Leiden. Behalve vrienden zouden de twee jongens ook zwagers worden, want Sloet trouwde met Adolfs zus Florentina C.E gravin van Rechteren Limpurg.

Adolph begon het dagboek op de dag van zijn vertrek naar Leiden. Hij had heimwee naar Erlangen en miste zijn vele vrienden. In Leiden was het lang zo gezellig niet. Zijn Leidse vriendenkring breidde zich echter snel uit. Zijn zus Flore was in Leiden op een school voor jongedames en zij maakte al snel deel uit van de vriendenclub, net zoals de zusters van medestudenten. Adolph nam volop deel aan het sociale leven, hij kwam veel bij de hogere standen aan huis. Hij werd uitgenodigd voor diners, soupers en bals, en werd voorgesteld aan de koning en aan leden van de koninklijke familie. Hij bezocht veelvuldig theatervoorstellingen en ging op studentikose wijze te keer. Hij wandelde ook veel, alleen of in gezelschap, in gedachten verdiept of disputerend. In navolging van Jean Jacques Rousseau had men de schoonheid van de natuur ontdekt en bovendien werden korte wandelingen noodzakelijk geacht voor de spijsvertering. In 1792 verscheen het *Sittenbuch für junge Leute* waarin de gevleugelde uitspraak: 'Nach dem Essen sollst du stehn, oder tausend Schritt weit gehn'. Rond 1800 werd wandelen een sociaal tijdverdrijf dat bestond uit flaneren, zien en gezien worden, iets drinken en kletsen. Wie het zich kon veroorloven wandelde dagelijks, wandelen was gezond, sociaal en gezellig.² Al wandelend - meestal in en rondom Leiden - verwerkte Adolph verdriet en melancholie, en doorgrondde hij zichzelf.

Adolph van Rechteren Limpurg schreef in het eerste Leidse jaar niet erg veel over zijn studie. Het tweede jaar besteedde hij er meer aandacht aan, hij ging minder vaak uit en maakte het minder laat. Hij bereidde zich serieus voor op zijn promotie en zijn bestuurlijke taak als heer van Almelo. Dat hield echter ook in dat Adolph vond dat hij zich in 1815 niet als vrijwilliger kon aanmelden in de laatste strijd tegen Napoleon. De studenten richtten een corps op maar Adolph bedankte. Zoals zijn zus zei: studeren en vechten gaan niet samen. Zijn moeder

1 Hansen, *Reiseboek*.

2 König, *Eine Kulturgeschichte des Spazierganges*.

vond het om een andere reden verstandig, ze was er geen voorstander van dat haar zoon de koning steun bood. Zij merkte op dat diens 'handelwyze' tegen Adolfs vader 'al te sensibel' voor de familie was geweest. 'Het beste en wyste' was zich er buiten te houden en zij raadde Adolph zich niet aan de praatjes te storen en zich niet tot exerceren te laten overhalen. Als ze lastig worden, ga dan weg, schreef zij. Dat is beter dan 'impertinenties te laten zeggen' en 'zig te klappen'.³ Adolph liet een enkele keer merken dat hij dit standpunt betreurde. Maar zijn aandacht voor de vrouwen nemen in zijn dagboek heel wat meer regels in beslag.

Adolph bekeek de andere sekse met belangstelling en werd soms verliefd. Maar toen hij Jeannette van Knobelsdorff had gezien, doorliep hij alle denkbare stadia die bij een verliefdheid horen. Het liefdeleven van Adolph bereikte hoge gelukzaligheid en diepe melancholie. Hij schreef regelmatig over zijn grote liefde en zijn liefdesverdriet. In zijn schrijfwijze zijn elementen uit de 'sentimentele' literatuur te herkennen. Als de emoties zo heftig werden dat ze eigenlijk onbeschrijflijk waren, werd gebruik gemaakt van typografische technieken zoals streepjes en uitropeptekens.⁴ De emoties over een liefde tekende Adolph op met 'O!', of enkel maar met - - - of 'f'. Als de stemming wat vrolijker aanvoelde, noteerde hij dat met een frivool krulletje.

Waarom hij zo lang, te lang, talmde om Jeannette ten huwelijk te vragen was ook voor menig tijdgenoot een vraag. Jeannette verloofde zich met een ander. Het duurde nog jaren voordat Adolph in het huwelijk trad, ook toen maakte hij geen haast.⁵ Zijn bruid was Elisabeth W. van Massow, een meisje waarmee hij in zijn Leidse periode regelmatig contact had, maar voor wie hij toen geen speciale belangstelling had getoond.

Het originele dagboek wordt in het Historisch Centrum Overijssel (HCO) bewaard, in het huisarchief (HA) Almelo, inventaris nummers 774 en 775. In het familiearchief (FA) Van Rechteren bevinden zich brieven aan Adolph waarmee de annotaties bij het dagboek zijn aangevuld. De veelvuldige afkortingen die Adolph van Rechteren Limpurg gebruikte, zijn vaak onbegrijpelijk en daarom niet nader aangeduid.

De eerste tijd hield Adolph zijn dagboek elke dag bij. Naarmate zijn studie hem meer in beslag nam, en hij minder sociale contacten en dus minder te vertellen had, sloeg hij soms wel twee weken over. Het dagboek is door Adolph verdeeld in drieën. Het eerste deel eindigt halverwege de reis naar Duitsland. Het tweede deel eindigde met zijn promotie. Het laatste deel is gewijd aan wat hij noemde 'de gewichtigste gebeurtenissen des levens': zijn positie als heer van Almelo en de liefde.

De transcriptie is - tegen de regels in - voorzien van niet door Adolph van Rechteren Limpurg geschreven tussenkopjes die echter voor de periode typerend geacht worden, ze zijn vet weergegeven. De schrijfwijze is zo veel mogelijk gehandhaafd. Alleen daar waar het voor de leesbaarheid nodig was, is de interpunctie aangepast of een schrijffout verbeterd.

3 HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag Q.

4 Meijer, "Houdt altyd in het oog dat gy een christen zyt", 3-10.

5 Van Lennep, *Nederland in den goeden ouden tijd*, 165.

EERSTE DEEL

Eerste studiejaar te Leiden

Dagboek
Van
Adolph Frederik Lodewijck
Grave van Rechteren
Limpurg
Studiosus utruisque juris
Te
Leijden den 25^e November
1814.

[1] November [18]14

23 [november] Na dus mijn plan; mij naar de Hooge School te Leijden om mijn studien en Academ[ische] loopbaan te voltoijen; wel beraamt en overwogen⁶; en mijne Afscheid visites gemaakt te hebben⁷; begaf ik mij s'avond's om 10 uur naar ter Zweige om van daar s'morgens met De Deligence te vertrekken. Het afscheid van mijne dierbare moeder veroorzaakte mij nu natuurlyk niet zooveel droefheid als wel soms anders bij reisen naar Germania.⁸ Ik was goed gelogeed.

24 [november] Reeds om 4 uur rees ik van mijn lager op en begon om 5 u[ur] met 2 Joden mijn reis. Joël, de Directeur der Lotterij te Zwoll, en de ander was nog een jong mensch. Het weer was koud en nevelagtig. Op de *Deele* dronken wij een bordel[aise].⁹ Te Leuvern¹⁰, 7 u[ur] v[an] Zwoll, kregen wij versche paarden. Ook passeerden wij *Nijkerk*. Te Amersfoort bleven mijne reisgenoten, en voer dus nog 4 [uur] alleen tot *Utrecht*. De chausseé of steenweg voor eenige twee jaren door de koning aangelegd was nog goed geconserveerd. Te Utrecht moest ik nog 2 uur op de nagtschuit op Leijden wagten, welke om 8^t u[ur] afvoer.

[2] 24 [november] Een Heer van Heerde en ik huurden de Roef af. Te Woerden stapten wij even uit dog van daar sliep ik tot Leijden. Aldaar aangekomen zynde, vond ik een man welke mijn Zuster¹¹ mij had gestuurd, die mij naar de Herberg in de goude Leeuw bragt, waar ik mij nog een wijinig op het bed legtte.

25 [november] Om 8^t uur dejeuneerde ik en om 10 [uur] begaf ik mij tot myn Zuster bij

6 In september 1814 was Adolph van Rechteren Limpurg nog van plan zijn studie in Leipzig voort te zetten (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag E). Waarschijnlijk heeft het overlijden van zijn vader op 20 september 1814 daar verandering in gebracht.

7 Onder anderen naar Overlaar en Arnhem (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag F).

8 Adolph had gedurende twee jaar te Erlangen, in Zuid-Duitsland, gestudeerd.

9 Een bordelaise is een fles bordeaux-wijn.

10 Leuvenum.

11 Florentina C.E. (Flore) van Rechteren Limpurg.

Mevr. Le Jeune op het Vliet.¹² Deze bragt mij met eene mevr. Taxier naar myn Kamers bij F.A. Metscher, Hoedemaker op de Brestraat tegen over het Stadhuis¹³, een voor en agter kamer. De Hospita zette ons koffij. Daarna bragt ik mijn Zuster retour, en wilde tevens Roosendael¹⁴ gaan bezoeken, welke niet te huis was. Bij mijn retour vond ik een Contubern¹⁵ op mijn kamer, welke zeer vriendelyk tegen mij was. Ik moest met hem, en noch een namens [niet ingevuld] voor den dag op zijn kamer eeten, en daar na in gezelschap van nog eenige een wandeling door de stadt doen. Bij Voordendag thee drinken en zoo het overige van den dag in hun gezelschap doorbrengen. S'avonds was ik bij Roozendael tot [niet ingevuld].

[3] [26 november] S'middags at ik bij Roosendael. Was ook veel in het gezelschap van Fl[ore] en voordat ik iets onaangenaams in mijn binneste voelde; ja een zeker gemis kan men zich voorstellen.

27 [november] Maakte met Roosendael een bezoek bij de Profes[sor] Tijddeman. - At dien middag wederom bij R[oosendael]. Hy gong ook met mij naar 2 studenten *Stoop* en *Kist* genaamt, om omtrent mijn partijtjen te spreken. S'middags dronk ik bij Belman thee. Savond's by Fl[ore].

28 [november] Ik at in de goude Leeuw aan de public[qu]e tafel in gezelschap van meer studenten. Daarna maakten wij een wandeling, dronken thee bij Voorde[n]d[a]g. S'avonds was ik bij Belun en Verleyt waar wij Jassen¹⁶ speelden en tot 12 uur te zamen bleven. Men disputeerde ook nog over: vriendschap en liefde.

29 [november] Reeds om half agt arriveerde Oom Willem met wien ik om half 11 met de schuit naar Den Haag vertrok. Aldaar keerden wij in de goude Engel bij Porta in. Meere visite wilde wij maken; egter vonden wij geen mensch te huis als Pols en Kloese.¹⁷ S'avond's in de Commedie Francais, ter Eere van de Geboortedag d[er] Prinsses v[an] Brunswyk.¹⁸

[4] 29 [november] werd *Jean de Paris* gegeven, eene schone historique oper.¹⁹ Om 11 [uur]

12 Mevrouw Le Jeune hield een school, zij had tegen betaling een paar meisjes in huis om hun opvoeding af te ronden. Op verzoek van Adolphs moeder hielp zij Adolph met praktische raad (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag Q).

13 De één kilometer lange Brestraat liep dwars door het centrum van Leiden, het stadhuis lag op het hoogste punt. Zijn zus Florentina had de woonruimte voor hem gehuurd, voor driehonderd gulden per jaar. Een adressering: 'Monsieur le Comte Rechteren Limpurg, etudianten droit & & a Leijde', was voldoende (Van Strien, *De ontdekking*, 78; HCO FA Van Rechteren, inv. nrs. 221 Omslag E en 223).

14 Stephan Roosendael was een zoon van de dominee van Dalfsen bij Rechteren. Hij studeerde ook in Leiden.

15 Een conterbunaal, een medekostganger of kamergenoot. Mogelijk Bernman of Scheltema, studenten die in hetzelfde pension woonden (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 223).

16 Jassen, het kaartspel kruisjassen of een variant daarop: klaverjassen.

17 Mogelijk een zoon van Van Heeckeren van de Cloese, die overleed voordat hij de volwassen leeftijd bereikte (*Nederland's Adelsboek* 84 (1994), 286-288).

18 Frederica L.W. prinses van Oranje, dochter van Willem V, was op 28 november 1770 geboren. Zij was in 1790 met Karel G.A. hertog van Brunswijk-Wolfenbützel gehuwd.

19 Adolph beschreef de avond aan de Markgravin douairière de Baireuth, geboren prinses de Brunsvic-Lunebourg, te Erlangen. Den Haag was feestelijk geillumineerd en tijdens de 'grote opera galla' in het Theatre Français had Adolph alle leden van de koninklijke familie gezien (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 223).

kwamen wij t'huis.

30 [november] S'morgens had ik eene lange Conferentie met Van der Spijk. Ook waren [wij] eenige malen bij Kloese. Aan de table d'hotte²⁰ leerde [ik] een huzaren officier namens Nepveu kennen. Om half 5 vertrok ik weder met de schuit op Leijden, waar ik om 8^t u[ur] arriveerende, een brief van Mama vond. Om 10 [uur] kwam Oom [Willem] terug.

31 [november] S'morgens liet ik mij bij van Kemper Rect[or] Magnif[icus] inscriberen. S'middags at ik te huis. S'avond's maakten wij bij Mevr. Le Jeune een bezoek.²¹ S'avond's schreef ik nog een brief aan Mama, zoo als ik ook aan Sloet²² geschreven had.

December 1814.

1 [december] Bij het kriecken van den daagraad verliet Oom [Willem] zyn ruststeeden, en begaf zich naar Zwol terug. Om 12 u[ur] bezocht ik met Belman voor de eerste reis De Instituten by Prof[essor] van der Kesel, en om 1 u[ur] De Historia Saris bij Prof[essor] Tijdeman. Om 4 u[ur] Jus naturae bij Van Kemper. [5] Mijn middagstafel nam ik voor de hand in de goude Leeuw: Ik dronk bij V[an] d[e] Wijnpers thee. Schreef s'avonds aan Dorette.²³

2 [december] Bezocht de 3 voor heen genoemde Col[l]eges, dronk thee bij Laathoven, en ging dan met Belman in de Commedie welke zeer vol was. Er werd een stuk van den hier zoo beliefden Kotzebue²⁴ gegeven, het welk eerst tegen 11 u[ur] ten einde liep. B[elman] dronk bij mij.

3 [december] Was bij Voordendag verzogt thee te drinken, en den avond te passeren in gezelschap van Mynh[eer] Teremd, eene H[eer] Berk enz. Wij speulden Jassen, ik amuseerde mij tamelijk. Tot 12 [uur] bleven wij te zamen.

4 [december] Ik was bijzonder hipocondreus en melancholisch; zoo dat ik de bitterste tranen stortede. Ik ging een wijgnig met Roosendael promeneren, na het eten t'huis. S'avond's een wijgnig bij Le Jeune, edog Flore was niet te huis. Het overige van den avond in diep gepeins op mijn kamer.

5 [december] S'avond's was ik van Mevr. Le Jeune verzogt de Dames te accompagneren, om 5 [uur] dronk ik thee bij Tijdeman, en om 7 [uur] met de Dames in een koets op de lappen.²⁵ Met Delormais en De Weert. S'avonds bleef ik er punsch drinken tot 11 uur. Had mij heerlyk geamuseerd.

[6] 6 [december] Post Jus naturae dronk ik met eene Vosmar bij Rosendael thee. S'avond's t'huis.

20 Table d'hôte: open tafel in een hotel.

21 Waarschijnlijk raakte Adolph hier onder de indruk van een van de meisjes, een 'brunette met het vlekken op de wang' (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag F).

22 Zijn studievriend Jan Sloet tot Tweenijenhuisen. Adolph had samen met hem te Zwolle en te Erlangen gestudeerd. Sloet was nog in Erlangen.

23 Dorette von Lang te Erlangen. Waarschijnlijk was dit het meisje waar Adolph verliefd op was.

24 August F.F. von Kotzebue (1761-1819). Von Kotzebue was een vruchtbaar toneelschrijver van ten dele sentimentele, ten dele frivole amusementsstukken. Hij verzette zich tegen vooroordelen en schijnheiligheid en was vrijmoediger over erotische zaken dan volgens de vele moralisten van zijn tijd was toegestaan. Adolph had, met zijn vader, enige van Kotzebue's toneelstukken in Duitsland gezien (Worp, *Geschiedenis*, 462-267; Blom, *La France*, 125; Hansen, *Reiseboek*, 46, 47, 52).

25 Een sleevoets. Om het glijden te vergemakkelijken hield de voetsier vette lappen onder de ijsers (Van Strien, *De ontdekking*, 36, 98, 108).

7 [december] was ik bij Roosendael verzogt, om den avond te passeren, dog eerst om 9 uur. Dog toen ik er kwam, vond ik niemand als Van der Wal. Wij speelden een l'ombre²⁶ tot 12 uur.

8 [december] Van Dorp dronk bij mij thee. S'avond's was Roosendael een wijnig bij mij.

9 [december] Schreef voor de eerste keer bij Van der *Kesel*, het gong tam[e]lyk. S'avond's was [ik] in het Nut van 't Algemeen, waar eene heerlijke redevoering over de werken v[an] Scheakspaar²⁷ gedaan werd, en Arsensies heerlyk eigen gecomponeerde gedichten reciteerde. Het was er schriklijk vol tot 8½ [uur].

10 [december] Schreef aan Mama. Dronk bij Mevrouw Le Jeune thee tot 7 [uur]. Om 9 [uur] naar Rosendael, waar ik de twee Heister's en Repelaar leerde kennen, de laaste scheen mij bijzonder wel en goedig toe. Wy speelden Jassen, dronken bischop[swijn]. Ik was van een goede luim. Tot 2 uren duurde het.

11 [december] Schreef aan Gronsveld²⁸, onder het storten van meenige tranen. Herdenkende eene schoone helaas niet wederkerende tijd. Bleef tot 2 [uur] t'huis, ging alleen een wijnig wandelen. Na het [7] eeten ontmoetede ik Rosendael, Stoop, V[an] d[e] Wall en Repelaar. Met deze ging ik een wandeling doen, by de 3^{d[e]} thee drinken en om 5 [uur] met Roos[endael] in de Pieterskerk om Pluijgers zijne intrede te horen.²⁹ De kerk was stoppende vol. S'avond's thuis.

12 [december] Repelaar en Roos[endael] dronken bij mij thee, dan gingen wij in de Commedie waar een stuk van [niet ingevuld] gegeven wierd en een kleine opera tot nastukjen. Om 11 [uur] ten einde zijnde, gingen wij op den Burg³⁰ biefstuck eeten tot 12 uur. Brief van huis van *Schnurbein*, *Hofman* - - -

13 [december] Om 2 [uur] ging ik een oogenblik naar Van Dorp, om hem te verzoeken, dat myn partijtjen door zoude gaan.³¹ Om 5 [uur] maakte ik met Roos[endael] bij Dom[inee] Pluijgers een visite. Om 9 uur kwam Roos[endael] nog bij mij.

14 [december] Bij Van Dorp komende, hoorde ik, dat ik mijn partijtjen met eene *Mulder* van Amst[er]dam zou geven, en wel een ousterpartij. Om 5 [uur] maakte ik met dezelve de zaak in orde. Gaf 2 kaartjes, bij Massow³² en Van Bommel. Van 10 uur kwam Roos[endael] en V[an] d[e] Wall bij mij ombren.

15 [december] Met Mulder maakte ik [de zaak in orde] en sprak alles af. Om 6 [uur] en sort de bas een visite maken aan Mevr. *Massow*.³³ Zij was zeer vriendelijk, het gesprek viel veel

26 El hombre, een van oorsprong Spaans kaartspel, door drie personen gespeeld.

27 William Shakespeare (1564-1616).

28 De familie Von Gronsveld-Diepenbrock te Erlangen.

29 Hervormd predikant Johannes A. Pluijgers had vanaf 1811 te Zwolle op de kansel gestaan en was vandaaruit naar Leiden gegaan (Streng, *Zwols Biografisch woordenboek*).

30 De burcht was een heuvel in het centrum van Leiden, bij de samenloop van de Oude en de Nieuwe Rijn. Het had de vorm van een suikerbrood met daarop een ronde toren waar waarschijnlijk een restaurant in gevestigd was (Van Strien, *De ontdekking*, 81).

31 Adolphs moeder had aangeraden 'eerst een partij zoals gebruikelijk' te geven. Zij was bezorgd dat haar zoon te karig voor zijn positie zou zijn en had daar graag extra geld voor over (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag Q).

32 Van Massow was een oud-adellijke familie, uit Pommern afkomstig (*Nederland's Adelsboek* 88 (1999), 161-167).

33 Maria C.F. (de) Vignon, gehuwd met Godefridus van Massow.

over de Riedesels³⁴, myn lieve Vader, Reisen, Deutschland enzv. S'avond's t'huis.

35

[8] 16 [december] S'morgens dronk ik bij Repelaer een bordel[aise]; sprak Videatur ook nog. Dronk bij de eerstgenoemde thee; bleef tot half 8 en vond, dat hij een goed, onbedorven jongeling was. Alsdan was ik nog tot 10 uur by Flore.

17 [december] S'morgens gong ik met Repelaer en naderhand met Rook [en] Van Delen. At te huis; Videatur dronk bij mij thee, dan gongen wij in de Commedie [waar] Gysbrecht van Amstel³⁶ wierd gegeven. Toen hetzelfde ten einde gelopen was begafen wij ons naar Koopman, om aldaar de pret op swijnerij bij te wonen.³⁷ Er waren maar nog 3, dog de andern kwamen weldra. Wij moesten een oogenblik uit de kamer gaan, en wierden toen als Leijdsche studenten geadmiteerd. Vervolgens wierden er ousters en koud eeten opgedisch, roode en Rhijnsche wijn gezopen. Roosendael raakte weldra sat, op het laast wierden er Condities gedronken, (op het welzyn van de Senaat, Amicitia, [onleesbaar] en Collegium Supremand. Ik kreeg het een wijinig weg. De Personen waren, - Molenaar, *Rector*, V[an] Dorp, De Rook, Vorhinnen. *Rector* J. Timmerman, Brouwer, Boxman, Stoop, V[an] Vloten en Roener. [9] Te huis, een wijinig in het bed liggende wierd ik misselijk, dog sliep gerust in.

18 [december] Ontwakende, was ik verschrikkelijk benouwd, en gaf eenig gal over. Ik bleef lange tijd in het bed liggen. Stoop [en] De Rook kwamen mij bezoeken; ik verspilde de dag aldus tot 7 [uur]. Alsdan gong ik naar Repelaer en was daar in het gezelschap van Van der Wal en Stoop. Ik dronk thee en koffij, bleef tot 11 uur.

19 [december] S'morgens maakte ik een schoonmaak. Maakte om 6 uur een visite bij Mevr. Van Bommel, het was er zeer styf en op een hoge voet, dus lang niet zoo als daar naast. Van daar bragt ik kaartjes bij Heldewier en V[an] Balvern en was dan een oogenblik op school, s'avond's t'huis (Leijden is niet Erlang[en]).

20 [december] Schreef een brief aan Mama; na het Jus naturae dronken Borgers, Hoefhamer en Belmann bij mij thee. S'avond's t'huis, in geen beste luim zijnde, bij *Heister*.

21 [december] Maakte bezoek bij Mevr. Heldevier, waar een dogter in huis, die er niet kwalyk uitziet. Dan nog by Van Balvern, dog deze waren niet t'huis. Om 9 uur had ik Roos[endael], V[an] d[e] Wal, d[e] Heistersen, [en] Repelaer bij mij verzogt tot 1½ [uur] op bischop[swijn], *veel*.

[10] 22 [december] S'morgens bij Van der Kesel komende, wierd er besloten, om geheel en corps het Auditorium te verlaten; V[an] Vloten, Repel[aer], Ruisens en ik, gingen tot 1 uur promeneren. Dan bij Tijdeman. Na het eten om half 4 vond ik een brief van Sloet uit Erlangen. Ik weet niet, dat mij iets gedurende myn sejour alhier, meer innerlijke vreugde veroorzaakt heeft: ik trok mij aan en gong om 5 uur met Van der Wal naar de Prins.³⁸ Wij wierden in de grote voorkamer binnengelaten, en er kwamen omtrent 40 menschen bijeen. Ik zeide Van Assen mijn naam en wierd het eerst gepresenteerd. Hij sprak mij in het Duitsch aan, wel over Deutschland enzv. Naderhand wierd er thee rond gegeven. Het duurde tot 7

34 De Riedesels waren aan Adolph verwant (HCO HA Almelo, inv. nr. 736).

35 Het krulletje duidt op diepe gevoelens. Mogelijk is gesproken over de Duitse vrouw waarmee Adolph wilde trouwen, maar wier naam hij niet noemt (HCO FA Van Recheren, inv. nr. 223).

36 *Gysbrecht van Aemstel* is een op de klassieken geïnspireerd Hollands drama uit 1637, van Joost van den Vondel.

37 Adolph was die dag aangenomen als lid van de Sociëteit *Minerva* (HCO FA Van Recheren, inv. nr. 223).

38 Waarschijnlijk de erfprins Willem F.G.L. van Oranje-Nassau.

uur.³⁹ Bij mijn komst t'huis hoorde ik, dat ik bij Massow verzogt was ten eeten. (zeer vriendelyk). Dan gong ik nog tot 9 [uur] bij Repelaer. Het vervolg t'huis.

23 [december] De Vacantie begon. Om 1 [uur] ging ik met Repelaer wandelen. Om 3 uur naar Massow, waar de 3 Dames van School reeds gearriveerd waren. Ik zat aan tafel naast Juff. De Werst en Massow. Wij onderhielden ons zeer wel, na het Diné dronken wij koffij en dansten dan een wijinig tot theedrinken, daarna [11] wierd musiek gemaakt en gesongen, ik sprak zeer veel met Mevrouw [Massow] met dewelke en Mynheer van Assen, de schwager van Massow, maakte ik een partij l'ombre. Alsdan dansten wij nog een wijinig, aten een boterham en glas wyn en vertrokken, dan wel en vergnoegt geweest zynde, om 11 uur.

24 [december] Roosendael kwam bij mij, gong wat met dezen wandelen na het eten en Heister. [De] eerste dronk bij mij thee. De jonge Massow kwam ook, en bleven tot 7 uur. Om 9 uur by Roos[endael] tot 11 uur. 1 brief v[an] Mama.

25 [december] Bezogt even voor het eten Van Dorp, de welke een bloedspuwing gehad had. Na het eeten een wijinig met Roos[endael] gaan wandelen, by hem met nog meedern thee gedronken. S'avond's t'huis:

26 [december] S'morgens om 10 [uur] gingen wij te voet naar den Haag. De weg was aangenaam, het weder klaar, edog koud. Aan het Huis te Deijlen dronken wy een bordel[aise], en om 1 uur arriveerden wij aldaar. Wij aten by de Raadsheeren Bruijes: Oom van Roos[endael], een paar oude, dog goede menschen. Er was nog een dogter in huis, een schoon mijsjen. Na het eten gongen wij naar *Lieve Piek*, waar een Wapenleer van Pancras was. Aldaar dronken wij thee, en bleven tot 8 [uur], het overige gedeelte bij Bruijes. Ik logeerde by Porta, had een slegt en vreeslyk koud bed. Bragt een nare nagt door.

[12] 27 [december] Stond laat op: en ging naar R[oosendael]. Met dien om 3 uur naar Piecq en dan op de Societeit. Wij waren veel te huis. Er kwam een Juf. Wintgers thee drinken, die er niet kwalijk uitzag.⁴⁰ Wij bleven tot half 8^l, en gingen dan den avond bij Lieve passeren. Ons gesprek was: deels over Sevit[euse] Mimette. Wij konden maar tot 11 uur blijven, want ik sliep dien nagt bij R[oosendael].

28 [december] Om 11 uur wij naar Picq: op zyn Bureau, dan een kop chocolade in de Glazen Kas drinken, en om 3 uur met de postwagen naar Leiden terug, waar wij om 5 [uur] arriveerd[en], wel en koud: S'avond's t'huis.

29 [december] Bij Videatur thee gedronken. Ik was lid der Minerva Societeit geworden. S'avond's nog een wijinig bij Flore, anders te huis.

30 [december] Schreef een brief aan Dorette Lang. Ontving boeken⁴¹ en een brief van Overlaar. Met R[oosendael] een wijinig de K --⁴² langs. Om 9 [uur] naar V[an] Vloten om de avond te passeren, amuseerde mij wel. Te huis komende voltooidde ik nog mijn brief aan

39 Adolph schreef zijn moeder dat hij geen zin had nog een keer bij de prins te verschijnen. Zij adviseerde hem toch nog twee of drie maal te gaan, 'en zo UW dan niet toe spreekt, dan blijft er van daen' (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag Q).

40 In Den Haag had een meisje de belangstelling van Adolph getrokken. Zijn tante op Overlaar, die hij wel vaker in zijn confidenties betrok, had geen idee wie hij bedoelde, zij kende in Den Haag geen meisje 'die van geboorte is en geld heeft' (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag F).

41 Adolph had begin december om de boeken van Overlaar gevraagd. Het Franse woordenboek was niet gevonden, dat moest hij maar kopen, was het advies van de familie (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag Q).

42 Mogelijk de kasten, de kamers van studenten, bedoeld.

Grootmama⁴³ en ging om 2 uur naar bed.

31 [december] De morgen wierd met brief-schrijven doorgebracht. Naderhand gewandelt. Om 5 [uur] met R[oosendaal] thee drinken bij Engberts uit Almeloo. Wilde naderhand nog een visite by Massow maken, dog vond zij niet te huis. Te huis zynde een wijngig, kwam de jonge Massow. [13] Naderhand dronk ik bisschop[swijn] en schreef een brief aan Marcus. Dit jaar is dus nu ten einde. De zon gong schoon op, dog duister was haar ondergang. Dit oude jaar niet te vergelyken bij het vorige. Vaarwel o jaar, studs van gewigt voor mij: myn geliefd Germania, op wiers bodem ik zoo een vergenoegd jaar doorbragt. Vaarwel. O! Gy myn dierbaren, ik leerde Uw Reise van uw gemis te leren gevoelen, dog zy myn smart welkommen. Onder Uw goedheid wil ik een nieuw beginnen, en denken.

*De droefheid heeft haar eigen weelde
Haar smart is naa uw met vreugd vereend.*

Sloet! Dorette! Schnurbein! Lina!

Hoe heerlyk doet ons vriendschap - - - juichen,
hoe streelend is zy voor het - - - hart.
Komt, laat ons voor haar Altaar - - - buigen
Daar ik haar hand geleid den felsten rampspoed tart.

Sidonia!

Post nubila Phoebus!⁴⁴

[14] Januar[i]. 1815.

1 [januari] Bragt s'morgens eenige kaartjes rond bij Kemper, Kesel, Tydeman, en Massow. Na het eten wandeln met Roos[endaal.] Om 5 [uur] naar Mevr. Le Jeune, aldaar een wijngig gespeeld tot 10 uur.

2 [januari] S'morgens te huis. Wilde s'avond's er heen gaan dog het was niets. Dan een wijngig in de Societeit. Overigens te huis.

3 [januari] Om 6 uur met Massow naar Van Haltern, die niet te huis was, dan naar Van Rhe-men, vrindelijke menschen. Ontving een pakjen van huis.⁴⁵

4 [januari] Om 8! u[ur] s'avond's naar Massow souperen waar Mynh[eer] en Mevr. V[an] Remen, V[an] Bommel, Van Alphen, Hubrechts, Mevr. Halteren en een Juf. Harling [en] h[eer] Van Zutphen was. Eerst wierd een partij gemaakt, en wel een allegaartjen.⁴⁶ Het soupée duurde tot 2 uur s'nags.

43 Sophia G.F. van Rechteren, gehuwd met Frederik J.W.R. van Heeckeren van Overlaar.

44 Post nubila Phoebus: na regen komt zonneschijn.

45 Adolphs moeder stuurde zilverwerk en tafelgoed (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag Q).

46 Een allegaartje is een spel, een dans waar het hele gezelschap aan deel kon nemen.

5 [januari] Om een uur met Gerlach Massow schaatsen reijen tot 3 [uur]⁴⁷, dan naar Heldevier dineren waar ze van school waren, en [door] eenige Officieren van het Diné wierd een wijnig gedanst. Juf. Heldevier, een mooi en aardig mijsjen danste zeer goed. Dog ik moest mij om half 9 weg begeven, om by V[an] Bommel te gaan souperen waar Massows, Dupuijs (Caroline een schoon mijsjen), Reburgs, V[an] Alphen waren. Ik speulde weer een allegaartjen. Aan tafel zat ik naast Caroline, dog zij vestigde haare oogen [15] zeer op V[an] Campen, het gezelschap was vrolijk tot 2 uur.

6 [januari] Schreef een brief aan Sloet en Sidonia. Om 1 uur schaatsen lopen, het gong zeer goed. Na het eeten te huis en gebleven.

7 [januari] S'morgens liep ik wederom schaatsen. S'avond's was ik bij de jonge Massow l'ombre speelen. Te huis komende, vond ik Oom Willem, welke van Arnhem gekomen was.

8 [januari] Bleef de gehele morgen te huis. Na het eten bragt ik oom tot aan het Haagsche Schouw. S'avond's te huis, bezogt V[oordendag] dog kon niet. Te huis komende was ik over mij zelve ontevreden en bleef [thuis].

9 [januari] Liep op het Galgen water eene weile. Agter s'middags kwam Oom [Willem] terug. Gerlach dronk bij mij thee, en wij gongen dan gezamentlyk naar de Commedie die alweer vol was. De berugte hond of de aanklagen der misdaad zynes Meesters wierd gegeven.

10 [januari] Ontving een brief van huis, en een van Schnurb[ein] en Dorette [von Lang] / was dus vergnoegd. De Colleges namen weder hunnen aanvang. Oom vertrok om 11 [uur] naar Haarlem terug. S'avond's was ik op een Concertjen verzogt, bij Heldevier, tot 10½ [uur]. Ik sprak veel met *Jane & Charlot*.

[16] 11 [januari] wierd ik by *Sieburg* gepresenteerd. S'avond's bij Rhemen souperen. Er was een Mevrouw Leeuwe, een zeer schoone Vrouw.⁴⁸ Ik speelde Cassino⁴⁹ met Juf. V[an] Bommel, V[an] D[e] Seijden en Gevers. Zat aan tafel tuschen V[an] d[e] Seijden en J[uffrouw] V[an] de Leeuw. De Massows waren er ook tot 1 uur.

12 [januari] Was byna de geheele dag te huis. Schreef brieven etc. Rosendaal was bij mij. Ik had om 4 uur een brief van Erlang[en] van de Gravin Gronsveld ontvangen, welke mij de heetste traanen deden storten. Dog mijne droefheid was my genot. Sophie was zedert den 17 Nov[ember] de bruid van Hohenlauten. Tot den 15 Maij.⁵⁰ Sidonia! Dog nog goed omtrent mij - De dag van Leiden.

13 [januari] Schreef aan Oom [Frederik] naar Duitschland. Gong met Roos[endaal] wandelen, en om 7 [uur] naar School. Flore en Charlotte waren te huis. Stephanie op het bal. Ik bleef er tot 10 [uur], was vergnoegd.

14 [januari] Het sneeuwde den gantschen dag. Voord[endaal] was g. Achter s'middags een wijnig by de Heisters. Om 6 [uur] naar Mevr. Van Alphen, een zeer aardige en vriendelijke vrouw. De avond te huis. De jonge Heldevier was nog een wijnig bij mij.

15 [januari] Agter s'middags met Roos[endaal] wandelen. S'avonds bij de Heisters tot 2 uur.

47 Adolphs bezorgde moeder verzocht hem: 'Doet geen toeren op schaatsen over diepe wateren, want hoe ligt kund gy er door vallen. Je kunt aan het ijs niet zien of het je dragen kan. En soms draagt het vandaag, en morgen zijn er plaatsen daar men door valt. Daarom spindeert liever een Rijtuig' (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag Q).

48 Mogelijk Maria R.B.J. van Hasselt, in juli 1814 gehuwd met Edzard J. van Lewe.

49 Casino is een kaartspel.

50 Op 15 mei zou Sophie von Gronsveld-Diepenbrock trouwen. Waarschijnlijk had zij zich op 17 november verloofd.

Boston gespeeld.⁵¹ Repelaer [en] Van de Wal waren ook daar.

16 [januari] Het sneeuwde. S'avonds gong ik met de Dames van School en [de Van] Alphens naar de Commedie [waar] *de Hond* wierd gegeven. Wij gongen er te voet [17] naar toe, en amuseerde mij zeer wel. Er wierd veel gelaggen. S'avond's te huis dronk en at by myne huislieden onder.

17 [januari] Er wierd geard.⁵² Er was thee bij Van Bommel. Ik voelde eenige pijn. Massow en Teschemakers dronken bij mij thee (*s'av[onds] Roosend[ael].*)

18 [januari] Dronk bij Repelaer thee. Ontving 3 brieven van Almelo.⁵³ - merkte dat het niet Kauscher was.

19 [januari] Ontving een brief van Grootmama.⁵⁴ Er werd zeer veel geard. Ik had mij aan Stephan [Roosendael] geopend, en hij raade mij aan L[aathoven] te spreken. Ik dronk met Beusens bij hem thee.

20 [januari] Maakte thee visite bij Kemper en Massow [en] Teschemaker. Ondekking omtrent Dorette L[ang]. S'avond's bij L[aathoven] daarna op school, veel gelaggen enzv. S'avond's was Teschemaker bij mij.

21 [januari] In de Societeit liet ik mij bepraten tot de Sleepartij. Maakte thee visite by Heldevier en V[an] Haltern. Dan by L[aathoven] thee gedronken. S'avond's te huis. De laatstgenoemde menschen waren bij uitstek vriendelijk.

22 [januari] S'morgens gong ik naar school, om hun te gaan verzoeken. Heldevier kwam met zyn zuster daar, om met Charlotte te arren. Agters'middags kreeg ik ze by mij, wij waren vrolyk tot 8^u uur, als dan moest ik myn Damen toilet maken waarby my[n] Zuster mij hielp. In de Societeit [18] was de vergadering's plaats van omtrent 40 jongeluij. *Maskerade*. Ik was de gemagnitiseerde, en Boxman de magnitiseur. Het duurde tot 1 uur, en kwam koud en wel te huis.

23 [januari] De kalkhistorie enzv. S'avond's naar de commedie gaande, ontving ik 3 brieven van *Doortjen*⁵⁵, Schnurb[ein] en W[illem] v[an] Heeckeren tot] N[ettelhorst].⁵⁶ Er wierd de pagesstreeken, een lofstuk gegeven, de commedie was stoppende vol.

24 [januari] S'avonds maakte ik bezoek bij V[an] Balvern, dan was ik bij L[aathoven] het Relus te zamen gerep[eteert.]

25 [januari] Ik vroeg de freule Van Balveren tot arren op morgen. S'avond's thee visite by V[an] Bommel, met Belman te zamen gesoupeerd.

26 [januari] Na de Instituten haalde ik mijn Slee by Van der Spek. Het paard was zeer vif. De Officier Van Rhyn [en] de jonge Heldevier arden meede, het gong zeer goed dog by haar huis komende, geraakte ik met de slee, haar en myn persoon in het Rapenburg, dog, God's goeder-tierenheid, beschermde mij, en ik kwam er met wynige kosten af. Dog zeer verschrikt. De Slee en het paard wierden naar hun plaats teruggebracht, ik ging daarop nog een wijgig naar [Van]

51 Boston, een kaartspel door vier personen gespeeld.

52 Rijden met een door een paard getrokken arreslee.

53 Onder andere van zijn moeder. Zij verweet hem dat hij zich wel erg goed amuseerde zo kort na de dood van zijn vader (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag Q).

54 In de brief van zijn grootmoeder lag een brief van tante Isabelle C. van Heeckeren. Zij vond het juist goed dat Adolph zoveel uitging (HOC FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag F).

55 Adolfs halfzus Dorothea W.L. van Rechteren Limpurg.

56 Adolfs neef Willem van Heeckeren van Nettelhorst nam de zaken van Adolph, als graaf van Almelo, waar.

Balveren. Agters'middags was ik een wijinig [19] bij Teschemaker, waar Van Dijk, Kops en Schorer waren. - V[an] d[e] Wal en Engberts dronken bij mij thee. S'avond's te huis.

27 [januari] Om 1 uur had ik Juffr. Heldevier gevraagd te arren, dog uit myn College komende, liet Zij mij zeggen, dat het weer te slegt was. S'avonds gong ik met Flore en Juf. V[an] d[e] Wijnpers naar het Nat⁵⁷, waar Tydeman een redevoering over de oude en heden-daagsche welsprekenheid hield: naderhand reciteerde Tollens een gedicht over de Mensch. S'avond's van 9-10 [uur] was ik by Kops. En dan te huis.

28 [januari] Schreef een brief aan Maijer. Had veel aan loop van Teschemaker, en Massow: om 2 [uur] naar de Societeit. S'avond's by Thes[chemaker] thee gedronken, tot half 8^t gebleven, en dan naar Repelaar, waar V[an] der Wal, en de 2 Heisters ook waren. Wy bostonden, en lulden tot 1 uur.

29 [januari] S'morgens te huis, ging met Teschemaker wandelen en naar Taijlor. - S'middags at ik bij myne hospes. - Dronk thee bij Roosendael. Om 8^t uur naar Van *Halteren* gaan souperen. Van Alphen en zyn vrouw, Kotzhausen en de fam[ilie] Hubrechts waren er, ik amuseerde mij heel wel. Er wierd veel gelaggen.

30 [januari] Dronk by Tesch[emaker] thee, om half 10 met hem en Massow naar het bal, waar eerst kinderen en naderhand grote menschen dansten. Ik leerde er Juf. Gyzelare [20] kennen. Ik danste met Bets Massow [en] Car[oline] Dupuij - het duurde tot 2 uur. Te huis komende bleef ik nog tot 3 uur by myn Contubernal zitten.

31 [januari] Dronk by Gerlach thee. S'avonds by Belman met Fenema, Keller en Wiag.

Februar[i]

1815.

1 [februari] Tesch[emaker], Kops en Massow dronken bij mij thee, om h[alf] 10 ging ik naar Van Balveren souperen, waar Van Rhemens, Prof[essor] Rau en dogter, [en] Juf. Gyzelaar was, ik zat naast de laatstgenoemde aan tafel. Van der Meulen, de pretendent van Truitjen was er ook. Om 1 uur gingen wij naar huis.

2 [februari] Schreef een brief aan Doortjen omtrent Willem.⁵⁸ Naderhand bragt ik bij Taylor de letter in order. Vereull, Rapiuez en Roos[endael] dronken bij Mayer thee. S'avonds nog een oogenblik bij Flore. Ontving een brief van Willem.⁵⁹

3 [februari] S'avond's dronken Bornman en Verry bij mij thee en gongen naar de Commedie, die niet zeer vol was. Er wierd gegeven [niet ingevuld] en tot Nastuk [niet ingevuld]. De Commedie ten eind zynde was ik bij Scheltema verzogt in gezels[chap] van V[an] Heukloms, V[an] Dijk, Coster, Kops. Wij bleven tot 2 uur. Er wierd gezongen, vertelt, enzov.

4 [februari] Maakte thee visite bij *M[e]vr. Aeberg*. Gong dan een wijinig naar Keller. Om 8^t uur naar Van Alphen [21] waar ik een partij ombre maakte met Mynh[eer] Van Alphen en Bersluis. Wij waren zeer vrolyk, er wierd gedanst, gespeeld, gezongen, onder het faveur van een Collation, tot 12 uur. Beusens was er ook.

5 [februari] S'morgens wandelen met Massow en Tesch[emaker]. Na tafel koffij gedronken bij

57 Waarschijnlijk een zaal in Leiden.

58 Voor Adolphs jongere broer Willem werd een plaatsing in het leger in Darmstadt gezocht. Adolph correspondeerde daarover, in opdracht van zijn moeder, met zijn halfzus Dorothea W.L. van Rechteren Limpurg en haar man Schenck. Het echtpaar woonde bij Marburg.

59 Adolphs neef Willem van Heeckeren van Nettelhorst schreef dat hij de zaken te Almelo samen met Adolphs oom Frederik waarnam (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag D).

Massow: dan gewandeld, thee gedronken en mij verveeld bij Videatur: Den avond was ik bij Amersfoort verzogt doortebrengen. Ik speelde l'ombre met Rosenthal en Amersf[oort] - Tak, Kops en Boxman speulden, wy lulden tot 3 uur s'nags.

6 [februari] S'avond's in de Commedie. Er wierd gegeven De witte Pelgrim of het gehugt van Olival en tot Nastuk *Krijspin Medrey*. Ook wierd eene variatie op de viool gespeeld en eene Italia aria gezongen, daarna was ik bij myne Huislij op Hasepeeper verzogt. (aan table d'hotte: Offic[ieren])

7 [februari] Schreef aan la Corniletje de Marsché. Dronk bij Engberts thee. S'avond's te huis.

8 [februari] Om 6 uur ging ik naar Flore, waar ik tot 9 u[ur] bleef. Wij maakten muziek en dansten, dog ik was niet zeer vrolyk.

9 [februari] S'middag's van het eten te huis komende vond ik een brief van Schnurbein. De zelve stak ik in myn zak, en was zeer vergnoegd. Na het Jus nat[uræ] wilde ik op myn kast gaan, om mijne vreugd bot te vieren, als [22] de jonge dames voorby mijn vensters passeerden, en ik met dezelve ging wandelen, om dan volg[ens] afspraak bij Versluis te gaan den avond te passeeren. Nog even wilde ik naar huis, om den brief te openen. Ik vond in de zelve een communicatie brief van Lippe omtrent het overlijden zyner vrouw. *Zy is dan niet meer. Dood mijner dierbaarste Vriendin Lina am 7^e Jan[uari], 1815. Ach! theure Lina. Jetzt gar kläct es über alles irdische erhebene sanft ruhe deine Assche! Unvergesslich seij mir dein Andenken. Innig dank [onleesbaar] dass ich Sie kunnen habe getrout. Bittere Schlag. das gluck der Liebe. Unser Sütester beruf. - bis auf Wiedersehn dis Gescheijt!! Jenseits!!*⁶⁰

Grievend was myne smart. Het verlies eener dierbaare vriendin, onherroepelijk. Dog de wille God's geschiede.

10 [februari] Myn gemoed was zeer treurig. Voor het eten gong ik lang met Reep[elaer] en Rosen[dael] wandelen. Na het eten met Teschem[aker], dronk bij Rosen[dael] thee, dan tot 8^t [uur] by Flore. S'avond's te huis.

11 [februari] S'morgens by Kops, familiaar by V[an] Balveren met een Juff. Le Pole gegeten, tot 8^t [uur] gebleven. Alsdan was DL. Vervolgens den avond bij Mijnh[eer] Fenema passeerd tot 1 uur. Op straat wel leven gemaakt.

[23] 12 [februari] Schreef myn brief aan Schnurb[ein]. Na kerk kwamen de Dames Flore, Stephanie en Charlotte tot 2 [uur]. Ging nog een wijgig naar de Societeit, na het eten met Teschem[aker], Kops, Schorer, V[an] Dyk wandelen. S'avond's op mijne Kas met Tesch[e-maker] de welke op de Guitaar speelde en daarby zong.

13 [februari] Om half 3 by *Kemper* gedineerd met nog 12 andere studenten, wij zaten van 3 - 6 [uur] aan tafel. S'avond's te huis komende vond ik een brief van Sloet en Sidonia! - Het zelve was dus een pleister voor myne bloedende wonde. - Om half 11 na de Commedie naar Volvae ombren tot 3 uur.

14 [februari] Een brief van Mama. Om 5 uur bij Dom[inee] Pluijgers. Thee gedronken. S'avond's te huis. -

Juf. Paulij's dood den 7 febr[uari].

15 [februari] Thes[chemaker] en Massow by mij thee gedronken. S'avonds te huis.

16 [februari] S'morgens kreeg ik een brief v[an] Sieburg en wierd op Zondag's verzogt. S'avonds met Belman bij Voordendag.

17 [februari] Bleef te huis om Pieck aftewagten welke s'avond's arriveerde. Wij dronken thee, hij gong dan nog visites maken en kwam o[m] 9 [uur] weer. Wij spraken over Somme[rhau-

60 De brief is in oud-Hoogduits handschrift maar kennelijk niet volledig overgeschreven. De heer A.J. Gevers heeft geholpen met de transcriptie.

sen], en hij repeteerde het van Minette waarop ik hem dan in vertrouwen mijn plan op: W-mededeelde. Hy stond verbaasd, daar hij dezelfde gedagten hierover gehad had, en versprak mij alle hulp. In WT ontdekte ik myn riva[a]l. Eene ang[s]t en gedurige gemoedsbeweging bezielde mij,

[24] 17 [februari] en de gedurige gedagte, haar eens te bezitten vervulde myne gehele ziel. Roos[endael] en naderhand kwam V[an] D[e] Wall ook. Pieck wierd niet heel wel en ging vroeg heen.

18 [februari] Een wijinig by Kops. Naderhand met Lieve, dan in de Soci[e]teit, er wierd erg veel over W. gesproken, en de plans daartoe beraamd. By Van der Wal dronken wij thee en om 6 [uur] naar V[an] Balveren met Pieck, waar Pancras! was, dezelve was stek en staursch. S'avond's by Massow, verveelde mij. Op het einde gaven zy [onleesbaar]. Teschem[aker] en ik gongen agter aan - brief van Tante.⁶¹

19 [februari] S'morgens met Pieck. Na het eten by [niet ingevuld]. Koffij gedronken tot 5 [uur]. Alsdan ging Pieck weer naar den Haag - Kops en Tesch[emaker] en V[an] Heuclom dronken by mij thee. Om 8 [uur] naar *Sieburg* souperen. Gespeuld met Mev. Du Pui en Mevr. Van Bommel en V[an] d[er] Meulen. *Cassino*. Aan tafel naast Caroline gezeten. Na tafel toen eenige weg waren hadden wij nog pret tot 2 [uur].

20 [februari] Dronk by Reep[elaer] thee. Gong niet na de Commedie maar bleef te huis.

21 [februari] Dronk bij Rens thee. Om 7 [uur] in de luthersche Kerk, om het Concert aldaar bij te wonen. [25] De school bevond er zich ook met C[h]ar[l]otte. Ik bragt Fannij naar Huis. De promenaar wierd nog over de Breestraat, de Ruine enzv. gemaakt.

22 [februari] Dronk bij V[an] Alphen thee tot 8 [uur], dan naar Van Rhemen souperen, waar ik allegaartje speelde met Mevr. Van Bommel, V[an] Remen, Caroline, L[ieve] Gevers en Van Rhyn. Verloor 5 g[u]l[den] in maccao. Zat naast Caroline, zy was zeer gesprekkelig met dezelve, en scheind eenige genegenheid over hem te voelen. De burgerlyke beleefdheid betoonde zij mij wel, dog ik was ten laasten eenigzins - De gedagte van W: was sterk, en mij overviel dus eene melancholie; -

23 [februari] Ontving een brief van Pieck - favorabel by Helwier. Dronk thee en [ging een] wijinig op School. S'avonds te huis.

24 [februari] S'avonds op het Concert in de Commedie waar het zeer brilliant was. - *Genoise*, een Haagsche Acteur zong over heerlijk schoon. Ik had nog in geen mensch zulk eene hoge tenor en diepe bas gehoord. Er waren zeer veele Dames, sprak lange met Trui Gijzelaar en alle kennissen, met een woord amuseerde mij zeer wel. Na het Concert wierd er gedanst, dog ik begaf mij toen naar thuis, om reden dat ik die and[ere] dag naar den Haag moest.

[26] 25 [februari] Om half 8ⁱ met de Trekschuit naar den Haag. Ik zat alleen in de Roef. Ik logeerde by Pieck, welke om 1 uur bij mij kwam. Ik deed myne commissies, kocht een Koffijkan enzv. In de Societeit sprak ik JW: Sloet. *De Jongh* at met ons. S'avond's maakte ik nog bij Bruijes eene visite, het overige gedeelte versleet ik [met] aangename gesprekken over de toekomst, en tot besluit aten wij een emmer mosseln.

26 [februari] Stond laat op, ging dan zeer lang met Pieck wandeln tot 4 uur, in den Haag voorby 10 [uur.] In het haagsche bosch zagen wij de beaumonde, wij wandelden met de freule Reede en Juf. Omgroeve. V[an] d[er] Speyk had ik ook gesproken. Na het eeten bleven wy te zamen en om half 7 vertrok ik wederom met de Schuit. Dommens en Huijer waren tot myn gezelschap. - Den avond bleef ik bij myne menschen, en vernam door Flore, dat W[illem] een

61 Waarschijnlijk tante Isabelle C. van Heeckeren, met wie Adolph een amicale briefwisseling onderhield.

aanstelling als 2de Luit[enant] bij de Infanterie gekregen had.

27 [februari] S'avond's in de commedie. De Moeder des Huisgezin's en Prins Schoorsteenveger, of omgekeerd wierd gegeven, het eerste was beroerd, in het laaste speelde Sloed voortrefflijk. Daarna ging ik op den Burg, en at *biefstek*.

[27] 28 [februari] Gong zeer lang na het eten wandeln. Had de eerste dansles. Dronk by V[an] Haltern thee, en soupeerde bij Heldewier. Speelde aldaar l'ombre met Mynh[eer] Sytzama en Mevr. Nedomburgh. De liefde had zich ook nog in deze harten verschuild en gaf nog j[e]ugdige blijken daarvan. Aan tafel zat ik naast Juff. Heldewier en Nedomb[urgh]. Ik amuseerde mij zeer wel, Sam en ik waren eenigzins latelyk.

Maart 1815.

1 [maart] S'middags dronken Brown en Engberts by mij thee. S'avond's te huis.

2 [maart] S'avond's was Ad[onleesbaar] met B. bij mij tot s'nags 1 [uur].

3 [maart] Ontving Korners⁶² gedichten. Bestelde Helmers. Na den eten gong ik lang met Teschemaker, dronk op myne kast met hem Koffij, het was schoon weder. Om 6 [uur] ging ik naar de Voorlezing waar Blassé over de Vriendschap eene zeer lange en langweilige redevoering hield. Dog daarna Dom[inee] Borger poezij reciteerde. Ik kwam agter de stoel van Juf. Cateau de Kruif te staan en amuseerde mij heerlijk, ik bragt ze naar huis, te huis komende, kwam Oom W[illem]. [28] uit Haarlem, schoonds om 11 uur at ik bij Keller Oesters, met V[oo]rd[en]dag.

4 [maart] Oom was naar den Haag. Ontving een brief van Willem.⁶³ Na de dansles dronk ik by V[an] d[e] Wal thee, en was dan by Massou. Daar na te huis. Oom kwam tijdig terug.

5 [maart] Een brief aan Sloet en Sidonia geschreeven. De gehele morgen te huis. Na het eten veel gewandeld, ook met Betjen Massou en Henriët Graafland. S'avond's in de Kerk, dog verstond niet veel v[an] d[e] preek, daarna had ik denimae. V[oorden]dag en Keller met Bernman bij mij, wy speelden jassen.

6 [maart] Scheltema, Laster en Vosmar dronken bij mij thee, deze gingen naar de Comedie en ik naar School, waar ik mij tot half 10 zeer goed amuseerde, en dan naar huis ging. Om half 11 naar V[an] d[e] Wall.

7 [maart] Na mij net en sierlijk gekleed te hebben trok ik met G[erlach] Massou naar V[an] Rhemen op de thee, om de Dames binnen te leiden. Maakte met Mevr. Sieberg een feil⁶⁴, er kwamen omtrent 60 a 70 personen. De Prins⁶⁵ kwam om 8^t [uur] en speelde met Mevr. V[an] Bommel, V[an] Rhemen en Kemper. Myn party [29] was met juf. Massou, Henriët Graafland en Mynh[eer] Hubrechts een boston, wy amuseerden ons zeer wel, er waren 15 speeltafeltjes en het duurde tot half 1. De dames waren zeer pragtig gekleed en er heerschte eene grote styfheid.

8 [maart] Het weer was zeer slegt. Dronk by Brown om 11 [uur] koffij. De gehele avond te huis. Om 11 [uur] s'av[onds] duitsche les aan T[eschemaker] gegeven.

9 [maart] Het was zeer slegt weder. By de Heisters dronk ik thee en sprak niets als duitsch. Ik

62 Theodor Körner.

63 De aanstelling als 2de luitenant van de infanterie was niet naar de zin van Adolphi's broer Willem. Hij wilde liever in dienst bij de cavalerie die in hoger aanzien stond. Willem wilde daarvoor 'best buitenlands dienen' (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag U).

64 Een vergissing.

65 Waarschijnlijk Willem F.G.L. van Oranje-Nassau.

ontving een brief v[an] d[e] Markgravin.⁶⁶ S'avond's te huis, studeerde met Teschem[aker].

10 [maart] S'middags om half 3 ging ik met Roos[endaël] naar den Haag met de Trekschuit. Prof[essor] Ziegenb. was ook in ons gezelschap. In den Haag gong ik naar de Commedie. Egbert of de I Koning v[an] England, groot toneelspel werd gegeven. - Pieck sprak ik in dezelve.

11 [maart] Bezorgde myne commissies bij Kloese over W[illem]. - Dan bij V[an] Sephen, het Bureau van finantien. Met Repel[aer] en Roos[endaël] dronk ik in het fransche Koffijhuis chocola. Om half 4 ging ik met Pieck. Kogt een koffijkan en kopjes. De Jongh at met ons. Om half 7 vertrok ik weder met de Schuit naar Leyden met Repelaer. Te huis komende vond ik een brief van Doortjen: (omtr[end] W[illem]) welke mij zeer verheugde, dog hevige gevoelens veroorzaakte. Zo af tot 12 uur enz[o]vohrt.

[30] 12 [maart] S'morgens bleef ik te huis. Reep[elaer] en Sels dronken bij mij koffij, om half 4 voer ik met Scheltema in zyn Carrekel naar het Huis ten Dijl. S'avond's waren Amersfoort, Scheltema en De Stork bij mij, wij omberden tot half 3.

13 [maart] Was [in] zeer guder humeur. Gong naar Tiedeman dog vond aldaar geen een, en sluipste weg. Op de Societeit dronk ik een wijngig te veel. Te huis komende ontving ik een brief van Schnurb[ein,] nog vrolyker dus. Ging by Heldewier dineren, waar Flore, Charlotte en Stephanie waren. Ik zat naast Flore en Fannij, ik lagte en amuseerde mij heerlijk, na tafel s'avond's dansten wij tot 10 uur. Om 11 [uur] begaven zy zich weg, ik stapte nog schielyk mede in de koets.

14 [maart] Lelijk weer. S'avond's was er concert, dog ik bleef te huis. De tyding aan Nap[oleon] welke ik in den Haag vernomen had, was niet zeer gunstig voor ons.⁶⁷

15 [maart] Maakte thee visite bij Van der Kesel, Kemper, en Heldewier, waar Flore was. Om 8^u uur naar Massou souperen, waar een groot gezelschap was. Ik speelde ombre met Mevrouw [en] Mynh[eer] V[an] Alphen en Nauta. Aan tafel was ik naar Betjen en Henriët geplaatst, amuseerde mij zeer wel met het eenvoudig landmysjen, ofschoon er eene algemeene verslagenheid heerschte.

[31] 16 [maart] De Prins werd in den Haag tot Koning geproclameerd.⁶⁸ Alles gong dus uit Leiden daarnatoe en het was er zeer stil. Ik dronk by Vo[orden]dag thee en s'avond's kwam J.W. Tengnagel uit Utrecht bij mij, waar ik den avond passeerde tot 12 uur.

17 [maart] Om 9 [uur] begaven wij ons met Flore [met] de trekschuit op Haarlem. Teschemaker, Swart en Kempnaer waren in dezelve. Te Ha[a]rlem zagen wy oom [Willem], dog de Prins werd telkens verwacht daardoor te passeren, welke wij ook op de weg naar Amsterdam zagen passeren. Aldaar gekomen zynde, gong Flore met Lotjen vooruit, ik verloor haar uit het oog, en kwam eerst in het Rondeel⁶⁹ bij haar, waar wij loge[e]rden. Wij dronken thee, en om 7 uur gong ik met Teschemaker naar het Felix meritis⁷⁰ waar een heerlyk schoon Concert was. Voortreflyk werd er op de Violonciel gespeeld door de vermaarde Raupe enzv.

66 Markgravin de Baireuth te Erlangen.

67 Napoleon was op 1 maart 1815 van Elba ontsnapt en formeerde in Frankrijk een leger.

68 Op 16 maart 1815 riep de erfprins van Oranje-Nassau zichzelf uit tot koning Willem I van Noord- en Zuid-Nederland.

69 Het Rondeel, een hotel aan het einde van het Rokin bij de Amstel. Adolph had er in 1808 met zijn vader gelogeerd (Hansen, *Reiseboek*, 23).

70 Felix Meritis, aan de Keizersgracht te Amsterdam, was een gebouw van het gelijknamige genootschap dat de beoefening van kunsten en wetenschappen stimuleerde (Desjardijn, *Grafiek in Nederland*, 167; Grijzenhout, *Voor Vaderland*, 68, 80).

Daarna haalden wij Flore af en gongen de elumunatie zien, welke passabel was. Ook zag ik de garde d'honneur v[an] de Stadt. S'avond's soupeerden wy zeer goed.

18 [maart] S'morgens kocht ik een hoed, en ging winkels kijken. Oom W[illem] kwam reeds om 8^u uur. Om half 5 vertrokken wij met de Zwol[se] Beurtman: het was er zeer maelend op [32] Zee, de wind zeer voordelig. Om 6 [uur] voeren wij van de boom af. In de beginne lasen wij. Tegen 11 uur leijde Flore en ik in de kooij en sliepen, de zee was zeer hol, 2 malen wierd het mij allerbenauwdst, zoo als ook Flore. Ten laasten ging het over, terwyl de overigen van het Gezelschap zeer ziek waren.

19 [maart] Om 9 uur waren wij in het *binnen-water* toen de wind zich legde, en men genoodzaakt was, te bomen. Het ging kruipende voort, zoo dat wij om 12 uur nog niet bij Hasselt waren. Wij besloten ons zeetuig te verlaten en te voet naar Zwol te kuieren, waar wij ook om 3 [uur] arriveerden. Mama en Tante [Caroline] stonden verbaast ons te zien. S'avond's ging ik nog bij de oude Rentm[ee]ster].

20 [maart] Flore en ik wierden bij Louise en Flore Plettenberg verzogt op Dinsdag: de morgen wierd met uitpakken besteed, s'middags dronk ik bij Sloet thee, s'avond's te huis.

21 [maart] Sprak met D[e] Voorst over W[illem]. - Visite bij Diendjen Raesveldt en vr. S'avonds bij Sliepe Schrabruner.

22 [maart] Dejeuné bij L.E.S. Feith. Om half 12 trok ik met Flore naar Louise, er waren 22 dames en eenige Heeren. Na de koffy en franse caffe, gingen wij promeneren. Mevr. V[an] Spaan, welke een ogenblik voorheen gekomen was, bood ik den arm [33] en wij amuseerden ons zeer wel - M[a]gt[el]d Nova wilde absolutement hebben, dat ik zoude dineren blijven, dog Mevr. V[an] Pappenheim en Lize aten bij ons. Om half 5 ging ik er na toe en ik liep nog een ogenblik met haar naar de Kermis. S'avond's was ik bij de oude freulen, en dan te huis. (Louise was zeer gek!).

23 [maart] De Reis naar Overlaar wierd op morgen besloten. Schreef 2 brieven. S'avond's was Dou[airière] Van Dedem bij ons.

24 [maart] Om 7 [uur] begaven wij ons in de wagen, de wind was fel. Bij de Buitenplaats van Sloet van Marxveld overviel het eene paard een momentaal ongemak; schudden met het hoofd en door het geheel lichaam eene siddering. Tante [Carolina] en ik gingen er schielyk uit en ik liep naar de plaats. Mynheer schoot aanstonds met 2 Knegts ter hulpe, het paard wierd uitgespannen en naar een digt daar bij zynde herberg geleid, den Dijk af: thans was het wederom wel en een half uur daarna vertrokken wij weder, na onze hartelykste dankbetuigingen aan Sloet afgelegd te hebben. Te Deventer voerden wij en aten; ik kocht mij een paar houten kandelaars. Vervolgens verder op Oolde, waar Tante een bezoek gegeven wierd. [34] Tegen het vallen van den avond waren wij op Overlaar. Geen mensch bespeurde ons arrivement. Tante I[sabelle], Grootpapa [en groot]-mama⁷¹ waren der halven verbaasd ons te zien, en de vreugde algemeen.

25 [maart] S'morgens kwam Dolf van de Heest⁷², de gehele dag te huis, anderzins niets merkwaardig's.

26 [maart] Na de Kerk, kwam Oom den Oversten, Sophie, Rynt en Coos.⁷³ Laaste had zeer veel rokken aan. (W).

71 Frederik J.W.R. van Heeckeren van Overlaar en Sophia G.F. van Rechteren.

72 Adolph J.J.A. van Heeckeren van de Heest.

73 Mauritz C.G.W. van Heeckeren van de Heest, zijn dochters Sophie J.R.J. en Jacoba W.A.M. van Heeckeren en de echtgenoot van Jacoba, Pieter Reinhard J.W. van Heeckeren van Marlhulsen.

27 [maart] Smiddags voeren wij naar Lochem. Broer Willem wierd tot aan de Kap[itein] gebragt, wij gongen bij Van den Broek in de Kerk, en dronken op het Bureau thee, naderh[and] op Overlaar komende ontmoeden wij nog Tante van Netelh[orst] en Louise.⁷⁴

28 [maart] Na het eten naar de Heest, daar was G[odert] v[an] Walien. Wij dronken daar thee en voeren vroegtijds terug, en dronken op Overlaar chocolade.

29 [maart] Grootpapa was met Oom den Oversten naar Arnhem in de vergadering der Ridder-schap. Godert v[an] Walien, Coos en Rynt aten op Overl[aar] te middag.

30 [maart] S'morgens ging ik naar de Heest. Sophie met mij terug om op Overlaar te eten. Om 3 [uur] gingen wij alle op een Kraamvisite bij de Haijtingse, daar aten en dronken wij genoeg. - Sophie bragt ik naar de Heest en bleef nog een beetje praten en Antjen Poulepé was ook daar. - Dat Nap[ole]j[on] in Parijs was, was toen reeds eenige dagen bekend. [35] Om 7 uur vertrok Tante I[sabelle] en ik op Oolde, [daar] bleef ze en ik zettede myn tour over Bathem, Raalte naar Rechteren voort, waar ik vroegtijdig aankwam. Wij gingen (Benting) nog een wijinig wandeln; als ook bij Rorik. Om 8^u uren te huis ontving ik een brief van Piecq en Teschem[aker] als ook van Sloet, Dorette en Lippe met de tijding van de laastg[enoemde] dat myne [ca]chetten gegraveerde te Leiden waren. Dezen avond was loutere reine vreugde voor mij, ik las tot 10 [uur].

April.

1 [april] S'morgens had ik wederom genoeg met het ontvangene. - Ik bragt nog eenige zaken in order. - S'middags kwam Van Dyk, en bleef zeer laat, de zelve bragte wij een eind op weg en aanschouwenden in verwondering den gestarnten hemelbol.

2 [april] - *Eerste Avondmaal* - Klophartende stond ik op, den dag, een der heiligsten in myn gansche leven, waarop ik aan den tafel ons[en] Heren voor het *eerste maal* zou treden, was daar. De zon scheen in haar vollen glans, ik leefde geheel in de Natuur. Om 9 [uur] voer ik met de Rentm[eester] naar Dalfsen. Moeite koste het mij een plaats te betreden waar het overschot van myn dierb[are] ondankb[are] behandelde *vader* ter stede, ik zweemde in een gedurig heilig overaards gevoel. *De gedagte*: onder mijne voeten, Hij, die mij naast God het dasijn schonk! - [36] Nu, zal ik aan de tafel ter gedagtenis v: v: H. J. I. myne zonden beleiden, van het zoo zegenryke ingestelde, - deed mij geheel en al ver[onleesbaar]. Roos[endael] preekte kort en bondig: een Geschiedsverhaal over : de Opst[anding] en Heer Jezus. Daarna wierden er: 4 Kindern gedoopt. Na de zegen, de instelling van het Avondmaal gelezen, gebeden, en dan gong hij vervolgens naar de Tafel, ik zag de bekers, het gebroke brood staan. - Hier ga ik deze passagie voorbij. - Wat ik gevoelde, daarvoor is de pen niet vatbaar. - Kwartier voor 12 [uur] was alles ten einde, en wij reden terug. Na het eten, gongen wij een wijinig wandeln en om 5 uur in de Dankzegging, daarna by den Domenheeren - tot 9 uur, en te voet naar Rechteren.

3 [april] Wij sliepen tot half 9 en dan naar Zwol. S'middags bragt ik Mama naar Mevr. Hubert. Dronk te huis met Flore thee, s'avond's was ik een wijinig bij de oude Rentm[eester], en daarna naar huis. De freul[e] Blankenvoort dronken bij ons koffij.

4 [april] De gehele morgen visites. Na het eten gepakt, by de oude Rentm[eester] tot 6 uur thee gedronken, eenige souvenirs gekregen. S'avond's nog by Sevat. Te huis komende was de fr[eule] Naew: by ons; [37] Willem en Ijsselmuiden waren van Zutphen gekomen. Ik nam van Lina afscheid: s'avond's vroeg naar bed. Sliep tot 3 uur: de Baker bleef op, ik dronk koffij, nam van Mama afscheid en Flore en gong om half 4 naar ter Zurge.

74 Henriëtta S. van Wassenauer, gehuwd met Evert C.C.W. van Heeckeren van Nettelhorst, en haar dochter Louise W.H.C. van Heeckeren.

5 [april] Om 4 uur met een fargon inplaats van de Deligence over de Delle naar Lömern, waar wij van paarden verwisselden. Dan over Pütten; Nijkerk, en Amersf[oort] naar Utrecht, aldaar ontmoetede ik de 2 Brouers. Vervolgens moest in de nagtschuit mij in het Ruim naar Leijden begeven; de Roef was verhuurt, en de Ruim hombel vol, er bevonden zich 16 vrijwilligers in.⁷⁵ Ik bragt een zeer onaangename nagt door, en om 5 [uur] arriveerde wij in Leiden Hoge School.

6 [april] Van 6 - 11½ uur sliep ik gerust en goed, dan arrangeerde ik myne goederen, na den eten met Reep[elaer] en Roos[endael] wandeln. Dan om half 5 - 5 [uur] pakte ik myn doosjen uit en vond de 2 Cachetten heerlyk na mijn Zin en smaak gegraveert, ook bevond zich in de zelve een *lind*, hetwelk *Lina!* gewoonlijk door haar haar a[nno] 1813/14 droeg, en een *lok haar*. Tot gedagtenisse: - *Lina's Lind en Haar!!!* - O! des jours de fêtes sont passées. Vervolgens dronk ik bij Rep[elaer] thee en wij maakten nog eene lange promenade, ik was zeer droevig. Om 7 uur lakten ik vooreerst met myn naam. Er hadden zich vele vrijwillig aangegeven. Ach! diegenen zyn gel[ukkig], welke het doen kunnen.

[38] 7 [april] Van der Kesel bezogt. S'middags wierd mij door Van Vloten gevraagd, of [ik] lust had Senator te worden. Dronk bij Massou thee tot half 8^t en dan naar School. S'avond's te huis.

8 [april] Op de Societeit wilde men mij aanzetten te bekomen [tot een] vast besluit daaromtrent. Bij V[oor]d[en]dag en dan naar Heldewier. S'avond's te huis.

9 [april] Schreef brieven aan Lippe en Sloet. Na den eten naar het Haagsche-Schouw thee drinken, s'avond's in de tuin bij Mevr. Le Jeune en en vervolgens naar Roosendael, waar V[an] d[e] Wal was.

10 [april] Om half 7 Jus naturae, bij Tijdeman, was ik met Roos[endael] alleen. Aldaar thee gedronken en vervolgens in de Commedie. "De Bruidskroon, een zeer groot schouwspel van Huno. Daarna wierd er door Binglij een vers gereciteerd van Loots⁷⁶: By D: Hergstraten wierd biefs[tuk] gegeten. Een brief van Doortjen.

11 [april] Las veel. Gewandelt, daar het allerschoonst weer was. De 3 Graaflanders en Roos[endael] dronken bij mij thee. Dan weer gewandelt. S'avond's te huis.

12 [april] V[oor]d[en]dag dronk bij mij thee, wij gingen wandeln tot s'avond's laat. Dan te huis.

13 [april] Er wierden bij de Studenten Corporals en Sergeanten gekozen. Dronk bij Engberts thee, waar veele leeden waren. Om 7 [uur] naar Heldewier op een Concertjen, waar zeer veele menschen waren, er wierd zeer schoon gespeeld en gezongen. Ik sprak veel met Charlot. De reuni V[an] Haltern en Jane. Tot 11 uur. (Juf. Hertele.)

[39] 14 [april] Het was koud guur weer. Dronk thee bij V[an] Bommel zeer lange tot 8 uur. Mevr[ouw] en de Juff[rouw/en] waren zeer op haar dreef. Dan een ogenblik naar school.

15 [april] Om half 8 naar den Haag willende gaan, dog het weer was te slegt. Ik bleef de gehele morgen te huis. Agters'middag's lange wandeln. Bij Sieberg thee gedronken, waar Carolientjen ook was. Te huis komende wierd ik verzogt bij haar. - Ik leerde Hofman, Lieut[enant] bij de alhier liggende Officieren kennen, welke weleer op myne kamers gelogeed had. S'avond's te huis chocola[d]e gedronken. Brief van Lippe.

16 [april] Om half 10 gong ik naar de Hooglandsche Kerk, waar door Pluijgers een aller

75 Soldaten voor de naderende slag met het leger van Napoleon.

76 Ward Binglij was een vooraanstaand acteur en toneelleider met een welluidende stem en een voortreffelijke mimiek. Cornelis Loots was een voorstander van de denkbeelden van de Verlichting (Knuvelde, *Handboek*, dl.3, 227).

voortrefflijkste predik over Marc[us] 10 v[ers] 17-21 gedaan wierd. Na dat dronken Massou en Graafland bij mij koffij en dan gewandeld. Na den eeten met het tafelge[zel]schap naar het Schouw gewandeld om thee te drinken. Wij retourne[er]den weldra terug en ik speelde s'avonds met Roos[endael] en Liecl[ama] een allerong[unstig] Ombre, verloor f 6-11 st[uiver] tot 10 [uur]. Om half 11 legde ik my in bed, hier bij nu willende bemerken, dat mij het spelen geen sins nuttig en goed is.

17 [april] Ik wierd bij Massou verzogt s'middags te eten, met Mynh[eer] V[an] d[er] Spijk uit Breda en Boriet. Ik at een zeer lekkere *Cerrijsop*, het gezelschap was vrolijk. [40] Op het desert wierd nog een lekker glaasje zware bourgonje gedronken, vervolgens koffij en s'avond's een partij met Versluis en Mevr. Massou gemaakt. Tot 11 [uur] waren wij er. - Dien dag wierden de geweren uitgedeeld.

18 [april] Om 2 [uur] kwam Teschemaker van huis t[erug]. Passeerde met dien de overige tyd van den dag, als dat ik nog bij Van Haltern thee dronk. Door het lezen van de preek v[an] V[an] d[er] Palm en Toll[ens'] Karthago en d[e] orgel: wierd myn patriotism aangevuurd.⁷⁷ S'avond's was Joker nog by mij tot 10 [uur].

19 [april] Om 12 [uur] vertrok Joker weder. Na den eten lang gewandelt, de overigen exerceerden. Dronk by Licema thee, dan nog tot s'avonds een weinig by mada[me] Le Jeune. Overigens te huis. S.

20 [april] Brief v[an] Marens. S'morgens te huis zittende, ontving ik een zeer impertinent briefje van Brouwer omtr[ent] het uitgeschoten geld. Ik antwoorde er een van Klink op. - Het zelve zette mij uit myn humeur. Ontving een brief van *Schnurbein*, dronk te huis thee, gong s'avond's bij Sieberg souperen, speelde met de oude Matthew Kotzhuizen en Tourquir. Zat aan tafel naast Caroliene, wij waren vrolijk tot s'nags 2 uur. Mevr[ouw] wierd niet heel wel. Jour de naissance de Flore.

[41] 21 [april] De overvloed van slaap belette mij naar Taijler te gaan. Wy gongen na het eten wandeln, dronk bij de Graaflanders thee, s'avonds was de oudste bij mij.

22 [april] Ontving een brief van thuis, nevens nul op het Request van Willem. Het zelve veroorzaakte mij natuurlyk treuring en verslagenheid. Piecq en zyn Broer kwamen uit den Haag. Zij aten bij ons. Dronk bij Van Balvern en Heldewier thee, bij Eerstgenoemde was ik den avond verzogt te passeren. - collation bij Van *Balvern* - Ik speelde met Mevr. Vredenberg en Juff. Heldew[ier] met Kotzhausen wist.⁷⁸ Verl[oor] 1 [gulden] 2 [stuiver]. Zat aan tafel naast Jane.

23 [april] Was den gehelen morgen te huis, op de Societeit, ging wandeln met de Jonge Heister. Agters'middags naar het Haagsche-Schouw met Reep[elaer] en de 3 Graafl[anders]. Er waren daar vele Studenten, ook eenige Officieren van het vrijcorp[s] uit den Haag, om zich zien te laten. Laat geretourneert. S'avond's te huis.

24 [april] V[an] d[er] Kesel was weder hersteld en gaf les. Brouwer zag ik op de Societeit. Na tafel kwam Van Vloten bescheid omtrent Senator te worden vragen. Ik verhaalde hem het voorgevallene. De Graafl[anders] waren ook en Utrub: gevraagd, by Massou thee gedronken. S'avond's te huis.

77 De patriotse dominee Van der Palm was, na een politieke carrière, hoogleraar in de gewijde dichtkunst en welsprekendheid te Leiden. Tollens bracht, na de ontgoocheling van de Franse overheersing, de nationale zelfvoldaanheid tot uitdrukking (Knuvelder, *Handboek*, dl.3, 229-230, 264-267).

78 Whist, een kaartspel van Engelse oorsprong, dat met vier personen, twee aan twee, werd gespeeld.

[42] 25 [april] Om half 12 ging ik met Van Vloten naar Brouwer om mij wederom te verzoenen. Het Senatorschap was dus aangenomen, na tafel gewandelt, te huis thee gedronken, aan Sch[nurbein] geschreven. Om half 7 naar de Luthersche Kerk, waar Rupe eene Cantate de opstandi[n]g van Christi gaf. Juff. V[an] Bommel zong overheerlyk. Ik sprak veel met Charlot en Massouws, welke ik naar Huis bragt, en waer ik ook een boterh[am] bleef eten.

26 [april] Ter[emd], Graafl[and] en Vosmar dronken bij mij thee. Veel wandeln. S'avond's te huis. By Repe[laer] een Choc[olade] gedronken.

27 [april] Een brief van huis, Marens een van Sloet. Bij Rhemen thee, waar Juff. Harling ook was. Alsdan naar de Tuin, waar wij krijgertjen speelden, s'avond's was ik zeer moeij.

28 [april] L. met zyn vrouw waren by Bernman op chocolade. Op de Societeit wierd het mij op een glas rode genever niet wel. Ik dineerde bij Van Haltern *met Charlotte*, Reep[elaer] en Sels. Wij waren zeer vrolijk aan tafel. Daar na gingen wij 2 cingels rond wandeln en weder te huis gekomen zijnde vonden wij de Massous, V[an] Rhemens en Alphens, wij zongen [en] dansten tot 11 uren.

[43] 29 [april] De 41ste geboorte dag myner veelgeliefde moeder. Schreef naar Huis. Bleef tot 2 uur te huis. Na tafel zeer veel wandeln, by Engberts thee gedronken, dan met de oudste Graafland gaan wandeln, s'avond's te huis.

30 [april] Naar het Haagsch[e] Schouw gewandeld en daar thee gedronken. S'avond's op de Societeit bij myn Menschen gesoupeerd.

May 1815.

1 [mei] Als van ouds veel gewandelt. Te huis thee gedronken.

2 [mei] Ontving een brief van huis met een wisseltjen. Schreef aan de Gronsveld. Voel berouw omtrent de Senaat.

3 [mei] Dronk bij Ber[n]man thee. Om 6 [uur] naar het Collegium Supremum, de wetten te onderschrijven, en 3 Gl - van daar naar Kops, waar ik nog lange bleef en wandeln gong.

4 [mei] Bij Dom[inee] Roemer in de Remonstranten Kerk, waar ik een zeer goede plaats had. Daarna met Graafland wandeln. Na het eten naar huis waar ik coffij dronk en een brief van Dorette Lang ontving, ik was zeer te vreden en kalm. Om 6 [uur] moest ik naar het Collegium Amicitiae waar ik ook de wetten ondertekenen moest als Magister Officerum, als jongste lid moest ik thee schenken. En tot mede Collegas de volgende bekwam [44] Rector - J. Molenaar, II Assessor - De Rook, III Assessor S. Brouwer, IV Quaistor⁷⁹ Tilleman, V Mactus Van Vloten, VI Promotor - Huber, VII Mag[ister] Officiorum - Rechteren. De vergadering gesloten zijnde gingen wij wandeln alle de Cingels rond en dan naar de Societeit waar ik niet lange bleef en mij weldra naar huis terugbegaf.

5 [mei] Dronk bij V[an] Balvern thee en gong dan naar de Tuin waar wij liepen. - Bij Berman waren wij s'avonds en spraken veel over - [niet ingevuld] .

6 [mei] Na het wandeln te huis thee gedronken. Om half 9 naar Heldewier souperen. Ik speelde een partij ombre met Mevr. Massou en Mynh[eer] Kneppelhout, zat aan tafel naas[t] Jane en Mevrouw. Wij waren vrolyk en goed geserveerd.

7 [mei] Het was zeer mooi weer. Om half 1 gong ik naar de Graaflanders, met deze wandeln om de cingels. Na het eeten naar het Schouw, daar thee gedronken, 4 keer verhuist. Er waren zeer veele Andenken ook kwam er musiek, met Nauta en Reep[elaer] dronk ik deutsche wyn. Tot half 9 bleven wy er, als dan gong ik naar huis, marcherender wijze.

8 [mei] Na Tijdeman op den Burg gaan wandeln waar het zeer vol was. Boven ontmoeteden

79 Questor; penningmeester.

wij 2 aardige duiven⁸⁰, gongen met die in het doolhof wandeln, en spraken af, s'avond's een Rendez-vous. Ik moest by Van Balvern eten, en kon niet eerder als half 9 vandaar mij losmaken, het rendez-vous was verkeken en bleef spijtig te huis.

[45] 9 [mei] Wederom om 2 uur naar den Burg. Ik vertrouwde het aan Graafland en wij kwamen overeen, wij gingen zeer lange wandeln. Om 6 [uur] was convocatie. Ik ontving mijn Sigellum. S'avond's had ik haast een gevalletjen *met Fonteijn* gehad.

10 [mei] Was om 2 uur op den Burg, ontmoetede de Duifen dog zij waren zeer familiar met andern Studenten. Om half 3 gaan eten by Mevr. Le Jeune, ik zat naast Truij en Charlotte, eerstgenoemde plaagde mij ontzaggelijk met aardappels; na het eten wierd gestoeid enzv. Alsdan van half 5 - 8 [uur] een wandeling over de Kermis voorgenomen, ik was niet min wild, dog toen wij naar de Tuin terug wilden keeren, ontmoeteden wij Mevrouw als eene Kalkoensche Haan, vol toorn en gift. Te huis zynde dronken wij thee en maakten een partij Boston tot h[alf] 11. Te huis gekomen zynde, kwamen de 2 Graaf[landers] en Roos[endael], en met deze ging ik naar het Zwijnshoofd, waar het zeer leeg was en maar tot 1 uur bleef.

11 [mei] At voor de eerste keer lekker en wel by Metscher. Na het eten met Graaf[land] wandeln. Om 5 [uur] te huis komende, was Teschemaker gearriveerd, hy ging naar de Commedie, en ik eene sentimenteele wandeling doen. Kermis-pret, de presenten voor Truij en Charlott waren gekogt, 1 bierglas, 1 flacon, dan deed ik er nog in 2 builtjes, & aardappels appart; dit pakjen bragt ik er om 9 uur heen: om 10 [uur] ging ik naar den Burg biefstuk eten, waar Rochus, Tesch[emaker] en Kops ook waren, tot 12 [uur]. Alsd[an] wilden zij nog naar het Zwijnshoofd, dog T[eschemaker] en ik vlugteden weg.

[46] 12 [mei] Om 1 uur naar den Burg. Agters'middags met Ferd[inand] wandelen. Om 8^u uur ontmoeteden wij Carol[ine]. Haar zuster kwam ook, en wij gingen promeneren, in een kraam poffertjes eten. Tot 11 uur een beetje gestoeid, gezoend; op het laat kwam Teschem[aker] en Massouw.

13 [mei] Schreef lange aan de brief van Dorette [von Lang]. Agters'middags bij Mass[ow] thee gedronken, en dan een wijinig gaan wandeln. S'avond's bij Bermann in het gezelschap v[an] Fenema en V[an] Gennep, [en] Teschem[aker]. Vertrok den anderen dag morgen weer.

14 [mei] Naar Roemer's Kerk, dan gewandeld. Agters'middag's naar het Schouw met Massou en met Heldewier met de Schais, waar 2 paarden voorgespannen waren in de lengte. Naar huis of liever tot buiten de Haagse woerdspoort gereden. Om half 9 rendez-vous buiten op de Cingel enzv. Om half 4 te huis.

15 [mei] De dag des Huwelyk'sfeest v[an] Sophie Gronsveld. Naar Roemer's Kerk. Om 21 uur met Ferd[inand] en zyn vriend Martijn naar de Burg waar het stikkende vol was en tot 2½ [uur] bleef. Zeer vermoeid en reeds niet wel zijnde keerde ik naar huis terug: at en ging om 4 [uur] met de 2 Graaf[landers] naar de Spanjaardebrug thee drinken [47] en over Leyder-dorp terug wandeln. Om half 9 rendez-vous, edog vonden zij niet. Te huis at ik een boterham met Salm, gebruikte een voetbad.

16 [mei] Ferd[inand] was niet wel - ?! Om 6 uur Senaat. Lobensels wierd geadmiteerd: gepromoveerd Van Vloten tot Fiscus - Huber tot Akactus - Rechteren tot Promotor - Loben[sels] tot M[agister] Offic[iorum]. Nog een wijinig wandeln. S'avond's te huis.

17 [mei] F[erdinand] Graafland was niet zeer wel! - Agtersmiddag gaan wandeln naar Heldewier, wonende op een buiten bij Koukerk 1½ uur van de stadt. In het heen wandeln ging ik zeer langzaam en arriveerde eerst om half 6. In 5 quartier ging ik terug. Mevr. en Mynh[eer] waren te huis. De 2 Dames uit wandeln; zeer stijf.

80 Duiven: meisjes met losse zeden.

18 [mei] Ontving een brief uit Frankfort, dat myn kist aldaar gearriveerd en geexpideerd was.⁸¹ Agters'middags by V[an] Balvern thee drinken. S'avond's by Roosendael, welke huisarest had.

19 [mei] Ik was de gehele agtermiddag by Graafl[and] waar Luusman kwam, met dewelke ik mij op eene zeer aangename wijze onderhield. Ik was bij Fenema verzogt den avond te passereren, op een ombretjen.

20 [mei] Om half 8 naar den Haag, ik deed eenige commissies, at bij Piecq en vernam dat N[apoleon] nog in Frankrijk was. Om half 4 retour. [48] Te huis komende ontving ik een brief van Sloet en Mad[ame] Caldesaigues. Te bed gegaan zyn las ik ze, en vernam uit Sloet de zyn[e] de droevige dood der Gravin Gronsveld, den 6 Mey om half 5 overleden, 9 dagen voor de trouwdag van haar dogter Sophie. Zwaar is dat verlies voor haare 2 kinders; niet wijniges betreur ik in haar het verlies eener deelnemende vriendin.⁸²

21 [mei] Gong naar de Pieters Kerk by Dom[inee] Schacht. Om 3 uur naar Massou buiten op Rhynvreugde eten waar Prof[essor] Tollens met zyn dogter en desz[elfs] minnaar Drabbe was, [en] Buiscus en Mynh[eer] Bonnet. Wij bleven er tot 7 uur.

22 [mei] Een brief van Doortjen, wiers inhoud mij zeer veel vergnoegen deed - ook eene brief uit Himwegen van de Heer Boesser, dat myn kist daar gearriveerd was. Dronk bij de Heisters thee en gongen naderhand wandelen. S'avond's te huis.

23 [mei] Naar Huis & aan W[illem] geschreven. By Masou buiten willende thee drinken, vond ik de zelve niet thuis, en gong toen bij V[an] Alphen, waar zij zich bevonden. Bleef daar tot s'avond's.

24 [mei] Het weer was regenachtig. Te huis thee gedronken.

25 [mei] Vernam dat er op Saterdag partij was, dronk by Graafland thee. Gingen veel wandelen. De 2 Rech[terens] en A. Bentinck waren hier, Lieve en Bentinck logeerden bij mij.

[49] 26 [mei] Na de Instituten gong ik op myn gemak naar Heldewier buiten eeten. Vond de 2 Heisters en Luzac. [Met] de eerste wij aten zeer goed, gongen veel wandeln. Om 5 [uur] retourneerden wy naar de stadt. Ging nog tot 10½ [uur] op de Societeit en sprak met Amersfoordt.

27 [mei] Om half 11 wel en goed toegerust vertrok [ik met] de 2 Gr[aaflanders,] Lobensels en Vosmaer met de Haagsche Schuit naar de Leidschen - Dam om daar voor de eerste reis als Senator een partij mede bij te wonen, welke door het Collequin ter ontgroening van Hudsonson en Luzac, 2 Groenen, gegeven wierd by Van der Veen. Nadat wij alle ten getalle van 19 verzameld waren en de plegtigheden afgelopen waren, zetteden wij ons om half 4 aan tafel. Ik als promotor waar [door] de Fiscus heerlijke Baars en [door de] M[agister] off[iciorum] jonge groentens wierden opgedischt. Voor het desert stonden wij op en gingen omtrent een uur [naar] buiten. Aan het Desert wierden de Pocalen gedronken, Sels was zeer dronken. Myn ve[r]sjen of [onleesbaar] der vreugde wierd goedgekeurd. De klugt duurde tot half 11, als wanneer wij ons weder half bedronken ter Schuit begaven en Leidwaarts scheepten. In de Schuit kwam ik aan het braken. Bragt Sels nog naar huis, en te huis gekomen zynde, was ik tamelyk wel. Borman kwam nu [bij] my te huis & bleef nog een beetje by mij zitten. Ik sliep wel in en ontwaakte om half 1 u[ur].

81 Mevrouw Caldesaigues, bij wie Adolph te Erlangen in huis had gewoond, had Adolphs koffer opgestuurd. De moeder van Adolph vond het 'zeer wysneuzig' dat zo maar te doen (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 223).

82 Vanwege het overlijden van Gravin von Gronsveld werd het huwelijk van haar dochter Sophie uitgesteld, berichtte Jan Sloet (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 223).

[50] 28 [mei] De jagers hadden Revue voor Cotzhausen. Om 1 uur ging ik met Graafl[and] en Roos[endael] wandelen. Na den eeten naar het Warmonder - Hek. Daar thee en wijn gedronken en om 8^t [uur] weer in de stadt. Een Rendez-vous tot 11 uur, was niet.⁸³

29 [mei] Niets byzonders. Melancholiek - dronk te huis thee, om 8^t [uur] het rendezvous, in plaats van den 28 [mei].

30 [mei] Bij Repelaer met de Heisters thee gedronken. Na der hand de burgers gaan zien exerceren, en deszelfs musiek te horen. Wederom vreeslyk melancholisch.

31 [mei] De gehele dag ontevreden, niet te huis willende blijven dronk ik bij Roos[endael] thee: ik trok zyn Jagerspak eens aan. Om 8^t uur tegen ball. Het had den geheelen dag geregend. Thans was het eenen zuivern hemel.

Junij 1815.

1 [juni] Ontving brief van *Sidonia*, Lippe en Flore. De eerstgenoemde was tamelijk. Ik gong met Ferd[inand] wandelen, zeer in overpeinzingen verzonken, dronk bij Graafland thee met Inlquin, dan wandeln.

2 [juni] Sels, Repel[aer] & de 2 Graafl[anders] dronken bij mij thee, daarna wandeln. S'avond's te huis.

3 [juni] Regenagtig weer, de gehele dag te huis. Een brief van Sophie Gronsveld en Willem. Om 6 uur [51] bij V[an] Balvern gaan thee drinken en er gebleven tot half 9. Alsdan naar Kalhoven waar ik a reprise 3 keer verzogt was. In gezelschap van Berman, Pommen, Keller en V[an] d[e] Wyngarte tot 12 [uur].

4 [juni] Bij Van der Palm in de Kerk. Daarna met Rosenthal gaan wandeln, na den eten met de 2 Graafl[anders], Rep[elaer] en Stoop naar den Hoorn thee drinken. Vroeg weder in de stadt, daar het zeer regenagtig weder was.

5 [juni] De Jagers waren naar het Schouw, om daar de Haagsche op een ontbijt te onthalen en alsdan naar Leiden met vol musiek te marcheren, om 12 [uur] kwamen zij binnen. Een brief van *Schnurbein*. Om half 5 marcheerden zij wederom weg. S'avond's in de Societeit, naderhand serenade by de Kapitein Trip.

6 [juni] Een hevige strijd tuschen *gevoel* en *pligt*. Zeer melancholisch. - De Admiraal Keller, dronken bij mij thee, om half 8^t rendez-vous. Ferd[inand] kwam eerst om half 9 tot 10 [uur]. Te huis at ik by myne huislied[en] een boterham.

7 [juni] Na het eeten gaan wandeln, dronk by Graaf[land] thee waar de ongelukkigen Temming ook kwamen, daarna gingen wij een cingel rond. Oogenblik op de Societeit, dan naar huis e[en] thema maken. -

[52] 8 [juni] Zeer mooi weder. Ferd[inand] was naar den Haag. Om 6 [uur] ging ik met de 2 Heisters naar Van Bommel op het huis Boerhaven theedrinken. Van daar om 8^t uur nog bij Joubert en Oosterzee een glas wijn drinken en een sigaar roken. Ik had Don Carlos gelezen. Was of bevond my in eene zeer wonderlyke luim, met het voornemen zwanger gaande, nergens niet meer te willen komen, alleen de studie tot oogmerk hebbende. Schreef hieromtrent ook een brief aan Teschemakers. S'avond's te huis.⁸⁴

9 [juni] Dronk alleen te huis thee, schreef aan Hofman en Mad[ame] Caldesaigues. - Om half 8 rendez-vous. Ferd[inand] was er wederom niet. Wij gongen in het gras zitten, stoeijden, dog

83 Was niet; ging niet door.

84 Teschemaker had Adolph een brief geschreven met de dringende waarschuwing voorzichtig te zijn in de omgang met meisjes. In de jaren 'waarin de driften zoo sterk hun macht doen ondervinden' was een vergissing snel gemaakt, wist Teschemaker uit ondervinding (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 223).

kon niet adrem ses: komen. S'avond's at ik bij Scheltema een boterham met arbeen. - .

10 [juni] Er was partij op den Leydschen - Dam van J.U. De Rector & Ass[essor] Huber⁸⁵ waren er bij verzogt. Sels, Tilem[an] & ik slegts overgeslagen. Gebelgd zynde daarover gong ik met de Engels[e] les tot Sels, en beklagde mij. Tot half 3 te huis nagezien. S'middags weder[o]m op mijn kast tot 5 [uur]. Dan willende naar Massou gaan maar dronk by Reep[elaer] thee. Vandaar met Roos[endael] en Balveren en Reep[elaer] wandeln. S'avond's zwijnerij met de Middelb: op de Societeit. Voorn[amelijk] Rorij v[an] Paes)

[53] 11 [juni] S'morgens bij D[ominee] Pluygers in de Kerk. Daarna wandeln met Reep[elaer,] V[an] Balvern & Roos[endael]. - te huis geles. Om h[alf] 11 met Roos[endael] naar het Haagsche - Schouw waar wij thee dronken. Londrillion kwam er ook speelen. S'avond's te huis of gedeeltel[ijk] op straat bij Beeke ...

12 [juni] Prof[essor] Clarisse deed om 12 [tot] 2 [uur] zyn intrede - na den eten niet wandeln dewyl het regende. Met Gerlach naar buiten gaan thee drinken tot h[alf] 10, het regende. - Ik was in een korte tyd weer te huis.

13 [juni] Na den eten wandeln. Om 6 uur Senaat wierd gesloten. Om 8^t [uur] Rendez-vous, dog eerst om 9 [uur] dewyl wy ons bij het exerceren der burgers, en om hun muziek te horen, ophielden. - Tegen Carol[ine] gezegd, dat ik haar n.... en wilde. / Pr[ofessor] Sarengce had zyn intrede ook gedaan om 12 uur. S'avond's was serenade bij hun.

14 [juni] Om 3 uur met V[an] Dijk naar Massouw eeten, waar de dikke Kotzhausen, de Helde-wiers en 2 Juffr[ouwen] V[an] Kerchem waren. - Ik at te veel, en was zeer geincom[mod]eerd, ik zat naast Jane & Betjen. Om 10 [uur] in de stadt terugkomende, vernam ik, dat mijn kist gearriveerd was.⁸⁶

15 [juni] Om 9 [uur] kwam de Schipper en ik kon hem 35 G[u]ld[en] voor vracht en zo betalen. Na den eten wandeln. Een brief v[an] huis met wissel. - Te huis thee gedronken. Om 9 uur ontmoeteden wij S[ophie] en C[aroline]. Gingen dan nog wandeln tot 10 [uur], wederom gesprek niet willende hebben. Bernm[an] was uit vischen geweest.

[54] 16 [juni] De Jagers maakten een promenade naar Alphen. Het [was] mooi dog zeer warm weer, dronk bij Mev. Le Jeune thee. - S'avond's op myn kast.

17 [juni] De 2 Callenfels: promoveerden public in de medizijnen. Het was den dag zeer benauwd. S'middags dronk ik bij Reep[elaer] thee, en dan nog gaan wandeln. Om 8^t uur kreeg ik Fenema, Keller, Voo[rden]dag, die niet lange konde blyven en Bernman, die wederom naar Mevr. Laarman toe moest, en Scheltema bij mij. Met B[ernman] verviel-ik, was zeer in knor-rig humeur.

18 [juni] Het regende, schreef de gehele dag en bleef tot 9 uur s'avond's te huis. - S'avond's kwam de tijding dat de vijandelykheden begonnen waren⁸⁷ en de Hertog van Brunswijk ge-sneuveld was.

19 [juni] Dronk te huis thee. De Jagers waren naar den Haag en kwamen eerst laat s'avonds weerom. Zy hadden het Vaandel ontvangen.

20 [juni] Gong met Ferd[inand] bij Massou thee drinken, waar wy het nieuws van de over-wi[nn]ing der Geaill[i]eerden in Brabant, dog ook tevens dat de Prins gewond was, vernamen. S'avond's was serenade by de 2 Directrises Fr[eules] v[an] Balvern & Kluit. Schreef naar Huis en Overlaer.

85 Hubert was geen assessor maar promotor.

86 Kolonel C.H. Bresser meldde uit Nijmegen dat hij een pas had gekregen om de koffer met kleding en boeken door te kunnen sturen (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 223).

87 De slag bij Waterloo werd uitgevochten.

21 [juni] Voor het laast by V[an] d[er] Keesel. Het 3° boek. Om 7 uur baden met Scheltema. (verloor myn koordjen, Lv: !!!) verzoende my met B[ernman].

[55] 22 [juni] S'morgens hervond ik mijn Lv: Bleef s'middags te huis om myn Dictaten in order te brengen. Dan s'avond's nog wandeln met Ferd[inand].

23 [juni] By Van Balvern thee gedronken, s'avonds R[endez]-v[ou]s met [niet ingevuld] dog niet zeer langer.

24 [juni] Om half 8^l naar den Haag. Ferd[inand] ging op vacantie. - In den Haag zynde maakte ik eenige Commissies; gong naar de Stallen, dog vond Pieck eerst zeer laat. - At by Porta. - Dan naar t'Hoën. Van daar een wijnig wandeln; myn gedagten, toekomst: zware droefgeestigheid - Om 6 uur naar de Commedie om die alom zoo beroemde Mad[ame] Catalonie te horen zingen en ik rencontreerde Mev. Sieb[ur]g, Caroline, en Pauline. Myn plaats was op het amphitheatre. Bank 3. V. 10. - a - f 3-12. S[tuiver]. By toeval kwam Mevr. Massou naast mij zitten. [Zij] wist [dat] wierd gespeeld - Le secret de mariage. Na het aflopen van het zelve liet er zich een allerschoonst orchest horen. Het applaudisement begon reeds voor en aleer de Zangeresse op het toneel verscheen. Eindelyk liet zij zich door een heer, gekleed avec un habet de Cour, opleiden, een fieren trotschen gang, scherp van lichaam, veel grazie en edele houding. [56] Na een cierlyke verbuiging voor het gehele public en de Koning, verhief zij haar zwanen-gezag, een albetovernde schoonheid, rondheid, hoogte en laagte van stem deed zich horen, zij zong 4 Italiaansche arias, bij eene zoo groote en talrijke vergadering van menschen, heerschte eene doodsche stilte, welke alleenlijk door toejuiching afgebroken wierd, - het welk vooral by het laaste God save the King our William plaats had. - Daarna gong ik nog met Gerlach eijs eeten, & toen naar Pieck -.

25 [juni] S'morgens maakte ik een visite bij de Landcommandeur Bentinck, at bij Pieck en willende weder om half 7 vertrekken, dog ik moest op instigatie van Lieve bij Mynh[eer] Cattenburg gaan souperen, welke mij had laten verzoeken: ik wierd door Mynh[eer] & Mevrouw zeer vriendelijk ontvangen. Gingen nog lange tyd in het Bosch wandeln en soupeerden dan, om 12 [uur] gingen wij naar huis.

26 [juni] Voor mijn vertrek ging ik nog naar t'Hoën om myn geld te willen trekken, dog ik moest tot des anderen daags wagten. Met de Schuit van half 4 naar Leijden - agtersmiddag's [57] naar Massou, daar thee gedronken en een boterham blijven eeten. Gong voor 11 [uur] met Gerlach retour.

27 [juni] Agter'smiddags bij Heldewier afscheid gaan nemen, Charlott[e], daar nog chapie geplukt: Thises à Lydich).

28 [juni] Agters'middags bij Roos[endaël] thee gedronken en met dien gaan wandeln, sprak Caroline & Sophie s'avond's nog, s'morgens was Liclama a Nijholt gepromoveerd. Had bij dien geweest te feliciteren.

29 [juni] De gehele morgen gepakt en visites gemaakt. Agtersmiddag bij Mevr. Le Jeune in de tuin, p[our] p[rendre] c[ongé], bevond zij zich niet in dezelve alleenlyk. Truij en Pimpel. Ik amuseerde mij heel wel met Truij, wy spraken over Charl[otte], Steph[anie] enzv. Om 9 [uur] nog een wijnig op Koffijhuis, dan bij Paes afscheid genomen van Keller, Kalhofen, Fenema, enzv.

30 [juni] Met Berman gedejeuneerd, dan afscheid genomen bij Kops en Voordendag. Om half 1 met de Schuit op Utrecht vertrokken. Het gezelschap bestond uit 2 Juff[rouwen] en een mijnheer Hinlopen van Utrecht: vrijwillig Jager. Om 10 uur te Utrecht komend, vernam ik dat de Deligence eerst Donderdag naar Zwol vertrok, ik veranderde myn plan op Amst[er]dam - / ik sprak nog Rechteren v[an] Appeltern & Haersolte, die aldaar ook waren.

De zomervakantie van 1815

[58] Julij 1815.

1 [juli] S'morgens om 7 uur vertrok ik met de trekschuit op Amsterd[am]. Het weder was allerschoonst. Men voer bestendig tot den Sluis als door een Paradijs. De schoonste buitenplaatsen, wandelingen vercierden de boorden der Vaart. De schilderagtigste toneelen groepen vertoonden zich afwisselend aan myn oog. Te Amst[er]dam wilde ik Teschemaker opzoeken, dog vond hem niet te huis. Om 8 [uur] vertrok ik met de Beurtman op Zwoll. Het gezelschap bestond uit: 2 oude menschen en eenige Juffrouwen. Ik bragt byna de gehele nagt op het schip boven door, om de benaauwdheid onder te ontgaan. De wind was goed.

2 [juli] Reeds vroeg kwamen wij in het Swartenwater en om 1 uur te Zwoll aan. Ik ging by Raesv[eld] at daar een wijinig en ging om half 4 naar Rechteren. Daar aan komende, waren zij naar Beese. Ik legde mij in het Saal slapen, tot dat zij geretourneerd waren, en toen was het rencontre op de Galarie.

3 [juli] Ik begon terstond met myn voorgenomen werk: het organiseren eener Bibliotheek.

4 [juli] De gehele dag wederom geoccupeerd met de boeken. Agters'middags gingen wy een wijinig touren.

[59] 5 [juli] Algemeene dankdag voor de goede Zaak. Mama en de overigen waren naar Zwoll. Schreef 2 brieven aan Metscher en Teschemaker. Daar het regende, ik dus niet naar de Kerk konde gaan. Agters'middags kwamen Kievele en V[an] Dijk. S'avond kwam myn koffer mede.

6 [juli] Hetzelve uitgepakt. Op de Bibliotheek. Regenagtig weder.

7 [juli] Agters'middags een visite by de Domen heer gaan maken, waar Juff. [niet ingevuld] en nog 2 anderen kwamen logeren.

8 [juli] Regenagtig weder. Op de Bibliotheek de gehele dag. Anders niets byzonders.

9 [juli] Met Tante I[sabelle] en freule Kerst naar de Kerk. Agters'middags kwamen de Van Marles en de jonge Dedem met zynde vrouw by ons. Ik amuseerde mij zeer wel. Christ kwam ook mede.

10 [juli] Tegen den avond kwam Flore, Willem & de jonge André. Overigens niets byzonders.

11 [juli] Agters'middags kwam Dore van Dedem by ons. - De gehele dag op de Bibliotheek. Myn humeur reeds zedert eenige dagen zeer zwaarmoedig & verdriettlyk zynde.

12 [juli] Om 8^u gingen Tante I[sabelle], Ante & Flore en myn persoon naar Egede eeten, (mama had geen lust) wy wierden daar als rein ouder gewoonte zeer gul ontvangen. Koffy gedronken.

[60] 12 [juli] Vrolyk en wel. Ik was met Ante, ofschoon verloofd aan Van Marle, als van ouds zeer vrolijk. Wij bleven tot 6 [uur.]

13 [juli] Om half twaalf arriveerde Raesveld en Vöerst met eerstgenoemde karretjen, en was zeer maalagtig.

14 [juli] De gewonen bundestag. Niets bijzonders. S'avond's eene lange promenade gaan maken langs de Vegt. - Voor het ov[e]rige myn humeur nog even onaangenaam en zwaarmoedig.

15 [juli] Begon een brief aan Marens te schrijven. Verjaardag v[an] Caroline. Voor het overige niets bijzonders.

16 [juli] Naar de Kerk willende gaan, werd ik door de regen verhindert. De Rentm[ee]ster, Willem & André waren naar de Eeze:, schreef des agters'middags weer aan de brief.

17 [juli] Myne gewone bezigheden, anders niets byzonders.

18 [juli] Myn brief aan M[arens] wierd vervolgd en besloten. Myn werkzaamheden met de pachters had hun voortgang.

19 [juli] Ontving een antwoord zeer indecessiv van myn hospes, als ook een brief van *Marens*,

dat hij verloofd was. - Deze tijding deden mij meer onaangenaam gewaarwordingen ontwaaren als vee[l] vreugde. Het gez[elschap] kwam v[an] d[e] Eze terug.

20 [juli] Mijn brief aan M[arens] vertrok. Schreef eene zeer gevoelige romanesque brief aan Bermann; het weder was zeer slecht.

[61] 21 [juli] Eene vreeselyke regen, welke de gehele nacht geduurd had, belette ons naar Zwoll te gaan. Tegen de middag klaarde het op. Ik gong s'agters'middags naar Dalfsen om bij Kievel eene visite te willen afleggen, welke ik niet t'huis vond. - Gong dus by de Domen heer, waar by het reeds talryke gezelschap zich nog de mans der twee daar reeds logeerende vrouwen, Landsaan en een Apothecar, voegden. Ik verveelde mij zeer. - Aan het Vierhuis vond ik Dore van Dedem. Keerde met de Rentmeester weer naar Rechteren. Brief v[an] Teschemaker.

22 [juli] Gong met Mama, freule Voorst, Willem & André naar Zwoll waar ik eenige Commissies te verrigten had. - Bezogt Slype & Raesv[eld] - Jan ging ik ook opzoeken, waar ik tot 6 [uur] bleef. Wan[n]eer wij om 7 uur in de regen weder vertrokken.

23 [juli] S'morgens met Flore & Ante naar de Kerk. Roos[endael] deed eene lange maar schoone preek. Aan tafel zittende, kwam er een Expresse van Overlaer met de tijding, dat Grootpapa zeer ziek was.

24 [juli] S'morgen's begaf zich Mama en Tante I[sabelle] derwaarts. Om 1 uur kregen wy een bezoek van Hübert.

25 [juli] Agters'middags naar den Berg, waar de jonge Dedem ook kwam. Ik vermaakte my tamelyk.

[62] 26 [juli] Ik moest met myne Bibliotheek blijven staken. Agters'middags kwam Küvell. Ik schreef een brief aan Ferdinand Graafland. S'avond's aan het klavier zittende speelen, kwam Albert te paard terug, met de tijding van het afsterven van Grootpapa, het welk den 25den s'morgens om half 9 gevolgd was. - Flore was zeer uit haar stuk, het soupée was zeer stil. Kuvell bleef souperen.

27 [juli] S'morgens opstaande, en naar huis willende gaan, om daar te werken, brak ik door eigen lompigheid een schoteltjen en een dito Kleyn van Caroline.⁸⁸ - . Het sterfgeval wierd aan de Buitenhuisen aangezeid. Agters'middags kwamen Mevr. Van Holten & Dore.

28 [juli] Agters'middags kregen wij een visite van Dom[inee] Rosendael en Mynh[eer] Rietberg. - Albert was wederom naar Overlaer, dewyl er een nadere expresse kwam.

29 [juli] De Rentm[eester] & de overigen waren naar den Schuilenburg. Niets byzonders.

30 [juli] Naar de Kerk. Roos[endael] hield eene mooie preek over In h[ooftstuk] 11 v[ers] 6-12. Agters'middags kwam V[an] Dyk en Küvel, met Laer [en] Vrijdag. Ontfing een brief van Scheltema.

31 [juli] Beantwoorde myne brieven aan Scheltema, Mets[cher], Arend Sloet & Louise Plettenburg. Voor het overige niets byzonders. - .

[63] August[us] 1815.

1 [augustus] Om half 11 voer ik met Willem en André in de chais naar het Nieuwe Veer, waar het Erve Caleveld in Genne verpagt wierd. Het was er vol pachters en kwam van 200 op de considerabele som op 635 G[u]ld[en]. Na het aflopen van hetzelfde, nam ik een lat op stal en trok dezelve aan nix voor 28 n: a 2 dobbelstenen. Kuvell ging met ons naar Huis eten. Na het eten gong Kuvel en de Rentm[eester] naar de Garner om van V[an] Dyk afscheyd te nemen. Ik schreef een brief aan Sophie Gronsveld.

2 [augustus] Ante, Voorst en Flore waren naar het Bed uur.

3 [augustus] Ante, de Rentm[eester en] André waren naar Zwol op de Kermis. Na het eten

88 Adolfs jongste zus Caroline.

ging Flore en ik eene grote wandeling maken, s'avond's laat kwamen zy eerst weder huiswaards.

4 [augustus] Maakte met de Rentm[eester] eene wandeling naar Baron De Kamp.

5 [augustus] Willem was André weg brengen, niets byzond[ers].

6 [augustus] Na de Kerk, en daarna koffij [ge]dronken by Rosendaël. Agters'middags na de toren⁸⁹, t'huis.

7 [augustus] kwam Mynh[eer] V[an] Voorst by ons onverwagt, maakten eene grote wandeling na het eykenbosch, om te zien of de sloot gevoert was: - Hoofdpyn daarvan. Om 6 [uur] kwam W[illem] met Domenh[eer] Küvel terug.

[64] 8 [augustus] Maakte alle benodigdheden in order, om tot myn tour behorende.

9 [augustus] Om 7 [uur] vertrok ik met Willem op de chais naar Zwoll, en vervolgens naar den Schouwenburg⁹⁰ om bij Mynh[eer] & Mevr. Van Spaan te gaan logeren welke ik alleen t'huis aantrof. Willem retourneerde nog dien zelfden dag.

10 [augustus] Om 9 uur stonden wij op, om 3 [uur] eten - enzv. Voor het overige niets byzonders tot den 13 [augustus] aten Vos en Van Loo by ons. - Voor het overige zeer slegt weer.

14 [augustus] was Spaan naar Zwol! Mevr. was zeer vertrouwend, en ik zeer gevoel[ig].

17 [augustus] Aller slegts weer. Eerst om 2 [uur] arriveerden Garrit, H. Voerst met zyn vrouw, Flore Plettenberg met Nijlant.⁹¹ Alle goede dog Zwolsche menschen.

18 [augustus] Na Elburg gewandelt, na de thee naar het Rosenburg en Zwaluwenburg.

19 [augustus] Om half 7 vertrok[k]en wij in een mande wagen met ons 5 [-en.] Spaan en Nijlant te paard naar het Loo. Domein van den Koning. Voerst voer. Na 3 uren kwamen wij te Epe aan, en om 11 [uur] op het Loo. Wij gingen het Paleis zien, het welk door den Koning van Holland, zeer vernieuwd en op nieuws gemeubleerd was, de apartementen waren zeer fraaij, het Park was tamelyk aangelegd, edog niet met Koningl[ijke] smaak. Na het eten gongen wij in het grote logement koffij drinken [65] het welk koninglyke is, dog moesten voor koffy en een wijng liqueur 6 [gulden] 14 [stuiver] betalen. Om 5 [uur] voeren wy weer huiswaards, zeer vermoeid.

20 [augustus] Albert kwam mij afhalen, dog ik was met het Gezelschap bij De Raed op het Morre verzogt, waar wij eten gingen, en ons zeer goed amuseerden.

21 [augustus] retourneerde ik met Flore en Nijlant in myn wagen & paarden, welke s'nags gebleven waren, dog Albert weder stad'waarts. Om 12 [uur] arriveerde ik te Zwoll, agters'middags naar Rechteren. Ontfing een brief van Doortjen, dat W[illem]'s plaats in D[armstadt] vergeven was.

22 [augustus] Schreef terstond aan D[armstadt] terug. Een brief van Sloet, Schnurbein, Scheltema, Piecq en Berman.

24 [augustus] arriveerde Willem [van Heeckeren] van Nettelhorst met zyn vrouw en oudste Zoon Karel. - De volgende dagen s'morgens en na den eeten tot thee drinken onse gewoonlyke bezigheden. Zaterdag zeer melancholisch. De Rekeningen van Pauly nagezien. Schreef aan de Markgravin; Dorette [von Lang] en Lippe. Anders niets byzonders.

89 Mogelijk verbracht Adolph de middag op de hoge toren van Rechteren.

90 Het huis Schouwenburg bij Oldebroek (Gevers en Mensema, *De havezaten in Salland*, 366).

91 Lambertus Nilant en Florentina E. van Plettenberg zouden op 25 juli 1816 trouwen. H. Voerst en zijn vrouw waren mogelijk een oom en tante van Flore van Plettenberg, haar moeder was een Van Voerst.

September.

1 [september] Ontving een brief van Sophie Gronsveld.

4 [september] Vertrok W[illem van Heeckeren] van Nettelhorst met de zynen⁹² naar Zwol en vervolgens naar Campen. [66] Naar de Kerk om de D[omen]h[eer] van Nieuwleusen te horen preken. Agters'middags naar den Borg in het Gezelschap van Mevr. Mulert en hare zusters Juff[rouwen] Omvals waarvan de eene, Dete niet kwalyk uitzag.

12 [september] By tijds retourneerdere Willem [van Heeckeren] van Netelhorst en de zijnen.

14 [september] Dalfser kermis, waar de Rentm[eester] Sloet, Willem & ik naar toegingen. Bij Küvell, waar Christ en Ante van Marle en de 3 Omvals kwamen. Na thee gedronken te hebben, gingen wij wandelen, alsdan koffy en wyn drinken. Vervolgens de ronde gemaakt, en in de Ruiter een wijngedanst. Om 10 uur naar huis, was amoureux van Dete ...

16 [september] Naar Overlaar. Over den Schuilenburg en Markel met Willem en Jane van Netelhorst en Flore. Laastgenoemde ging naar V[an] Haltern bij Arnhem logeren. - Myne meeste uitvlugt was naar Netelhorst en de Heest, - waar ik meermalen dineerde. - Coos had een mysjen Henriette. - Oom den Ontfanger⁹³ was er in huis - .

Enermalen ben ik op de Kloese geweest, waar de Opperhoutvester met zyn Dogter Jeanette waren.⁹⁴ Zij waren tegen mij zeer vriendelyk en beloofde my mij overal te presenteren in den Haag. - t'Huis meere quirelles. Ontving brieven van Dorette, Markgravin neffens in dezelve een voor de Douar[ière] Van Brunswijk.

[67] October. 1815.

14 [oktober] S'avond's arriveerde Tante I[sabelle] van Rechteren met de wagen terug, en bragt my brieven mede van Doortjen, Schnurbein, waarin zich een van Zedwitz bevond en Bermann.

15 [oktober] Nam afscheid van de Netelhorster en Heesteren.

16 [oktober] S'morgens om 7 uren vertrok ik met de wagen op Zutphen - was: h: - aldaar vroegtijdig gearriveerd zynde, maakte ik een visite bij de Waliens. Mevrouw⁹⁵ lag ziek te bed, dog de freule Lulu en Wilhelmine sprak ik. Om 12 [uur] vertrok ik weder op Dieren, 3 uur, waar ik eene bezoek by Mevr[ouw] Van Rhemen aflegde, en nog om 5 uur te Arnhem bij W[illem van Heeckeren] van Netelhorst arriveerde, waar zich Flore bevond. Een alleraangenaamste weg, met de schoonste buiten's verciert waaronder Rhederoort, aan Bransen gehorig, deden zich aan myn oog vertonen. By Dieren passeerden wy de schoonste lanen. De Yssel doorkronkelde de vruchtbaarste groenlanden, en gedurige afwisselende voorwerpen boorde zich aan myne qust op.

17 [oktober] Het schlechte weer verhinderde mij [behalve] de schoone ligging der Stadt, nog iets anders merkwaardigs te zien. [68] Wy gongen slechts een ogenblik wandelen. S'avond's in de Societeit, alwaar ik Rappard sprak.

18 [oktober] Vertrok met Flore om half 7 op Dieren en van daar voorbij de brug van Zutphen op Deventer, waar wij aten in de halve Maan, eene kleyn bezoek by D[omen]h[ee]r Küvel afleggende, en vervolgens om half 3 naar den Elshof waar de paarden brood kregen, vertrokken, en van daar naar Rechteren, hebbende in 't geheel afgelegd 15 uren.

19 [oktober] kwam de Domenh[ee]r Rosendaël, neffens Stephan en familie by ons.

92 Adolf J.H.W. van Heeckeren van Nettelhorst en diens vrouw Adriana L.A.L. van Heeckeren. Zij waren in 1808 getrouwd en kregen twaalf kinderen.

93 Niet nader getraceerd.

94 Lodewijk van Heeckeren van de Cloese en zijn dochter Jeanette J.P. van Heeckeren.

95 Petronella S.H. Lulofs, echtgenote van Evert L. van Heeckeren van Waliën.

Dan 20 [oktober] naar de stad en s'avond's retour. Een wynig bij Mulert.

Den 21 [oktober] kwam Stephan alleen bij mij en den 23 ging Flore en ik er na toe met Caroline welke zich door den Dokter een tand liet trekken.

29 [oktober] Mama naar de stad, ik naar de Kerk, waar het Kind van Mulert: Anna Petronella gedoopt wierd. Agters'middags naar Mulert thee drinken, waar Küvell ook kwam en s'avond's te voet naar huis keerde.

Tweede studiejaar te Leiden

November. 1815.

1 [november] Na by alle de burens afscheid genomen, my eenige zaken thuis in order gebragt te hebben, vertrok ik s'morgens met Mama naar Zwol.

[69] 7 [november] Aldaar afgescheid genomen te hebben, ging ik by Ter Zwegel logeren, en vertrok den

8 [november] s'morgens vroeg naar de Deligence op Utrecht, werwaarts ik zonder eenige difficulteiten de[r] molisten arriveerde. Logeerde by Gijtenberk, te vergeefs eene visite by de freule Van Rechteren maakte, en s'morgens om 7 uur den 9 [november] op Leyden met de Schuit vertrok. Er was slechts plaats in het Ruim, waar onder het Gezelschap zich eene aardig Juffvere bevond. Om 4 [uur] arriveerde ik aldaar, en vond alle myne Kennissen in goeden welstand.

10 [november] Vernam er des anderen daags een partij was op den Leidschen Dam. - Sprak Kemper omtrent myne studien. - Besluit: *groot* om uittevoeren. - . Veroorzaakt mij veel rumor.

11 [november] Om 11 [uur] met de Schuit naar den Leidschen Dam, alwaar het Collegium. *Walraven* en de *Kleine Swart* ontgroende. - Lobensels zijn tombade en l'eau. - Liep goed af. Om 1 [uur] retour.

13 [november] Colleges by Smallenborg. *Pandectiae* en om 9 [uur] by Kemper - *Grotius*: - S'avond's by Massou. Hemert had by my thee gedronken. -

14 [november] Senaat Convent om 5 [uur]. S'avond's bij Le Jeune. Schreef aan Schnurbein. - Berman, Teschem[aker] & ik: besluit tot een examen overtegaan. - By Kops zyn verjaardag gevierd.

[70] 15 [november] De Repetitor Dom[inee] Kerman wierd ten dien einde besteld, en de aanvang gemaakt. S'avond's by Hemert thee gedronken, en vervolgens: op de Kas. S'avond's de gans gegeten.

22 [november] By Van Halteren gedineerd & gespeeld met Mynh[eer] Van Halteren, Mevr. Massou & Jane Heldevier.

23 [november] Ontgroen-partij ten huise van Rau, bestaande uit een soupé. De Avemlal Boxman bragten wij bokstyl naar huis. - .

25 [november] Op den Leijdschen Dam een partij van Sonnevile. Een groen en W. van Hemert op de party waren als leden, welke de vorigen dag gericipeerd waren. *Stoop* in zyn oude post als Promotor ingevallen zynde, Borgers als Buisenis. -

December. 1815.

1 [december] Gedineerd by Kemper, op een Studentendiné.

6 [december] Geboorte dag van de Pr[inses] v[an] Oranien.⁹⁶ Was s'avonds Cassino, I.

96 Niet nader getraceerd.

Cass[ino] bal. Danste alles mede: wierd niet wel, & moest veel overgeven.

9 [december] Fiscus. Ontgroen-party van Tölecken by zyn vader Drachsted aan huis - tot 5 uur.

10 [december] verdronk op eene ongelukkige wyze Jan Piet van Heucelom, door scha[a]zen reyen.

11 [december] J. Westenburg, welke met zyn vader hier gekomen was, om te studeren, hielp ik tereg.⁹⁷ Wierd dien dag Abactis Amicitiae.

[71] 12 [december] at ik met Westenberg by Tiedeman.

14 [december] By Massou gegeten.

15 [december] 2de Cassino ball, waar ik my zeer goed amuseerde, alle wals en Colonne, en eene quadrille mede danste.⁹⁸ Annette v[an] Halteren was er ook. Soupeerde met Bet Massou, was vrolyk en vergenoegd.

16 [december] hadden wy de eerste les in het Jus hodiern: by Smalburg met Berman, Teschemak[er], Kops en Massou. S'avonds Kops, Mass[ou] en Tesch[emaker] by mij.

22 [december] By Van Halteren gegeten, zeer veel gesproken met Annette.

23 [december] Aan Sloet geschreven. S'avond's by mij Hemert, Borghe[r]s, V[an] Balvern en Sels met zyn broers. Op ponsch. Laastgenoemde geviel mij zedert eenige tyd zeer wel. De aanleiding daartoe gaf het toe vertrouwen van zyn Kw.

24 [december] By Berman in t gezelschap van Fenema en zyn broers.

25 [december] Gong met Van Balveren wandelen. Ontdekte dat de freule Van Lindt van Hemmen by V[an] Balv[eren] geloged was. Maakte er dez[elfde] avond nog eene visite. Vond ze een douce mysje. Den avond gepasseerd bij Fenema.

26 [december] Gong met Sels na het eten wandelen, dronk by hem thee, in vertrouwelyk gesprek. Om 6 [uur] een visite by Mevr. Le Jeune, waar ik een mooy mysje, Juff. Lans zag. Naa 9-10 [uur] weer by Sels.

[72] 26 [december] Den avond gepasseerd by Bentink met V[an] der Wall. Tot 1 uur s'nags. De omgang met Sels wierd voortgezet, onse harten verbonden zeer naauwers. - De Instituten wierden met aan houdenden yver voortgezet. Het voornemen was nog even sterk. Tesch[e-maker] was met de vacantie naar Amsterdam. Ontving een brief van Zedtu[rtz], en schreef aan Schnurbein. Nog eenige minuten, en dit jaar is wederom in 't niet der eeuwen heengevloten. Dank zy de voorzieningheid voor alle de aan mij bewezene weldaden. Dog gevoelig aan de scheiding der dierbare vrinde, welk dit jaar de algemene mourir in zich gesloten heeft.

97 Adolph was door zijn moeder ingelicht dat de heer Westenberg en diens zoon Jan naar Leiden zouden komen en aan Adolph hulp en vriendschap zouden vragen. Jan Westenberg ging rechten studeren (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag Q).

98 Door het dansen werd Adolph verkouden, vertelde zijn moeder aan haar zus Isabelle, die Adolph vermaande wat minder te dansen voordat hij zich dood danste (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag F).

*De droefheid heeft haar eigen weelde
Haar smart is naauw met vreugd vereent.*

Lina Gronsveld

Schnurbein Vrienden Kring Sloet

Sidonia!

Zedturtz Dorette

[73] Januar[i]. 1816.

1 [januari] Wierd by Massou te dineren verzogt, alwaar Verkuil, de gewezen Spaansche Ambassadeur logeerde. Speelde s'avond's met de familie Boston. Maakte overal nieuwjaar's visites met Sels.

2 [januari] begonnen de Colleges wederom.

3 [januari] Was by Heldewier. Een Dansparty, waar ik my zeer wel amuseerde. Duurde tot 1 uur.

6 [januari] Wierden V[an] Appeltern & Van Aken op den Burg ontgroend, een middag-party, Massou was gast. Het duurde tot 1 uur, kwam veel bezopen t'huis, en was zelfs den anderen dag

[7 januari] nog ziek, legde tot 1½ [uur] in het bed. Den avond by Bruinier met Sels gepasseerd.

8 [januari] By Van Balveren gedineerd. S'avond's by Berman op de verjaardag van zyn mijsjen. Tot 1 uur in 't ordinaire gezelschap. - O!

13 [januari] By vergissing by Van Bommel gegeten. Den avond by Voordendag gepasseerd.

15 [januari] Dineerde by Van Bommel en soupeerde by Mass[ou].

18 [januari] Een brief van Sloet. O! Smalenburg overzette een brief voor Massou waar ik zedert eenige tyd familiar en dikwerf kwam. S'middags at ik by Van Halteren in gezelschap der Wassenaers. t'Huis komende ontving ik een brief van Schnurbein. S'avond's kwam Rech[teren] by mij.

19 [januari] Was Cassino III. Leende een broek van Ferd[inand] Graafland. Amuseerde my overheerlyk. [74] Jane H[eldewier] maakte eenige invloed op my.

22 [januari] at ik by Rhemen, waar ik my tamelyk amuseerde. V[an] Borstelen zat naast Jane. Eenige dagen daarop by Heldewier gesoup[eerd]. Speelde met Truij Gyzelaer.

26 [januari] Naar den Haag, by Pieck gelogeed. S'avond's nog een visite bij Cattenburg maakt.

27 [januari] S'morgens by Kloese, eenige visiten en commissies gedaan. S'avond's by Heyden Rheinestein, daar ik een freulen V[an] Stamford zag, eene jonge aardige Hofdame. Doortjen had ik zedert lang niet weer gezien.

28 [januari] At by Kloese & was aldaar op de thee, ik wierd aan Mev. en Mynh[eer] Sloet van den Oldruitenb[urg] gepresenteerd. Het gezelschap was talrijk, maar zeer geaffecteerd. Ik verveelde mij. Angageerde mij, op het volgend Cassino te komen.

29 [januari] Vertrok om 9 [uur] met de Schuit wederom naar Leyden.

30 [januari] 1ste boek, by Sm[allenburg].

Februar[i]. 1816.

2 [februari] Cassino IV, waar ik my wel, edog gemaakt amuseerde. Soupeerde met Pauline v[an] Bommel.

3 [februari] deed Gerlach Massou zijn candid[aats] examen. S'avond's was ik by hem op zyn partij.

[75] 4 [februari] at ik by V[an] Balveren waar ik V[an] H. hoorde spreek[en]!

5 [februari] Gesoupeerd bij Gyzelaer, waar ik my overheerlyk amuseerde, zat tuschen Truy en Bet Massou. Dronken punsch & waren vrolyk tot half 2.

9 [februari] Repeteerde by Smallenb[urg] myn tweede boek.

10 [februari] was examen van Rosendael.

11 [februari] By S. Kop zyn Candidaats-partij.

12 [februari] Hadden onze laatste ontgroenpartij op den Burg van Brandt. Ik gong om 10 uur alreeds naar huis.

13 [februari] was ik in den Haag op een Cassino-ball waar ik my zeer ennijeerde, vermits alle myne kennissen niet wel waren.

20 [februari] Gong by Smalenburg myn derde boek repeteren; hy was geensins goed gehu-meurd.

21 [februari] Op een speelparty bij Van Haltern, boston met Betje Massou, freule Van Randewyk en Juff[rouw] Rau.

22 [februari] Op een groot soupé by Massou, had voor de eerste keer een nieuwe rok en vest aan. Zat naast Jane. Speelde met Juf. Hasting, Mevr. Van Alphen en Gerlach, v[oorts] Cassino.

23 [februari] Soupeerde met Jane, welke een zot figuur speelde met Van Borstelen.

24 [februari] Naar den Haag, by Kloese gegeten. S'avonds met de Schuit retour in 't gezelschap van Kemper.

25 [februari] Speelde op de Societeit, daarna bij Hoogstraten biefstek gegeten en een goed glas wyn er by gedronken.

[76] 29 [februari] Brouiade femina. Voor het overige niets byzonders.

Maart. 1816

2 [maart] By Massou gegeten in 't gezelschap van Den Heuil. S'avond's een party gemaakt.

4 [maart] Danste by Heldewier, waar een Kinder-bal was.

7 [maart] was de reeds lang beloofde punsch-partij by Gyzelaar en duurde tot 2 uur.

8 [maart] was de 6de Cassino-bal. Soupeerde met de dikke pourquoi.

9 [maart] S'avond's by Van Alphen verzogt, een allegaartjen gemaakt met Henriette Graafland mortié, zoo als aan tafel my zeer wel geamuzeerd. Gerl[ach] sprak van Jeanette v[an] K[no]belsdorff]. - Gerep[eteerd] 4e boek.

10 [maart] Hoorde een overheerlyke preek van Borger. S'morgens by Massou koffy gedronken en met den vrouw gaan wandelen.

11 [en 12 maart] By Rhemen gedineerd, en dan anderen dag by Van Balveren, waar de familie van Katwijk ook was.

14 [maart] was ik in den Haag, waar ik het Almeloer Frans hoorde beplyten, zoo als ook een Cour d'Asise aan hoorde, waar een Doodsvonnis van een Kindermoord was. Ik at by Van der Spyk, waar ik my zeer wel amuseerde en om half 7 van tafel naar de Nagtschuit ging. In de zelve had ik Comphuisen en een offic[ier] tot gezelschap.

[77] 16 [maart] was ik s'avonds by Massouw, maakte s'middags eene groote wandeling met Repelaer, Van Balveren en Rook.

18 [maart] Begon ferm my op myn examen te prepar[e]ren.

19 [maart] Om half 4 naar Smallenburg, om met hem er over te spreken en bepaald op Vrijdag.

20 [maart] Na de dansles om 5 uur myn *tentamen*. Om 7 [uur] dat van Berman. Angstig gevoel nadien, s'avonds bij Löbensels.

21 [maart] Om 12 uur alle Prefecture rond om te verzoeken of zy wilden assisteren. Na de middag bekwam my eene ysselyke angst, welk met den avond toenam. Van 7 uur was ik met Berman op myn kamer.

22 [maart] Reeds in den vroegen oggend ontwaakte ik om 6 uur. Angstig, om 8^u ging ik naar het College, maar ik konde niet schryven. Van 9 - 11 [uur] bracht ik afwisselend [in] vrees en angst door. Toen kleede ik mij; door te redenere ontnam ik my eenigszins myn vrees. Om 12 [uur] begaf ik my met Teschemaker derwaarts, en vond een stoet van jonge-luij. Ik was ik weet niet hoe, in den beginne onthutsd, over de p.p. & een per 2: kwam ik in verwarring. Met Hageman & Tydeman gong het beter, en eindelyk sloeg het 1 uur. Met *einde vi* met een meer dan menschelyk gevoel verliet ik de kamer en wierd vervolgens wederom binnen geroepen en onder het getal der Candidaten gerangschik[t.] [78] Cand[idaats] Jur[is] atr[ium] en tot myn 2de examen toegelaten. Naderhand kreeg ik eenige jongeluij [bij] mij op Madera en Mal[a]ga[wijn]. S'avonds Van der Wall, 2 Graafl[anders] en Rosend[ael] - wel was dezen dag besteedt . . . Om 1 uur volgde my Berman, en den anderen dag [23 maart] Buisens, Sels en Repelaer.

24 [maart] Dien avond bracht ik bij den Burggraaf met V[an d[e] Wall, Reep[elaer] en Buisens toe! Zoo verliepen eenige dagen in stille rust en kalmte van ziel.

29 [maart] hadden wy het laatste Cassino, zynde een extraordinair het VII. Er wierden 23 Dans[en] gedanst. Ik amuseerde my zeer wel, en soupeerde met Bet Massouw.

30 [maart] Candideerde Teschemaker, by wien ik s'avonds op zyn partytjen was en Ombre speelde.

Aprill. 1816.

2 [april] was ik in de Commedie en amuseerde mij wel.

3 [april] at ik by Massou s'middags, en soupeerde s'avonds by Van Alphen, waar ik met Jeannet van Knobbelsdorf geplaagd wierd. Zat tuschen Bet en Henriët Graafland, dog bevond my niet heel wel.

4 [april] S'morgens om 9 [uur] vertrok ik met Bentink op Amsterdam: aldaar om 3 uur gearriveerd zynde [79] logeerden wy in het Rondeel, aten biefstek in een Coffyhuys, en gongen om 6 uur naar den Hollandschen Schouwburg, waar Eduard in Schotland, en vervolgens een treffend schoon Ballet pantomime gegeven wierd. Dit afgelopen zynde, gong ik met myn Reis-compagnon naar het *Hagendoornbosch* zynde een speelhuys. Na de buil een weynig rondgekeken te hebben zetteden wy ons bezoek voort in het *Fontijntjen*. Hier bleven wy langer, ik vond daar een zeer aardig duitsch mysjen, met welke ik my lange tyd onderhield, nog wierd de Tyl bezogt en toen naar *Toontjen*, hier vond ik het meer van myn smaak. Wy nuttigden Boeljon, en begafen ons toen 2 uur naar huis. De gevoelens, welke my by dit alles bezielde, zal ik besluiten met te zeggen o! tempora. O! mores.

5 [april] Na lang en wel gerust te hebben, de stad wel doorkruist, Koffyhuysen bezogt, aten wy in het Logement. S'avonds maakte ik een bezoek bij Mevr. Teschemaker.

6 [april] S'middags aten wy by H. van Slingeland en om 6 uur scheepten wy ons op de Elb[urgse] Beurtman in en landede wel en gezond s'morgens by Elburg aan.

[80] 7 [april] Hier namen wy een Fargon en arriveerden om 12 uur te Zwolle. Het deed my een groot genoegen alle de mynen in welstand te ontmoeten, en gong den anderen dag [s] morgen[s] met Mama naar Rechteren, dog om de daarop volgende dag te retourneren.

9 [april] O! Onvergetelyken dag! Stoorder myner rust. Naauwelyks had het 4 uur geslagen, of ik zag haar, een vrouwlyk wezen, de eerste welke de gevoelens van myn hart betoverde, en een iets in hetzelfde deed opkomen, t'welk men *liefde* noemt. *J[eanette]* v[an] *K[nobelsdorff]* !!! Een schoon lang knap figuur, mooie voeten en handen, wel niet frisch dog zeer intresant gezigt, een albetovernd oog, met eene voortreflyke opvoeding en schoone wetenschappen vereend, eene edele, zagtzinnige en gevoelige ziel. Deze, het naast aan myn Ideal bykomende, was diep in myn Ziel geprend. Nimmer Jeannette heilige naam, zal Uw beeld voor mynen geest wyken. Uw te leren kennen, te beminnen zy myn leven. Van toen zy ons verlaten had heerschte er eene diepe zwaarmoedigheid in myne Ziel. Jeannette! Jeannette!

[81] 10 [april] hadden wy een Diné ten onsen. Luise, Mevr. Van Spaen met haar Broer; meermalen liep ik heen en weer over de Kermis maar ik zag en vernam van geene *J[eanette]*!

11 [april] Na den middag had ik het geluk haar op de Kermis aantetreffen, myn bloed vloog my door de adren, eene beving beving myn geheel. O! Onvergetelyke, beminningswaardige Jeannette; Ofschoon in het gezelschap van myne dierbaare moeder verliep my de tyd in zwarte Melancholie, daar de loop myner gedachten alleen aan en op haar gericht waren. Zoo verliep de tyd. De laatste dagen kwam Pieck, ik at eens by Sloet, ontving brieven van Jan en Schnurbein, ging eens met Voorst wandelen, sprak over de Maconnerie, leefde stilletjes tot op den

24 [april] Om 5 uur verliet ik met Westenberg op de Deligence het geloofde land! naar Utrecht. Daar s'avond's gearriveerd zijnde, kregen wy de roef in de Nagtschuit en waren s'morgens om 6 uur te Leyden. Alles was my vreemd, niets kon de ledigheid van myn hart vervul[en], ofschoon ik vriendschappelyk by *M[assow]* ontfangen wierd. Haar beeld is te diep in myn hart geworteld, als dat de al-om tyd het er zoude kunnen uitwischen -

[82] 29 [april] had ik myne laatste vergadering als Abactor en wierd door de Vacature van Seirp, Brouwer en Van Vloten Ass[essor] II^s en h.t. Praeses van het Collegium. Myner Melancholie was nog by aanhoudendheid dezelve.

Maij 1816.

4 [mei] was het een jaar dat ik Senator wierd en wel *Mag[ister]* *Off[iciorum]*. De staat der Senaat is thans de volgende. I] Rector - De Roock. II Ass[essor] 1° Hüber. III Ass[essor] 2° Rechteren. IV Quaestor - Löbensels. V Abactis - Stoop. VI Promotor - Borgers. VII Bibliothecarius - Buijsens. VIII *Mag[ister]* *Off[iciorum]* - Van Balveren.

12 [mei] In den Haag Kermis gehouden met *V[an]* *d[e]* Wall en *V[an]* Balvern, er na toegereden. Om 6 uur in de Commedie, waar Soconde gegeven wierd. Als dan in de Vauxhall en door gezwierd tot 5 uur. Gelogeerd in de 2 Steeden, by *V[an]* *B[alveren]* geslapen.

13 [mei] S'morgens met Brommelen nog naar Schevelingen gegaan, toen met *V[an]* Balveren in het Bosch gewandelt, biefstek gegeten en om 5 [uur] met de Schuit vertrokken. By Straatman egter thee gedronken, en s'avond's wederom te Leyden gearriveerd. - O! beeld gy wykt niet uit myne gedagten.

17 [mei] By Massouw op eene vrolyke Punsch-partij geweest. Den andern dag naar den Haag. Een brief geschreven aan Tamine. - - - - enzv - - - -

[83] 20-22 [mei] Niets byzonders voorgevallen. Bestudeerde het fransche regt. De Hemelvaartsdag was droevig weer. Bragt de middag en avond by Massou door.

In de Commedie Dingsdag [23 mei] zynde vernam ik van Jane Heldewier, dat haar ook de zaak van Annette bewust was, maar Jeannette, neen! Uw te vergeten hoe zoude het mogelyk kunnen wezen.

24-25 [mei] Met Gerlach naar Sieberg geweest, en den andern dag naar Van Alphen. S'avond's op de Societeit waar altyd s'avond's musiek is. *V[an]* *d[e]* Wall had gecandideerd, waar ik feliciteren ging. Ontving een brief van Sloet, was over dezelve wel te vreden! O! bron van liefde! - - - -

27 [mei] By Van Rhemen s'middags gedineerd in het Gezels[chap] van de V[an] Halterns, Hubrechts, Massouws & Paleando. S'avond's naar het Theatre Optique. Massou had dien morgen zijn examen gedaan. Als Doctorandus.

28 [mei] S'avond's in de Commedie.

29 [mei] S'avond's by De Bie gesoupeerd en naderhand gedanst tot half 4.

31 [mei] By Massou met Buisens; en Frederice Plettenb[erg] welke by Van Alphen gelogeed was. S'avond's spelen gaan zien, en als dan nog met Buise[ns] en Mas[sow] gaan wandelen.

Junij 1816.

1 [juni] S'middags by De Bie gegeten, en om half 7 met Mynh[eer] en Mevr[ouw] en Annette van Halteren naar Buiten vertrokken, om te logeren dicht by Hillegom, halfweg Haarlem, op gelegen in schoone edog sandige Contrijnen.

[84] 2 [juni] Pinxter-Zondag en Maandag gongen wy in de Kerk by Domenh[ee]r Crommelyn. [De] Hubretgs kwamen ook logeren, laatsgen[oemde] Mevr. schynt zeer aardig en vriendelyk. Jacobij en Mynh[ee]r Ter Veere, broeder van Mevr. Hub[rechts] kwamen ook. Wy waren vrolyk en vergenoegd, lachten en waren zorgloos. Pinxter Maandag agtermiddag voeren wy naar het Hout, waar de Rhemens en de oude Mevr. Van Eerde ook was; het weder was guur en koud, retourneerden weldra.

4 [juni] S'morgens keerde ik met Mynh[ee]r V[an] Halteren wederom naar Leyden, om met kragt aan myn examen te gaan. Daar uit reeds voor eenige Dagen ontvangene brieven, [vernam ik dat] myn Broer W[illem] wederom geplaatst was in Darmst[adt] en myne tegenwoordigh[eid] in Sommerhausen voor den Dood van Hoffman vereischt wierd, zoo dat myn besluit, om de Vacantie aldaar doortebrengen, gerypt was; er viel eenige dagen niets byzonders voor, als praeparatoir voor het examen, repetities enzv.

11 [juni] at ik met Buijsens by Massou, voelde vergenoegd, gong s'avond's nog met hem wandelen, spraken over de Conspiratie enzv.

12 [juni] Tentamen over het fr[anse] regt. S'morgens naa de Pandecten. Aan Smalenb[urg] gevraagd, wanneer ik myn examen konde doen, en wierd het Tentamen op 6 uur dien avond bepaald. [85] Liep alle Professoren rond, en was tamelyk gerust.

13 [juni] II examen *Jus. Lod.* Bezogt nog de Pandecten; angst bekreep my niet, zoo als de vorige keer. Om 1 uur was het examen bepaald, niemand dan Verbeek en Wakker waren tegenwoordig. Ik kreeg op Lex qua 9.3 nihil. La Fond. de adg: res: Don: en Art. 165. Van daar begaf ik my naar huis, ontkleede my, en ging naar de Societeit, speelde met Repelaer. Myn hart was naar. Dronk by Rosendael thee; werkte s'avonds tot 12 uur.

14 [juni] Om 5 uur liet ik my roepen, om half 11 was ik klaar. Om 1 uur derwaarts, half 2 binnen geslopen, de niet voorgelesen tot 11 minuten voor, en dan wierd er een wynig geobsexeerd; III examen *wet. explicatie*. Tegenwoordig waren Poulin, Liertjen en Sels. Dan naar de Societeit. S'avond[s] by mij, Sels, Poulin, Repelaer, V[an] d[e] Wall, V[an] Balvern en Graafland. Stud[eerde] tom jur. Rom *Jus. Lod.* tot half 3 s'nags; aldus was myn Pak van het hart, en myn gevoel was dankbaarheid.

15 [juni] S'avond[s] by Poulin met eene Biesterbosch die hier kooimt studeren.

16 [juni] ontving ik by myn Ontbyt een brief dat de Conclusie van de Zaak van Almeloo ten myne voordeele was uitgesproken.

17-18 [juni] viel er niets byz[onders] voor. At nog de dag voor myn vertrek by Massow:

Den 19 [juni] vertrok ik op Utrecht. - - -

[86] 20 [juni] Na te Utrecht de nagt vertoefd te hebben, arriveerde ik s'avond's vroegtijdig met de Deligence te Zwoll, waar Mama mij opwagte, en wy den andern dag naar Rechteren voeren. Daar nog tot den 26 [juni] bleeft, [toen ik] myn goed pakte om met Willem de reis te ondernemen. Dier dagen viel niets bijzonders voor.

Een reis door Duitsland

26 [juni] Met onse eigene paarden vertrokken wij op de Schuilenburg, waar wij smiddags aal aten, vervolgens naar Almelo; het weder was goed. Daar wy vroeg hier arriveerden, gingen wij nog veel wandelen, maakte eene visite bij Optenoord, Post-Directeur, en gingen vroegtyds te bed.

27 [juni] Om 8^u namen wy paarden v[an] Van Heek op *Bentheim*, weder en weg was ons gunstig en bevonden ons vroeg aldaar. Als naar gewoonte moesten wij 3 volle uren wagten, voor en aleer het de postmeester behaagde ons paarden op *Rheine* te geven. De lugt betrok met dikke wolken, regen en wind wisselden zich af, het water was ontzaggelyk hoog en de weg zeer slegt. Hier, te Rheine, hielden wij nagtquartier, soupeerden in gezelschap van meerdere pruisische Officieren.

28 [juni] Om 7 uur schokten wij voort naar *Münster*. Het weder was in de beginne zeer slegt, [87] dog na en na wierd de lugt helder, en de lieve Zon verkwikte het aardrijk, met haar weldoende stralen; te Munster logeerden wij by Gerbolet in de Koning van Engeland; maakten een wandeling, liet W[illem] de stadt zien, en het geen er merkwaardig was.⁹⁹

29 [juni] Wy hadden 2 plaatsen op de postwagen besteld naar Paderborn; ons gezelschap bestond uit een Bakker, komende uit Surinamen en reisende naar Breslau, in de hoop aldaar nog zyne familie te zullen aantreffen, die hy in geen 32 jaren gezien had; - vervolgens uit 2 andern, zijnde insgelyk Bakkers, wonende in London, en nu nog eens naar hun Vaderland Hessen een reis ondernamen t'welk zy, vervolgt door de Tyrannij van den Keurvorst, hadden moeten verlaten - een Koopman van Amsterdam - een Munstersche Hamverkoper - en de vijfde persoon een pruis[sische] Onder Officier. - In zulk een lieflyk gezelschap nu kropen wij, gelijk de slakken, naar *Wahrendorf*. 6 lange uren. Hier wierd een wynig te middag gegeten, en dan naar *Herzebroek*, 5 uur. Veel ging ik te voet, toen de grote hitte voorbij was, en mij het gezelschap en het langzame varen zeer verveelde. Nu was het avond 9 uur. Hier wierd een wijnig gesoupeerd. [88] Met nieuwen moed besteeg ik weer de bolderwagen, in de hoop van nu, onder Morpheus zegen voorttrollen, en zoo mogelijk uit het onaangename in eene niet aanwezende wereld verzet te worden; wy arriveerden dan nu ook, nog all schielyk te *Neukirchen* tegen 5 uur s'morgens.

30 [juni] Half slapende verkwikte ik mijne matte leden die door wijnige rust koud en naar geworden waren met eenige warme koffij, van daar nu, terwyl ons gezelschap nog met een soldatenvrouw verme[er]dert was, ging het voort naar *Paderborn*. Daar at ik zeer goed aan de publike tafel. De Amst[erdamse] Koopman verliet ons, maar er kwam wederom een ander in zyn plaats. Te *Lichtenau* duurde het lang zoo dat wy de nagt tuschen daar en Ossendorf doorbragten,

Julij. 1816

1 [juli] waar ik op een harde bank een wijnig ruste, dog niet lang, of wy zetteden onse reis verder naar *Westuffeln* voort. Te Cassel arriveerden wij om 11 uur; aldaar stond aan het posthuis een retour-chais naar Butzbach, waar ik van profiteerde, postpaarden er voor nam, en om 2 uur deze stadt [89] verliet. Met moeite kwamen wij door de poort, daar wy onse passen niet hadden laten viseren. Met extra-post nu voeren wij zagt en wel door laggende dreven en schoone Alle[eë]n op *Dissen* enzoovort op *Jägersberg*, waar wy de nagt vertoefden, en zeer slegt gelogeerd waren.

2 [juli] Om 6 uur vertrokken wy over Holzdorf naar *Marburg*, de weg was zeer goed, en het

99 Adolph was eerder in Darmstadt geweest (Hansen, *Reiseboek*, 52).

weder overheerlyk, telkens genoten wij de schoonste uitzigten, en waren om 12 uur reeds daar. Aan het posthuis hielden wij stell, ik ging vooruit naar Doortjen, niet lang daarna kwam W[illem] - Na het eten gingen wij gezamentlyk naar een tuin, waar ik de Overste Van Dalwigk leerde kennen, en nog meerdere personen.

3 [juli] Wij sliepen een wijg lang, dog rusteden ons goed uit; snamiddags gingen wy met Doortjen naar Okkershausen koffij drinken.

4 [juli] S'morgens te huis, s'namiddags eene visite gemaakt bij de Generalin Van Wedel, dog om reden deze uitging retourneerden wij, en dronken te huis thee.

5 [juli] De koffers wierden gepakt, en na dat wy een wijg gegeten hadden, zetteden wij ons op de Deligence, en voeren in gezelschap van 2 zakelyke personen naar *Giesen*. 8^u uren. [90] Daar ter plaatse duurde het wel een groot uur, eer wy verder kwamen op Butzbach, toen werd het nagt, en ofschoon onrustig slaapende, arriveerden wy vroeg te Friedberg.

6 [juli] Om 8^u uur stapten wij aan het Posthuis te *Frankfort* af, in de Wijdenbosch werd gedejeuneerd, naderhand voor W[illem] een paar laarsen gekogt. Gewandeld tot 10 uur, toen de Deligence op Darmstadt afvoer; op een dorp halfweg aten wij een wijg te middag, en om 3 uren waren wy op de plaats onser bestemming, dadelyk lieten wij bij de Generaal V[an] Dalwigk belet vragen, en om 4 uur afgewagt; ik vond in hem een allervriendelyks man, heusch ontving hy ons, hielp ons in alles tereg. W[illem] kreeg by zyn komst dadelyk de aanstelling, en Holland was uit nood. De Generaal raade ons aan 2 kaartjes aan de Oberhof-marchal V[an] Perglas te brengen. Ik ontving een brief van Tante uit Kirchberg¹⁰⁰; s'avond's maakten wy nog eene wandeling, na het soupé om 10 uur legden wy ons zalig ter ruste en sliepen als een roos. -

einde van het 1st deel.

100 Augusta E. zu Hohenlohe-Kirchberg, echtgenote van Frederik R.B.R. van Rechteren Limpurg.

TWEEDE DEEL

2e Deel.
 Dagboek van
 Adolph Frederic Lodewijck Grave van Rechteren
 Limpurg
 Lid van de Ridderschap van de Provintie van
 Overijssel.
 Cand[idaat] jur[ist] Rom[eins] & [Hod:]
 te
 Leyden 1816

[1] July 1816

7 [juli] Na dat wy ons gekleed hadden, liet de Generaal¹⁰¹ ons zeggen, dat hy by ons zou komen; hy arriveerde; en in plaats, dat hy met ons naar den GrootHertog¹⁰² ging, maakten wij by de freule Van Bodé dame d'honneur eene visite alwaar wy vriendelyk ontfangen wierden. Van daar naar Amerongen, Majoor en Adj[utant] van den Groothertog, die ons vriendelyk recepieerde, en ons in alles behulpzaam was. S'avond's Opera Don Juan.¹⁰³ Hett orchester was overheerlyk, ofschoon het effect van dezelve niet gunstig voor ons was terwyl wij in een zyde loge zaten.

8 [juli] Om 10 uur waren wy by de Generaal op een tas chocolade verzogt, in het gezelschap van Amerongen. Ik had het genoegen van Mevr[ouw] te leren kennen, eene zeer aardige en douce Vrouw. Nademiddag presenteerde ons de Generaal bij Schrautenbach, Mevr. V[an] Riedesel en de Gravin v[an] Lehrbach.

Daarna wandelden wy in de Slottuin tot 8^t uren, en maakten nog eene ogenblikkelyke visite by de Ritm[eeste]r Breidenbach.

[2] 9 [juli] Om half 10 ging W[illem] en ik naar Bessungen om zyne toekomstige kameraden te leren kennen, en zyn garnisoen te zien. Eerst gingen wy naar de Ritm[eester] Küchler, dan tot de overigen, en met hem tot de Majo[o]r, alwaar wij de Generaal aantroffen; weldra gingen wij wederom stadthwaarts, en ik [ging] naar de Generaal, om met hem voor verscheidene punten te spreken. Om 5 [uur] waren wy by Z[ijn] E[dele] op thee verzogt, en om 6 [uur] naar de Commedie, *Das Mädchen von Marienburg*. Dan naar de poot, of het Hess[ische] Huis, ons Logement.

10 [juli] S'morgens kwamen er eenige werklieden voor W[illem] zyn Equipement, alsdan gingen wy meubels zien, na het eten in de Slottuin wandelen. S'avonds kwam de Generaal en Amerongen ons een visite brengen.

11 [juli] Om half 11 met W[illem] naar Bessungen, W[illem] zyn quartier laten schoon maken, dan met de oude Kuchler over W[illem] zyn toelag[e,] gage enzv eenige schikkingen gemaakt. Om 5 [uur] waren wy by de Generaal alwaar Mynh[ee]r en Mevr. V[an] Bodé kwamen thee drinken, en daarna een partij [3] maakten tot half 10.

12 [juli] Om 4 uur naar Kratz, om meubels te huren, de gehele agtermiddag tot 7 uur waren

101 Generaal Van Dalwigk, chef van het regiment (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag Q).

102 Waarschijnlijk Lodewijk I, groothertog van Hessen-Darmstadt.

103 De opera Don Giovanni (1787), van Wolfgang A. Mozart.

wy te huis, toen wandelden wy de weg naar Frankf[urt] op dog weldra wierden wy door de Regen naar huis gedreven.

13 [juli] S'morgens ontvingen wy eene visite van de Ritm[eester] Kùchler, en gingen met dien naar den Zwaardveger Nagel, om een sabel te kopen. Om 12 [uur] maakte ik eene visite bij Dalwigk, s'avond's naar Mevr. en Mynh[ee]r V[an] Bodé, waar wij thee dronken en een partij Boston¹⁰⁴ maakten.

14 [juli] Het was voor het eerst, dat W[illem] in zynen montering verscheen als twe[e]de Lieuten[ant] by de Garde Cheveaux-legers van Hessen-Darmstadt. De eerste sortie was naar de Generaal, alwaar wy ook s'middag's thee dronken, en s'avonds in de Commedie *Der Wet-kampf zu Olimpia, oder die freunde*, zum ersten male vom Freih[err] v[on] Toisl. gingen zien.

15 [juli] S'morgens, toen ik uitgaan wilde, ontmoetede ik onder¹⁰⁵ de Generaal, die een paard voor W[illem] bezag¹⁰⁶, alwaar de Graaf Lehrbach ook by kwam, niet lang daarna ontmoetede ik de Heer van Assen en de Gen[eraal]. [4] Deze ontmoeting deed ons wederzyds veel plasier, zy vertoefden edog niet lang en reisden vorders naar Heidelberg. Ik ging met de Generaal, en daarna eenige porceleinen zien¹⁰⁷; na het eeten kwam er een wagen uit Bessungen, om de meubels te halen. Ik maakte nog een bezoek by Schrautenbach, en van daar naar Bessungen, waar ik met W[illem] bleef om de meubels aftewagen, dan naar ons Logement terug.

16 [juli] De Generaal liet my roepen, om eenige paarden te zien, zulks duurde tot 12 uur. Ik ging toen nog een ogenblik naar Bessungen, om W[illem] zyne zaken te arrangeren, daar wy by Schrautenbach in de Druif ten eeten verzogt waren, in gez[elschap] van de Generaal, & nog meerdere Officiers tot 5 uur. S'avond's regende het, en ik bleef met W[illem] in de post.

17 [juli] De Generaal kocht een paard voor W[illem] a 45 L[oo]d. Van daar naar Bessungen, om met de oude Kuchler voor eenige zaken te spreken, afscheid genomen by Amerongen, en Mevr. Dalwig. Om 3 [uur] verliet ik Darmstadt met extra-post. Aan W[illem] had [ik] 130 [gulden?] gelaten, en bleef snag's te Frankfort en logeerde in de stadt Parys.¹⁰⁸ [5] Toevallig was er een retour naar Wurtzburg waar ik van profiteerde, en dien beroemde dag [18 juli], waarop de Wereld zoude ondergaan, ik my in het gezelschap van een soort van Professor, en nog iemand bevond, tuschen laatstgenoemde stadt, en Aschaffenburg, waar wy s'nags vertoefden, en ik wederom de Gen[eraal] aantrof; aan tafel leerde ik [e]en gew[ezen] Stud[ent] van Erl[angen] en een Bareuther kennen, namens Rosenmerkel.

19 [juli] By 't kriecken van den dag verlieten wy deze stadt en aten te Esselbach. Het weder was overheerlyk schoon, en de weg zeer goed, op ons gemak waren wij om 7 uur te Wurtzburg en logeerde in de Swaan. Adolph¹⁰⁹ kwam by [mij], en at met mij. Ook was de Gen[eraal] hier.

20 [juli] Na my verschoond, en verversd te hebben, kwam Ad[olph] om 10 uur, en ging met dezen naar zyn kwa[r]tier, in het teruggaan ontmoetede ik *Wachter*, welk my veel plezier deed, veel hadden wij ons te vertellen, en gong met dezen tot 12 uur in de Slottuin wandelen. Na het eten was ik nog by A[dolph] en om 5 uur vertrok ik naar Sommerhausen, waar ik om 7 [uur] arriveerde, en ten myne logeerde.

[6] 21 [juli] De morgen ging onder menigerly bezigheden voorbij; den brief van Tante¹¹⁰ deed

104 Een kaartspel met vier personen.

105 Lees: beneden.

106 Willem moest twee paarden hebben (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag Q).

107 Darmstadt stond bekend om haar ceramische ateliers.

108 Waarschijnlijk het logement Pariser Hof.

109 Waarschijnlijk zijn neef Adolf van Rechteren Limpurg Speckfeld.

110 Augusta E. zu Hohenlohe-Kirchberg.

my besluiten, om den anderen dag naar Kirchberg te vertrekken, alwaar eenige bezigheden te verrigten waren.

22 [juli] Reeds om 4 uur vertrok ik met mijn wagen en paarden van den Ochsenwirth naar *Uffenheim*, 5 uur ver. Daar nam ik post op *Rothenburg*, 4 uur. Is de halfe weg abominabel te passeren, maar van chauseé. Van daar nu op *Kirchberg*, 5 [uur] waar ik reeds om 4 uur arriveerde, en door den Vorst en de Vorstin¹¹¹ en verder familie zeer vriendelijk ontvangen wierd. S'avond's leerde ik de Hofrath Hammer kennen.

23 [juli] De morgen bragt ik op mijn kamer door en doordagt de nieuwe Geschäftsplan van Hammer omtrent het Limpurgsche. S'namiddag's waren wy by Hammer in zyn tuin op een Collation verzogt in gezelschap van nog meerderen.

24 [juli] Het plan, door Hammer ontworpen, keurde ik goed. Namentlyk aan de Rath Stadelman een scribent met 300 g[u]l[den], idem een [aan] Rath Fritscher te geven. [7] Alsdan nog een toelage van 100 g[u]l[den] aan Stadelman, vervolgens Lampert aantenemen, met het praedicat van kanzelij secretaires, hem de Geld en Naturalien Gefalle van Sommerhausen Golhofen, en de natuur gefalle van M[ar]kt Einersheim, (nieuw Geschäftsplan) onse privat-zaken en die van oom [Frederik] te Sommerh[ausen] de Kammeraal Rassen te geven, Fischer de forst geld Gef[alle] van M[ar]kt Einersheim en de privaat-zaken van Oom aldaar. Nog 3 forst-jagers (naar een nieuw plan zoude ook de forst op nieuw gemeten worden), dan tot besluit zoude men iemand zoeken, die over het geheel het bestuur zoude voeren. Ook leerde ik de Pr[ins] v[an] Hohenlohe, Bruidegom van Prinses Louise kennen.¹¹²

25 [juli] Tot 12 uur op myn kamer, alsdan wierd gegeten, om 4 uur thee gedronken en om 7 uur gesoupeerd. De vorst is reeds een man van 88 jaren, de Vorstin 72 oud.

26 [juli] sprak ik met Hammer over verscheidene zaken. De Generaal Dornbach met zyn vrouw aten by ons.

[8] 27 [juli] at Hammer op het Slot, en verhandelde nog wel, vooral wegens de v[er]koop van Adelmansvelden aan de K[eurvorst] v[an] W[ürzburg] zoo als ook voor het Huispactum v[an] 1502.¹¹³

28 [juli] Vertrokken wy met 2 wagens naar M[ar]kt Einersheim, Oom [Frederik] en ik zaten in de agterste, te Uffenheim wierd gegeten en om 3 uur waren wy reeds aldaar. S'avond's ontving ik een brief uit Holland, met de tyding, dat ik myn proces over Almelo gewonnen had.

29 [juli] leerde ik Rath Fritscher kennen en ontdekte uit de Hausvertrag van den 10 Oct[ober] 1804, dat het Limp[urgse] een fideicommiss was, zoo dat Mama den Ususf[ructus]¹¹⁴ er niet van kon hebben, en het terstond op de Kinderen viel. Zulks veroorzaakte mij veel distracties.

30 [juli]. Het regende den gehelen dag, zoo dat ik niet uit kon komen. S'avond's ontving ik brieven van W[illem] & Schenk, dat Doortjen den 15 van een dogter was bevallen, en my tot peet vroeg.

31 [juli] Om 2 [uur] vertrok ik met Lampert naar Sommerhausen, die de privaatzaken zoude nazien, [9] waar wy om 6 [uur] arriveerden. S'avond's was ik nog by Stadelman, welke ik de Decreten overhandigde en omtr[and] het pactum familiae om raad vroeg.

111 De ouders van Adolfs tante, Christian C.F. Fürst zu Hohenlohe-Kirchberg en Philippine S.E. von Isenburg-Philippseich.

112 Beiden niet nader getraceerd.

113 Na het overlijden van Johan van Rechteren in 1500, vererfden Almelo en Rechteren op zijn broer Adolf van Rechteren (Mensema, *Inventaris van het huisarchief Almelo*, vii).

114 Usus et fructus: vruchtgebruik.

August 1816.

- 1 [augustus] Het pactum familiae schreef ik over en doorlas nog meerdere zaken. S'avond's was ik bij Sterninger.
- 2 [augustus] Den gehelen morgen geoccupeerd, s'namiddags naar Winterhausen op den felsenkeller.
- 3 [augustus] Dito. S'namiddags vertrok Lampert. Schreef aan Schenck.
- 4 [augustus] De Rath Stadelman, met Vrouw en Zoon, de Kammeräthin en Candedus waren bij mij te dineren. S'namiddags naar Erlach, waar vrijeschiesen was. De weg derwaarts gaat door een woud.
- 5 [augustus] De morgen passeerde met bezigheden. S'namiddags visite gemaakt by de onderkocht, het regende zeer sterk.
- 6 [augustus] Een brief aan Dalwig en W[illem] met een wissel, ad 500. S'namiddags by de Pfarrer, en dan by de Kammeräthin.
- 7 [augustus] S'morgens aan Mama geschreven. S'namiddags met de familie naar den felsk[eller]. Een brief van Schn[urbein].
- [10] 8 [augustus] Om half 9 vertrok ik naar M[ar]kt Einersh[eim] waar ik by Oom en Tante logeerde. S'namiddags voeren wy naar den Snakkenbach.
- 9 [augustus] Om 8^u uur alsdan naar *Neustadt*, het weder was overheerlijk schoon, en de weg romanesk, met een kloppend hart dan nu naderde ik om 12 uur daar, waar ik den besten vriend Sloet aantrof. Wy aten gezamentlyk, en vertrokken om 3 uur gezamentlijk over Emskirchen, naar Erlangen, het eene gesprek volgde het andere op; de slegte weg, en de alste grote hitte veroorzaakte, dat wy eerst om half 10 te Erlang[en] arriveerden. Terstond gingen wy op het *Ch*¹¹⁵, waar ik onder een groot aantal Bar[e]uthia's Sohne slechts nog 4 of 6 van myn kennissen aantrof. Paschurtz, thans Consenior, Kertzenstein, Nurmberger, Klinger, Hofman, Lamprecht en Waldenfels, ons wederzien was hartelyk, en wel te vreden stapte ik by Braun binnen, daar, waar ik onder den besten vriend[en], zoo meenig uur gepasseerd had. De thans zynde Senior V[an] Dobenek kwam op my toe, en ontving mij vriendelyk, Smollis met dezelve.
- 10 [augustus] Om half 11 maakte ik eene visite by de freule Van Dobenek en Reitz, [11] die zeer vriendelyk veinsten, de Markgravin ontving mij met opene armen, en presenteerde mij, gedurende myn verblyf de tafel, hetwelk ik egter afsloeg. Na het eten bezag ik de Gronsvelds, die my schreiende ontvingen, verv[olgens] naar de Caldesaigues, en om 6 uur naar Lang waar de Grondvelds waren. De oude frau en Therese ontvingen my hartelyk, een beurs was aldaar van Dorette [von Lang] voor mij; om 8^u uur ging ik naar het *Ch.*, waar ik zeer fideel was, Smollis met Martini Secretair, Wüffort Vorsteher, Landgraf Opel, Bütner en Helmrich.
- 11 [augustus] Ik bleef den gehelen morgen te huis daar ik om 2 uur by de Markgravin verzocht was. Ik kreeg genoeg bezoek. Na het Diné ging ik met Reitz e[i]nst naar den Weltz¹¹⁶, O! erinnering! S'avond's in de Commedie Die kluge frau im Walde, oder der stumme Ritter.¹¹⁷ Op den Weltz sprak ik Mehmel, Breckehen, Grundler, Rau enzv. Na de Commedie op het *Ch.* Smollis met Fürst, V[on] Thungen, en Waldenfels.
- 12 [augustus] Smorgens by Caldesaigues en Lang waar ik de frau V[on] Wendt kennen leerde.
- [12] Nadat ik by de Markgravin gedineerd had voer ik met de frau Von Lang, en Gronsvelds.

115 Het Ch.: afkorting voor de studentensociëteit te Erlangen.

116 Waarschijnlijk een etablissement bij het kasteel of de woning van de familie Weltz, verwanten van Adolph.

117 Die kluge Frau im Walde, oder der stumme Ritter (1801), van August von Kotzebue.

veldischen naar Bukkenhof, om de Hallers te bezoeken. Ik was zeer lomerig, en verveelde my van harten. Geretourneerd zynde, ging ik naar huis waar ik Burger vond, en met dezen op het *Ch.* Daar wierd gecommerceerd, Smollis met Schauer en Volckel en Eschenbach.

13 [augustus] Smorgens visite gemaakt by Mehmel, Emnia [en] Hildebrandt. (want Sidonia was in Brunsw[ijk]) in Inst[ituut] Gros, waar Christiana maar nog alleen in huis was, de overigen zynde getrouwt. Na den eten schreef ik aan Maijer, om 4 uur naar Meynier, dan met Reitz op den Weltz, verv[olgens] met Sloet eene vissite by de Baes: V[on] Wendt gemaakt, in gez[elschap] van de frau V[on] Lang en Grondsv[eld]. Sophie song, overigens amuseerde ik my wel. S'avond's op het *Ch.* Smollis met Thoeleman, lang met Taschewitz gesproken, gaan wandelen, suipen met het Blasrohr - !

14 [augustus] Wy stonden laat op, en maakten toen [13] eene visite by Walter in de tuin, en van daar naar Lang, na het eten tot 5 [uur] thuis, wanneer wy by Mad[ame] Calders[aigues] in het gezelschap van zeer veele jonge mijsjes, Buckchen, en eene freule van Loevenich, een zeer aardig en wel geeduceerd mijsjen uit Frankfort, den avond doorbragten. Er wierd klavier gespeeld, en gezongen. Van daar naar huis, de Bierkittel aangetrokken, en op het *Ch.* waar ik zeer fideel was [met] Smollis [en] met Lunckenbein. Brief v[an] Schnurbein -.

15 [augustus] Na eenige Commissies verrigt te hebben gong ik met Sloet naar de frau V[on] Lang waar de frau V[on] Seckendorf was. Om 11 uur met S[loet] op den Wels, waar Paschewitz en Holman kwamen, alsdan in de Commedie. Der Capelmeister aus Venedig. Oper. Op het *Ch.* Smollis met Neusf.

16 [augustus] By de Markgravin met D. Karbach gegeten, om 6 uur daar thee gedronken, verv[olgens] getourd, in de Neurenburgerwald brak ons een der veren, moesten dus een gedeelte te voet gaan, dog weldra kwam er een wagen, om ons aftehalen. [14] S'avonds bleef ik er souperen, en kreeg een beurs tot present, en brief van huis.

17 [augustus] Een visite bij Prof[essor] Goundler, die my zeer lang aan de praat hield, waardoor ik geene verdere visites meer maken kon. S'namiddags by de frau V[on] Lang koffy gedronken, daarna op de Wels, en dan in de Commedie, waar Mad[ame] Gleij, beroemd Zangeres, eene representatie gaf, de hoogte en laagte, de bevalligheid harer stem waren zeer naauwkeurig - verv[olgens] op het *Ch.* Smollis met Heim en Zehrer.

18 [augustus] S'morgens rondgelopen, om 12 uur by Caldesaigues, aan het Hof gedineerd, dan op den Wels, Commedie Partyen Wuth oder der Kraft der Glaubens. By de Markgravin gesoupeerd.

19 [augustus] S'morgens gewandeld, voor by Obstbärble. Dan op de kamer van Geuss, na het eten by Lang, van 5-6 [uur] by Rau, dan in de Commedie, die falle oder die Capitulation und der besiegte Hagestols von Mad[ame] Gleij aufgeführt. Presidentin Von Wendt naar huis gesleept. Sloet's malice.¹¹⁸ Op het *Ch.* goed geamuseerd, Kinderyen getrieben, [onleesbaar] - Kuhh - Ganse - Schw[eine] - Hirst u[nd] s[o] w[eiter].

[15] [20 augustus] Smollis met Falcound [en] V[on] Buseck - had ik een meerschuiimen pypenkop in oogenschein van Burger. Ik bezogt nog voor dat ik by de Markgravin dineren gong Mad[ame] Caldes[aigues]. S'namid[dags] met S[loet] op den Wels, en van daar in de Commedie. Der verbante Amor, oder die eifersuchtige Ehleute¹¹⁹ von A. v[on] Kotzebue. Er waren wynige menschen in dezelve. By de oude [Markgravin] gesoupeerd, een brief aan Zedtwitz geschreven.

21 [augustus] S'morgens by de frau Von Lang, na het eten by Fürst en Waldenfels tot 5 uur,

118 Malice; boosaardigheid.

119 Der verbannte Amor, oder die argwöhnischen Eheleute (1810).

dan met S[loet] naar De Lang, in gezelschap van de Hofrathin Gluck en de Gronsv[elds], met eerstgenoemde en de fr[au] V[on] Lang speelde ik l'ombre, s'avonds op het *Ch.*, waar een vreeslyken spectacel gemaakt wierd, en de fuchsen niedergesoffen, met kappen gesmeten enzv. Smollis met Niethammer, Leibold, *Dollhopf*.

22 [augustus] Den gehelen morgen t'huis. Na het eten by Lang en Caldes[aigues], om 6 uur in de Commedie. Luzia, die wilde Sägori, oder die teufelshöhle in Baur, een beneficie voor Mad[ame] Maurer, dog wierd zeer slegt uitgevoerd. [16] Daarna op het *Ch.* waar Schauer de rapiade kwam¹²⁰, hy was zeer aardig en vriendelyk tegen my, er wierd gecommerceerd, en hy presideerde. - Smollis met Thoeleman. Erlangiens.

23 [augustus] S'morgens by Hof[rathin] Gluck een bezoek afgelegd, s'namiddags by Teck, om half 6 met S[loet] by Wendt. p[our] p[rendre] c[ongé]. S'avond's op het *Ch.* waar de Uri-schery¹²¹ plaats vond, vergezeld van een vreeslyken alarm, op het laatst dog wierd het stiller, en aangenamer, ofschoon de meesten vol waren. Buseck bragten wy met ons 9 naar huis. Op zyn kamer wierd de geheele boedel dooreenander gesmeten, gekotzt, de deur met Glasen aan stukken geslagen. Wüffort, Fürst, Waldenfels, Eschenbach, Sloet, Falco, Landg[raaf Opel] en ik dronken schwarzen Kaffé, om 12 [uur] waren wy al wederom t'huis na dat wy nog te voren afgesproken hadden, den anderen dag by Braun chocolaad te drinken.

24 [augustus] Om 10 uur wierd alzo de Chocolate op Buseck's invitatie gedronken by de Burgermeester. Na tafel eene visite by Lang en dan met S[loet] en Niethammer op den Wels, [17] l'hombre gespeeld, waar de Gronsv[elds] ook waren. Om 7 uur t'huis komende vond ik een brief van Tante, 1 v[an] Dalwig en Mama, de laatste bevatte iets onaangenaam's in zich. Op het *Ch* onderhield ik my lang en veel met Leibold. Vroegtyd's te huis komende, vonden wy de zaken van Neurenberg, voor het gewin uit de Lotterij, besteld.

25 [augustus] S'morgens by Lang en Caldesaig[ues], by de Markgravin gedineerd, daarna op den Wels. S'avond's Commedie Johan von Calais, od[er] der bez:¹²² Schfahrer. Gesoupeerd by de Markgravin.

26 [augustus] S'morgens by Rau omtrent Weig: Daarna geïnformeert by Hofr[ath] Gluck, by de oude [Markgravin] gedineerd. S'avond's met de Gronsv[elds] by Lang met Sloet, dan op het *Ch.*, retour met Nieth[ammer] - Albumblaadjes geschreven.

27 [augustus] S'morgens nam ik afscheid by de fr[eule] V[an] Dobenek, om 11 [uur] verzamelden wy ons op het *Ch.*, aten, en om 1 uur, toen alle wagens by een waren, vertrokken wy met 12 van dezelve en 4 paarden. In de eerste met 4 paarden bespannen, zaten Dobenek, m[et] Landgrafen Opel. [18] Te Frauen Aurach kneipten¹²³ wy, en Braun verving myn plaats, en myn persoon in de tweede wagen met Wuffert, Falco en Paschewitz II. Laat kwamen wy aldaar - Kerchweihe te Emskirchen - aan; ik danste eenige regen, zat aan tafel naast Fürst, wy waren vergenoegd, daarna danste ik nog met M[ademoise]lle Heine, Niedinger / Zore / en de frau van den Ritmeester: en M[ademoise]lle Smit. Ehrlieker was ook hier, wy waren fideel, daarna dronk Fürst en ik nog 1 fl[es] wijn, en zongen. De slaap overviel mij, en legde my in de Wachtstube op een bed, waar D[octo]r Wolle, kanonenvoll allerhande spas maakte, ook Dolhopf a la Batavia¹²⁴; de eene liep er in, de ander wederom uit, zoo dat men niet veel rust genieten konde. 4 bedden stonden er, die altoos bezet waren, en men met veel moeite een

120 Rappelig; gek.

121 Waarschijnlijk een (oer-)oud ritueel.

122 Mogelijk: der bez[auberte].

123 Kneipen; fuiven.

124 Op z'n Bataafs; nogal primitief.

plaats kreeg; na dog een wijinig gerust te hebben, gaf ik myn plaats aan S[loet] en slaapdrongen danste ik nog een wynig. Daarna wederom slapen, tot dat wy opdrosten¹²⁵ - ziedaar de laaste fidele suite.

[19] 28 [augustus] Eindelyk voeren wy weg. Te Frauen A[urach] wierde gedejeuneerd met Gans, en nam myn plaats in de eerste wagen wederom in, fidilité - . Om 11 uur waren wy in Erlangen. Gong naar huis, en kleede mij om, na het eten by Rau, waar ik Wieckert leerde kennen. Voor by de Gronsv[elds] afscheid genomen, gepakt tot 6 uren, in stambla[a]dren geschreven, nog by frau V[on] Lang en Caldes[aigues] p[our] p[rendre] c[ongé] en dan op het *Ch.* Myn hart was vol, overstelpt van droefheid. De algem[ene] vermoeydheid veroorzaakte, dat de meesten weldra naar huis gingen, zoo dat wy om 10 uur reeds, ik met Nieth[ammer] en Fürst naar huis gingen. In het Bed leggende kwam Reitz nog. - Ik gevoelde, welk eene aangename tyd reeds in het niet vervlogen was.

29 [augustus] Om 7 uur dan nu vertrokken wij dan nu met de wagen van Braun over Emskirchen. In Bruck troffen wy Nieth[ammer] nog aan; die ons te paard tot Herzogen A[urach] vergezelde, te Langenfels dineerden wy, en om 6 uur waren wy wel en schielyk in M[ar]kt-Einersh[eim].

[20] 30 [augustus] Wy rusteden ons van onse fatigues uit, en om 12 uur kwam de furstin Van Hohenlohe Langenburg met haar Dogter, de jonge Gravin van Castel ten eten, en bleven tot 5 uur, de laatstgenoemde zag er wel uit, en was zeer lief. Naderhand gingen wy met Tante¹²⁶ nog wandelen, en spraken over affaires.

31 [augustus] S'morgens kwam de tyding, dat de Kroonprins¹²⁷ te Wurtzb[urg] gearriveerd was. Oom [Frederik] reisde smiddags derwaarts. Om 2 uur ging ik met S[loet] en Lamp[recht om] de Bonkhof te inspecteren, het huis was in een slegten, dog de velden in een goeden staat. Om half 7 kwamen wy eerst t'huis. - stil buurig.

September. 1816.

1 [september] Het weder was onstuimig, de gehele morgen t'huis. S'namiddags passeerde de jonge Graaf Hollenstein, een student. En niet lang daarna Martini te voet van Erlang[en]. S[loet] ging hem agterna & bragt my nog een band mede. [21] S'avond's kwam Adolph¹²⁸ zeer onverwagts van Würtzburg.

2 [september] Adolph en Sloet reden te paard naar Cassel, ik bleef daheim, de frau Von Kreilsheim kwam eten, eene oude, dog aardige vrouw.

3 [september] S'morgens aan Mama geschreven. S'middags een tour te paard, alsdan by de Dechart op visite, waar Stübner was, ook Karel Giech in de Aus-Tisani kwamen van Wurtzburg.

4 [september] Briefen van Weichord en Mayer. Castel en Ernst von Langenburg arriveerden, na het eten naa de Spekfelder hof thee gaan drinken, en dan naar huis.

5 [september] S'namiddags naar den Snakkenbach getourt, overigens niets byzonders.

6 [september] Naar Castel met Tante [Augusta] gevaren. Oom en Ad[olph] te paard. Gucks, Karel en S[loet] te voet. Na het eten werd gekegeld en de anders zoo trotsche Castell was zeer vriendelyk.

7 [september] S'morgens gepakt, s'namiddags naar Münch-Sontheine, waar wy kegelden.

8 [september] Om 8^u vertrokken wy op Sommerhausen, waar wy reeds om half 12

125 Drossen; weglopen.

126 Augusta E. zu Hohenlohe-Kirchberg.

127 Willem F.G.L. van Oranje-Nassau.

128 Neef Adolf van Rechteren Limpurg Speckfeld.

arriveerden. Ontving 1 brief van Willem en Mama. [22] S'avonds een van Schnurbein, deze opende ik eerst in het bed, en vernam, dat hy naar Darmstadt zoude komen om my te zien.

9 [september] De brief van Mama behelsde niets byzonders. W[illem] was om zyne wissels in alarm, antwoorde terstond. S'namiddags by de Kammeräthin op thee.

10 [september] In een Wydschleg met Lampert en Sloet naar Würtzburg, om eenige Commissies te verrigten, ik ontmoete Schauer, en s'namiddags D[octo]r Hartung. Ook Oom [Frederik] en Tante [Augusta] waren aldaar. Wy roet[ourn]eerden naar huis, dog liepen zoondanig, dat wy ieder een inhaalden. Te Eibelstadt koelden wy ons een wynig af, en gongen dan langzaam naar Sommerhausen.

11 [september] S'morgens allerhande bezigheden, s'namiddags naar Winterhausen, om de Pfarrer een bezoek te maken, en dan op den Felsenkeller, waar S[loet] ook was - .

12 [september] De gehele dag gepakt, en afscheid genomen, ook een volmagt op Oom [Frederik] gepasseerd.

13 [september] Om half 5 vertrokken wy met Ochsenwirth's paarden naar Würtzburg, alwaar wij [23] huur paarden namen, in de Swaan afstapten en kort daarna op Esselbach, 8^t [uur] vertrokken, de weg en t'weer was overheerlyk, na aldaar gegeten te hebben, wierd de reis voortgezet door den Spessart, insgelyk met een Honder tot Aschaffenburg, waar wy nog langen tyd gingen wandelen.

14 [september] Om half 6 verlieten wy insgelyk met een honderer deze stadt, en voeren door aangename Contrynen naar Darmstadt, in de zoete streelendste hoop van aldaar myn boezemvriend te zullen aantreffen, maar helaas geen spoor vond ik van dezelve. Veel bosch en zandige weg. Om 12 uur waren wy reeds aldaar, na het eten ging ik met S[loet] naar Bessungen, waar wy Willem aantroffen, die in begrip was, van te gaan schieten. Naderhand bezogt ik de oude Kuchler. S'avond's met W[illem] in de Darmst[ädische] Hof, waar wy afgestapt waren.

15 [september] S'morgens, na my gekleid te hebben, maakte ik visite by de Generaal, Schrautenbach en Amerongen. S'namiddags bleef ik in het Logement, en leerde den jongen Heer Frans v[on] Schenck kennen, [24] die naast my aan tafel zat. Om 6 uur in de Commedie, die stoppende vol was. De Borgstürtz, eene nieuwe Oper, wierd gegeven.

16 [september] Om 7 uur vertrok Sloet en ik naar Frankfort, waar wy in de Roomsche Kyzer logeerden, en ik 2 uur daarna met een Honderer naar Butzbach, Sloet de Rhijn af, vertrok. Aldaar vroegtyd's gearriveerd zynde, nam ik post naar Giesen, 4 uur, waar ik de nacht overbleef, en de jonge Bubna¹²⁹ zag.

17 [september] Om 5 uur van hier weg naar Marburg waar ik hoopte Schenck te zullen aantreffen, dog hy was reeds te Schweinsberg, waar ik, na eene abominable weg gepasseerd te hebben, om 1 uur arriveerde. Vond hun reeds aan tafel dog wierd wel ontfangen.

18-25 [september] Gedurende deze dagen viel niets byzonders voor. Ik was buiten in zeer schoone en aangename Contrijnen daar het Slot en het dorp, als het ware, midden op een heuvel, rondom in wijden lag, zeer schone gezigten opleverde, die telkens door wijden, [25] bergen, boschen, koornland en beken zeer gevarieerd wierden. Niet [ver] van myn Zwagers huis woonde deszelfs Oom de Landrath V[on] Schenck met zyn Vrouw, die reeds zedert 13 jaren blind was, en zyn kleindogter een freulen V[on] Baumbach, waar wy Zondags aten, hy was 81 jaar oud, bezat nog het vuur der jeugd en was zeer aangenaam in de Conversatie. Eenige dagen daarna kwam nog een Heer Von Schenck gep[ensioneerd] Overst-Lieutenant, ik

129 De vrouwelijke benaming van een Bube; een jongen. Het was Adolphs nichtje Von Schenck.

occupeerde my, met voor Schenck een uittreksel uit het Inventarium te maken. Las, dog was zeer zwaarmoedig, terwyl ik nog eene grote reis te maken had.

26 [september] S'morgens om 6 uur verliet ik Schweinsberg, en trad met een gelovig vertrouwen myn reis aan, gelukkig arriveerde ik door slegte wegen, en steile bergen in Marburg aan, hier wenschte ik paarden op Dillenburg te hebben, maar de postmeester sloeg het my wegens de byna niet passeerende wegen, geheel en al af, en raadde my aan myn reis [26] over Cassel te nemen. Na wynige overlegging resolveerde ik hiertoe, en nam paarden op Schonstedt. Het weder was my bijzonder gunstig, en zoo voer ik zeer pleisierig over Holtzhausen, Segtsberg naar Gerstenhausen door aangename dreven, waar ik de nacht bleef.

27 [september] By het kriecken van den dag begaf ik my wederom op weg, het ging ras, en wel door Wabern en Dissel naar Cassel, het was helder, dog koud weder. Voor Cassel spande ik om en kreeg 4 paarden, hetwelk ventre a terre naar Hessens Hoofdstadt ging, dadelijk wierd ik ook hier geholpen naar Westüffeln, het weder was warm, en de gezigten overheerlijk. Dan naar Ossendorf en Lichtenau, wel te vreden van myne reis, arriveerde ik hier gelukkig en was vergnoegd dan klaar.

28 [september] Een overheerlyke chausee bragt mij in wynig tyd's naar Paderborn, waar gedejeuneerd wierd, en vervolgens op Neukirchen. Zand, niets als zwaar zand, dog in 6 uren was ik aldaar, een kleijne reparatuur aan de wagen, vertalmde [27] een wynig myn reis, en dan nog op Herzebroek, waar ik by dag nog aankwam, maar besloot te blyven.

29 [september] S'morgens om half 6 vertrok ik, de weg was insgelyk zeer zandig, en ik had slegte weg en paarden, zoo dat ik laat te Warendorf kwam, edog aldaar waren de paarden besteld, dronk koffij, en voer zeer schielyk naar Münster, waar ik om 3 uur aankwam, en om de vroegte nog besloot verder te reisen op Rheine, agt volle uren. Maar te Dillen, 6 uur ver, was ik genoodzaakt te blyven, wegens de slegte wegen en weder. In een boerenhuis overnachtte ik dog sliep zeer wel.

30 [september] Om half 6 begaf ik my op de proppen en was om 8^u uur in Rhijne, dog aldaar moest ik geduld oeffenen, en wierd laat met nog een Heer geholpen op Bentheim. Wy wierden extra wel gevaren, zoo dat wy om 12 uur deze stadt bereikt hadden. Een warm diné deed ons te goede komen, en tegen verwagting schielyk geholpen, maar een slegte voerman. All kruipe gemaakte ik in 9 volle uren, door Oldenzaal [tot] Almelo [28] en eerst wel om 9 uur s'avond's. Hier bevond zich de Rentm[eester] van Rechteren¹³⁰ en Oom Willem toevallig. Na het soupé legde ik my zeer vermoeid te slapen.

October. 1816.

1 [oktober] S'morgens bij het ontwaken kwam Oom [Willem] voor myn bet, en vertelde my dat Oom van Netelhorst¹³¹ den 10 Sept[ember] overleden was: - het regende den gehelen dag, zoodat ik gepriveerd was van voor deze dag myn plan uitvoeren. Inmiddeler maakte ik eene visite by Mynh[ee]r & Mevr. Optenoord, waar de twee Zusters van Mevrouw, de freulens Emelie en Jeannette van Pallandt gelogeerd waren, de eerstgenoemde had zeer veel gereisd, dog was een wynig satiryk; de andere contrefait.

2 [oktober] S'morgens maakten wy een tour door de Heerlykheid, en vond dat overal de goederen de verbetering vatbaar waren. Wy waren by Optennoord ten eeten gevraagd.

3 [oktober] Wederom een tour gemaakt door het goed, at s'middags t'huis, ging er s'avonds thee drinken. Van 10 uur wederom naar Overlaer vertrokken.

[29] 4 [oktober] De paarden waren van Rechteren gekomen. Maakten de laatste grote tourné,

130 D.J. Lamberts.

131 Evert C.C.W. van Heeckeren van Nettelhorst.

zoo dat wy laat t'huis kwamen, en by Optennoord dineerden.

5 [oktober] Vertrok met de Rentm[eeste]r op den Schuilenb[ur]g waar wy aal aten, en s'namiddags op Rhaan thee dronken. Wy arriveerden om 7 uur t'huis, en vond Mama zeer wel; Flore was op Overlaar.

6-10 [oktober] Het was buiten stilletjes, eens waren de Mulerts, en eens de Dedems en V[an] Marles bij ons; overigens niets bijzonders.

11-14 [oktober] Altoos buiten, eens naar de Leemcule eene visite gemaakt. Mama was naar Zwoll.

15 [oktober] Om 7 uur voer ik met onse paarden naar Overlaar, om Flore aftehalen. De weg was slecht en drekkig, dog arriveerde nog by tyd's aldaar, en vond de familie in een blaken-de welstand.

16 [oktober] Om 10 uur voeren Tante C[aroline] en J[ane] en Flore en ik naar Lochem, om de markt, aldaar mede bytewonen. Wy blefen tot 1 uur, dronken een bordeel[aise] by D[okte]r Rive, rencontreerden Dolf van de Heest, en de jonge Sloet van 't Warmelo.

17 [oktober] S'namiddags met Flore en Grootmama naar Netelhorst, om een condolantie visite te maken. [30] Ik vond de gehele familie in welstand. Er was een freule Van Linde tot den Oldenaller gelogeerd.

18 [oktober] S'avond's maakte ik met Oom W[illem] eene visite by Kloese, die van de jagt kwam en zeer vriendelyk was, en ons op Zondag ten eeten verzogt.

19 [oktober] S'namiddags kwam Sophie v[an] d[e] Heest. Overigens was het zeer still.

20 [oktober] Naar de Kerk met Tante I[sabelle] en Zuster Flore waar D^{kn} Hoogstadt een preek deed, daarna in het gezelschap van Mynh[ee]r en Mevrouw Sels. By Thomassen thee gedronken. S'middags by Kloese gegeten.

21 [oktober] Om 6 uur vertrokken wij, de weg was nog slegter, sterke wind, en regen buijen, wisselden af. Te Raalte aten wij een wijnig, en waren by tyd's op Rechteren, waar ik een brief van Luise Hofman, en een van Niethammer uit Erl[angen] vond - Uit de Courant vernam ik den dood van Adam Voordendag.

22 [oktober] Ik vertoefde nog eenige dagen op Recht[eren] met Flore alleen, tot dat Mama van Zwoll retourneerde. Myn goed bragt ik in order, en alles tot myn vertrek naar Leyden bereid, en wel voor het laaste maal.

[31] 29 [oktober] Mama en Flore bragten my naar Zwoll op den agtermiddag, waar ik s'nags by Ter Zwege logeerde, om s'morgens vroeg met de Deligence op Utrecht te vertrekken.

30 [oktober] Reeds by het aanbreken van den dag begaf ik my op weg, in het gezelschap van eene jodin, weldra egter kwam de man er by. Het weder was goed. Te Leuvern wierd schielyk van paarden gewisseld. Te Nykerk verlieten my de Israeliten, en een Heer Pypers kreeg ik tot reisgezel, die met my by Gytenbeek [te] Utrecht bleef logeren, en wy nog een wandeling door de Stadt deden.

31 [oktober] Om 7 uur vertrok ik met de Schuit op Leyden, en wel in de Schuit, het gezelschap was overigens slegt, en de roef aan Mevr[ouw] Kemper verhuurd. Om 4 uur was ik ter plaatse ter bestemming. Rosendael en West[en]b[er]g waren niet thuis, maar wel Sels waar ik thee dronk in 't gezelschap van Poulein, Verheul en Bieben;

Promotiejaar

[32] November. 1816.

1 [november] Ik zag de eene Kennis na de andere wederom, daar ik op de Societeit ipso jure lid was. S'middags maakte ik eener visite bij Massow, en bleef aldaar den avond. Mynh[ee]r

vond ik niet beter.

2 [november] By V[an] Halteren en s'avonds met Sels bij Rosendael.

3 [november] Te vergeefs bij De Bie, s'avonds een botenham by Massow geeten.

4 [november] Om 5 uur Senaat by Borgers, die thans Abactis was. Vereul en J. Westenberg waren nieuwe Leden geworden. - De Kooock en Buisens hadden bedankt, en ik door eerstgenoemde Assessor 1 geworden. - Om 7 uur hadden wij een dansparty by Mevr. De Bie, verjaardag van la pafaite, er was een talryk en groot gezelschap: wy dansten tot 1 uur.

5 [november] Collegium om 5 uur by Sautyn, Kluit, Plaat, Diemont, Sieburg van Duce Min[erva] Tak, Kist, Graafland van Introulique. Hüber, ik en Sels maakten het Colleg[ium] Supr: uit. Ik was de maandelyksche Praeses. - Omtr[and] de wetten vond er een disput [33] met J.U. plaats en daarvoor aan voorn[oemde] Senaat geschreven¹³²: de Groenes Massow en V[an] d[er] Schaaf wierden ons toegestaan.

9 [november] De dagen voor heen viel er niets byzonders voor, maar op dezen dag promoveerden wij Frits Massow en Van der Schaaf aan het Warmondter Hek. Gerlach, de jonge Knappert, en Van Aken en Van Appeltern tot Gasten. Het ging alles goed in zijn werk en om 10 uur was alles afgelopen. Met het Warmondler Schuitjen voeren wy naar huis. Borgers was tamelyk voll. De 2 laastg[enoemden] gosten insgelyk.

11 [november] was ik by Massow te eeten, waar ik den dag voorheen thee gedronken had. Met Jacobi, Kotshausen, enzv. Een party ombre met Mevr. Mas[sow], Mynh[ee]r Nederenburg en Jacobi gemaakt. - Ik had voor geene Colleges te vreezen en tegen de grote Vacantie te promoveren. Myn boeken miste ik, en had daarover reeds naar huis geschreven.

12 [november] Collegium. De Groen Van Doeveren werd ons toegestaan, maar kon dezelve naderhand niet om ongesteltheit ontgroenen. Hevige debatten over de wetten. [34] Er werd eene commissie benoemd, om de wetten te reviseren, uit de Leden Hüber, Tak en Diemont.

14 [november] was ik by Van Halteren ten eten verzogt op een Heeren Diné, s'avond's by Poulin op een gans.

19 [november] Op het Collegium viel er een groote Discussie voor over de wetten-revisie maar geaprobeerd, en verv[olgens] aan de Senaten ingezonden. De groen La Lau werd ons toegestaan.

23 [november] S'morgens ontving ik een brief van Mama, met een wissel voor Willem. - Om half 2 op de partij by La Lau op den Rapenb[ur]g [bij] Metselaar, onse gasten waren Barend Swart, Pflug en Brandt. Wy waren er overheerlyk en goed opgedischt, tot 7 uur bleef ik er, en toen ging ik naar huis, om mij te kleden, en vervolgens naar Massow op de Silverne bruiloft te gaan. De familie Heldewier, Van Alphen, Versluis, Raepelhout en Gyzelaar waren er, een tafel van 25 coverts, ik amuseerde my zeer wel, speelde met Mevr. M[assow] [35] en Jane en Juff. V[an] d[er] Goes een partij whist. Aan tafel zat ik naast Jane en Truij, vrolyk waren wy, eeten en drinken was er aan abundantie. Tot 3 uur duurde de pret toen het met Champagne eindigde.

24 [november] was ik by Van Balveren, en s'avonds by Borger in de Kerk.

25 [november] In de Hollandsche Schouwburg waar Binglij gaf, Epecharis en Nero, en het dorpsfeest, een Ballet tot besluit. Het was stoppende vol.

26 [november] Op het Colleg[ium] was nog geen nader besluit omtrent de Wetten. S'avond's kwam Sels en Poulin by mij op chocolade, en Boston gespeeld.

28 [november] S'avonds by Van Halteren by Massow boston gespeeld. Sels had voor zyn tweede examen te doen.

132 Er staat: geschreden.

30 [november] Sels deed zijn 2de examen, ik was s'middag's bij Van Halteren ten eten verzogt waar ik vrolyk en wel was. S'avonds by Löben verzogt met de Graaflanders, Balveren, en [Van der] Veen en Poulin. In de beginne speelden wij kaart, naderhand aan de wyn, in 't algemeen wierd er veel gedronken.

[36] December. 1816.

2 [december] hadden wij bij Borgers Senaat. Lo[dewijk] de Son[neville] wierd als Senator geballoteerd, en Hüber bedankte, na van onze zyde alle pogingen vergeefs aangewend te hebben, voor zyn Lidmaatschap en Rector in de Senaat. Hier door nu wierd ik Rector, en had dus den hoogsten toppunt bereikt, zulks geviel mij maar wijinig.

3 [december] Collegium praisidium van Kist. Sonneville wierd ons toegestaan zoo als ook de Partij.

4 [december] was ik by V[an] Rhemen ten eeten verzogt, waar ik met Sels en Hogendorp en Rau lekker smulde. S'avonds in een oogenblik op de Burg en by Westenb[er]g geluierd.

5 [december] wierd L[odewijk] de Sonneville gereciperd als Off[iciorum] Mag[ister.] S'avond's by Gyzelaar verzogt waar ik my zeer wel amuseerde, Whist met Betjen en Juf[frouw] Luzac speelde.

6 [december] De gehele dag lelyk weder. Dronk by Engb[erts] thee, s'avond's serenade. Sels by mij.

7 [december] Ontgroen partij van V[an] Doeveren, Hoogvliet en Ermerins op den Burg. Om 2 uur party op den Burg, waar ik voor de eerste keer als Rector fungeerde. Tot gasten den Avemlal De Roock, Hogendorp, Amersfoord en Poulin hadden, de Groenen Hoogvliet, Van Doeveren en Ermerins. [37] Om half 5 gingen wy aan tafel, wa[ar enig]zins ruw tot zeer ruw ging het er toe: de meesten waren weldra bezopen, en er ontbrak geen rumoor. Westenb[er]g als fiscus ageerde slecht. Wy kregen een bezoek van den Rector van Introllique, dog tot 12 uur lengde ik het, West[en]b[er]g was reeds lang naar huis gebracht.

8 [december] Tak, V[an] d[e] Poll, V[an] Uffelen en Dominicus zaten wegens leven maken op straat vast. Hierover waren groote Discussies op de Societeit. S'avond's by V[an] Balveren op Chocolate en Boston gespeeld. Een brief van Sloet.

9 [december] Was op Hollandsche Commedie, by Van Halteren thee gedronken, en nog allang gepraat. Toen in het nastukjen in de Holl[andsche] Com[medie] willende gaan & geen kaartjen meer kunnende krygen, ging Van Balveren met my naar huis, & bleef by mij.

10 [december] S'morgens kwam Borgers by mij, om my te vertellen, dat V[an] d[e] Wynpers de leden van de Senaat Amicitia op een Soupé verzogt had. S'middags dineerde ik by V[an] Balveren en naar daar wel en genoeglyk daarna nog by de Graaflanders. Wel [tot] 1 [uur].

[38] 11 [december] dronk ik by Sels met De Lamsweerden thee. Niets byzonders, thuis.

13 [december] hadden wij ons eerst Cassino, van 6-12 [uur]. Het gezelschap was niet zeer groot, evenwel amuseerde ik my zeer wel en danste veel.

14 [december] Was van voornemens, om met de Schuit van half 8^t naar den Haag te gaan, maar om vermoeydheid's willen, resolveerde ik om half 11 te gaan. In de Haag deed ik eenige Commissies, en daar ik by Kloese niet t'huis vond, keerde ik met de Schuit van half 5 naar huis. Speelde op de Societeit jassen, en toen naar den Burg willende gaan, kwam ik verkeerd in de Kamer, waar Gevers die dien dag publik gepromoveerd was, binnenstuiven, er was niets te krygen. Ging toen nog met Hoyer op zyn Kamer wijn drinken, en om 1 uur t'huis komende, had Berman een partytjen, het welk tot 6 uur in de morgenstond duurde, en my door het ontzaggelyke leven in de rust geheel en al stoorde.

15 [december] Eerst om half 12 stond ik op, ging by Massow coffy drinken, s'nademiddags kwam voetvolk binnen, dronk by V[an] d[er] V[een] thee.

[39] 15 [december] S'avonds was ik by Van Halteren, op een soupetjen verzogt, waar ik met

mevr. Van Rhemen, Mynh[ee]r Hubrechts en Betje Massou boston speelde, lekker soupeerde, tuschen Bet & Annet zat, en my ook goed amuseerde.

16 [december] S'middags maakte ik visite bij Tadem[a], Hubrechts en Van Bommel. S'avond's waren wy by De Soof op een soupé verzogt; waar wy tot 5 uur s'morgens lekker aten en dronken; De Soof was wel en gul, aan het Desert dronken wy eenige Bocaaltjes op zyn gezondheid, de Academie, Senaat, familie, onsse faculteit enzv. Er wierden wel 20 vleschen in 't geheel gedronken.

17 [december] Op het Collegium kwamen de nieuwe Concept-wetten van Introllbique. Om 6 uur naar de Commedie waar La Caravone du Cenie & Mons[ieu]r Le Chalemot gegeven wierden. Het duurde niet langer als tot half 11.

18 [december] S'middags dronken de Graaflanders en Poulin en de eiverne fisto bij mij thee. Na het Concert ging ik by Mevr. De Beye souperen, waar Jaque[line] van Balveren was en eenige Heeren. Mevr[ouw] was zeer met Hoofdpijn geplaagd.

19 [december] Visite by Van Alphen en Massow. Sels ging met Vacantie naar huis. De Albinos.

[40] 20 [december] was ik by Van Halteren te dineren, waar ik s'avond's een partij bleef maken. Dog nog te vroeg zynde, om naar huis te gaan, ging ik Burgwaarts, alwaar ik Tak, Van Gog en nog meerderen aantrof, en tot half 1 bleef.

21 [december] De meeste jongeluij waren weg. Dronk by Van Balveren thee, bezogt Bentinck en s'avond's een partytjen Ombre met Sandberg by Roosjen.

22 [december] at ik by Van Balveren, waar ik tot 11 uur bleef, Boston speelde.

23 [december] Om 3 uur kwam Sloet van Utrecht, met Henrij, die den avond by mij passeerden.

24 [december] S'morgens introduceerde ik Sloet in de Societeit, aten bij Van der Meij, s'avond's kwamen Henrij, Sandberg, Hemert, Poulin bij mij. Wy maakten een l'ombretjen, en bleven te zamen tot 1 uur.

25 [december] waren wy bij Gyzelaar ten eten verzogt, alwaar wy wel en gul ontfangen werden, by een glaasjen port et [cete]r[a]; s'avond's bij Poulin, in 't zelfde Gezelschap, eerst een Commercetjen & naderhand een jasjen bij een slegt glaasjen punsch tot 3 uur. Hy wierd zeer geplaagd! - .

[41] 26 [december] S'middags dronken Grootvader en Van Bommel by my thee. S'avond's waren wy by Van Hemert, waar wy eerst een ombretjen speelden, tot dat Willem t'huis kwam, wel beschonken. Tegen 11 uur kwamen er nog 6 ander, Vosmar, Kloese, Rendorp, V[an] Olden, V[an] Suchtelen / Albino / & Gevers. De meesten van dezen waren dronken, er wierden conditien op Lind gedronken tot 2 uur; Rendorp was sat, ik had veel plezier.

27 [december] T' was stilletjes, s'avond's maakten Tak en Sandberg een ombretjen bij mij.

28 [december] maakte ik eene visite by Mevr. Le Jeune, naderhand bij Sandberg met Tak, Hemert, Poulin en Sloet. Al wederom een ombretjen, wy waren vergenoegd.

29 [december] By Gyzelaar gedineerd, op een glaasje Tadorne delicieux. Naderhand een wijngig musiek gemaakt tot 8^t uur. Van daar naar Tak, waar hetzelfde gezelschap nevens Bruin waren, op punsch; geombert tot 1 uur, dan nog gepraat tot 3 uur, & een straatjen rondgewandelt.

30 [december] By De Soof maakte ik een thee visite, die my zeer heus ontving. Om 6 uur naar de Holl[andse] Commedie, *de Speler* en Moeder [42] Ragetta, of sluit de kinderen niet op, en Ballet-pantomine. Naderhand op den Burg een biefstek gegeten.

31 [december] Lang aan tafel gezeten, daarna in de Paauw, vervolgens by Van der Veen thee gedronken, en om 8^t uur naar Gijzelaar op een punsch partij, waar de Kempenaar, Massow & Kneppelhouts waren. Er wierd frisch gedronken, zoo dat ik zeer vrolyk wierd, en zelfs te huis

zynde zeer dronken. Zoodanig wierd dus het nieuwe jaar met spuwen ingetreden, daar ik anders bedaard & overpeinsend, of dansend hetzelfde ingetreden was. Wel nu

Schnurbein *Lina Gronsvelt* Sloet
Vriendenkring

Sels

Dorette Sidonia

J[eanette] v[an] K[nobelsdorff]

[43] Januar[i] 1817.

1 [januari] Sloet en ik bevonden ons geensins wel zoo dat wy het grooste gedeelte van den dag te bed doorbragten, en eerst om 5 uur opstonden, toen een glaasjen limonade nuttigden, verv[olgens] wilde Sloet by Trui eene visite maken, maar kreeg niet te huis. Wy keerden terug, vervriscchten ons met een haring en gingen vroegtyds ter rust.

2 [januari] Om 11 uur met een Caricie naar den Haag, waar ik myne Commissies verrigtede, en by de oude Sloet hoopten te dineren, het welk valicant afliep, en wy dus vroegtydig retourneerden. Nog by Van Halteren thee ging drinken, en vervolgens met Jan naar den Burg.

3 [januari] S'morgens op de Societeit komende vonden wy daar een Utrechts student Tagl, die een der pryzen van hier behaald had. Met deze maakte Sloet gezelschap met de nagtschuit naar Utrecht. By Rosendael dronken wy thee, en om 9 [uur] vertrok hy. Ik bleef den avond te huis.

4 [januari] Zeer slecht weder zijnde, ging ik s'avond's by Massow thee drinken, waar ik vervolgens den avond bleef.

[44] 5 [januari] S'middags at ik by Massow carrij en bleef den avond er een partij whist maken met Mynh[ee]r Versluis, Massow en . . . aen 6 bejaarde heren.

6 [januari] Zeer slecht weder, ging de gehele dag niet uit. S'avond's om half 10 bij Venus.

7 [januari] Met Venus by V[an] Balveren gegeten en een boston gespeeld.

8 [januari] Met de Schuit van 11 [uur] vertrok ik met Willem van Hemert van Leyden naar Utrecht, waar wy eindelyk na ons hartelyk verveeld te hebben s'avond's om 9 uren arriveerden. Sloet en V[an] Bommel haalden ons van de Schuit af, bragten ons naar de Societeit, waar wij biefst[uk] aten, en onse magen een wynig versterkten. Daarna naar Madame Chaumel, het eerste bordel, waar 2 Demoiselles waren. Sloet en Hemert absenteerden zich, Bommel en myn persoon stoeiden eenige tyd op de Canapé, en om half 2 gingen wij heen, na voor 2 fles wyn 4 fl. betaald te hebben. Ik bleef dien nagt by Van Bommel, en sliep op zachte wieken overheerlyk.

[45] 9 [januari] Na dat wy ontbeeten hadden, kwam Sloet en Hemert; wy knierden, en gingen toen Societeit waard's waar een Dominotjen gespeeld wierd, en dan naar tafel, waar wy zeer goed aten. By Sloet thee gedronken, en s'avonds by Van Bommel, waar ik een ombretje speelde, buitendien waren er nog 7. Van Heucelom, Reidt's, Hiddinga, V[an] Tentem, V[an] Marle enzv. Verv[olgens] wierd er gekeet, een spie waarin telken[s], wanneer er een 7 voorkomt of 7 er ingedevideerd kan worden, dit woord zoodanig uitgesproken moet worden; op poenitel¹³³ van 1 glas baaij. De Leydsche Senaat wierd ingesteld, en vervolgens deed ik op

133 Op straffe van.

mijn beurt myn pligt. Wy bleven edog niet langer en gingen vroeg naar huis.

10 [januari] S'morgens, na dat wy opgestaan & goed gedejeuneerd hadden, gingen wy gezamentlyk een wandeling [maken.] Dan daarop naar de Societeit, daar leerde ik Van Ness kennen. Aan tafel Reitz, en Op den Hoef. aen Senatoren; s'avonds was V[an] Heucelom, Reitz, Hemert, V[an] Bommel, V[an] Marle by Sloet, waar insgelijk goed gedronken wierd, gekeet, mysjes verkogt enzv. Ik kocht J.¹³⁴ voor 9 glazen. [46] Hemert vynsde van dronken te wezen, waar over ik zeer gebelgt was, en hem by Mad[ame] Chaumel verliet.

11 [januari] Het wierd tamelyk laat, voor dat wij uitgingen, want de overigen waren met Carrieces naar Zeist. Ik at dien middag by een oude Nigt V[an] Rechteren¹³⁵, lekker en wel, s'avond's waren wij by Reitz stilletjes en wel tot 1 uur, ik speelde Ombre met Sloet en Bommel.

12 [januari] Na het eten gingen wy in grote troep wandelen, vooral met Van Ness, die my byzonder beviel, en Broers, de Kerken rond, vervolgens de stadt door, alsdan in de Bak een Kop coffij gedronken, van daar naar de Societeit thee, en een Domino gespeeld met Van Tentem. Om 8^u uur naar Van Heucelom waar wij eerst stilletjes te zamen waren, dog om half 11 een partytje begonnen tot half 1. Toen gegeten en drinkende all zuipende, daar waren wy met ons, Van Ness, Op den Hoef, Van Wesslem, Reitz, V[an] Marle, wy 4 en de hospes Zelm. [47] Er wierd in de beginne goed gedronken met keetten, en toen met mysjes verkopen steeg het hoger, zoo dat ik de duif van V[an] Ness voor 12 glazen kocht, het weer byna een fles uitmaakte; eindelyk wierd de gehele boel bezopen, en wy vertrokken; het eerste waarop wy stuiten, was B. Klepperman, dan naar Chaumel, die niet open deed, van daar met gezang naar Kale Bet, waar wy gehoor kregen; Van Nes en ik dadelyk op het Bet, Hemert smeed de kaggel om, die vol vuur en waarop een pot siedend water stond. Ons verblijf was hier niet van langen duur, Van Bommel en Hemert wierden naar huis gebragt, en wy vertrokken nog eens naar de Bakkersteeg, dog daar ook niets zynde, keerden wy om 5 uur naar huis.

13 [januari] Sliepen tot 1 uur, dronken een kom bou[i]llon op de Societeit, aten niet veel aan tafel, gingen wandelen, dronken coffij in de Bak, thee by Van Marle, namen op de Societeit afscheid, en stapten om 8^u uur in de nagtschuit op Leyden. [48] De eerste uren bragten wij met piquetten door tot aan Woerden, toen aten wij boterhammen, en sliepen tot aan Leydens Wall, twee maal wierd ik slechts wakker. Te huis gekomen zynde legde ik my nog te bed.

14 [januari] Na dat ik uitgerust en ontbeeten had, ging ik naar Van Halteren en Massow. S'middags dronk ik bij eerstgenoemde thee, en ging vervolgens met Mevrouw en Annette naar de Fransche Commedie en wel met de koets.

15 [januari] Agtersmiddags ging ik eens naar Pr[o]f[essor] Tydeman om over een Diss[ertatie] te spreken en wel over een stof uit het Overy[sselse] Loi d[ee]l 2. By V[an] Balveren thee gedronken, daarna op myn kamer.

16 [januari] S'middags by Massow gegeten met Annett van Halteren en Juff. Veere, gespeeld en gedanst enzv.

17 [januari] De morgen eenige oude Dissertaties door gezien; een brief van Küchler. S'avond's toen ik gekleed was, ging ik naar Van Halteren, & met dezen naar het II Cassino, waar ik my zeer wel amuseerde, niet te zeer fatigeerde. Om 12 uur ging ik naar Mevr. Sieberg, waar ik een lekker Boullionnetjen kreeg, en heerlijk sliep.

18 [januari] Na dat ik uitgerust had, hoorde ik [49] musiek terwyl het de geboortedag van de

134 Een van de meisjes van plezier.

135 Sophia C.M. van Rechteren.

Kroonprinses was.¹³⁶ Na tafel wandelen, en om 5 uur een visite by Hageman gemaakt. Mevrouw was zeer heusch, en wilde dat ik den avond bleef op een kadetjen en bisschop[swijn], aldaar kwam Lot Wormer, die zeer aardig zong en wel tot 1 uur.

19 [januari] Op een Dejeuné by Rhemen, daar het de geboorte dag van Rhemen was, er bevond zich zeer veel volk. Na dat wy dan nu een wynig genuttigd hadden, maakten wy ensemble een wandeling door de stadt. S'avond's op een Soupé by V[an] Halteren. Met Mevr. Rau, Mynh[ee]r Oss, en Jacoby een party Boston gemaakt. Verloor 50 st[uiver]. Aan tafel amuseerde ik my zeer wel.

20 [januari] hadden wy voor het eerst wederom Senaat, by afwezigheid v[an] d[e] Abactus. Daarna ging ik by Mevr. V[an] Bommel een visite maken, s'avond's t'huis.

21 [januari] Op het Colleg[ium] waar Tak, Sels en ik in eene Commissie benoemd werden, ter revisie van de Wetten; dan by Mevr. Sieberg. S'avond's thuis. - Sels kwam om 9 uur by mij. - Een brief van Sloet omtr[and] S. - Grundler! -

[50] 22 [januari] V[an] Balveren had hevige koorts. S'middags bij Tak, in de Commissie, dog wierd niets uitgevoerd. Vervolgens op myn kamer.

23 [januari] Nademiddag naar Tiedeman. V[an] Balv[eren] was niet beter. - By Sels thee gedronken, alsdan met hem naar de lesing, waar De Kruiff de hoop des Wederziens op zyne Gade, met veel gevoel in vaersen voorlas. - Een brief van myn Suster behelsde, dat ik haar niet behoefde aftehalen. S'avond's t'huis.

24 [januari] V[an] Balveren was niet beter! Tak, V[an] Hem[ert,] Engberts en V[an] d[er] Veen dronken by my thee. Laastgenoemde had zyn tweede examen gedaan. Daarna ging ik met Engberts om 1 boek te halen en toen naar V[an] Balveren, waar ik Mevrouw sprak die tamelyk bedaard over haar zoon sprak. Ik presenteerde myn dienst, en ging henen. - Hy was stil.

25 [januari] V[an] Balveren was zeer gevarelyk, zelfs geen hoop. Na het eten gongen wy een wijg wandelen, alsdan by Graafland thee drinken, dog vooraf was ik nog by V[an] d[er] Veen geweest coffy drinken - Om 7 uur naar Van Halteren willende gaan, gingen deze naar Massow & ik [51] naar de Societeit, waar ik jassen speelde met Van Gog & Upwick.

26 [januari] Naauwlyks ontwaakt vernam ik de dood van Willem van Balveren, hetwelk mij zeer aandeed, terwyl ik hem naar verdiensten geacht had. De morgen verliep zonder iets. By Teschemaker was ik coffy drinken, en om 3 uur by Kemper eeten in t gezelschap van all de bekroonden met 2 joodse Lapadoce en DaCosta. - V[an] d[er] Boon Mes antwoorde, daar Kemper een conditie op hem ingesteld had, aller kruipendst, en men moest wel by het opstaan en Joh. zingen. - Droefgeestig zynde, gong ik naar Massow en bleef daar een bostonnetje speelen.

27 [januari] S'namiddag wierd ik op de Convocatie door de Studenten tot een der Commissarissen benoemd, om Mevrouw Van Balveren te gaan condoleren. Na Senaat gehouden te hebben, begaven wy ons naar het sterfhuis. Allernaarst was de receptie, ik bleef en hielp brieven-lakken, en was als het ware tot niets gestemd.

[52] 28 [januari] S'middags eene visite by Tiedeman gemaakt.

29 [januari] S'middags dronk ik eerst by Polin thee en toen naar Heldewier. Om 8^t uur naar Van der Veen chocolade met Sels gedronken, dog om 11 [uur] naar huis gegaan, terwyl ik myn Zuster Flore en Fransje Greve afhaken moest van de Utrechtse Schuit, & deze op myn kamer uitrusten.

136 De echtgenote van de kroonprins Willem F.G.L. van Oranje-Nassau, Anna Paulowna, was op 7/18 januari 1795 geboren.

30 [januari] Om 12 uur ging ik met hun naar Van Halteren, waar de oude Heer Pipers kwam, om Fransje aftehalen. S'avond's was Van der Veen een wynig by my, want naar Van Balveren willende gaan thee drinken, vernam ik aldaar de dood van de oude Mevr. Lobensels, en steefde toen naar Rhemen.

31 [januari] De dag van 't 3de Cassino, mijne droefgeestigheid had mij nog niet verlaten, en ik amuseerde mij dus zoo la la. Flore was daar zeer goed gekleed. Na het Cassino was Crommelin nog een wijg by mij.

[53] Februar[i]. 1817.

1 [februari] Na uitgerust te zyn, gong ik naar Van Halteren, met de Dames wandelen. S'middag's er eeten, om 6 uur naar Van Balveren, waar Mynh[ee]r Sels, de broer van Mevrouw was. Om 7 uur naar Van Halteren terug. Mevrouw vroeg mij op morgen te eten. Wy speelden boston met Sandberg.

2 [februari] At by Massow cerry en roode visjes. Bleefen vervolgens praten en s'avond's speelen.

3 [februari] Onbeduidend. Sels deelde mij zyne gedagten omtrent Jacqueline mede.

4 [februari] Dineerde by Van Bommel met de Van Halterens, het was er styf. Om 6 uur naar het Concert van Genedoise in de Commedie, waar veel menschen waren, dog slegt[e] muziek. Daarna ging ik nog naar Sels een boterham eten, tot half 1.

5 [februari] Naar Prof[essor] Tiedeman omtrent myn D[issertatie] spreken. Vervolgens by Hemert thee gedronken, toen naar Van Balveren, alsdan nog een wynig by V[an] H[alteren]. S'avond's Westenberg by mij.

6 [februari] Truitje Leeuwe beviel my wel, maar neen getrouw aan J[eannette].

[54] 6 [februari] Met Bysterbosch bij Mevr. De Bie. S'avond's op myn kamer.

7 [februari] haalde ik Flore van Mevr. Le Jeune af, eene visite by Drachstedt, gegeten bij V[an] H[alteren] waar Do[minee] Pluygers kwam. Flore had de Colje van Granaten a 28. S'avond's op myn kamer.

8 [februari] Verjaardag van de Academie. Rector Speyert van der Eyck. Van Voorst de afgaande Rector deed eene 3 uur gesleepten lange redevoering, de bekroonden ontvingen hunne medailens, en de Dames tegenwoordig verveelden zig zeer. Ik bragt Mevr. V[an] H[alteren] weg. Na het eeten by Massow thee gedronken, en toen naar V[an] H[emert], een partijtjen gemaakt met Jacobi, tot half 12 gebleven. - De Serenade - alsdan nog op den Burg waar het zeer vol was, tot 5 uur. Een fles wyn gedronken - W[illem] v[an] H[emert] vertrouwde my zyn geheim omtrent Minette, en ach! ik hem J[eannette] ! - Met Van Gilst naar huis! - J[eannette van] K[nobelsdorf] was!!! f.

9 [februari] Was dien dag niets bijzonders. S'avond's by V[an] Halteren met de Overste Boreel.

10 [februari] Na Senaat gehouden te hebben, was ik bij Massow te spelen verzogt, dog bedankte en bleef op myn kamer.

[55] 11 [februari] S'avond's in de Commedie, [het] Theatre français, waar 2 lieve fransche Operatjes gegeven wierden. Het was er zeer vol, dog duurde niet all te lang. Flore was er ook, daarna kwamen V[an] d[er] Veen en Sels by my een kop chocolade drinken.

12 [februari] Zeer slegt weder. By Sonnevillie thee gedronken, en daarna nog een ogenblik by V[an] H[emert], - want s'avond's verwagte ik D. by mij.

13 [februari] Ik was zeer druk bezig, met het beantwoorden van myn brief voor Sommerh[ausen]. S'namiddags eene visite by Hagemann gemaakt; en daarna naar Van Halteren spelen, met Annette, Juf. Rau & Sandb[er]g. Er waren nog 12 menschen buitendien.

14 [februari] Na gewandelt te hebben, gong ik my kleden, en vervolgens na het IV^[de] Cassino. Het was er niet zeer geanimeerd. Daarna gong ik met V[an] d[er] Veen thee drinken, en bleef

nog tot 2 uur by hem.

15 [februari] Sliep zeer wel tot 11 uur, en bleef vervolgens nog tot half 3 op mijn kamer, toen ik my Burgwaard's begaf, waar de groenen M[ijnhee]r Evereest en Van Heusden zich bevonden. Tot gasten V[an] Hemert, V[an] d[e] Wal, V[an] Voorst de Lieutenant, en V[an] Esch. - Om 5 uur eerst aten wy, na dat het ontgroenen een ruime poos geduurd had [56] en gong zeer goed en still aan tafel. Om 7 uur stonden wy op, en pausden tot 9 uur. Speelde een wijnig op de Societeit. Na dat de Pocaal van Amicitia gedronken was, gaf ik myn praesidium over aan Sels, en gong in deszelfs plaats zitten by Hemert. Nu salueerde ik een wijnig, en was fideel, tot 1 uur duurde het. Stoop, V[an] d[e] Wal waren sat, laastgenoemde bragt ik naar huis; ik was zeer wel.

16 [februari] Om half 10 stond ik al wederom op. Om 12 uur gong ik naar Massow en V[an] Halteren, en om 2 uur met Sels en V[an] d[er] Veen by Mevr. V[an] Balveren eten, tot 7 uur bleef, en toen naar V[an] Halteren ging souperen. Speelde met Mijnh[ee]r Van Alphen, Mevr. V[an] H[alteren] en Schorer.

17 [februari] hadden wy om half 5 Senaat, en toen bij Van H[alteren] een Bostonnetjen gespeeld met Mevr. Van Tuijl, V[an] H[alteren] en Annette. Bleef er dien avond.

18 [februari] Collegium, daarna naar huis werken.

19 [februari] By Van Halteren gegeten, die naar het Concert gingen en ik naar huis werken.

20 [februari] Niets bijzonders. S'avond's was ik by Sels.

21 [februari] By Tiedeman gedineerd met nog meer jongeluij, tot 8^u uur. Daarna op de Burg [57] met Repelaar, V[an] Stralen en Luusman een partytjen Boston gemaakt, en alsdan tot 12 uur by Westenberg met de L[ui]t[enan]t van Voerst.

22 [februari] De Borprinses was van een Zoon bevallen.¹³⁷ By Poulin en daarna by Van Bommel een vesite gemaakt. Op de Societeit Boston gespeeld, en by Massow chocolade gedronken. f!

23 [februari] S'morgens een ogenblik by Flore. Jan Piecq was by V[an] d[e] Wall. S'avond's naar Rhemen, waar ik met Annette en Flore een Bostonnetje speelde, en my aan het Soupé zeer goed amuseerde.

24 [februari] Niets bijzonders.

25 [februari] Bij Van Halteren gegeten, en dan met Mevrouw, en Jacobij met de jonge Dames naar de Commedie, [het] Theatre francais waar Jean de Paris gegeven wierd. S'avond's nog by Van der Veen.

26 [februari] Eene visite by Van Balveren gemaakt, alsdan op een groot soupé by Sieberg. Gespeeld met Mevrouw, Coos Bucaille en Schorer. Aan tafel naast Cateau de Kruif gezeten, het duurde zeer lang, en was langweilig.

27 [februari] By Van Balveren met de Wormers gegeten, en s'avond's by Sels, die niet wel was.

[58] 28 [februari] Volgens gewoonte met de koets afgehaald om naar het V^[de] Cassino te rijden. Het was er zeer geanimeerd, ofschoon tot myn leedwezen om 11 uur de helfte wegging, die niet wilden blyven souperen. Ik was door Mevr[ouw] Van Rhemen gevraagd en amuseerde my zeer wel. Truytje Leuw zag er beelderig uit, maar [ik dacht] constant aan Jeannette!

Maart. 1817

1 [maart] Om 12 uur naar Van Halteren, waar ik chocolaad dronk, en toen wandelen ging met

137 Het eerste kind van Anna Paulowna en de kroonprins, Willem Alexander P.F.L. van Oranje-Nassau, was op 19 februari 1817 geboren.

Mevrouw en de jonge Dames; ik bevond my wel, egter voelde ik eenige matteloosheid. Daarna naar Sels, van waar ik mij om 3 uur naar De Bie begaf, om te eten; s'avond's by Van Alphen op warmbrood; speelde met Juff[rouwen] Macré, Cannes en Hogendorp.

2 [maart] S'morgens naar Sels, en om drie uren eten bij Massow, waar ik tot half 8^t bleef en my wel amuseerde. Toen naar Van Halteren. Souperen, speelde met Mevrouw Van Halteren, Rhemen en Jacobi.

3 [maart] Om 5 uur Senaat, s'avond's t'huis.

4 [maart] Collegium, daarna thee gaan drinken by Van Balveren, s'avond's t'huis.

[59] 5 [maart] By Smallenburg visite gemaakt. Daarna nog een ogenblik by V[an] H[alteren], toen aan het werken tot 10 uur, en alsdan nog een wijinig praten tot 12 uur by Graafland.

6 [maart] Allerbominabelst weder. Bij Van H[alteren] gegeten, en tot 7 uur gebleven. My zeer wel geamuseerd. Om 8^t uur naar Van Rhemen souperen, speelde met Mevr. V[an] Rhemen, Suse le Pole, en Sandberg, had een ringetje van Mevr. V[an] H[alteren] aan.

7 [maart] Was goed weer, dog was te luy geweest om naar den Haag te gaan. S'avonds by Massow gaan thee drinken, en toen te huis.

8 [maart] Regenagtig weder, melancholiek. By Biesterbosch thee gedronken, en mij zeer wel geamuseerd tot 7 uur. Toen gaan kleden, en verv[olgens] naar Van Halteren warm brood eten. Gespeeld met Annette, Suse le Pole en De Haan. Aan tafel mij wel geamuseerd.

9 [maart] S'morgens een oogenblik bij V[an] Halteren. S'avond's bij Prof[essor] Van der Palm in de Kerk, en daarna bij Massow, waar de Van Bommels kwamen.

10 [maart] S'morgen's om 10 uur vertrok Van der Veen en ik met een chais naar den Haag, waar ik Mevrouw Van Spaan opzocht, en een visite by Mevr. Van Hohenlohe aflegde. Verv[olgens] biefstek at, en om 6 uur retourneerde. [69] Te huis gekomen zynde, was ik zeer moeij, en gong om half 10 naar Sels.

11 [maart] S'morgens te huis. Dronk bij Tiedeman thee, en verv[olgens] naar de Commedie, Theatre francais waar ik *le tailleur*, *2° Menzekof et Fedon*, *on les exilés en Sibérie*. *3° la fille grenadier* zag speelen. Ik presenteerde aan de Dames hopjes, en na de Commedie, waren Sels, V[an] d[er] Veen en Graafland by mij op chocolade.

12 [maart] was ik by Massow op een jongeluij's Diné verzogt, waar Annette en Flore ook waren; na den eten dansten wy ofschoon mij zulks niet geviel; om 10 uur ging ik nog naar Graafland.

13 [maart] Op een Diné by Heldewier verzogt en 't gezelschap van de Van Halterens, Siebergs, Hogendorp en de Oversten. Ik zat tuschen Jane en Annette, speelde ook met dezen.

14 [maart] At familiaar by Van Halteren, en ging my om 5 uur kleeden en om half 7 met hun naar de Commedie, waar het 6de en laatste Cassino was. Ik danste 7 Walces en 2 Caliones en 4 Quadrilles. Het was tamelyk geanimeerd. Om 11 uur gingen wij souperen. Zat tuschen Annet en Mevrouw Modderman, en danste nog eenige danse daarna, toen ik mij vermoeid naar huis begaf.

[61] 15 [maart] S'morgens tot 11 uur geslapen, daarna gewandeld, zoo als ook langen tyd naa het eeten. By Massow vervolg[ens] thee gedronken, en een partytjen gemaakt.

16 [maart] S'morgens lang te huis en gewandeld. S'avond's by Rhemen soupeeren, waar ik met Mevr[ouw] Van Alphen, Annette en Rhemen een partij maakte, en tuschen Mevrouw V[an] Rhemen en de Gouvernante aan tafel zat. Ik amuseerde mij wel.

17 [maart] was ik by Massow, om een partytje te spelen, verzogt, en wel met Mevr[ouw] Nederenburg, Cotshausen en Mevr[ouw] Massow. Bleef daarna nog een boterham eten.

18 [maart] Dien dag niets bijzonders. S'avond's om 10 uur bij Sels.

19 [maart] S'morgens om 12 uur gingen wij, Mevr. Van H[alteren], Flore, Annette en Jacobi naar het Haagsche-Schouw, dejeuneerden aldaar met couv[ert] bordel[aise] en gingen

vervolgens de bloemen op het Duifhuis zien, en waren om 3 uur retour; ik at dien middag bij Truij Gijzelaar met Sloet, Sandberg, waar goed gedronken wierd. Bleef tot 8^u uur en ging verv[olgens] naar huis, waar ik bleef.

[62] 20 [maart] S'morgens met pakken bezig, en commissien gedaan tot half 4. Alsdan bij Massow gegeten, met Graafland, carrij, was wel gemoed, en ging om 7 uur nog eens naar V[an] H[alteren] en daarna nog een bostonnetje maken by Massow, tot 11 uur, als wanneer ik nog tot 12 uur by Sels ging.

21 [maart] Om 9 uur vertrok ik met Flore en Annette van Halteren, na dat ik aldaar gedejeuneerd had, op de Haarlemsche Schuit, toen ik tot myn leedwezen bemerkte, dat myn goed vergeten was. Te Haarlem gingen wij [bij] Mad[a]m Le Paters aan, en vervolgens op de Amsterdamsche Schuit, waar een koets stond, die ons naar Mynh[ee]r Temminck bragt, alwaar wy ten eten verzogt waren; s'avond's bestelde ik plaats in het Logement en op de Beurtman. S'avond's bleef ik en Flore tot 11 [uur] by Temminck, als wanneer wij ons naar het Rondeel begaven.

22 [maart] Wy sliepen lang, en gongen naar de Beurtman, om de kooij te bestellen, daarna naar Temminck. Verv[olgens] deed ik myne Commissien bij Biellant en Van Wijck [63] zoo dat ik in de vlug het Cabinet moest zien. Om 4 uur aten wy en om 5 uur beklommen wy de Beurtman. De wind was contrair, dog na eenige tyd legden wy ons ter rust. Wy waren alleen in de Roef, ook waren wij van eten beroofd, slechts een Tulband.

23 [maart] Na dat wij laat ontwaakt en opgestaan waren, bevonden wij ons voor Enkhuisen, wy moesten laveren. Dien dag dejeuneerden, dineerden, en soupeerden [wij] met Tulband. S'avond's, toen wy tuschen Urk en Schokland waren, legden wij ons te bed, en s'morgens waren wij in 't Diep.

24 [maart] Wy lieten ons niet ver van Genemuiden aan land zetten, waar wy dejeuneerden, en toen met een fargon, naar Zwol reden, al waar wy om 11 uur by Mama arriveerden.

25 [maart] Deze en de volgende dagen liepen zonder eenig belang voorbij. Deels was ik te huis, deels maakte ik by eenige Kennissen visites, deels streelde mij de zoete hoop, dat zij, myn geliefkoosd voorwerp¹³⁸ [64] in deze stadt zoude verschijnen, zoo als ik ook dan by Sloets vernam, door Mevr. Heerd, dat aanstaande Maandag de familie verwacht wierd. Niets was egter in staat, haar uit myne gedagten te kunnen rukken; Oom Willem bleef eenige dagen hier, voor het overige was ik zoms te huis. Eyndelyk verscheen de Maandag, maar zij waren niet gekomen daar het ook allerslegts weder was. Hoe het zy de hoop verliet mij niet.

Aprill. 1817

1 [april] Zoo slegt en regenagtig de dag voorheen geweest was, vereenigde zich met mijne wensch een overheerlijken dag. Bij de Heer Van Vöerst zynde, vernam ik dat de familie van de Gelder in de stadt gekomen was. Van daar ging ik naar Sloet, en toen op de Societeit. S'namiddag's bleef ik te huis, tot 6 uur wanneer ik met Flore naar het Concert in de Prauwenstraat gong. Nauwelijksch daar gekomen zijnde, plaatste ik my in een portaal, en zag de [65] Gouverneur met zyn Broer, nevens Mevr[ouw] en de freule Van Knobelsdorf arriveren. Het geluk wilde, dat zij voor myn zuster kwam te zitten. In de beginne bleef ik op mijn plaats staan, en wijde myn oogen in haar engelagtig gelaat. Toen egter plaatste ik my naast Flore, en had het genoeg, van zeer dicht bij haar te zijn. Eindelyk kwam de paus, na dat voor eene groote vergaderte mening, door een groot choor jonge Dames en heren gezongen was; toen ging ik de freule Bentinck eerst aanspreken, en vervolg[ens] haar, maar welk een rykheid van stof tot conversatie ontdekte ik niet in haar en in de moeder. Zeer schielyk was de paus ver-

138 Jeannette van Knobelsdorff.

vlogen, en ik hernam myn plaats, zoo genoot ik eene lange tijd tot dat eyndelyk dit feest een eijnde nam, en wy huiswaards keerden.

2 [april] Om half 11 maakte ik eene wandeling met Raesfeld naar zyne landen, tot half 1 alswanneer ik nog naar de Societeit ging en daar vernam dat Jan Sloet gekomen was. Na het eten ging ik wandelen met Caroline op de Wal, en toen tot 4 uur op de kermis, alswanneer ik met Flore by Mevr. Heerdt eene thee-visite gong maken. Ik was regt tegen over haar geplaats, daar wy in Circle zaten, en de thee rond gepresenteerd wierd. Eerst vertrokken de freules Haersolte [66] en daarna het laaste gezelschap. Vermits Mevr[ouw] ons gevraagd had nog een wijgig te blijven, schoten wy alleen over, toen eene wandeling geproponeerd wierd. Na de kermis behoorlyk voorgeflinterd te hebben gingen wij de Dierstraat af, en buiten de poort gekomen zynde wandelden wy een weesen rondje lang. Jeannette! Maar welke talenten ontdekte ik niet door gesprekken in haar, welke eene zagtheid en niet schoon zynde, een geestvol oog, en trekken. Te schielijk waren deze ogenblikken vervlogen die het wisselende lot mij zoo goedgunstig toebereid had; daarna gong ik met Sloet wandelen, zoo lang wy maar zien konden. Hy verhaalde mij, dat hij in de Senaat gekomen was, en zyn examen gedaan had. Om half 9 ging ik nog naar de Societeit, en van daar na huis. Op de Soc[ieteit] had ik Hemert en Bentinck, nevens de andere studenten aangetroffen.

3 [april] S'morgens doorliep ik de kramen, en vond haar niet; s'middags egter om 5 uur had ik het genoegen van haar op de kermis te zien, zoo lieflyk ik haar tot dus verre nog niet gezien had; ook mijn gevoel was sterker, en ik onderhield mij langer dan een uur met haar, en genoot overheerlyk. [67] S'avond's was ik op de Societeit, en maakte party Boston.

4 [april] S'morgens van de Societeit naar huis willende gaan, ontmoetede ik haar op de kermis, en had het zielsgenot van in 't voorbygaan een blik te ontfangen, die my door Ziel en Lichaam ging. Wij Flore en ik waren by Luise Plettenberg op een Dejeuné geweest. S'namiddags nu bleef ik t'huis, in de hoop, dat zy zoude komen thee drinken, maar er waren 11 menschen, dog zy verscheen niet. Ik gong hopeloos met Derk v[an] Voerst wandelen, en terug naar huis willende gaan, zag en sprak ik de moeder, die mij zeide, dat zy bij ons was. Dadelyk vloog ik huiswaard's, en ik zag haar, zij bleef nog een ogenblik en toen gong ik met haar en Flore over de kermis naar huis; s'avond's op de Societeit party Boston gemaakt.

5 [april] Deze morgen echter zag ik haar nog een oogenblik van verre op de kermis, *en wel voor het laatst*; diepe neerslagenheid wisselde met eene vrolijke gemoeds gesteldheid af; en ik troostede my met de hoop, haar weldra dezen Zomer weder te zullen zien. S'morgens was ik een ogenblik met Sloet by Nigt Nora [68] geweest, waar Mevr. Van K[nobelsdorff] ook kwam. S'avond's op de Societeit partij gemaakt.

6 [april] S'morgens ging ik met Raesfeld in de Bethlehemsche Kerk, waar Gregoor preekte, daarna op Societeit insgelyk s'avonds, party gemaakt.

7 [april] was Paasch Maandag. Bij Fortuin in de Kerk, daarna by Sloet, en toen op de Soc[ieteit]. S'middags met Jan naar de Spoelderberg, waar wij Bentinck en V[an] Hemert aantroffen, en met dien naar het Cater Veer; Bentinck zeide my, dat hij van J[eanette] afstand deed en ik sprak vervolgens langen tyd met hem daarover. In de stadt terug gekeerd zijnde, gong ik nog by de fr[eule] Van Blankvoort, en dan op de Soc[ieteit] party Boston maken.

8 [april] Om 10 uur met Mama naar buiten, het was overheerlyk weder. Zag eenige dingen na, en gong toen met de Rentm[eeste]r eene kleine promenade doen.

9 [april] Het was een zeer koude wind; de Rentm[eeste]r was niet zeer wel; na het eten gingen wij weer naar de stadt. S'avond's een wynig by Jan Bosch.

10 [april] Ik vond het in Zwoll zeer still. S'middags een wynig op de Soc[ieteit] en s'avonds by Dhr. V[an] Slype. [69] Na de middag eene kleine wandeling met Sonsbeek gemaakt en om 4 uur kwam De Eshuis by my met het rapport van de Commiss[aris]-Gen[eraal] omtrent het

schoolm[eesterschap] van Vriesenveen, en stond hem zulks voor zyn Zoon op nieuws toe.

11 [april] By Louise Plettenberg thee gedronken, en den avond met Mama en Flore by Raesfeld warm brood gegeten.

12 [april] Niets byzonders. - egter vergissing met den vorigen-dag.

13 [april] S'morgens by Grigoirs in de Broerenkerk, s'avond's op de Societeit kaart gespeeld.

14 [april] S'morgens by Louise Pl[ettenberg] coffij gedronken, en s'middags met Flore by Sloet gegeten, waar wij den avond ook bleven.

15 [april] Myn goed gepakt, afscheid by de fr[eule] V[an] Blankvoort en Raesveld genomen; nademiddag by Mevr. Heerdt thee gedronken, en s'avond's nog een oogenblik met Mama en Flore by Ante Voorst.

16 [april] S'morgens om half 6 vertrok ik met de Deligence in 't gezelschap van Mevr. Van der Wyck, Damman en Jood Noil. Het weder was zeer onstuimig, regen en sterke wind dog arriveerden wy zonder ongelukken [70] te Utrecht. Weldra kwam Sloet bij Gytenbeek, en ik gong met hem naar huis, dan nog op de Societeit een biefstek eten.

17 [april] S'morgens lang te huis, daarna met Sloet lang gaan wandelen, met de Zwolschen gegeten, s'avond's by Van Marle een boterham gegeten en een glas wyn gedronken. In 't gez[elschap] van V[an] Bommel, Sandb[er]g en Taaij.

18 [april] Lang rondgegaan om een carrike en eenige Commissies, s'avond's op de Societeit boston gespeeld en daarna een biefstek met een gl[as] wyn gedronken. V[an] Heucelom stelde een Conditie in; ik beantwoorde dezelve. Lieve Piecq was ook in de stad.

19 [april] S'morgens kwam Piecq by ons, en at met ons, er viel een langdurig gesprek voor over Somme; nog eene Commissie willende doen, ontmoeteden wij Tobias. Na het eten gong ik met Sandberg wandelen, by deze thee drinken en s'avond's om 8^t uur bragten wij Piecq naar de Schuit. Daarna paseerden wy den avond by Kock in 't gezelschap van soodanigen, Talma, Vrydag & V[an] Marle tot 12 uur.

20 [april] S'middags om 12 uur vertrok ik met [71] de Schuit van Utrecht naar Leijden. Tot Bodegraven was ik alleen in de roef, toen een Heer my tot Alphen verzelde waar Stemberg en G[erlach] Massow er by kwamen. Te Leijden gong ik op den Burg biefstek eten.

21 [april] S'morgens om 12 uur naar Massow. S'namiddags by Van Halteren, en s'avond's om 10 uur by Rosendael met Sels.

22 [april] arriveerde myn koffer. Niets byzonders.

25 [april] Om half 8^t naar de Haag, waar ik eenige Commissies te doen had, en De Spaene nog aantrof; weldra myne Commissies gedaan hebbende retourneerde ik met de Schuit 0.5 [uur] en at by de Schuit; s'avond's was ik by Sels.

26 [april] S'avond's op de Societeit komende speelde ik 'n Hombre met Dacij en G[erlach] Massow, tot half 11; om 11 [uur] begon ik met Repelaer, V[an] d[e] Wal en D. Hogend[or]p op nieuws Boston te spelen, en nu tot over 3 [uur] s'nags; het fortuin had mij in 't geheel 7 [gulden] 2 [stuiver] toe gebracht.

27 [april] S'morgens t'huis, s'middags by Massow gegeten, waar ik tot by 7 uur bleef. Toen nog een oogenblik willende gaan wandelen, zag ik Mevr. V[an] Halteren waar ik eenige minuten in huis ging en van daar my kleden, om by Heldewier [72] te gaan souperen, in 't gezelschap van een Juffr. Cambier, dogter van de Spaansche Ambassadeur, met welke ik speelde en aan tafel naast zat. Voor het overige amuseerde ik my wel.

28 [april] De geheele dag gewerkt, s'middags bij Tiedeman thee gedronken; en den avond by Westenberg gepasseerd.

29 [april] De drie en veerstigste geboorte-dag myner dierbaare-moeder. De geheele dag t'huis. By De Bie thee gedronken.

30 [april] S'morgens gewerkt, s'middags bij Rhemen thee gedronken, en den avond punsch by Gyzelaar.

Maij. 1817.

1 [mei] S'morgens gewerkt, s'middags by Kemper en Mevr. V[an] Balveren thee gedronken. S'avond's kwam Westenberg en de L[ui]t[enan]t Van Voorst een glas wyn by my drinken tot 12 uur.

2 [mei] Ging voor het eten nog een wandeling met Gerlach Massow doen, en toen salm eten by Gyzelaar, waar ik [mij] zeer wel amuseerde, en tot 8^u uur bleef. Sandb[er]g kwam er thee drinken, en naderhand Hofman; met Sandberg en Poulin speelde ik op de Societeit Ombre.

3 [mei] Om 2 uur op de Societeit komende, hoorde ik, dat De Roock gepromoveert was [73] en ging dien filiciteren, waar ik onder een zeer groot gezelschap van filicitanten Prof[essor] IJpeij aantrof.

S'middags op de Societeit las ik uit de H[aarlemmer] Courant, dat *Dhr. van Slijpe* in den ouderdom van 75 jaar overleden was. (a); Huber ergens naartoe brengende, maakte ik eene momentaale visite by Mevr. Le Jeun en daarna by Massow, tot 8^u uur, alsdan op de Societeit Boston spelen tot 11 uur, en toen nog chocolade by Massow gedronken.

4 [mei] Het was heden wederom de Verjaardag en wel het tweede, dat ik in de Senaat Amicitia gekomen was. De staat was de volgende, Rector Magnificus - Rechteren. II Ass[essor] 1° - Löbensels. III Ass[essor] 2° - Stoop. IV Quaestor Borgers. V Abactis - Vereul. VI Fisches - Westenberg. VII Offic[iorum] Mag[ister] - Sonnaville. -

Ik at s'middags by Massow, en maakte s'avond's een partytjen Boston.

5 [mei] was ik na het eten by Tiedeman met mijn werk geweest, en had my goede moed ingesproken. S'namiddags Senaat, besloten te ontgroenen; s'avond's met Veen en Repel[aer] een wandeling gedaan.

6 [mei] Om 5 uur Collegium, waar ik Praeses van was; er was een brief van Utrecht ingekomen, dat zy Franeker niet wilden erkennen enzv. Borgers was Abactis. [74] De groen Versluis, wierd ons toegestaan. Daarna gingen wij wandelen, Sels en ik over Boerhaven.

7 [mei] was Van der Upwich gepromoveerd, filiciteerde hem. S'namiddags de geheele tyd op myn kamer. Om 7 uur met S[els] gaan wandelen toen wierd besloten dien anderen dag naar den Haag te gaan.

8 [mei] Met de schuit van half agt vertrokken wij. Gingen in den Haag een paar keer de kermis over, en toen in het bosch wandelen, waar wy ons in een tent verfrisden. Toen naar de stadt retour gereden, de kermis overdraalden, en by Riter met Mynh[ee]r Lewe gingen eten waarna nog de kermis over, in het fr[anse] Coffyhuys, coffij gedronken, en om half 7 met de Schuit wederom vertrokken.

9 [mei] Stond laat op, en hadden partij bij Versluis. De gasten waren Hüber, Gieg, Massow, Bentinck, Best en Paspoort. Om vier uur begonnen wij te ontgroenen. Om 5 uur eten tot half agt. Wy hadden verschillende soorten wijn; daarna een wijngig wandelen, een partij Boston gemaakt en om half 10 aan het Desert, waar wy vrolyk en wel te zamen zaten tot 1 uur. Cante-merle, Tommeer, Julin, [en] la fete wisselden zich af, [75] eenige gasten kregen de hoogte, ik ging met Bentinck naar huis. Wy hadden nog veel spas, en wy amuseerden ons zeer wel.

10 [mei] Stond wederom laat op, ging toen de redevoering van Prof[essor] Kleinhof horen. Na het eten met mijne introductie naar Tijdeman, kwam melancholis wederom. Ging met Sels naar het Warmonder hek thee drinken, en toen eene zeer groote wandeling gemaakt. Op de Societeit Boston gespeeld en verloren, 2 g[u]l[den].

11 [mei] S'morgens t'huis. Na het eten gewandelt, en s'avond's op de Soc[ieteit] boston gespeeld met V[an] d[e] Wall, Rep[elaer] & Hogendorp.

12 [mei] Niets byzonders.

13 [mei] Met Sels bij Caneaux thee gedronken, en afscheid genomen van de Van Balveren's.

14 [mei] S'middags met Gerlach Massow een wandeling gemaakt; s'morgens om 1 uur was ik by Versluis op een Dejeuné geweest. Bij Mass[ow] thee gedronken, s'avond's op de Soc[ieteit] ombre gespeeld.

15 [mei] was Hemelvaartsdag. Sels was naar Alkmaar. Gedineerd en den avond gepasseerd by Massow.

[76] 16 [mei] Na de middag met G[erlach] M[assow] naar het Haagsche-Schouw thee drinken, waar een groot gezelschap Stud[enten] was. Met Bentinck wederom naar huis gereden, die my toen vertelde, dat hy gehoord had, Jeannette ging met haar Oom trouwen! Hoe my zulks frappeerde en mijne rust benam!

17 [mei] By Poulin met Graafl[and] die zyn 2de ex[amen] gedaan had, thee gedronken, en eene groote wandeling gedaan. By Graafl[and] met V[an] d[e] Wal, Reep[e]l[aer] boston gespeeld dog maar tot 11 uur gebleven.

18 [mei] Toen ik s'morgens een wijzig opgestaan was, kwam de Knecht van Van Halteren my vragen in naam van Mynh[ee]r & Mevrouw, of ik mede naar buiten wilde ryden. Ik accepteerde zulks, en daar komende vond ik Jacobij en Mevr. Van Thuijl. Wij maakten eene groote wandeling, gingen daarna eten op Meer-en-Dorp. Toen koffij en thee drinken, en vertrokken by tyds naar Leyden terug; ik ging nog op de Societeit, en speelde Ombre met V[an] Heucelom, & Quarles en tot 12 uur.

19 [mei] Het was Leydsche-kermis. Hadden Senaat en gingen toen naar de Commedie waar naa een Toneelstuk, de frymagst [77] een ballet Pantomine gegeven wierd. Tot 11 uur, alstoen naar huis.

20 [mei] Sels was uit Noord-Holland weder gekeerd. S'middags by Graafl[and] thee gedronken, en toen naar de Commedie. Een Arlguinade ballet wierd vertoont. S'avonds was S[els] by my.

21 [mei] Eene morgen-visite by Van Halteren gemaakt. Toen naar S[els] en om 4 uur naar Rhemen gaan dineren, met de Palland's en Van Halteren, naast de fr[eu]le Schimmelpenninck gezeten. Na het eten hadden wij musiek, en om 9 uur gingen wij naar het paardespel, het welk tot 12 uur duurde. Toen nog eenigen gaarne naar de Burg wilden, waarvan egter niets kwam.

22 [mei] S'middags bij Massow thee gedronken en op de kroeg geomberd.

23 [mei] Om 10 uur vertrok ik als gast met de Senaat-Duce-Minerva in wagens naar den Leidschen-Dam, om te ontgroenen Philipsen en Thompson. Ik speelde voorop met Van Gogh, Jassen. Om 4 uur aan tafel waar het wild en vrolijk toeging. Daarna wandelen, en aan het Desert wierd ik tamelijk vol. Eerst om half 4 kwamen wij in de stad weder aan. [78]

24 [mei] Bevond my niet zeer wel, was met mislijkheden geplaagd. Bleef t'huis en ging eerst om 6 uur naar de Holl[andse] Commedie waar de *Pol's* en een Ballet - Arlguinade gegeven wierd. Te huis at ik en restaureerde mij - ging dan naar bed. Sels met zijn broer was by mij.

25 [mei] Het weder was stil. S'middag's naar het Schouw gewandeld, daar thee gedronken en een party boston gespeeld.

26 [mei] S'morgens om 11 uur met de Rhemen's naar Hillegom bij Van Halteren. Gereden met Mevrouw, freule Van Schimmelp[enninck] & broer. Ik bevond mij niet zeer wel, aldaar gegeten, en daarna naar het Hout te Haarlem gereden, waar thee gedronken, en tot half agt gebleven. S'avonds om half 11 waren wij wederom hier.

27 [mei] was ik by Massow ten eten verzogt, waar Henriette Graafland logeerde, die met een Officier Van den Houten geengageerd was. Na het eten gingen wij wandelen; en bleef er s'avond's.

28 [mei] Dronk by Gyzelaar thee. Het weder was treurig, de hemel met zware wolken overdekt.

31 [mei] S'morgens bevond ik mij meest te huis, s'avond's op de Societeit, daar ik all wagtende op myn Dissertatie was.

[79] Junij 1817.

1 [juni] S'morgens ging ik naar Sels toe, vond hem egter niet te huis; ging by V[an] d[er] Veen. S'namiddags met V[an] d[e] Wall naar de Paauw, waar wij domineerden; by Massow thee gedronken, en een partij gemaakt.

2 [juni] Senaat, en om half 7 naar de Schouwburg, [de] Holl[andse] Commedie, waar een gedeelte van de Amsterd[amse] Holl[andse] troep speelde; maar zeer laffe stukjes. Sels at by my een boterham.

3 [juni] Ik had van Tydeman de introductie terug ontvangen. Collegium. - . Daarna met Sels wandelen.

4 [juni] Op de Societeit komende, wierd ik bij Intro-ubique als gast gevraagd; s'middags dronk ik bij Crommelijn thee, en toen naar Tydeman willende gaan, ontmoetede ik Poulin, die my zeide, hy niet te huis was. Toen maakte ik nog met hem en Sels eene wandeling, en bleef by eerstgenoemde een boterham eten.

5 [juni] Om half 4 naar Tydeman, waar ik met veel moed van daan kwam, zullende den anderen dag by hem komen dicteren. Met S[els] een wandeling om Boerhaven gedaan. S'avond's nog met de introductie naar Hazenberg, om te laten drukken.

[80]¹³⁹ 6 [juni] S'morgens te huis, s'middags ontving ik een briefje van T[ijdeman], of ik s'aterdag's s'morgens komen wilde; ik ging een Cingel wandelen, en ontmoetede de Massow's. Met dezen naar huis thee drinken, wanneer ik om 7 uur de eerste proev kreeg; en daarna by voorn[oemde] krabben gaan eten.

7 [juni] Om 2 [uur] van T[ijdeman] terug komende, ging ik met de Schuit van half 3 naar den Leyds[chen]-Dam, op de partij by I[n]tro-] U[bique]. Er waren als gasten, Hogendorp, V[an] Hemert, V[an] d[en] Berg, Borgers en V[an] d[er] Meteren; het was er vreeslyk levendig, ik amuseerde mij tamelijk. Na het Diné maakte ik met B[orgers] eene wandeling. Het Desert duurde tot 12 uur. - Ik was dronken. - .

8 [juni] Misselijk. Lag de geheele morgen in het bed. - . Na mij wederom een wynig ger[est]aureerd hebbende, ging ik eene grote wandeling om de stadt doen, dronk by Vereul thee, en speelde s'avond's op de Societeit, te huis ververschte ik mij.

9 [juni] S'middags om half 4 naar T[ijdeman] tot 5 uur. Collegium. Bullen - getekend. Om 6 [uur] naar V[an] Rhemen met Sels thee drinken. S'avond's op mijne kamer.

[81] [10 juni] S'middag's naar Massow willende gaan, vond ik niemand t'huis, & resolveerde dus maar Bie waard's.

11 [juni] S'middags te huis thee drinken, en daarna met S[els] wandelen naar 't Schouw waar een glas wijn gedronken.

12 [juni] S'middag's by De Bie gedineerd met Betje Massow, en een aantal Heeren. Mij zeer wel geamuseerd, gewandeld. -

13 [juni] Om half 5 tot 8¹ uur bij T[ijdeman] en naderhand op de kroeg geombert met V[an] Heucelom en V[an] Meteren. V[an] Deinse gepromoveerd.

14 [juni] Prof[essor] Bake deed zijne Oratie. Na het eten op mijn kamer met S[els], proeve - gecorrigeerd. S'avond's op de kroeg geombert met Knappert, Quarles, en Walré.

15 [juni] S'middags at ik bij Massow, waar ik het gedeelte van den overigen dag ook toebag, en mij zeer wel amuseerde. De Van Halterens sprak ik nog een oogenblik. Dhr. Van Kampen

139 Adolph van Rechteren Limpurg nummerde deze pagina (weer) als 70 en hield deze nummering voor de rest van het dagboek vol.

deed zijn intrée - predicatie.

16 [juni] Drukke - bezigheden met mijn Diss[ertatie]. S'middags by Tijd[eman]. [82] Geen Senaat, die wij de vorige dag gehouden hadden.

17 [juni] S'morgens om 1 uur naar Van Halteren, om Annette te spreken over onse reis. S'middags Collegium, waar de Groenen kwamen, de bullen te halen - onaangenaamheid met Borgers. Om half 9 liet ik Senaat beleggen en veranderde de partij in plaats van Woensdag, zijnde Biddag, op Vrijdag. Voor die tyd deed ik nog eene wandeling met S[els].

18 [juni] De tweede Verjaardag van de grote Overwinning op Waterloo, en tevens bededag. Zedert een paar dagen was het weder overheerlijk. Bleef tot 5 uur op mijn kamer, dronk dan bij Repelaer thee, en maakten om 7 uur eene wandeling naar het Warmonder-Hek, waar wy Rinse wyn dronken.

19 [juni] S'morgens geoccupeert. Om 4 uur met Van de Wall naar Prof[essor] Smallenburg te Warmond. Met de schuit van 4 [uur] vertr[okken] met Carbasino en Bentinck. De Prof[essor] niet te huis zynde, dronken wy by [83] Mevrouw thee, gingen dan naar het Hek terug, baaiden ons met ons vieren, dronken Rhyse of Kruier wijn tot 10 uur, en amuseerde my zeer wel. Te huis komende vond ik proeven.

20 [juni] Wegens menigvuldige bezigheden konde ik niet van de partij zijn. S'morgens by Poulin zyn lijst gemaakt en het overige van den dag voor my, om half 4 naar Tyd[eman]. By Engberts thee gedronken.

21 [juni] Om 6 uur stond ik op, en werkte, om half 12 kwam de koets, en ik ree met Walraven, zijnde eerste *Paranimph* bij *Rosendael* naar den Doctorandus, van waar met Dissertaties tot 3 uur rondgebragt. By Proper, Hogendorp, Verbeek en Biebe afgestapt, by Poulin gegeten, en daarna met ons drieën en Sels naar den Leyd[schen]-Dam gereden over Straatman. By Van Veen de partij besteld, en s'avond's te huis komende, was Dhr. Rosendael gearriveerd, en bleeven tot 12 uur, Step[han] sliep by mij.

[84] 22 [juni] S'morgens bleef ik te huis. Om 2 [uur] ging ik naar Rosendael, waar Kok van Utr[echt] kwam. Na de middag wederom derwaarts, en toen met Poulin naar Tijdeman, dan ging ik naar Van der Eijck, om te vragen of ik Donderdag promoveren mag en vervolgens wandelde ik naar Massow; en bleef daar tot 11 uur.

23 [juni] S'morgens mij gekleed hebbende kwam om half 10 de koets, en ik reed met Walraven, om Poulin aftehalen, dan met ons drieën naar Hageman zynde zijn Promotor, van waar naar de Academie, alsdan met statie in het Auditorio Majori. Drie kwa[r]tier duurde het opponeren, van waar naar huis, alwaar de felicitaties afgewagt werden tot 3 uur; - indien tuschen-tyd legde ik mijnen post als *Rector* in de *Senaat Amicitia* neer welke aan Sels overging - Om 3 uur nu reeden wy, Walraven, Carbasius en [de] D[octo]r naar den Leidschen-Dam, waar een Diné besteld was. [85] Deszelfs party op 't Eilandjen. Midden voor de tafel zat de Doctor, en aan de Enden de Paranimphen. Verders waren er Verbeek, Wakker, Biebe, Sels, Bredevoorde, V[an] Heucelom, Swart, Vitranga, Hemberg, Dominicus, Kobus en V[an] Hemert. Er wierden eenige condities gedronken, Verbeeks raakten bezopen, om 11 [uur] reden wy weer naar huis; in de stadt gekomen zijnde, gingen wy met ons 4 nog naar Hoyink, die een party in den Burg gaf; waar ik echter maar tot 1 [uur] bleef.

24 [juni] Uitgeslapen hebbende, ging ik naar Sels en V[an] Halteren, en om 1 uur naar het Collegium, waar ik insgelijk voor het Lidmaatschap bedankte, en toen Diemont, die gepromoveerd was, ging filiciteren. Na den eten naar Van Halteren, waar ik een wijng bleef praten. Overigens verdrentelde ik de dag, en ging s'avond's met Sels wandelen.

25 [juni] S'morgens stond ik by tijds op, en werkte mijne thisessen uit. Om half 12 ging ik naar de promotie van *Verbeek* [86] en Wakker, dan bragt ik myn Dissertaties rond, ging de nieuw gepromoveerden filiciteren, en s'middags werken. Sels dronk bij mij thee, die s'avond's

om 9 uur met de Schuit vertrok.

26 [juni] S'morgens by tijd op, en my geprepareerd tot 11 uur, als wanneer het uur der promotie daar was. Egter wierd ik eerst om half 12 binnen geroepen, Smalenburg opponeerde tegen de Dissertatie, Hageman tegen het Erbfolgrecht, en Tydeman tegen de reigconex & Thesaurus. *Dissertatio de forma regimonis Provinciae Fransi.*¹⁴⁰ Doctor juris Rom ac Hod. Gepromoveerd zijnde, ging ik naar huis, en wagte de felicitaties af, Prof[essor] Hageman vereerde mij met een bezoek. Aan tafel gaf ik Madera & Malga ten besten, zoodat mijn tafelgezelschap mooy dronken wierd; naderhand by mij koffij dronk, en om 7 uur ging ik naar Massow, waar ik tot 11 [uur] bleef.

[87] 27 [juni] De geheele morgen mij geoccupeert. S'middags at ik by *Gyselaar*, waar ik tot 11 uur s'avond's bleef. Voor het overige viel niets byzonders voor. Album - blaadjes schryven.

28 [juni] Het weder, was ten gevolge van de Donderbuien van den vorigen dag zeer regen agtig. Ik voer met de schuit, in gezelschap van V[an] d[e] Wal en Repelaer tot den Leids[chen] Dam, aldaar in de Haagsche Schuit met Juf. Hubach tot den Haag, waar ik by Van der Spyck en Cloese Dissertaties rondbragt, en nog bovendien eenige Commissies deed. By laastgenoemde at ik, en vertrok met de schuit van half 7.

29 [juni] was ik by Van Bommel buiten ten eten verzogt, waar ik met Jacoby naar toe ree, en in gezelschap van de Rhemens, Van Halterens was. Ik zat naast Annette & de freule Schimmelpenninck; het weder was allerliefst, maar ik was melancholik. Wy bleven laat en retourneerde naar Leyden.

[88] 30 [juni] De gehele morgen gepakt. Het regende. S'middags by Rhemen gaan eten buiten, en na de middag naar Sieborg die niet te huis was, en toen by Smalenburg. S'avond's laat naar huis;

Julij 1817.

1 [juli] S'morgens gepakt, dan overal afscheid genomen tot 3 uur, wanneer ik naar Massow buiten gong eten, waar D[octo]r Cuipers en De Jong was. Bleef daar tot de schuit kwam en ging met dien naar de stadt, toen ik by het naar huis gaan door en door nat wierd.

2 [juli] S'morgens het laaste gedeelte gepakt, en nog afscheid genomen, om dan Leijden; en met dezelve myne Academische jaren vaarwel te zeggen, naar er 3 zoodanige jaren doorgebragt te hebben [89] en wel 5 in 't geheel, waarvan 2 in Erlangen. Hiermede dan sluit ik deze 5jarige Journaal¹⁴¹, en tree eene nieuwe bestemming in. Vaarwel dan Leijden. Vaarwel, zorglose jaren!

Met de schuit van half 1 vertrok ik met Mynh[ee]r Van Halteren & Annette naar Utrecht, en van daar verder naar Overijssel.

Finis coronat opus.

140 Adolphi proefschrift op stellingen luidde *Dissertatio de forma regiminis provinciae Trans-Isalaniae*, over de vroegere staatsinstellingen in het gewest Overijssel (Mensema, *Inventaris van het huisarchief Almelo*, xviii).

141 Tijdens zijn studiejaren te Erlangen hield Adolph een dagboek bij, dat 265 pagina's beslaat en dat in Hoog Oud-Duits geschreven is (HCO HA Almelo, inv. nr. 775).

DERDE DEEL

Jeannette van Knobelsdorff

[90]¹⁴² Annotatie's & de gewigtigste
Gebeurtenissen
des levens.

Van Adolph Frederik Lodewyk Grave van
Rechteren & Limpurg.
Juris Uttrinsque Doctor & Lid der Rid-
derschap van de Provintie van Overijssel.
begonnen den 3 Julij 1817. - .

[91] Julij 1817.

Na dat wy ons op Rechteren van de fatigues der Reis uitgerust hadden was myn vurigste wensch een visite op de Gelder te maken; wy leefden buiten stil & wel. - Mama, Flore met Ante Voorst & Annette van Halteren maakten het gezelschap uit.

16 [juli] waren wij voor het eerst op het Nijenhuis ten eeten, lang met Adolph van Bentinck gesproken.

22 [juli] gingen wy 3 & Dore van Dedem op de Gelder dineren, waar wij behalven het gewoone Gezelschap de oude Heer van Knobelsdorf & de Zoon¹⁴³ aantreffen, ik wierd zeer vriendelyk door hun allen behandeld. J[eanette] was wel tegen mij, ik was zeer ongerust; de Zoon was by uitstek vriendelyk tegen mij. Wij bleven er zeer lang.

24 [juli] Met Mama naar Almelo, waar Oom, Tante, Fritse & Adolph¹⁴⁴ gearifeerd waren. Wy bleven er tot Saterdag. [92] Adolph confieerde mij zyne genegenheid jegens een freule Van Zobel te Würtsbürg; in 't retour dronken wy op Rhaan¹⁴⁵ thee.

28 [juli] Na het eeten gingen wij na de Stadt; s'avonds naar de Societeit.

29 [juli] Zwolsche kermis. S'morgens zag ik Antoinne voorbij gaan; Zy waren also gearriveerd. - Ging er met Sloet tweemaal voorbijwandelen. S'avond's ging ik met Annette & Flore & Jan Vrijdag naar de Commedie, waar Bingley speelde.- Ik zag er & sprak Antoinne; & beloofde hem, met hun te zullen gaan wandelen.- Na de Commedie at Cau & Vrijdag bij ons -

30 [juli] Om elf uur ging ik er naar toe, de Deur my open gedaan zijnde, kwam Mevrouw & verzocht mij binnen te gaan. Jeannette zat op de vensterbank, & zag er zeer lief uit. De Zoon was met de vader wandelen; kwam egter weldra terug, & wy gingen wandelen; naar Mevrouw Heerdt terug willende keeren kwam het gezelschap juist uit de Deur, en wy gingen gezamentlyk over de kermis wandelen [93] tot twee uur. Ik vroeg J[eanette] naar de Commedie te brengen, & daarna Mevrouw. S'avond's was bal. Na de Commedie in de Societeit. Na het thee drinken gong ik nog lang met Sloet wandelen, & gaf mij raad, mij aan J[eanette] per missive te communiceren. Om 10 uur voeren wy met het sleetjen naar de Societeit, en er gekomen zijnde, was er all het gehele gezelschap, & de eerste dans was begonnen. - J[eanette] zag er

142 Pagina 90 werd door Van Rechteren Limpurg niet genummerd.

143 Friedrich W.E. von Knobelsdorff en zijn zoon Willem Anthon A.C. (Antoinne).

144 Oom Frederik R.B.B.R. van Rechteren Limpurg, diens vrouw Augusta en de zonen Friedrich L. en Adolph.

145 Bij Adolphina C.J. von Munchhausen, weduwe van Ludwig H.C. von Pappenheim, haar beide zusters en haar dochter (Gevers en Mensema, *De havezaten in Salland*, 383).

allerliefst uit; de eerste quadrille danste ik met Keetje van Bommel; & de tweede wals met Jeannette, maar welk een gevoel bemeesterde mijne zinnen; het was troff ik maar een halve wals. - Niet lang of *Heerd* kwam. Ik bragt J[eannette] naar de tafel, & ik zat met haar aan de hoek; ik zat aller heerlijkst. Daarna, na dat wij een geruime poos gezeten hadden, stonden wij op, & de dans begon. J[eannette] was schielyk vermoeid want het was er zeer warm; ik danste nog met Louise Bentinck, Juf[frouwen] Pieck, [en] Hobeke. [94] Mevrouw Van K[nobelsdorff] bleef tot half [niet ingevuld], daarna gingen wij ook weldra weg.

31 [juli] Ik sliep niet zeer lang. Om elf [uur] kwam Antoinne mij afhalen te wandelen. Daarna maakte ik eene visite aan Cau & Mevrouw Van Spaen; en dejeuneerde bij Flore Nilant. Van daar met Mevrouw Van Spaen op de kermis waar ik de Knobb[eldorffs] zag; s'middags om 5 uur gingen wij 3 er naar toe, dronken thee, en om 6 uur naar de Commedie; ik zat tuschen Mevrouw & Jeannette, de Commedie was zeer vol. Er wierd gegeven [niet ingevuld] en 't nastukje *de rechte weg is de beste*. Het eerste was zeer pathetik, het laatste commik. Ik ontdekte in hetzelfde J[eannette]'s gevoeligheid. Daarna was zij opgeruimd, & lachte zeer veel. " In 't na huis gaan gaf zij mij de arm maar nog had zij mij met zoo veel nadruk de arm nog niet gegeven; " ik was als 't ware bedwelmd & ongerust.

[95] August[us]. 1817.

1 [augustus] S'morgens om half elf kwam Antoinne mij vragen, of wij gezamentlijk naar het grote Veer¹⁴⁶ zouden gaan wandelen. Zulks wierd geaccepteerd, en Mevrouw & J[eannette] & hy kwamen om elf uur ons afhalen; ik gong naast Jeannette, tot aan het Cotter Veer, & de gesprekken rouleerden over verschillende voorwerpen. Aan het Coter Veer dejeuneerden wij met coffij & een boterham; en kwamen eerst om 2 uur in de stadt terug. Ik gong insgelijk met haar terug, en was wel te vreden over mijne promenade. Na het eten om 4 uur ging ik bij Mevr. Plettenberg¹⁴⁷, om Tamine¹⁴⁸ eene visite te maken, en bleef tot 5 uur. Dan ging zy met mij naar huis thee drinken, waar J[eannette] & broer waren. Blevten praten tot 8 [uur] als wanneer wij eene wandeling door de Weselanden deden. Ik wilde telkens naast J[eannette] gaan, maar [96] Annette verhinderde mij zulk's, & ik moest terug treden, eindelyk gaf ik het op, & ik gong agter naast met Antoinne. Hy begon in het eerst met mij over *Schwärmerij* aan te spreken, & sloeg my, toen wij het gezelschap naar huis gebragt hadden nog eene kleine wandeling voor; dan gongen wij de Wal op. Spraken eerst over beuzelingen, eindelyk kwam het gesprek op zijn Zuster; ik ontdekte dat zij mij dog niet ongenegen was. Dat Heerd niets by haar gold; en nog duizend klynigheden. Na wel anderhalf uur gewandeld te hebben, konde ik het niet langer verzwijgen, en vertrouwde hem mijne genegenheid jegens zijne Zuster, hy my stilzwijgen belovende en in deze Zaak mijn vriend en raadgever willende zijn. Zoo dan tevens verplicht en ongerust verlieten wij elkander om half 11. Ik sliep ongerust, was ieder keer wakker, & konde om half 5 niet meer slapen.

2 [augustus] Op de kermis konde ik J[eannette] niet vinden maar ontmoete Mevrouw met haar Tante, en sprak lang met dezelve. Daarna ging ik nog met A[ntoinne] wandelen, hy confirmeerde mij, dat J[eannette] Heerd niet genegen was. Om 6 uur vertrokken zij weder naar de Gelder; en het was in mijne ziel leeg. - S'avond's deed ik Commissies, en ging nog met Annette & Flore wandelen, daarna een wijngig op het Vauxhall tot 1 uur.

3 [augustus] Was by Carel van Bommel op den Dejeuné verzogt, en dronk s'middags by hun thee. Om half 6 vertrokken wy naar buiten, naar Rechteren.

146 Het Katerveer, over de IJssel tussen Zwolle en Hattem.

147 Antonia C.W.A. van Voorst.

148 Een nichtje van Adolph (HCO Familiearchief Van Rechteren, inv. nr. 221).

6 [augustus] Al de Domenheer [Rosendaël] & zijne familie, nevens Mynh[ee]r & Mevr. Hosser met Gezelschap by ons. Wij waren dien dag insgelyk op den Berg ten eeten verzogt¹⁴⁹, in 't Gezelschap van die van de Gelder, ik was melancholisch.

8 [augustus] Gelukkige dag, kwam Jeannette & Antoine de dag bij ons passeren; hoe lief, vriendelyk zy uitzag, kan ik niet zeggen, [98] gepaard aan eene aanvalligheid en zagt-aardigheid, ik vond ze zeer beleefd tegen mij. Wij dronken coffij, gingen naderhand wandelen en na het eten de toren bezien.¹⁵⁰ Ach. Ik genoot, zij zong met eene bevallige & innemende stem; ik was doordrongen. Na de thee bragt ik ze nog op de weg tot aan de grenzen. - Still.

15 [augustus] Niets was in staat all de vorige dagen haar beeld uit mijne ziel te kunnen wisschen, was melancoliek, en zwaarmoedig. Flore en ik bragten Annette naar de Stadt, die van daar met haar vader naar Leijden retourneerde.

16 [augustus] kwamen Mevr. Van Werst en Macleod en de freulens Blancfort & Raesfeld¹⁵¹ by ons eeten; na die weg waren, reed ik te paard uit, en vond het zeer wel gong. Fr[eule] Diendje¹⁵² had my in confidence verzekerd, dat, indien ik vues op de fr[eule] Van W[erst] had, dezelve my wel zouden gelukken, en dat zy deze winter voor het eerst in de Haag parasseeren zoude: cela que tourna la tete. [99] Nam my telkens voor naar de Gelder te gaan, dog ik moest het paard proberen, en het weder was ook te slecht; melancoliek.

20 [augustus] Eyndelyk, s'morgens om 9 uur vertrok ik te paard van Rechteren, draafde meestall, het weder was mij gunstig, en kwam vroegtydig, binnen de derde half uur, op de Gelder aan. Mevrouw ontving my zeer vriendelyk. Weldra kwam Jeannette met Henriët van Palland naar beneden, en eerstgenoemde schonk mij een kop coffy, en smeerde mij een boterham; zoo verscheen de gehele familie, en ik zat langen tyd wel en vergenoegd, tot dat zich de Dames gingen kleden, en ik met Antoin wandelen. Weldra teruggekeerd zijnde, gongen wy aan tafel, waar wij lang bleven zitten. Daarna met de Dames gingen wandelen, toen zong J[eannette] op mijn verzoek, dronk thee en moest helaas vertrekken. - Aan alles konde ik bemerken, dat J[eannette] my niet ongenegen was. - Antoin accompagneerde mij een uur ver; en ik reed weldra naar huis, waar ik voldaan van mijn dag, laat terug kwam.!!

[100] 22 [augustus] vertrok Mama, Flore en ik en Coos naar Almelo. Er wierd niets byzonders uitgevoerd, als kleinigheden opgezocht en verdeeld. De Inwoners waren zeer vriendelyk, en maakten visites.

149 Waarschijnlijk door Susanna E. de Vos van Steenwijk, weduwe van Coenraad W. van Dedem tot de Berg.

150 Mogelijk de toren van de kerk van Almelo. In een ongedateerde brief beschrijft de moeder van Adolph hoe de toren door onweer deels was verbrand (HCO Familiearchief Van Rechteren, inv. nr. 221 Omslag Q).

151 Waarschijnlijk de freules Antonia C.W.J.A. Blankvoort en Agnes W.J.S. van Raesfelt.

152 Mogelijk identiek aan Antonia Coenradina C.W.J.A. Blankvoort.

Heer van Almelo

September.

1817.

1 [september] kwam W[illem van Heeckeren] van Nettelhorst, en des anderen daags vingen de zaaken aan.¹⁵³ Alles ging in de beste harmonie, en volgens ons aller wensch. Zulks duurde tot den 14 [september] wanneer de liquidatie geschied was, dog daar omtrent de aangekochte goederen tweedery opinies ontstaan waren, convenieerden wy, zulks ter advies van drie Rechtsgeleerden overtelaten, en wel te Deventer.

15 [september] Oom [Willem] en Riemsdijk, Neef Willem [van Heeckeren tot Nettelhorst] en ik waren naar Deventer, waar de zaak volgens afspraak aan Ribbius, Van Marle en Cronenburg, om volgens Testament te beoordeelen, wierd overgegeven.

[101] 16 [september] Retourneerden naar Almelo, over de Bathmsche Mole, Holten, Ryssen en Wierden.

18 [september] Na dat de verkoop op den 13 [oktober] v[oor] m[iddag] bepaald was, retourneerden wy naar Rechteren, s'morgens vroeg.

19 [september] Om 1 uur kwam de familie van Almelo - Oom [Frederik] en Tante [Augusta] met de familie - by ons, wy aten laat, gingen daarna wandelen enzv.

20 [september] S'morgens, na gedejeuneert te hebben, voeren wy naar het veer door, van waar wy in den Berg gingen wandelen, by Griete advocatebordel[aise] dronken, en toen door de Leemcule en Dalfsen naar het groote Veer wandelen, waer wy met de wagen naar huis retourneerden. Na de eeten de Portraits gaan zien - -

21 [september] S'morgens niets byzonders. S'namiddags naar Vilsteren waar gewandeld, en te huis wederom thee gedronken -

22 [september] Om 8^t uur met ons allen naar de Stadt¹⁵⁴, daar lang gewandeld, en by Raesfelt gedineerd, en om 4 uur [102] vertrok het Gezelschap met de trekschuit op Campen, om verder een reisje voor Holland te doen.

29 [september] Daar ik my reeds lang voorgenomen had, na de Gelder te gaan, profiteerde ik van de schoone dag, en ree om 8^t uur weg, niet lang, kwa[r]tier voor 11 [uur] was ik aldaar. J[eannette] ontmoetede ik aan de trap, en wierd gul en vriendelijk ontfangen. In de agterkamer zat ik met Mevrouw en Jeannette en was vergenoegd, daarna gingen wy een kopje coffij drinken. Allen waren beleefd en Jeannette heusch tegen my; ach! Ik gevoelde alle smerte der liefde, en moest veinsen. Het fransch wierd nog all byzonder veel gesproken, *het eenigste obstacel*. Aan tafel waren wy vrolijk en wel, vooral aan het desert. Daar na dronken wy coffy, en om 4 uur moest ik reeds mijn Eeden all verlaten! - ! Te Terheino was de Rentm[eeste]r by de Domenh[ee]r om my aftehalen, waar ik nog een glas wyn bleef drinken, en om 10 [uur] te huis kwam.

[103] October. 1817.

Eenige dagen dezer Maand liepen in stilte en zonder dat er iets merkwaardig voorviel, voorbij. - Myne gevoelens jegens J[eannette] waren all nog dezelve, en niets was in staat dezelve uit myne gedachten te wissen. Na dat ik aan eenige Vrienden brieven geschreven had besloot ik nog een vaarwel aan Antoine te zeggen.

153 De boedelverdeling. In de periode dat Adolph in Leiden studeerde, nam zijn neef Willem van Heeckeren tot Nettelhorst de zaken van Almelo waar.

154 Zwolle.

10 [oktober] Wy vertrokken gezamentlijk, en ik wel met de Karrikel met Carolyne¹⁵⁵ naar Almelo, waar wy in drukte arriveerden.

11 [oktober] Het goed was te zien, en het huis was volgepropt van menschen die kwamen haare nieuwsgierigheid te voldoen.

12 [oktober] onse sustinu¹⁵⁶ verloren.

13 [oktober] Den 24sten verjaardag mijnes levens s'morgens om 9 uur begon de verkoop, duurde tot 12 [uur] en s'middag's van 2 - 5 uur, ten overstaan van de Notaris Riemsdijk. Ik hield contralijst, en deze verkoop duurde 5 volle dagen tot den 17^{den} s'avond's, daar het Montant¹⁵⁷ op 2400 fl. beliep. [104] Nu was het eenige dagen wederom still en rustig, daar Riemsd[ijk] druk bezig [was] het Contract van scheiding en Deeling des Boedels in order te brengen. Ik leerde in dien tyd op de Societeit de Griffier Sinkel en een van het Postcantoor Van der Straaten kennen, die mij wel gevielen en met hun een partytje ombre maakte. Mama was voor eenige dagen naar Overlaar en kwam den 24 [oktober] terug, toen wij s'avond's voor het eerst op het Cassino waren.

25 [oktober] S'morgens las Riemsdyk het Concept Contract en Hypotheec in tegenwoordigheid van de Vrederigter Düer en zyn Griffier Sinkel voor, die bleeven eten; en met welk laatstgenoemde ik s'avond's tot 10 uur speelde.

26 [oktober] tourde ik met de kinderen, en maakte met Mama en Flore by Lambert Coster en Höfkes visite.

27 [oktober] Om reden het Contract niet eerder afgeschreven konde worden, zou eerst de plegtigheid, het passeren van dien [105] s'avond's plaats hebben. De Heeren Pagenstecher, President van het Tribunal ter eerster instantie, en de Heer Erler, Rector der Latynsche School assisteerden als Getuigen, Raesfelt als Bevolmagtigde der Minderjarigen, in tegenwoordigheid van de Vrederigter Düer en zyn Griffier begon de leeing om zeven uur. Zulks afgelopen zynde wierd het door Mama, Myn Persoon, Raesfelt en den Oom nevens de Overigen getekent, en ik in *het vrije* en *alleen* bezit der *Heerlykheid Almelo* en *Vriesenveen* gesteld. De uitkering wierd door eene Obligatie in de vaste Goederen van dien gevestigd, en het overige geliquideerd.

28 [oktober] Van toen af aan was de familie druk bezig met het inpakken. De minuten enzv wierd vergedeeld, en zy besloten den 30 [oktober] te vertrekken. Oom was aangedaan. Ook dezen dag wierd geliquideerd tuschen Nordeuringen en Ons. In vrede en eendragt was deze boedelscheiding afgelopen, zonder eenige haspelrij - .

[106] 30 [oktober] S'morgens om 4 uur vertrok de familie naar Duitschland met twee wagens, ieder met 4 paarden bespannen. - Mama om half agt naar Rechteren, en Flore en ik bleven nog dien dag, het weder was zeer ongunstig, en sejourde ook byna den geheelen dag t'huis.

31 [oktober] Het weder scheen beter, en ik begaf mij met de Karrikel op weg, op Rhaan bleven wy eten, tuschen Wierden en den Schuilenburg regende het, en de weg wierd sopperig, en slegt, pikke-duister kwamen wij op Rechteren aan.

November. 1817.

Wij bleven eenige tyd in ruste op Rechteren. Er viel niets bijzonders voor, tot dat wy dan 6 [november] naar Overlaar, Flore en ik, voeren waar wij naar een verveelende reis en weg s'avond's aankwamen. Daar was alles op den ouden voet. Zondag gingen wy naar Lochem by Dhr. Hoogstadt ter Kerk [107] en waren overigens stilletjes t'huis. Maakten op Netelhorst en

155 Adolphs zusje Auguste Caroline I. van Rechteren Limpurg.

156 Sustinu: bewering, het punt dat bepleit wordt.

157 Montant, bedrag.

de Heest visite, enzv.

13 [november] Oom Willem en ik voeren met de Karrikel naar Zutphen, waar ik bij Opten Noort at en den avond bij Mevrouw Van Walien¹⁵⁸ passeerde. Ook zag en sprak ik Brown, Conrector aan de Latynsche-School aldaar, die mij bij zich op thee verzocht.

14 [november] Na in de Kroon gelogd te hebben, retourneerden wij over Hakfort, waar wy bleven dineren, en s'avond's laat te huis kwamen.

18 [november] verhaalde ik op de wandeling mijn plan omtrent J[eannette] en thuis komende vonden wy die van Netelhorst, en Coos.

19 [november] Confieerde insgelijk mijn plan aan Tante C[aroline].

20 [november] ging ik naar Lochem, en in 't retour over de Heest, om Sophie aantespreken. Die van Netelhorst aten bij ons.

21 [november] Naar de Heest, om Sophie aantespreken, waar ik den geheelen avond bleef. [108] Wij waren van plan s'maandags naar R[echteren] te retourneren, de laaste dagen bleven wij t'huis. Zondags kwam Keppel, s'avond's naar de Kerk; dog Maandag bleven wy s'middags, zeide ik mijn plan aan Grootmama, pakte de Chais.

25 [november] Om half 7 gingen wij op reis, eventjes aan de andere kant [van] Lochem verreedden wij ons, op Oolde hielden wij een oogenblik stil; en te Bathmen voerden wij brood. Naauwlyks daarvandaan zijnde, kwam er een sterke buij hagel op, en half weg dwaalden wij nog een oogenblik dog een man bracht ons op de rechte weg. Te Raalte wierd gevoerd, en te middag gegeten; en vertrokken all wederom om half 3. Aan de ander kant van Terheino, overviel ons wederom een sterke hagelbui met force wind vergezeld. By het vallen van den dag kwamen wy op Rechteren aan, behouden en wel. Nog alles by het oude.

[109] December. 1817.

De laaste dagen der vorige, en ook het begin dezer Maand vloden in stille kalmte en vreedzaame rust voorbij, eenige buitenbezigheden, het verzetten van de Timmerschuur, het in order brengen van den Koppel enz deed de tyd pijl snel voorbij vliegen; wy namen by Mulert en den Domenh[ee]r [Rosendaël] afscheid, nog eens op een dag sprak ik met Mama over J[eannette]; alles wierd vervolgens in order gebragt om de winterquatieren te Zwoll te betrekken, het welk dan op den

16 [december] plaats had. De dag en 't weder was schoon, na de middag gong ik te voet naar de Stadt, en de familie met de blaauwe Wagen; eenige dagen daarna liep het druk met visites welke ik alle wederom deed. Den

18 [december] wierd De Mole te Ommen bepleid. Voor het overige lag de zaak omtr[ent] J[eannette] mij zeer ter harten, en T... l.

22 [december] Thee gedronken bij de fr[eule] B.¹⁵⁹ en gesprek over J[eannette] en T. met haar enzv. [110] Ik maakte bij eenige Menschen thee visite, en somtyds in de Societeit, waar ik partij maakte. Voor het overige stilletjes.

28 [december] wierd ik Lid der groote Heeren Societeit; - de quaestie over het zitten in de bank in de Kerk. - Was zedert eenige tyd ysselijk wel en wel op J[eannette] .. - . Sloet was met vacantie van Utrecht hier.

31 [december] In de Societeit ombre gespeeld, en s'avond's waren Ante Voerst, en Dore van Dedem, en de Raesfeld's by ons op een boterham. - Aldus liep stilletjes en bedaard dit jaar voor my ten einde, daar zich niets dan aangename Gebeurtenissen op gedaan hadden. J[eannette] was ook nog in myne gedachten, even versch en myne liefde onvergankelijk.

158 Petronella S.H. Lulofs, echtgenote van Evert L. van Heekeren van Waliën.

159 Waarschijnlijk Antonia C.W.J.A. Blankvoort.

J[eanette] v[an] K[nobelsdorff]

[111] *Januar[i]. 1818.*

1 [januari] S'morgen's maakte ik nieuwjaar's visites by Nigt Nora en Sloet. S'avond's speelen in den Societeit.

3 [januari] at Coos Voerst, de Sloets, en Rosendael by ons, s'avond's maakten wij partij.

4 [januari] was ik s'avond's bij V[an] Bommel partij maaken. Verloor in 3 keer negen gulden.

5 [januari] By Sloet met Flore gegeten. S'avond's te huis.

6 [januari] De geheele dag geoccupeerd met het tellen der gelden van de restituten van een Capitaal groot ses duizend [gulden] aan Sloet van 't Warmelo. Bij Mevrouw Sandberg thee gedronken, dan weer t'huis.

7 [januari] S'morgens om 7 uur naar Almelo over den Schuilenburg. Op eerstgenoemde plaats arriveerde ik vroegtijdig.

8 [januari] deed ik eenige bezigheden. Dronk bij Niemsdijk thee enzv.

[112] 9 [januari] Hoorde de Rekening af. S'middags en s'avond's bij Engberts.

10 [januari] By Erler theegedronken, en s'avond's in de Societeit Ombre gespeeld. Nog even well ... J[eanette] ..

11 [januari] Na de Kerk by Jan Coster een visite gemaakt. S'middags by Opten Noort gedineerd, en s'avond's in een Heeren Gezelschap tot 1 uur bij Pagenstecher.

12 [januari] S'morgens in de Societeit zynde, las ik in de Hamb[urger] Courant de Dood van mijne oude goede Markgravin in Erlangen. - . S'middags waren de Dominées by mij en s'avond's in dito Gezelschap by J. de Raedt tot 12 uur.

13 [januari] S'middags thee gedronken by J[an] Coster, waar Van Lennep ook was, die mij daags voorheen te souperen had laten versoecken. S'avond's was Nut, waar Dhr. Lulofs eene zedekundige moreele redevoering hield. S'avond's by Queijsen in dito [gezelschap] tot 12 uur.

[113] 14 [januari] S'morgens om 8 uur retourneerde ik naar Rechteren, weg en weder was slecht, zoo dat wy ook laat arriveerden.

15 [januari] Het was den gehelen dag ysselyk stormagtig weder.

16 [januari] Naar Zwoll om 9 uur, waar ik wel en behouden aankwam.

18 [januari] was ik bij de Gouverneur¹⁶⁰ op een Galla-Diné van 40 Couverts ter gelegenheid van de Verjaardag van de Prinses van Oranien¹⁶¹ verzogt.

20 [januari] at Flore en ik bij Raesfelt, overigens viel er niets bijzonders voor. Mama was naar buiten, en retourneerde den 24 [januari].

26 [januari] waren Mama, Flore en ik op een Diné bij de Coos Vöerst, waar wij tot s'avond's bleeven.

27 [januari] Op een speelpartij van 64 Personen by Mevrouw Van der Kün.

Afscheid van Leiden

28 [januari] vertrok ik per Deligence op Utrecht met J. Sandberg; logeerde bij Sloet en bleef daar den 29 [januari].

[114] 30 [januari] Per Schuit naar Leijden, in de roef bevond zich een zeer aardig jong mijsje, waarmede ik my goed onderhield. Wij kwamen reeds om quart voor 4 te Leyden, en ik miste

160 Berend H. Bentinck, van 1814 tot 1830 gouverneur van de provincie Overijssel.

161 Niet nader getraceerd.

dus Sels. Egter begaf ik mij naar zyn wooning waarop hij ook schielijk kwam.

31 [januari] Bij Massow wierd ik het gulst ontvangen. De Overigen houden het met de Presenten, en nog anderen, bemerkende dat zy hunne oogmerken met my niet bereiken, zijn [niet ingevuld]; Evenwel presenteerde M[assow] en V[an] H[alteren] mij de tafel aan. De overige Kennissen waren schielijk bezogt.

Februar[i]. 1818

2 [februari] Met de Schuit van half 11 voer ik naar den Haag, om mij omtrent het eene en andere te informeren en mij het Costuum van de Ridd[erschap] te laten maken. Ik logeerde in de twee Steeden, en gong dan

3 [februari] wederom naar Leijden. Zogt daar alle [115] mijne Kennissen op, at veel by M[assow] en V[an] H[alteren] en Gijselaar, soupeerde by Van Alphen en Sieberg; en bleef tot den 10 [februari].

10 [februari] Met de Schuit van half 11 naar den Haag, legde mijn Anker in de twee Steeden neer. At in het Bosser-Veerhuis, waar ik Van Assen en Bentinck sprak. S'avond's by *Leiden*.

11 [februari] S'morgens bij Kloese en Hambroek. Vervolgens aan Mevr. V[an] Rechteren eene visite gemaakt; alsdan aan Laareij en Cattendijke geschreven. S'middags at ik met Cau bij Porta. Om half agt haalde mij Hambroek met de koets af, om mij by Mevr. Van Rosendaal, Sloet, Wassenaar, Aijlva en Boetzelaar te presenteren, dog nergens niet te huis. Van daar wilde ik egter eene visite bij de Gravin v[an] Hohenlohe¹⁶² maken, maar daar was partij. Toen resolveerde ik naar Heijden te gaan, en bleef daar een glas punsch drinken.

[116] 12 [februari] Om half 11 begon ik mij te kleeden en om half 12 kwam de koets. Aan het Paleis gekomen zijnde, moest ik mijn Naam op een stuk papier schrijven, en wagten tot het mijn Beurt was, eijndelijk tegen 2 uur wierd ik in de Antichambre gelaten, en door de Kamerheer aan Z[ijne] M[ajesteit]¹⁶³ voorgesteld. Na hem mijne Dissertatie gepresenteerd te hebben deed hy my eenige vragen. Of mijn Moeder niet Heeckeren was enzv. Van daar reed ik naar de Prins Frederik en de Prins van Oranien¹⁶⁴, waar ik mijn Naam in het Boek schreef, en Logement's waard's keerde, tot 3 uur wagne en my toen naar de oude Prinses Douar[ière] van Oranien en die van Brunswijk¹⁶⁵ begaf. Op de audientie trof ik Ijske aan. By de Prinses Douar[ière] was het schielijk afgelopen, en met de Prins[es] van Brunswijck onderhield ik my langer. Om half 5 was ik [er] eerst [117] het Diné was dus verlopen, en contenteerde mij met een boterham. S'avond's in de fransche Commed[ie] waar 3 kleine Operatjes gegeven wierden.

13 [februari] viel niets bijzonders voor, een theevisite bij Cattenburgh gemaakt.

14 [februari] S'avond's had ik de Eer, op een thee bij de Prinses Douariere geinviteerd te wezen, zeer stijf, speelde met Mevr. V[an] d[er] Staal-Bijlandt, Mevr. Boreel, en Mevr. V[an] Nijvenheim-Bentinck; er waren tuschen de 30 à 40 Personen, en duurde tot 11 uur.

15 [februari] S'morgens met Heydens in 't Bosch gewandelt, s'avond's had mijn Nigt Van Rechteren de beleefdheid, van mij bij Hope te brengen, die zeer vriendelijk mij verzogt te blijven souperen. Ik speelde whist met Mevr. V[an] Boetselaar, Juff. V[an] d[er] Pole en Mynh[ee]r V[an] d[er] Spiegel; amuseerde mij zeer wel.

[118] 16 [februari] S'morgens bragt ik kaartjes bij Hope, V[an] d[er] Pole, Boetzelaar en Bijlandt-Hall. Na het eeten gong ik een wijnig naar Heiden tot 8^t uur, mij toen kleeden, en

162 Magdalena A. van Haren, gehuwd met Frederik E. graaf van Hohenlohe-Langenburg.

163 Koning Willem I.

164 De prinsen Frederik en Willem van Oranje-Nassau.

165 Frederika S. Wilhelmine van Pruisen, douairière van stadhouder Willem V en Frederika L.W.

vervolgens naar Sloet op een thee waar de Prins van Oranien, & Prins Frederik ook kwamen. Aan bijden wierd ik voorgesteld. Eerstgenoemde deed my onderscheidene vragen, met de laatste was ik vrijmoediger. Ook wierd ik aan de Prins v[an] Hatzfeld en aan Haar een geb[orene] Gravin v[an] Schulenburg gepresenteerd, en duurde tot half 11.

17 [februari] S'morgens bragt ik een kaartje aan de Prins van Hatzfeld; Dineerde bij Heijden met de fr[eules] V[an] Hamford en Pabst. Om 8^t uur kwam Hambroek mij afhalen, en bragt mij op 't Cassino. Ik danste de eerste wals met de kleinste fr[eule] V[an] Hogendorp, eerste Colonne met Mevrouw Steengracht, en de tweede wals met de gr[ote] fr[eule] V[an] Hogendorp, de tw[eede] Colonne met de fr[eule] V[an] Stamfordt, en bleef tot 1 uur.

[119] 18 [februari] S'morgens lang t'huis gebleven, daarna gaan wandelen, in de twee Steeden gegeten, daarna met De Gier een kop coffij gedronken in de Societeit. Alsdan bij Bentinck eene visite gemaakt en van daar naar Van Leijen op een Speelpartij, waar Mevr. Van Rosendael ook was. Gespeeld met Mevr. V[an] Rhemen, Mevr. V[an] Citters, en Mynh[ee]r V[an] d[er] Goes, tot 11 uur.

19 [februari] De eerste Verjaardag van de Erfprins v[an] Oranien; s'avond's in de fransche Commedie.

20 [februari] S'morgens naar Schrevelingen gewandelt, a l'ordinaire bij Porta gegeten, en s'avond's een visite gemaakt bij Mevrouw Van Rosendael, en daarna bij Hatzfeld waar men op een groote voet geaccipieerd wierd, van daar ging ik nog naar Heider.

21 [februari] S'morgens bij Vredenburg over de Straatweg gesproken, daarna eene visite aan Charlotte [van Heeckeren] van Nettelhorst bij Mevrouw Rabetele gemaakt, waar ik Pauw Meurs wederom aantrof, en daar s'middags at.

[120] 21 [februari] S'avond's maakte ik visite bij Mevr. Van Twickel¹⁶⁶ en Van der Pole, zoo dat ik eerst om 10 uur t'huis kwam.

22 [februari] S'morgens informeerde ik mij bij Mijnh[ee]r Quarles omtrent de Heggerdesche Veen Compagnie, en vernam myne zaaken naar wensch, van daar bij Hambroek, die mij [zei], dat alles in order was, ik maar aan Z[ijne] M[ajesteit] daarom vragen moest; het was regen-agtig weder. S'avond's bij Hope, gespeeld met Mevr. V[an] d[er] Pole, Mijnh[ee]r V[an] Suchtelen en Boetzelaer. Gezeten naast de fr[eule] V[an] Haren.

23 [februari] S'morgens was De Jonge bij mij, de Medailles na te zien, daarna ontmoetede ik in de Societeit Van der Veen. Met die ik wandelen gong, en bij Porta at. S'avond's om 8^t uur kwam Hambroek mij afhalen, om naar de Prins van Hatzfeld te gaan, waar een zeer brillante-partij was. 6 Kamers à suite, zeer prachtig gemeubleert. Er wierden alle mogelijke refraisichementen gepresenteerd. [121] De Prinses Douariere, de Hertogin, de Prins & Prinses van Oranien en Pr[ins] Frederik waren tegenwoordig. De Prinsen dansten zeer veel, dog er ontstond eene momentoneele Consternatie, doordien de Prinses van Oranien flauw viel: De Danszaal was en parquet & geboend. Daarby tuschen de 3 à 4 hondert menschen, gaf een schoon coup d'oevre. Er wierd een Cottillion¹⁶⁷ gedanst, die wel 2 uren duurde. Ik had slechts 2 Walcen met de fr[eule] V[an] Hogendorp en 1 Colonne met de Gravin v[an] Hatzfeld. Ik bleef er tot 1½ uur.

24 [februari] S'morgens eenige Commissies gedaan. Om half 5 naar Mevr. V[an] Wassenaar-Twickel gaan dineren, & toen zag ik voor het eerst de Dogter, ik vond ze aardiger & liever, als

166 Sofia W. van Heeckeren tot Kell. Gehuwd met Jacob U.W. van Wassenaer Obdam tot Twickelo.

167 Een cotillion is een figuurdans die een bal besluit, waarbij telkens door het lot of door een wedstrijd wordt bepaald wie met elkaar dansen.

ik wel gedacht had. Klein van figuur, maar vrisch van Wezen, dog scheen zy my een wijinig mismaakt, hetwelk door de kleeding gecacheert scheen. Er waren eenige Heeren, waaronder Pallandt, Kep[pe]l - Perponcher - IJvois - , Sloet. W - [122] en nog eenige andere Heeren. Om agt uur absenteerde ik my en ging eene visite doen by Bijlandt Hall, en Mevr. Rabetele, waar ik s'avonds bleef.

25 [februari] Veel met de Medailles te doen. S'middags bij Kloese gegeten, en s'avond's eene visite aan Mevr[ouw] V[an] Hohenlohe gemaakt.

26 [februari] Om half twaalf naar de Audientie, waar ik Van Halteren en Hubrechts aantrof. Om quatier voor 3 had ik eerst Audientie, eerst sprak ik over de Straatweg, en toen verzocht ik Kamerheer honorair te worden; s'middags at ik by Mevr. V[an] Hohenlohe.

27 [februari] S'morgens even bij Hambroek, en Mevr. V[an] Rechteren, by Boetzelaar en Aylva, en met de Schuit van half 1 naar Leijden. Ik at by Van Halteren, en logeerde bij Van der Spek. Op het Cassino amuseerde ik mij zeer wel, soupeerde met Jane Heldew[er] en aan de ander kant zat Betje M[assow]. [123] Danste nog all veel, en was vrolijk. Het duurde tot half 3.

28 [februari] Bezocht nog een oogenblik Sels, die een wijinig beter was. Om half 11 met de Schuit naar d'Hage, vond een invitatie aan het Hof, dog verkoos liever in de Commedie te gaan, waar Aline, Reine de Golande en L'Abeé gegeven wierd. Daarna met Bentinck en V[an] d[e] Wal in de Societeit.

Maart. 1818.

1 [maart] S'morgens na Kerktijd bij Hambroek afsch[eid] genomen, nog eenige Commissies verrigt, bij Heiden p[our] p[rendre] c[ongé]. Van Gog en V[an] Hemert gesproken, en eijndelijk met de schuit van half 5 naar Leijden vertrokken, waar ik s'avond's bij Massow ging en bleef.

2 [maart] Bij V[an] d[er] Spek gelogt; eenige Commissies gedaan, by Massow met V[an] d[en] Houten gegeten, by V[an] Halteren een theevisite gemaakt, en daarna bij Mevr. De Bie gaan souperen, in 't gez[elschap] van de Breugels, en [124] dien middag soupeerde ik by V[an] Halteren. S'avond's was ik een wijinig bij Massow, waar D[octo]r Kuipers ook kwam, en Jassen speelde.

4 [maart] S'morgens ad idem eenige Commissies gedaan, en met de Massow's en Jane Helde-
wier bij Versluis gegeten, waar ik ook een partijtje Boston bleef speelen.

5 [maart] S'middags at ik bij Massow, en s'avond's een thee visite bij Kemper willende maken, moest ik daar blijven souperen, speelde whist met Mevr. Kemper, Mynh[er] Luzac en V[an] Heucelom; aan tafel zat ik naast Mevr. V[an] Heucelom en Juff. Luzac. Ik leerde aldaar een student Baron de Gaeffier, een zeer aardig jong mensch kennen.

6 [maart] Dien middag at ik insgelijk bij Massow, en bleef daar speelen Boston met Mevr. Knappelhout.

7 [maart] Het was abominabel weder, more solite s'morgens by Sels, [125] die veel beter was, een afscheid genomen. S'middags bij V[an] Halteren gedineerd, s'avond's op de Societeit een ombretje met Tak gespeeld, en een boterham blijven eeten.

8 [maart] S'morgens betaalde ik mijne vertering, ging bij Sels afscheid nemen en vertrok om half 11 met de Schuit op Haarlem, passeerde daar, om verder op Amsterdam te gaan, waar ik s'avond's half 7 arriveerde, in het Rondeel ging logeren, en nog een oogenblik naar Teschemaker ging, dien ik egter niet te huis aantrof.

9 [maart] S'morgens deed ik mijne Commissies, en at s'middags aan de publike tafel in het Rondeel. S'avond's naar de Hoogduitsche Commedie, alwaar die *Teüfelsmühle am Wienerberge* in 4 Aufz[ü]ge von K. Fr. Hensler, musiek von Wenzelmüller gegeven wierd. In de tuschen akt ging ik nog een oogenblik naar Teschemaker.

[126] 10 [maart] S'morgens mijne Commissies afgelopen zijnde, ging ik by Teschemaker aan huis op een groot Diné, bestaande meestall uit West Indische Menschen. Mijnh[ee]r en Mevr. Faber, Mevr. V[an] Westrenen van der Pan, Koeken. Wij hadden een exquis Diné, overvloed aan alles, en duurde tot 11 uur.

11 [maart] S'morgens zeide ik T[eschemaker] nog adieu en vertrok om 1 uur met de Schuit naar Utrecht, het gezelschap in de roef bestond uit 3 Personen, de Tour was verveelende, edog arriveerden wy nog vroegtijdig, dadelijk ging ik naar Sloet, dien ik aantrof, en met hem naar de Societeit, waar ik soupeerde, en de Zwolschen aantrof.

12 [maart] Regen en Wind wisselden zich af. Ik deed eenige Commissies, was veel op de Societeit. S'avond's waren Sandberg en Van Bommel bij ons een Bostonnetje speelen, en een glas warme Eger-wijn drinken.

[127] 13 [maart] Het weder was vrij bedaard. Sloet proponeerde mij een tourtje naar Zeijst, de Karrikel wierd by Schutte besteld, vroeg gegeten, en om 3 uur derwaarts, 2 uur gaans. Aldaar dronken wij coffij, en bezagen de winkels der Herrenhuters, de Environs en de Gebouwen bevielen mij zeer wel, en voldeden geheel aan den geest dier sonderling Secte. Retour dronken wij bij Van Bommel thee, en gingen s'avond's een glas wijn drinken bij Palthe, waar wij tot 1 uur bleven.

14 [maart] S'morgens eenige Commissies gedaan. Voor het uitgaan egter ontving Jan een brief van Minette, waarin stond dat J[eannette] hier was, van toen af had ik geen rust nog duur; bestelde dadelijk een plaats op de Deligence naar Utrecht. S'avond's was ik op een zeer schoon groot Concert, waar Made[moise]lle Foulquiez van Amsterd[am] zong en daarna om 10 uur nog bij Sandberg [128] in 't gezelschap van V[an] Bommel, Sloet, Taaij, en Linde. Ik logeerde buiten de Poort, waar de Deligence afvoer.

Een verloren liefde

15 [maart] Om 6 uur vertrok ik, op de wagen was Sloet van 't Warmelo, en nog eenige Heeren waaronder een Heer V[an] Panhuis. Te Voorthuisen aten wij een wijg, passeerden het Loo, en Apeldoorn en waren om 7 uur all te Deventer, logeerde bij Koningsveld, waar Lindenhof van Zwolle was.

16 [maart] Om 7 uur met het Postkarretje naar Zwolle, het stoote geweldig, ging door dik en dun, zoo dat ik ieder oogenblik verwagte om te vallen. Te Wijhe zag ik de koets van de Gelder rijden. Langen tijd volgden wij dezelve, ik bevond mij in eenige agitatie, egter passeerden wy dezelve, ik boog mij agter in de karr, en zag alleen Fritsje.¹⁶⁸ Om 11 uur waren wy te Zwolle, waar ik ze te huis in eenige onrust voor mij vond. W[illem van Heeckeren] v[an] Netelhorst was naar Campen. [129] S'middags dronk ik bij de Freule Hambroek thee, en daarna bij Sloet. S'avond's te huis.

17 [maart] S'morgens zag ik met W[illem van Heeckeren] v[an] N[ettelhorst] eenige Papieren door, toen J[eannette] kwam F[lore] spreken, zij bevond zich in de kamer naast!! S'middags by Westerv[eld] thee gedronken, en s'avond's op een Concert, het welk Röhner gaf. Dadelijk bij mijne komst zag en erkende ik J[eannette]; mijne inwendig gevoel behoef ik niet te schilderen; gedurende het eerste gedeelte bleef ik agter, toen eindelyk de Pause daar was, en ik Mevr. V[an] K[nobelsdorff] aansprak. J[eannette] stond niet verre daar van daan, vervolgens en toen zag & sprak ik haar, en ik was als 't ware op de plaats vastgenageld, geen overvloed

168 Frederik W.A.K. von Knobelsdorff.

aan woorden, maar mijn gevoel sprak, een stil dulden & lijden was myn troost, haar goddelijke oog ontmoetede nog wel zomwijlen het mijne, maar zoude zij mij kunnen beminnen? Mij?! Ach! Die vreeslijke onzekerheid, waarin ik mij bevindt!!! [130] De Pause geeindigd zijnde, nam ik naast haar plaats, en ga die Momenten voorbij, oor, oog, alles met een woord stemde tot mijn gevoel. Geeindigd zynde, leide ik haar naar de koets, en ging met F[loure] naar huis! - .

18 [maart] S'morgens thuis & op de kermis, W[illem van Heeckeren] v[an] N[ettelhorst] hoorde de rekening van Sl[oet] af. S'middag's maakte ik eene visite bij de Fr[eule] Blankfoort, waar Louise Plettenberg ook kwam. Om 5 uur naar Mevr[ouw] V[an] Heerdt, eene visite aan Mevr. V[an] K[nobelsdorff] te brengen. Behalven de Familie Sloet en nog eenige anderen, die er gegeten hadden, was er eene groote thee prieé, men zat en Circle, en het was er dus zeer stijf. Niet zeer lang vertoefde ik, ook Godert van Dedem was daar, die aan J[eannette] scheen te behagen te hebben.

19 [maart] S'morgens, W[illem van Heeckeren] v[an] N[ettelhorst] zyne bezigheden geijndigd hebbende, ging ik met dien over de kermis wandelen, en [131] naar de Societeit, en van daar nog bij Meuleman op de Markt: S'avonds hadden wij ten onsen huise eene gemeleerde Speelpartij van 28 Dames & Heeren, ook Mevr. V[an] K[nobelsdorff] met haar dogter kwam, eerstgenoemde speelde met Mevr. V[an] Westerveld, Mynh[ee]r Macloed en De Bruin, en J[eannette] met Flore Nilant, C. van Bommel & C. Sloet. Ik had mij met mijn tafeltjen, waaraan Leij Tussingh en D. v[an] Bom[mel] & Stephan speelde, niet ver van J[eannette] geplaatst, zoo dat ik haar steeds ter zijden zag & genoot. Tot 10 uur duurde het, ik sprak wynig met J[eannette] om ons niet te veel aan het public bloottestellen.

20 [maart] Het was zeer slegt weder, dog W[illem van Heeckeren] v[an] N[ettelhorst] vertrok evenwel nog om 1 uur met de Postwagen op Deventer. Ik bragt den dag met niets doen door, onrust, onvergenoegdheid ver[ge]zelde mij. S'middag's dronk ik lang bij Fl[ore] Nilant thee, dan op de Societeit, en van daar om 8^u uur naar de Dans-les, waar ik J[eannette] [132] nog eenige oogenblikken zag en sprak en toen met de Hobokens vertrok; na een uurtje tyds ging ik met Fl[ore] weg.

21 [maart] S'morgens bragt ik eene visite aan Nigt Nora, waar Dhr. Gregoor kwam, en Schlosser's. Van daar op de kermis, waar ik Jan Westenberg ontmoetede. Om 2 uur ging ik met Flore naar Sloet van Tweekuilenhuizen dineeren in 't gezelschap van de fam[ilie] V[an] K[nobelsdorff] & J[eannette] & Annemie Bentinck. Ik zat naast Jeannette en Annemie. J[eannette] was nog all spraakzaam over verschillende onderwerpen. Mevr. V[an] K[nobelsdorff] bijzonder vriendelyk. Wy zaten niet by uitstek lang aan tafel; dronken toen coffy en thee. Het reeds lang bepaald besluit, van aan Mama te schrijven omtrent myne gevoelens over J[eannette] bevestigde zich bij mij all meer & meer, daar mij de houding & het gedrag van J[eannette] jegens mij, de vreeslyke onzekerheid inboezemde, of zy my genegen was, of niet. Om 7 uur vertrokken zy naar Mevr. V[an] Holthen.

[133] 22 [maart] Pausch-Zondag, s'morgens te huis, het was morsig weder, en regende aanhoudend. Ik zag en vernam dus niets van haar. Als s'middag's te huis thee drinkende, zag ik de Slee passeeren, s'avond's my op de Societeit verveeld.

23 [maart] S'morgens in de Bethlehemsche Kerk, daarna by de fr[eule] V[an] Raesfeld. Nademiddag waren eenige Menschen by ons thee drinken, ik was onrustig. Bij V[an] B[ommel] was ook theevsite, daar zag ik J[eannette] ingaan! Maar eensklaps opende de Deur van de kamer, en ach! het was Een beving, een trilling overviel mij. Ik bragt ze naar Voerst!!! S'avond's in de Societeit boston.

24 [maart] J[eannette] vertrok weer naar buiten, en 't was ledig in mijne Ziel. Nademiddag t'huis. Mevr. V[an] Egede dronk by ons thee; s'avond's waren wij by Van Bommel op een

Collation gevraagd, waar 22 Personen waren, en duurde tot half 3. Fameus wel & melancholiek!

[134] 25 [maart] Den geheelen dag met allerhande bezigheden doorgebracht, s'avond's naar het Cassino, en daar partij gemaakt met Mevr. H. Parvé, Sophie Voorst en C. v[an] Bommel. Daarna hadden wij een Collation ten onse huise, bestaande in 22 Personen. Ik zat tusschen Manna Rosendael en Coos Voorst, het gezelschap was vrolyk, men lagte, zong en speelde des petits jeus, tot 3 uur s'nags, om 4 [uur] ging ik te bed.

26 [maart] Was moede en mat, en was dien dag all meestall t'huis, niets byzonders.

28 [maart] Op een groot Diné bij Sandberg verzogt in 't gezelschap van Westervelt, Van Salentyn, Mynh[ee]r & Mevr. De Bruin, Macloed, de Gouverneur en eenige Heeren. Gezeten naast Mevr. V[an] d[er] Wyck, & Juff[rouw] Fabius. Gespeeld met eerstgen[oemde] & Mevr. De Bruin.

30 [maart] Idem Diné in 't zelfde Gezelschap bij Westervelt, gezeten naast Juff. Fab[ius] & Mevr. Sandberg. Gespeeld met laastgenoemde & Mijnh[ee]r De Bruin. Voor het overige waren myn Sentimenten omtr[ent] J[eannette] nog dezelfde, & bleef bepaald.

[135] *Aprill. 1818.*

De eerste dagen dezer Maand liepen stil, en zonder eenige merkwaardigheden voorbij. Myn plan omtrent J[eannette] was nog altijd hetzelfde, zulks veroorzaakte eenige ongerustheid in mij, daar ik niet kon besluiten, waaraan mij recht te houden. Eyndelijk bepaalde ik den dag van mijn vertrek naar Almelo op den dertienden, over Rechteren.

13 [april] Mama en mijn Persoon voeren naar Rechteren.

14 [april] Na den eeten retourneerde Mama stadt waart's, en de Rentm[eeste]r, [en] ik tot het Nierveen mede, van waar wij ons naar den Gerner begaven, alwaar Boelhuis gehouden wierd.¹⁶⁹ Bij de Excuteuren Burgem[eester] Pruimers dronken wij thee, Mynh[ee]r Ittersum van 't Relaeer was er ook. Tot 6 uur bleven wij, en dan naar huis, van waar om 7 uur by Lammers op de Catechisatie.

[136] 15 [april] Dien dag veel met de Rentm[eeste]r rondgewandeld, overigens niets byzonders.

16 [april] Met de roode wagen naar Almelo, waar ik vroegtijdig aankwam.

17 [april] Niets byzonders. Mevr. Opten Noort was alleen t'huis, met mij gesproken over het P.C.

18 [april] S'middag's by Erler, en daarna op de Societeit Ombre gespeeld met Dhr. Van Lennep, en 2 Costers.

19 [april] In de kerk by Dhr. Hesseling, daarna by Hüle, na de middag lange met Mevr. C gewandeld, en daar thee gedronken.

20 [april] Een brief van huis, en een van de fr[eule] B[lankvoort], aan Mama geschreven, en een aparten over Jeannette By Engberts thee gedronken.

21 [april] De Rekening van Lamberts afgehoord, gewandeld, by L[ambert] Coster thee gedronken, en daarna nog een oogenblik by Bartelinck.

22 [april] Bij Opten-Noort met Wildeman en Vrouw gedineerd, s'avond's nog een [137] oogenblik in de Societeit.

23 [april] Niets bijzonders. Bij Riemsdijk thee gedronken.

169 De eigenaar van Gerner, Arend van Echten tot de Arendshorst, was overleden. Zijn erfgenamen lieten het huis voor afbraak verkopen. De onder de havezate ressorterende goederen werden stuksgewijze verkocht (Gevers en Mensema, *De havezaten in Salland*, 60).

24 [april] Bij Dhr. Hesseling thee gedronken, den avond by Pagenstecher tot 11 uur gepasseerd.

25 [april] S'morgens eene visite van Engberts, de schoolmeester van V[riesen]Veen was gestorven, en een onaangenaam Reglem[ent] voor de Veenen ingekomen. Bij Colmschate thee gedronken, daarna met De Raed gewandeld, en in de Societeit Ombre gespeeld, met L[ambert] Coster, Aufmorth en Stroinck.

26 [april] By Dhr. Hesseling in de Kerk, daarna met O[ptennoort] naar huis coffy drinken. Bespeurde, dat ze bijde zeer koel waren, zoo als zij mij ook alleen zijnde zeide, dat O. ten hoogsten jaloersch was!! - . S'middag's bij Erler thee gedronken, en den avond by L[ambert] Coster in gezelschap doorgebracht, gespeeld met Mevr. Thiele, zuster van Dhr. Van Lennep, musiek gemaakt, en mij wel tot 12 uur geamuseerd.

[138] 27 [april] Aan Mama geschreven, en 500 G[u]l[den] voor de Fr[eule] B. gezonden, en voor Jeannette droefgeestig.

28 [april] By Dhr. Lulofs thee gedronken, en van daar naar Engberts, om over onse tour naar V[riesen]Veen te spreken.

29 [april] S'middag's by L. Höfkes, s'avond's in de Societeit.

30 [april] Hemelv[aarts] Dag. S'morgens in de Kerk, om half 3 naar V[riesen]Veen, met Engberts in de Chais, by Kruijsen thee gedronken, en hier en daar aangeweest. S'avonds by de G. Coster in gezelschap, en wel met de oude Höfkes, E. Coster en de oude Coster van 88 Jaaren, tot 12 uur.

Maij. 1818.

1 [mei] Na de middag met de Rentm[eeste]r een tour door de Heerlykheid gemaakt.

2 [mei] S'middags by Raedt thee gedronken en langen tyd met hem gewandeld. O[ptenoort] was naar Deventer, en geretourneerd had [ik] Z[ijn] E[dele] nog niet gezien. S'avond's in de Societeit geomberd met J[an] Coster, Schim[melpenninck] & Aufmorth.

[139] 3 [mei] Regenagtig weder, s'middags ontmoetede ik O[ptenoort] in de Hof. Alleen gaan wandelen, en een wijngit in de Societeit.

4 [mei] Aan tafel zittende kreeg ik een brief en Oom W[illem] kwam van Rechteren om op de Ulser-paarde-Markt te gaan. S'middags by Stroinck thee gedronken, en dan nog by Bartelinck.

5 [mei] Regenagtig weder, s'morgens by Engberts afscheid genomen, nademiddag kwam Galois¹⁷⁰ bij mij thee drinken, s'avond's was ik by V[an] Lennep op een Ombretje verzogt, en passant bragt ik een Akte aan Juf. Swam.

6 [mei] De lugt was dik, om 6 uur vertrok ik met Oom [Willem] in de Chais naar Rechteren, waar wij aten en tot 5 uur bleven, en ons toen nog naar Stadt, Zwoll begaven. Tante C[aroline] logeerde by ons. Dood v[an] Massow.¹⁷¹

9 [mei] Mama, Tante C[aroline], Flore, Caroline & ik met de Schuit van Z[wolle] naar Campen, waar wy om 10 [uur] arriveerden, en eenige tyd rondgewandeld hebbende, ontmoetede ons BiesterBosch, [140] welke ons de roomsche Kerk, Stadthuis, en groote Kerk liet zien. In de herberg over de Brug, hadden wy een zeer mooi Diné, daarna wandelden wy nog door IJsselmuiden, en retourneerden met de Schuit van 5 uur. Onder het Gezelschap was een zeer aardig jong Mensch; ook was Ley Thüssink en Mynh[eer] Cramersten in de schuit.

10 - 17 [mei] In deze dagen viel er niets bijzonders voor, ik was onopgeruimd, wegens M[ama] haar gedrag omtrent J[eannette] jegens mij, en die onzekerheid kwelde mynen geest zeer. Meestal t'huis, en s'avond's in de Societeit. Veele dolle plannen gingen mij door het

170 Gallois was door Adolph tot predikant te Vriesenveen benoemd.

171 Godefridus van Massow was op 7 mei 1818 overleden.

hoofd. Ik was te koop op een Rypaard van Mynh[ee]r V[an] d[er] Straaten: M[ama] was knorrig wegens het vertrek van de keuken-meid Dine; en zoo sleet ik eenen onaangenaamen tijd.

18 - 24 [mei] Mama en Tante waren naar buiten schoon maken. Flore en myn Persoon t'huis. Eenige malen ging ik met D[erk van] Vöerst wandelen, anders alleen. [141] Ik was niet opgeruimd, en zocht dus de eenzaamheid. Zaterdag kwamen ze van Rechteren retour. Mijn plan omtrent J[eannete] was, voor haar¹⁷² Mama en de Wereld optegeven.

25 [mei] S'avond's om 7 uur zoude ik met de Officier Rijx gaan uitryden, om het Paard van V[an] d[er] Straaten te gebruiken. Ik liet de Oppasser met hetzelfde tot aan de Hanekam¹⁷³ ryden, toen beklom ik het, en daar het in den beginne goed ging, vertrouwde ik meer, maar op het einde van de Wipstrik¹⁷⁴ deed hij met my hollen tot voorby de Herberg, van daar reed ik nog tot voorbij het goed van Feith¹⁷⁵ en retour, edog besloot van het Paard aftezien.

26 [en] 27 [mei] Mama was wederom naar buiten. Ik deed eenige afscheid visites, arrangementen, en bezocht W[illem] v[an] Hemert, die van Leijden t'huis gekomen was.

28 [mei] Hendrik was met de Carricel in de Stadt om mij te halen, door verhinderingen vertrok ik eerst om 6 uur, en kwam vroegtydig op R[echteren].

[142] 29 - 31 [mei] Alles lag overhoop. Ik behielp my daar het buiten veel aangenamer dag was. Na een paar dagen kwam de gehele Huishouding, overigens niets bijzonders.

Junij. 1818

1 [juni] S'morgens om 8 uur vertrok ik met Jan in de Carrikel naar Zwoll om de Ridderschaps vergadering mede bijtewonen. Ik wierd by Voorst ten eeten verzogt, en ging om 12 uur naar het Locaal. Daar ontmoetede ik eenige Heeren Ridder[s] in groot Galla, de meesten egter in 't Pollitiek. Dedem van de Gelder was zeer vriendelijk, en vroeg my waarom ik in zoo lang niet op de Gelder geweest was. Die wijnige woord-wisseling beurde mij geheel op. Na dat wy ons geplaatst hadden, wierden er eenige nietsbeduidende zaaken verhandeld, en eijndelijk voor eene Vacature in de Staaten gestemd, het lot bepaalde voor mij. Lid der Provinciaale Staaten voor de Riddersch[ap] [143] Ook zoude er een Commissie benoemd worden om den Koning te complimenteren, hetwelk ik egter ontduikte. Bij Voerst was het zeer vrolijk, van Louise bemerkte ik, dat zy geloofde [dat] J[eannete] van mij hield. Ach! . . De Gouverneur sprak ik nog een ogenblik. Kwa[r]tier na zeven vertrok ik met de Carrikel wederom naar buiten waar ik half 10 aanlangde.

2 - 7 [juni] In dezer dagen viel er niets bijzonders voor, het in order maken van de Bibliotheec occupeerde mij s'morgens, de Rentm[ee]ster was naar den Eese.

8 - 14 [juni] Oom W[illem] kwam hier, om Tante C[aroline] en Flore te halen, die dan ook Zondag's vertrokken. De Rentm[ee]ster en myn persoon naar de Kerk willende gaan, kreeg de eerste de tijding, dat Janna van hem kramen moest. De menigvuldige gesprekken daaromtrent, dat hy valsch beschuldigd wierd.

15 -21 [juni] Den agtienden - Biddag, gong ik te Dalfsen in de Kerk, en s'aterdag's s'morgens om 5 [uur] ging ik te voet naar de Stadt, waar Mama was, en wij den anderen dag s'avond's

172 Er staat: haar voor.

173 De boerderij De Hanekamp, die in het Openluchtmuseum te Arnhem staat, lag aan de Wipstrikkerallee in Zwolle (*Zwolle mijn stad*, 469).

174 De wijk Wipstrik. Aan de Wipstrikkerallee stond een aantal uitspanningen (*Zwolle mijn stad*, 469).

175 Het buitenhuis Boschwijk van de dichter Rhijnvis Feith (Streng, *Zwols biografisch woordenboek*).

retourneerden.

[144] 22 - 28 [juni] De eerste dagen der week verliepen more solito. Oom W[illem] kwam hier, Donderdag, en S'aterdag's vroeg, d[en] 22 [juni] voeren Oom W[illem], de Rentm[eeste]r en Jan naar de Boer Westercamp om deszelfs paarden te bezien. Ze bevielen ons bijzonder wel, en na lang heen en weer negocieeren kregen wij ze eindelijk voor f 690 en 2 Ryxd[aalders] Halstergeld. Twee Zwarten, een van 4, en een van 5 Jaren oud. Om half 1 waren wij wederom te huis. De Paarden wierden gezien en bezien, enzv - s'avond's na het baaijen proponeerde ik Mama eene wandeling en wij bragten Oom [Willem] tot Schroten, van daar sloegen wy links af en Mama leijde *eensklaps* het gesprek op J[eannette]. Verbaasd stond ik, dog wy deelden over en weer ons onze meeningen, en het eijnde daarvan was het niet opgeven ofschoon zich nog veele zwarigheden opdeden. S'ondags kwamen de Helmichs en Dore van Dedem bij ons.

29 [juni] S'morgens om 5 uur vertrok ik met Oom W[illem] in de Chais naar Batingen. [145] Weder en weg konden niet beter wezen. Naar Ancum moesten wij vaak vragen waar wij op den Dijk kwamen, die ons naar de Lichtmis¹⁷⁶ bragt, een schoon en nieuw gebouw, aan de Vaart van den Heer van Dedem liggende. Van daar slingerden wij door aangename dreven *Staphorst* in, bezochten in 't voorbyrijden den Heer Oversten Dongen, die aldaar gehuisvest, en vervolgde onsen weg door *Roveen* voor het Huis Dikkinge van den Heer Vos.¹⁷⁷ Naar 't Rookgat, zynde een klein herbergje aan een Vaart gelegen, toen ons eene eenzaame, edog aangename weg naar *Dijkhuisen*, een dorp in Drenthe bragt, waar wy in de Koopman voerden, en aten. Eene goede en zindelijke Herberg, waarin een lief Vrouwtje & Zuster was. Eene regtstreekse Houtdijk geleijde ons naar de *Cathrijne*, eene klein boeren Herbergje. Nu begon de Heijde en de Heij-Bunnen ons te incommoderen. [146] Door de Bouschap *Amsen* tot bijna voor *Dwingelo*, waar niet ver van daan het Huis te *Batingen* ligt, aan mijn Neef de Heer van Heeckeren¹⁷⁸ toebehorende, zynde eene Distantie van 9 uren; en waar wy om 4 [uur] arriveerden. Mynh[ee]r en Mevr[ouw] met 6 Kinderen¹⁷⁹ kwamen juist van de wandeling. Dronken thee en gingen wandelen.

30 [juni] S'morgens wandelen, vervolgens op een Grasverpachting van Batingen. S'middags gewandelt, en dan over verschillende onderwerpen ons onderhouden.

Julij. 1818.

1 [juli] S'morgens trokken wij vroegtijdig naar de Diversche Paarden Markt, passeerde de Diever-Brug. Op de Markt ontmoetede ik onverwachts J[an] Sloet. Er waren veele oude Paarden, dog geen voor mij geschikt. Nademiddag waren wij bij Van Holthen op den [147] Oldengaerden, waar Bet Eekhout logeerde.

2 [juli] Zeer veel gewandeld, in de Environs. S'middags de Kerk gezien, overigens niets byzonders.

3 [juli] S'morgens om 6 [uur] retourneerden wij op dezelfde weg, waren egter om 10 [uur] reeds by Dongen, waar wy bleven dineren tot 5 [uur], en vertrok nog voor Zonsondergang. Op Rechteren aanlangenden; waar Flore van Overlaar teruggekomen, en Mama derwaarts vertrokken was.

176 Herberg de Lichtmis.

177 Het buitenhuis Dikninge aan de rivier de Reest in De Wijk, Drenthe. Van Carel de Vos van Steenwijk (Gevers en Mensema, *De havezaten in Salland*, 249, 471).

178 Adolph J.H.W. van Heeckeren van Nettelhorst.

179 Van Heeckeren en zijn vrouw woonden met hun kinderen op Batinge. Hun twaalfde en laatste kind werd in 1822 geboren (Bos, *Huizen van stand*, 154).

4 [en] 5 [juli] Doortje¹⁸⁰ kwam bij ons eten, en W[illem] vertrok des anderen daags naar Ov[erlaar]. Wy waren in 't gehoor van de Nieuwl[euser] Domenheer ter Kerk. S'namiddags op den Berg.

6 [juli] was Chevalleren bij ons, om het gras en de Emmertiende te verpachten.

7 [juli] Met Flore naar de Stadt, om deze Staaten Vergadering mede bij te wonen. Ramaer, Zigterman, Somer en mijn persoon wierden tot den Eed toegelaten.

[148] 8 [juli] wierden de Grave van Heerd in de eerste Kamer, Sam: Sandberg in de tweede Kamer, en de Heeren Sloet van Merxveld, Ter Pelkwijk en V[an] d[er] Pole in de Ged[epu-
teerde] Staaten wederom verkoren.

9 [juli] Op het staaten Diné bij de Gouverneur, gezeten tuschen Heerdt en Terluiten, waar goed gedronken, en tot half agt gebleven wordt. Van daar in de Societeit.

10 [juli] De vergadering wierd op Dingsdag geadjourneerd, wy gongen weer naar buiten.

13 [juli] Met de Barger-Wagen en onze Paarden en Dore van Dedem, Flore en mijn persoon voeren wy s'morgens agt uur naar de Gelder, waar wy vroegtijdig genoeg arriveerden. Mynh[ee]r van Dedem was absent, zoo dat het Gezelschap bestond uit Mevr. Heerdt, Mevr. V[an] Knobelsdorf en Jeannette. Wij dejeuneerden iets, en bragten op een aangename wij[ze] de tyd met verscheidene Gesprekken door. Wy waren wel en vrolijk en opgeruimd.

[149] Jeannette vond ik, dat bleek uitzag, en zoms van kleur veranderde. Na den eten kwam Dhr. Van Wijhe, en om 6 [uur] vertrokken wij all. J[eannette] was more solito vriendlyk maar even staatig.

14 [juli] Naar Zwoll, om 12 uur de vergadering bij te wonen. Er wierd geresolveerd den anderen dag om 9 uur de Vergadering te sluiten. At by Poulin. S'avond's op 't Concert in Nieuw Roomen.¹⁸¹

15 [juli] Dien middag by Voerst gegeten, en om half 7 met Sloet naar Twee-Nieuwenhuisen vertrokken, waar de geheele familie aanwezig was.

16 [juli] kwam aldaar Mevr. V[an] Poot, twee fr[eules] Haersolte en Manna eten. Zeer vrolijk, het was ontzaglijk warm.

17 [juli] Die van den Old-R[uitenburg] namelijk Mevr. Sloet, Samme en Emmerance Tengenagel en de jonge Mevr. Sloet kwamen dineren, stijf edog wel.

[150] 18 [juli] S'morgens bezag ik den Berg, een groot, brillant Boeren Erve aan den Heer van Old-Rütenborg toebehorende. Overigens zeer warm. Niets byzonders. S'avond's maakte ik met Jan eene visite op den Oldenhof, aan Vos toebehorende.

19 [juli] Naar de Kerk, s'middag's op Old R[uitenburg] gegeten, waar het seer proper en op eene groote voet toeging; de ligging is allerliefst, en eene schoone Orangerie met veele vreemde Gewassen verheerlijkt de plaats.

20 [juli] Mynh[ee]r Sloet en Jan vertrokken naar Amsterdam; ik bleef nog dien en den anderen dag, dog en familie.

22 [juli] S'morgens vertrok ik met de freulens naar de Stadt, waar Jan met de Chais was. Deed nog eenige Commissies en vertrok om 12 uur naar buiten. - Had eyndelyk een Chais-paard gekregen.

23 [juli] Niets bijzonders. Meestall op de Bibliotheec.

[151] 24 [juli] S'nags om 3 uur gingen wij in het groote Eer vischen, en ik bleef tot 12 uur. S'nademiddag's t'huis.

180 Waarschijnlijk Theodora J.M. van Dedem.

181 Het thee- en wijnhuis Nijromen, gelegen tussen Zwolle en de IJssel (Elberts, *Wandelingen*, 260).

25 [juli] S'morgens kreeg ik een briefje van Roosendael, dat Sels gearriveerd was. Ging er de namiddag thee drinken, ten einde hem te halen. Bij het t'huis komen, vond ik Mama gere-tourneerd.

26 [juli] Stephanus kwam eeten. Het was zeer warm. S'namiddag's gingen wij ons baden.

27 [juli] Alles wierd in gereedheid gebragt ten einde naar de Stadt te gaan [met] de Huif en de Chais. Wij kwamen aldaar om 10 uur.

28 [juli] S'morgens verrigte ik eenige bezigheden, zag Sloet, ging met dien wandelen, en s'avond's in de Kolfbaan waar schoone musiek was. J[eannette] die ik in de Dieserstraat zag passeren, was in de Commedie.

29 [juli] Na eenige affaires afgedaan te hebben, maakte ik om 11 uur mijn Compliment [152] by Mevr. V[an] Heerdt, waar de familie V[an] Knobelsdorf was. Ik vroeg Mevrouw en J[eannette] naar de Commedie; en om dienzelfden avond eenige spellen te gaan zien. Op de kermis ontmoetede ik hen weder. Een oogenblik eene visite by Westervelt gemaakt. Om half agt ging ik naar hen toe, gongen te zaam naar het Mechanik, en bleef er den overigen tyd van den avond tot half tien.

30 [juli] S'morgens op de kermis en bij Meuleman. Om 5 uur ging ik er naar toe. Ik vond de oude Dedem, ook kwam de Gouverneur er eene visite maken. Om 6 [uur] naar de Commedie waar twee kleine stukken gegeven wierd. Ik zat tusschen J[eannette] en Mevr[ouw Van Knobelsdorff]. Was wel en vergenoegd.

31 [juli] S'morgens met Mama Commissies gedaan. Dien middag met Flore by Voorst gegeten waar wy ons wel amuseerden, en tot 5 [uur] bleven. [153] De freule Jans van Coeverden bragt ik naar de Commedie, waar *de grijze man* of *de rondborstige*, en tot besluit een *Stelten-ballet* gegeven wierd.

August[us]. 1818.

1 [augustus] Op de kermis, in de Societeit enzo. By Rappard op de kamer thee gedronken, en om 6 [uur] met Coos Voorst en Flore Voerst in de Commedie. Er wierd vertoont de Graaf van Waltron of de Subordinatie en het gedeelde Hart. S'avond's te huis.

2 [augustus] S'morgens by Gregoor in den Groote Kerk. J[eannette] zat voor mij !!! - daarna by Jan Bosch. S'middag's ging ik nog by Mevr. Heerdt thee drinken, was alleen, dog geheel op myn aise. Zy waren alle gul en vriendelijk. Om 6 [uur] vertrokken wy naar buiten.

6 [augustus] Met S[els] naar Almelo vertrokken. [De] 4 vorige dagen viel niets byzonders voor. [154] Op den Schulenburg moesten wij tot half 6 blijven, wanneer wij naar Almelo ver-trokken. Dier dagen viel niets byzonders voor, ik bragt Sels by deze en geene, ging Zondag's met hem naar de Kerk, waar Dhr. Dreux van Eede preekte; en den andere dag

10 [augustus] vertrok Sels met het Post-Karretje op Deventer, wanneer ik met Lamberts een tour naar Manderen en Gheesteren deed, om daar die goederen eens te zien. Zeer vermoeid kwam ik t'huis.

11 [augustus] deed ik met Lamberts een tour door de Heerlykheid te voet. S'avond's by hem een glas wyn drinken, toen ook zyn Neef de jonge Lamberts van Weerselo kwam.

12 [augustus] Met Lamberts naar 't Klooster Sipculo waar ik het egter steril en steenig vond. De Overblijfselen van het Klooster waren niet en meer. Wy aten daar een wijnig by de Boer, en voeren naar de Bruine-Haar; daar bezag ik de Veenen, en wandelde rond. [155] Om 5 [uur] voeren wij weg, dog voor en aleeer op het VriesenVeen te komen, hadden wij nog eene collation, en arriveerde eerst laat op het Huis.

13 [augustus] een tour naar Nyereest en 't Wierke gedaan.

14 [augustus] at Riemsdijk, Warners, die my een Corhoen present gestuurt had, bij mij.

15 [augustus] Hoorde de Rekening af. S'middags bij Erler thee gedronken, die mij het rencontre van Müller op de Postwagen verhaalde. S'avond's in de Societeit.

- 16 [augustus] Zeer stilletjes. Dronk by Engberts thee die den avond by mij doorbragt.
- 17 [augustus] vertrok ik naar den Schulenburg waar Mama mij afhaalde. Wy rond gingen, en op Rhaan aten, te huis komende vond het Paard ziek.
- 19 [augustus] Naar de Stadt, en over het Soersel retour, om Royer te spreken.
- 23 [augustus] Het Paard was niet beter, stierf s'nag's. By het openen wierd bevonden, dat het de frang geweest was.
- [156] 26 [augustus] Dien middag hadden wij Diné by ons; Mynh[ee]r Raesfelt, de Freule Juffr. Cramer, De Vries, Mevr. en C[oo]s v[an] Voerst.
- 27 [augustus] dineerde ik met Flore op den Berg in 't Gezelschap van de familie Van Knobelsdorp.
- 29 [augustus] Naar de Stadt, om eenige Commissies te doen. Luise Plettenberg was de Bruid.
- September. 1818.
- 1 [september] hadden wij Diné ten onsen huise, en wel Louise Plettenberg, Mynh[ee]r Rappard, oude Fre[u]lle Plettenberg en dito Mevrouw, Mynh[ee]r en Mevr. Nilant, Mynh[ee]r en Mevr. Macleod en Van Bommel. Het was een schoone dag, en alles liep tot ons genoeg af.
- 4 [september] kwam het jonge Paar met de jonge familie Van Bommel bij ons eten.
- 6 [september] Vroeg vertrok Mama naar de Stadt om des anderen daag's naar Batinge met Flore te gaan logeren.
- 7 [september] S'middags op de Leemcule een visite gemaakt.
- [157] 10 [september] Met de Rentm[ee]ste[r] naar de Garner om thee te drinken en vervolgens op de Dalfser kermis, waar de Vrydags waren, en ik Coen Bouwmeester rencontreerde, die ik in 5 jaren niet gezien had. Het was er vrolyk en vergenoegd en keerde om 9 uur naar huis.
- 11 [september] S'morgens om 8^u uur vertrok ik met de Carricel naar Zwoll waar ik eenige Commissies verrigtete, by Raesfelt at, en om 2 [uur] naar den Schouwenburg om by Spaen te logeren, vertrok, weer en weg waren goed. Daar arriveerende ontmoetede ik den Oversten, Westerholt en Mynh[ee]r Nobel. Tamine was wel maar zwak.
- 12 [september] kwam Sandberg, en Dedem van Vosbergen eten; naderhand Sloedt. Dedem was zoo spraakzaam, dat het niet om uittehouden was.
- 13 [september] Mevrouw was met Sp[ae]n en haar Broer naar Voorthuisen, om Professor [158] Suerman te consuleren, en mijn persoon maakte eene visite aan De Raad.
- 14 [september] S'morgens had ik een lang gesprek met de jonge Falck over Willem. Hij raade my aan van een of ander hof [van] eene qualiteit te zoeken, en wilde zich ten dien einde voor mij informeren, of het niet mogelyk ware, van aan het Oostenrykse Hof, den rang van Kamerheer te verkrijgen. Vervolgens zoude ik reizen enzv. Dat een en ander maakte my zwaarmoedig, de onzekerheid of J[eannette] my bemint, en dan de uitstelling van eerst over jaar en dag die zekerheid te vernemen, en in het bezit van die Engel te komen, was voor mijne ziel eene onaangenaame drukkende Last. De paar volgende dagen liepen stil en kalm voorbij - ik bevond mij niet wel.
- 17 [september] S'middags wierden wij verrast door de komst van de oude Heer en Mevr. Falck, geb[ore]n Randwijk, uit Cleve. [159] In deze vond ik tegen mijne verwachting zeer lieve Menschen; wy aten zeer laat, wy waren wel en vergenoegd te zamen. Den anderen dag kwam wederom den Heer Nobel; Saterdag s'morgens wandelde ik naar Elburg, en nam by de Apothecar eenig Rabarber.
- 20 [september] Schreef aan Willem, daar Falck in eenige dagen wederom vertrok. S'middags kwam Mynh[ee]r en Mevr. Nobel, die op de Wijk, het buitengoed van Mynh[ee]r Drachsted woonen, [en] Juffr. Roest en De Raed. Ik was niet regt fix. Sprak lang met Tamine over J[eannette] en besluit !
- 21 [september] S'morgens vertrok ik om 9 uur, weg en weder waren extra fraaij. S'avonds laat

was ik eerst op Rechteren en vond Mama. Te Zwol vertelde my de freule Raesfelt, dat J[eannette] met de jonge Schimmelpenninck ging trouwen ! - ! - ! [160] De Heer van Batingen bevond zich bij ons, den 23 - [2]4 [september] en volgende dagen was de Meubilaire Verkoop op de Garner, waar ik nog all veel assisteerde.

27 [september] vertrok den Heer van Batingen.

Den 30 [september] De Rentmeester naar de Eese, was alleen met Mama t'huis.

October. 1818.

2 [oktober] kwam Flore van Batinge retour en bragt myne zaaken tot de reis in order. Dore van Dedem en Ante Vöerst waren by ons.

3 [oktober] S'morgens zullende vertrekken kwam de Expresse van Rhaan met de tyding van het overlyden van Nigt Van Pappenheim, die den 2de [september] s'morgens 11 uur gestorven was. Evenwel ondernam ik mijn reis per Carricel, eerst naar de Gelder waar ik more solito ontvangen werd, met gulheid en vriendelykheid overladen. J[eannette] was opregt tegen mij. [161] Het was mij slechts vergund, een korte weijle in hun midden toetebrenge, want om 4 uur moest ik vertrekken. Aan de Brabandsche Wagen gekomen zynde vond ik Fridagh niet, dog weldra kwam er een wagen, waar in zich Rosendael en Borgers nog bevonden. Met ons 4 voeren wy naar Deventer, en logeerden in de Post.

4 [oktober] S'morgens op de Deligence komende, vond ik daar Mevr. Smit en eene Brilleman, Was zeer fideel! Om 4 uur waren wy reeds t'Utrecht, logeerde by J.A. Sandberg.

5 [oktober] Was geen schoon weder. Besloot om 5 uur naar Amsterdam te ryen met de Deligence, logeerde in de Munt.

6 [oktober] Aanhoudende Regen. Deed myne Commissies, kocht een Pasteipot, schoon Theeservie[s], zag Teschemaker op, vertrok om 5 uur cod[em] modo. [162] Om 11 uur ging ik nog naar Pruimers, waar gezondheid was. De Partij duurde tot 3 uur.

7 [oktober] Sliep lang. Op de Societeit. Na het eten deed ik eene visite aan de Fr[eule] Van Rechteren, dan in de Bak. S'avond's was party by Sandberg dog duurde maar tot 2 uur.

8 [oktober] Idem. Dineerde by de Nigt [Van Rechteren]. Om 6 uur naar Fridagh, en van daar om 7 uur naar de Party van De Waal, waar ik met Roosje en Sandb[er]g een ombre speelde. Roelof Eekhout kwam ook nog. Het ging er ruw toe, en duurde tot 4 uur. Sandberg was niet wel.

9 [oktober] Om 9 uur naar 't Camp met twee Wagens, om de Manoeuvres van 24,000 man te zien. Wy moesten tot aan de Piramide van Zeijst lopen, om ons doel te bereiken, waarmede wy ons tot 4 uur occupeerden, en op de Societeit soupeerden. [163] Om half 10 lag ik reeds in 't Bed.

10 [oktober] S'morgens lang geslapen, alsdan met Eekhout de Manege en Stal van Hofman gaan zien. By Van Dyk eene Commissie verrigt, en vervolgens het Museum van Prof[essor] Bleuland gaan zien, t'welk mij bijzonder voldeed. Gaan wandelen. Namiddag een Hoed gekocht, en s'avond's bij Van Bommel en Van Marle, speelde Ombre. Daar wierd ferm gezopen, en opgerekend, dat in die dagen groot hondert fleschen waren genuttigd. Om 4 uur naar huis.

11 [oktober] Om 9 uur naar 't Camp, waar wy eerst de Kerken bezogten, verv[olgens] onze Vrienden by 't 10de Batt[allion] en Jac. [van Heeckeren] van Nett[elhorst]. Toen voor 12 st[uiver] een Cadetje gegeten, wanneer om half 3 de Koning met de Generaal-Staf te Paard, de Koningin in de Koets, [164] de Prins van Oranien, en Prins Frederik arriveerden, de Troepes deden inspecteeren, en daarna defileren. Het laatste deed een treffend aanblik veroorzaaken. - Nog een toevallige frappante ontmoeting; Muck uit Erlang. Gouverneur by Amerongen ! - ! Rosenthal en Boxman ontmoetede ik. Eyndelyk om 6 uur verlieten wy het Camp, en overnagteden te Voorthuisen. Sliep zeer lang en gerust.

12 [oktober] vertrokken wy met de Paarden van Vischen en de Wagen van de Gouverneur. Waren onder weg frölich und wohlgemuth. Waren vroegtydig te Zwoll, alhoewel wy ons nog op 't Loo en te Heerde opgehouden hadden.

13 [oktober] Myn 25ste Verjaardag. - Bleef te Zwoll -

14 [oktober] Naar Rechteren per pedes.

[165] 15 [oktober] kwamen de drie Friedagh[s] bij ons jagen.

18 [oktober] preekte Van der Vegt te Dalfsen. De dag te voren was ik naar Rhaan geweest, om eene Condoleantievisite te maken.

20 [oktober] Naar de Stadt, om Mama te halen. Fr[eule] Voerst kwam by ons logeren. Ik moest te voet retourneren.

23 [oktober] kwam Oom Willem van Overlaar om Flore te halen, die Maandag's mede ging. Dezer dagen viel er niets byzonders voor. Wy bleven rustig buiten.

November. 1818

1 [november] S'middag's waren wy by Mulert. S'avond's arriveerde Jan Sloet.

2 - 3 [november] maakten Jan en de Rentm[eeste]r jagdag.

4 [november] Dankdag voor 't gewas. De familie Van Dedem bij ons.

5 [november] Met Sloet naar Almelo, over den Schulenburg, waar de Chais v[an] Almelo was.

[166] 6 [november] Sloet ging met Vetter jagen. Sinkel, Kruis, en Dorij kwamen mij spreken. Wy aten laat, bleven s'avond's t'huis.

7 [november] Idem gejaagd. Schreef aan Tante Augusta. S'avond's in de Societeit, daar Ombre gespeeld met Nyhof, Jacobsen en Hofkes tot 10 uur.

8 [november] S'morgens t'huis. S'middag's bij de Rector thee gedronken. S'avond's met S[loet] by Lulofs in de Kerk.

9 [november] S'morgens de brief aan Tante voltooid. S[loet] was [met] de De Raad op de jagd. - Opten Noort was zeer onbeleefd tegen my, en mijde mij; - De Predicanten kwamen thee drinken, en De Raad bleef nog tot 9 uur. Gesprek over O[ptenoort].

10 [november] S'morgens wierd codem modo gejaagd; hoorde de Rekening af. S'avond's was Concert, waarvoor ik een Entré billet ontvangen had. Er waren 2 vreemde musicanten.

[167] 11 [november] Niets byzonders. S'avond's Societeit, Ombre gespeeld met Schimmelpen[ninck], Engberts en Sloet. Droomde s'nags [van] J[eannette].¹⁸²

12 [november] Onrust over J[eannette]. S'middag's gong ik bij G.J. Coster thee drinken, daar vernam ik dat Schimmelp[enninck] J[eannette] ten huwelijk zoude gevraagd, en acces verkregen hebben. Het was als of my een Donderslag trof ! - Ik haaste mij naar huis, diep terneer-geslagen. Jan kwam weldra terug. Verhaalde mij, het geen er van my en O[ptenoort] in de Stadt verhaald wierd. Ik voelde my diep ongelukkig.

13 [november] Neerslagtig en wynig verrigt. S'avond's van 6 uur - 12 [uur] by Riemsdyk in 't gezelschap van Lamberts en zyn Neef, en bleven souperen.

14 [november] De gedagte verliet my geen oogenblik ! - ! S'morgens een oogenblik by de Rector en Pagenstecher. S'avond's in de Societiet geomb[e]r[t] met Dory en Sloet.

182 Adolph had een brief van Gerlach van Massow ontvangen waarin deze het sterke vermoeden uitsprak dat Jeannette verloofd was met Schimmelpenninck. 'Ik geloof voor U helaas', schreef Van Massow (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 223).

15 [november] Kwam tot besluit van een brief [168] [aan] de oude Dedem te schryven, en mijne gevoelens te kennen te geven, ten einde de zaak zoo mogelyk te redresseren.¹⁸³ /

S'morgens by Lulofs in de Kerk, daarna by Heile een visite gemaakt, en s'middags by De Raad gedineerd in 't gezelschap van Mynh[ee]r & Mevr. Wildeman en Mynh[ee]r Feuilletaan de Bruin, daar was ook eene Juffr. Engelberts van Meppelt gelogeert. Bleef tot 6 uur, toen naar huis, om de voorgenomen brief te voltooyen, en nog aan de Kerkenraad te schryven. - Sloet vertrok met het Postkarretje.

16 [november] Bleef neerslagtig alleen t'huis, om dat het weder te slegt scheen om te vertrekken. S'middags by Colmschate thee gedronken.

17 [november] Geretourneert naar Rechteren, over den Schulenb[ur]g p[er] Chais, waar ik vroegtijdig aankwam. [169] Myn brief vertrok met Volkers naar Dalfsen, om met de Bode naar Zwoll op de Deventersche Postwagen gebragt te worden.

18, 19 [november] bragt ik onder angst & hoop door!

20 [november] S'avond's kreeg ik door een brief van den ouden Heer V[an] Dedem de verzekering, dat Jeannette aan Schimmelpenninck verloofd, en voor my verloren was! - Treurige neergeslagenheid! - Op Rechteren niets byzond[ers].

27 [november] Een brief van Oom [Frederik] uit M[ar]kt Einersh[eim] dat Tante [Augusta] van een Zoon¹⁸⁴ verlost was, en ik tot Peet gevraagd wierd.

183 De belangstelling van Adolph voor Jeannette was inmiddels alom bekend geraakt maar Adolph talmde, hoewel hij van diverse kanten de raad kreeg niet langer te wachten (HCO FA Van Rechteren, inv. nr. 223).

184 Carl L.A. van Rechteren Limpurg Speckfeld was op 13 augustus 1818 geboren.

Literatuur

- Blom, P. e.a. (red.), *La France aux Pays-Bas. Invloeden in het verleden*, Vianen 1985.
- Bos, J., e.a. (red.), *Huizen van stand. Geschiedenis van de Drentse havezaten en andere herenhuizen en hun bewoners*, Meppel/Amsterdam 1989.
- Desjardijn, D., *Grafiek in Nederland. De achttiende eeuw*, Amsterdam 2000.
- Elberts, W.A., *Historische wandelingen in en om Zwolle*, Zwolle 1890/1973.
- Grijzenhout, F., W.W. Mijnhardt en N.C.F. van Sas (red.), *Voor Vaderland en Vrijheid. De revolutie van de patriotten*, Amsterdam 1987.
- Gevers, A.J. en A.J. Mensema, *De havezaten in Salland en hun bewoners*, Alphen aan de Rijn 1983.
- Hansen, M.L. (ed.), *Reiseboek. Vijftien reisverslagen van de jonge graaf van Rechteren Limpurg. 1804-1813*, Overijsselse handschriften 16, Epe 2005.
- Knuvelder, G.P.M., *Handboek tot de geschiedenis der Nederlandse letterkunde*, 4 delen, Malmberg / 's-Hertogenbosch 1977.
- König, G.M., *Eine Kulturgeschichte des Spazierganges. Spuren einer bürgerlichen Praktik. 1780-1850*, Wenen/Keulen/Weimar/Böhlau 1996.
- Lennep, J. van, *Nederland in den goeden ouden tijd. Zijnde het dagboek van hunne reis te voet, per trekschuit en per diligence van Jacob van Lennep en zijn vriend Dirk van Hogendorp door de Noord-Nederlandsche provinciën in den jare 1823*, (red. M.E. Kluit) Haarlem 1980.
- Mensema, A.J. e.a., *Inventaris van het huisarchief Almelo 1236-1917 (1933)*, Zwolle 1993.
- Meijer, A., 'Houdt altyd in het oog dat gy een christen zyt': De Nederlandse discussie over het sentimentalisme, 1750-1800', in: *De achttiende eeuw. Documentatieblad van de werkgroep achttiende eeuw*, 31 (1991) 1, 3-20.
- Streng, J.C., *Zwols Biografisch Woordenboek. Een draagbaar mausoleum*, Hilversum 2004.
- Strien, K. van, *De ontdekking van de Nederlanden. Britse en Franse reizigers in Holland en Vlaanderen, 1750-1795*, Utrecht 2001.
- Worp, J.A., *Geschiedenis van het drama en van het toneel in Nederland*, 2 delen, Rotterdam 1907.

Index

- Aeberg, mevrouw 18
 Aken, student Willem Adriaan van 56
 Albert, knecht 34, 35
 Albino[s], student De 58
 Alkmaar 69
 Almelo, huis 7, 8, 15, 17, 18, 43, 44, 48, 54, 73, 75-77, 79, 85, 90, 93
 Alphen 67
 Alphen, familie Van 15-18, 20, 27, 29, 40-43, 56, 58, 64, 80
 ----, heer Van 18, 22, 29, 31, 63
 ----, mevrouw Van (vrouw) 16, 18, 22, 40, 64
 Amerongen, heer 46, 47, 53, 92
 Amersfoort 9, 25
 Amersfoort, student Gerard Willem van 19, 22, 57
 Amsen, huis 88
 Amsterdam 12, 22, 32, 33, 38, 41, 44, 82, 83, 89, 92
 Amstel, de 22
 Felix Merites 22
 Fontijntjen, het 41
 Hagendoornbosch, speelhuis het 41
 Keizersgracht 22
 Munt, De 92
 Rokin, het 22
 Rondeel, het 22, 41, 65, 82
 Toontjen 41
 Tyl, de 41
 Ancum 88
 André, de jonge 33, 34, 35
 Annette. Zie Annette van Halteren.
 Antoin[ne]. Zie Willem A.A.C. van Knobelsdorff.
 Apeldoorn 83
 Ante. Zie Ante van Voorst.
 Arenshorst, huis De 85
 Arnhem 9, 16, 24, 36, 87
 Arsensies, dichter 12
 Asschaffenburg 47, 53
 Assen, heer Van 13, 14, 47, 80
 Aufmorth, [heer] 86
 Aijlva, [familie] Van 80, 82
 Baireuth, Markgravin de. Zie Brunswijk-Lunebourg
 Bake, professor Jan 70
 Balveren, familie Van 13, 17-19, 26-30, 32, 38-40, 57, 58, 62-64, 69
 ----, Jacqueline Cornélie van (freule) 17, 31, 58, 62
 ----, mevrouw Van 61, 68
 ----, student Willem van 18, 20, 31, 38, 40, 42, 43, 56, 57, 59-61
 Bartelinck, [heer] 85, 86
 Batavia 51
 Bathmen 24
 Bathmsche Molen 76
 Batingen, huis 88, 91, 92
 Baumbach, freule Von 53
 Beeke 31
 Beese 33
 Belman. Zie Bernman.
 Belun, student 10
 Bentheim 44, 54
 Bentinck, Annemie 84
 ---- tot Nijenhuis, student Arnold Adolf 24, 29, 38, 41, 58, 66, 68, 69, 71, 73, 80, 81, 82
 ----, Berend H. 79
 ----, freule 65
 ----, (landcommandeur) 32
 ----, Louise Wilhelmine 74
 Berg, huis De 34, 75, 76, 89, 91
 Berg, student Johan Willem (of Gerard) van den 70
 Berk, heer 11
 Ber[n]man (Bor[n]man, Belman), student Joost 10, 11, 13, 17-19, 21, 27, 28-32, 34-39, 41, 57
 Bersluis, [heer] 18
 Bessungen 46, 47, 53
 Darmstädtsche Hof 53
 Best, student Willem 68
 Bet. Zie Elisabeth W. van Massow.
 Beusens, [heer] 17, 18
 Bie (Beye), mevrouw De 56, 58, 62, 82
 ----, student De 43, 56, 64, 67, 70
 Biebe[n], student Abraham (of Isaac Gerard) 55, 71
 Biellant, [heer] 65
 Biesterbosch. Zie Bijsterbosch.
 Bingley, Ward 25, 56, 73
 Blanckvoort, Antonia Coenradina Wilhelmina Johanna Assuera 24, 66, 67, 75, 78, 84, 85, 86
 Blassé, heer 21
 Bleuland, professor 92
 Bodé, mevrouw Van (freule) 46, 47
 ----, heer Van 46, 47
 Bodegraven 67
 Boerhaven, huis 30, 68, 70
 Boesser, heer 29
 Boetzelaer, [familie] Van 80, 82
 ----, [heer] Van 81
 ----, mevrouw Van 80
 Bommel, Carel van 74, 85
 ----, D. van 84
 ----, familie Van 12, 15-17, 25, 30, 39, 58, 62-64, 72, 79, 84, 91, 92
 ----, [heer] Van 58-60, 67, 83
 ----, Maria Petronella Ludovica Catharina van (juffrouw, C., Keetje) 16, 25, 27, 74, 84
 ---- -Van der Kun, mevrouw Van 13, 20, 21, 25, 61
 ----, Paulina Maria Anthonia van 32, 40
 Bonkhof, de 52
 Bonnet, heer 29
 Boon Mes, student Adrianus Leonardus (of Henricus Carolus) van der 61
 Boreel, mevrouw 80
 ----, overste 62
 Borg, [huis] Den 36
 Borger, dominee Elias Anne 21, 40, 56
 Borgers, student Hermanus Johannes 13, 37, 38, 42, 56, 57, 68, 70, 71, 92
 Boriet, [heer] 26
 Bor[n]man. Zie Ber[n]man.
 Borstelen, [heer] Van 39, 40
 Bosch, Jan 66, 90
 Boschwijk, huis 87
 Bouwmeester, Coen 91
 Boxman, student Abraham 13, 17, 19, 37, 92
 Brabant 31
 Brandt, student Christoffer Joseph 40, 56
 Bransen van Rhederoort, [heer] 36
 Braun, heer 49, 51, 52
 Breckenen, heer 49
 Breda 26
 Bredevoorde, student 71
 Breidenbach, ritmeester 46
 Breslau 44
 Bresser, C.H. 31
 Breugels, [familie] 82
 Brillleman, [heer] 92
 Broek, dominee Van den 24
 Broers, student 60
 Brommelen, [student] Van 42
 Brouwer, student Seerp 13, 26, 27, 42
 Brown, conector 78
 ----, student John (of Petrus) 21
 Bruck 52
 Bruin[s], student Barend 58
 Bruin, heer De 84, 85
 ----, mevrouw De 85
 Bruine Haar, de 90
 Bruinier, student Jan Barend Hendrik 39
 Brunswijk 50
 Brunswijk, douairière Van. Zie Frederika L.W. van Oranje-Nassau.
 Brunswijk-Lunebourg, Van (Markgravin douairière de Baireuth) 10, 22, 35, 36, 49-51, 79
 Brunswijk-Wolfenbüttel, Karel George August von 10, 31
 Bruijes, heer 14, 20
 Bucaille, Coos 63
 Buckchen, [meisje] 50
 Buiscus, [heer] 29
 Buyskens (Buisens), student Petrus 41-43, 56
 Bukkenhof 50
 Burger, heer 50
 Burggraaf, de 41
 Buseck, heer Von 50, 51
 Bütnier, heer 49
 Butzbach 44, 45, 53
 Bijlandt Hall, [familie] Van 82
 Bysterbosch, student Willem 43, 62, 64, 86
 Caldesaigues, familie 49-52
 ----, mevrouw 29, 30, 50

- Callenfels, studenten Hendrik Anthony en Jacobus Willem 31
- Cambier, juffrouw 67
- Campen, heer Van 16
- Caneaux, [heer/restaurant] 69
- Cannes, juffrouw 64
- Cantemerle, [student] 68
- Carbasius (Carbasino), student Nicolaus 71
- Caroline. Zie Auguste C.I. van Rechteren Limpurg.
- Caroline 20, 25, 26, 28, 31-33
- . Zie Caroline van Voorst.
- Castel[l], Graaf Von 52
- , Gravin von 52
- , heer 52
- Catalonie, madame 32
- Cathrijne, herberg De 88
- Cattenburg, familie 80
- , heer 32, 39
- , mevrouw 32
- Cattendijke, [heer] 80
- Cau, heer 73, 74, 80
- Charlotte. Zie Charlotte Dupuis.
- Charlotte. Zie Charlotte van Halteren.
- Chaumel, madame 59
- Chevalleren, [heer] 89
- Christ. Zie Van Marle.
- Christiana 50
- Citters, mevrouw Van 81
- Clarisse, professor 31
- Cloese, huis 36
- Coeverden, Jans van 90
- Colmschate, [heer] 86, 94
- Comphuisen, [heer] 40
- Coos. Zie Coos van Voorst.
- Coster, E. 86
- , G.J. 86, 93
- , Jan 79, 85
- , Lambert 77, 85, 86
- , de oude 86
- , student Willem de 18
- Cramer, juffrouw 91
- Cramersten, heer 86
- Crommelin, dominee 43, 62, 70
- Cronenburg, heer 76
- Cuipers, doctor 72
- DaCosta, student 61
- Dacij, student Daniel Cornelis 67
- Dalfsen 24, 34, 76, 87, 93, 94
- Grote Veer, het 76
- Ruiter, De 36
- Dalwigk, generaal Van 45-47, 49, 51, 53
- , mevrouw Van 46, 47
- , overste Van 45
- Damman, [heer] 67
- Darmstadt 18, 35, 43-45, 47, 53
- Druif, De 47
- Hessische Huis (Poot) 46
- Dechart, [familie] 52
- Dedem
- tot de Berg, Coenraad Johan van (de jonge) 33, 34
- tot de Berg, Coenraad Willem van 75
- , douairière Van Dedem 23
- , familie Van 55, 93
- tot de Gelder, Frederik Gijsbert van (de oude) 90, 94
- , Godert van 84
- tot de Gelder, Johanna Philippina Hermanna van. Zie mevrouw Van Knobelsdorff.
- tot de Berg, Theodora Judith Margriet van (Dore) 33, 34, 73, 78, 88, 89, 92
- tot de Gelder, [heer] Van 87, 89
- , Willem Jan van 88
- van Vosbergen, Frederik Gijsbert Arnold Willem van 91
- Dedemsvaart (Vaart), de 88
- Deele, de 9
- Deinse, student Jacobus Johannes (of Antonius of Fredericus) van 70
- Delen, student Stephanus van 13
- Delle, de 25
- Delormais, [student] 11
- Den Haag 10, 14, 20-22, 25, 26, 29-32, 36, 39, 40, 42, 57, 59, 64, 67, 68, 72, 75, 80, 82
- Bossert-Veerhuis, het 80
- Glasen Kas, de 14
- Gouden Engel, de 10
- Haagsche bosch, het (Bosch) 20, 32, 42, 68, 80
- Hoen, 't 32
- Porta, restaurant 10, 14, 32, 80, 81
- Riter 68
- Twee Steeden, De 80, 81
- Deventer 23, 36, 76, 83, 84, 86, 90, 92
- Halve Maan, de 36
- Koningsveld 83
- Post, De 92
- Deijlen, huis te (Huis ten Dijl) 14, 22
- Diemont, student Wilhelmus Leonardus (of Christiaan) 56, 71
- Diep, het 65
- Dieren 36
- Dieverbrug, de 88
- Dikninge, huis 88
- Dillen[burg] 54
- Dine, keukenmeid 87
- Dissel 54
- Dissen 44
- Dobenek, freule Van 49, 51
- , heer [Van] 49, 51
- Doeveren, student Hermanus François van 56, 57
- Dollhopf, heer 51
- Domenicus, student Dignus 57, 71
- Dommens [heer] 20
- Dongen, Anton Coenraad van (overste) 88
- Doortje. Zie Dorothea W.L. van Rechteren Limpurg.
- Dore. Zie Theodora J.M. van Dedem tot de Berg.
- Dorette. Zie Dorette von Lang.
- Dornbach, generaal 48
- , mevrouw 48
- Dorp, student Bartholomaeus Cornelis van 12-14
- Dory, heer 93
- Drabbe, heer 29
- Drachsted, heer 38, 62, 91
- Drenthe 88
- Dreux, dominee 90
- Dürer, vredegrifter 77
- Duitsland (Germania) 7-9, 11, 13, 15, 16, 44, 77
- Dupuis, Caroline 16, 18
- , Charlotte
- Dwingelo 88
- Dijk, student Johannes Alexander van (of Jacobus van Dijk Marijt) 18, 19, 24, 31, 33, 34, 92
- Dijkhuizen 88
- Koopman, De 88
- Echten tot de Arendshorst, Arend van 85
- Eduard 41
- Eede 90
- Eekhout, Bet 88
- , Roelof 92
- Eerde, mevrouw Van 43
- Egede, huis 33
- Egede, mevrouw Van 84
- Ehrliker, heer 51
- Eibelstadt 53
- Elba 22
- Elburg 35, 41, 91
- Elshof, De 36
- Emnia, heer 50
- Emskirchen 49, 51, 52
- Engelberts (Engberts), student Gerardus 15, 18, 19, 21, 25, 27, 57, 61, 71, 79, 85, 86, 91, 93
- Engeland 22, 44
- Engelberts, juffrouw 94
- Enkhuisen 65
- Epe 35
- Erlach 49
- Erlangen 7, 9-13, 16, 22, 29, 47, 49, 52, 55, 72, 79, 92
- Spekfelder hof 52
- Weltz, den 49-51
- Erler, rector Johann G. 77, 79, 85, 86, 90, 93
- Ermerins, student Jan Willem 57
- Esch, student Anthonie van 63
- Eschenbach, heer 50, 51
- Eshuis, [heer] De 66
- Esselbach 47, 53
- Everest (Evereest), student Thomas 63
- Eijck, heer Van der 71
- Eze, huis 33, 34, 87, 92
- Faber, heer 83
- , mevrouw 83
- Fabius, juffrouw 85
- Falck, heer 91
- , de jonge 91
- -Randwijk, mevrouw 91
- Falco[und], heer 50, 51
- Fannij 20, 22
- Feith, L.E.S. 23
- , Rhijnvis 87
- Fenema, student Rudolphus 18, 19, 28, 29, 31, 32, 38
- , (broers) 38
- Ferdinand. Zie Ferdinand Graafland.
- Feuilletaan de Bruin, heer 94
- Fischer, heer 48
- Flore. Zie Florentina C.E. van Rechteren Limpurg.
- Fontein, student Reinhard 28
- Fortuin, dominee Cornelis 66
- Foulquiez, mademoiselle 83

- Franeker 68
 Frankfurt 29, 45, 47, 50, 53
 Pariser Hof (Stadt Parys) 47
 (Frankfurt)
 Roomsche Kyzer, de 53
 Wijdenbosch, de 45
 Frankrijk 22, 29
 Fransje. Zie Fransje Greve.
 Frauen Aurach 51, 52
 Fridagh, [heer/heren] 92, 93
 Friedberg 45
 Fritscher, Rath 48
 Fürst, heer 49, 50, 51, 52
 Gaeffier, Baron de 82
 Galois, predikant H. 86
 Garrit 35
 Gelder, huis De 65, 73-76, 83, 87, 89, 92
 Gen[e]doise, musicus/acteur 20, 62
 Genemuiden 65
 Genne 34
 Gennep, student Van 28
 Gerbolet, logementhouder 44
 Gerlach. Zie Gerlach C.J. van Massow.
 Gerner, huis De 34, 85, 91, 92
 Gerstenhausen 54
 Geuss, heer 50
 Gevers, A.J. 19
 ----, student Lieve 16, 20, 57, 58
 Gheesteren 90
 Giech, student Karel 52, 68
 Gier, [heer] De 81
 Giesen 45, 53
 Gils[t], student Floris (of Augustinus) van 62
 Gleij, madame 50
 Gluck, Hofrath 51
 ----, Hofrathin 51
 God (Jezus) 24, 32
 Goes, heer Van der 81
 ----, juffrouw Van der 56
 Gogh, student Bastiaan van 58, 61, 69, 82
 Goundler, professor 50
 Graafland (Hooft Graafland), Henriëtte 21, 22, 40, 41, 69
 ----, familie 27, 28, 29, 30, 41, 57, 58, 61
 ----, Ferdinand Folef (de oudste) 26-32, 34, 39, 43, 56, 64, 65, 69
 ----, [de jongste] 26
 ----, Hendrik Constantijn 26
 Gregoor (Grigoirs), dominee S. 66, 67, 84, 90
 Greve, Fransje 61, 62
 Griete 76
 Gronsfeld Diepenbroick, familie Von 12, 27, 49-52
 ----, gravin Von 16, 29
 ----, Lina von 15, 19, 25, 39, 59
 ----, Sophie von 16, 28-30, 34, 36, 50
 Grundler, heer 49, 61
 Gucks, heer 52
 Gijselaar, familie 40, 56-58, 68, 69, 72, 80
 ----, Trui (juffrouw) 18, 20, 28, 32, 39, 40, 56, 59, 65
 Haagsche Schouw, het (het Schouw) 16, 25-28, 30, 31, 64, 69, 70
 Haan, heer De 64
 Haarlem 16, 21, 22, 43, 65, 69, 82
 Hout, het 43, 69
 Haersolte, freules Van 32, 66, 89
 Hageman[n], mevrouw 60
 ----, professor Ed. 41, 60, 62, 71, 72
 Hakfort, [familie] 78
 Hallers, [familie] 50
 Halteren, Annette van 38, 42, 43, 58, 60, 62-65, 71-75
 ----, Charlotte van (Lotjen) 16, 17, 19, 20, 22, 25, 27, 28, 32
 ----, familie Van 17, 18, 21, 26, 27, 36-40, 43, 56-59, 61-65, 67, 69-72, 80, 82
 ----, heer Van 37, 43, 69, 72, 75, 82
 ----, mevrouw Van 15, 43, 60, 62-64, 67, 69
 ----, student Van 15, 25, 60
 Hambroick, freule Van 83
 ----, [heer] Van 80-82
 Hamford, freule 81
 Hammer, Hofrath 48
 Haren, freule Van 81
 ----, Magdalena Adriana van (Gravin van Hohenlohe) 80
 Harling, juffrouw 15, 27
 Hartung, doctor 53
 Hasselt 23
 Hasselt, Maria Robertina Bernardina Johanna van 16
 Hastings, juffrouw 40
 Hattem 74
 Hatzfeld, Gravin van 81
 ----, Prins van 81
 Haijting, familie 24
 Hazenberg, drukker 70
 Heidelberg 7
 Heeckeren
 ---- van Nettelhorst, Adolf Jacob Hendrik Willem (Willem) van 7, 17, 18, 35, 36, 76, 83, 84, 88
 ---- van de Heest, Adolf Jacob Jan Arnold van 23
 ---- van Waliën -Van Heeckeren, Adriana Luthera Agnes Lubbertina van (vrouw, Lulu) 35, 36
 ----, Caroline van (tante) 23, 55, 78, 86, 87
 ----, Charlotte Elisabeth Jeanette Walburg van 81
 ---- van de Heest, Coos van 24, 36, 78
 ---- van de Heest, Dolf 55
 ---- -Van Rechteren Limpurg, Elisabeth Reinira Johanna van (moeder, Mama) 8-19, 22, 24, 27, 29, 33, 34, 37, 38, 41, 43, 48, 49, 51-53, 55, 56, 65-67, 73, 75, 77-80, 84-88, 90-93
 ---- van Nettelhorst, Evert Christiaan Carel Willem van 24, 54
 ---- van Waliën, Evert Ludolph van 36, 78
 ----, familie Van 14, 55
 ---- van Overlaar, Frederik Jan Willem Robert van Heeckeren (Grootpapa, Grootvader) 15, 23, 24, 34, 58
 ---- van Waliën, Godert Philip Cornelis van 24
 ----, (Gouverneur) 65
 ----, Isabelle Carolina van (tante) 14, 17, 20, 23, 24, 33, 34, 36, 38, 55
 ---- van Nettelhorst, Adolf Jacob Hendrik Willem van (Jac) 92
 ---- van de Heest, Jacoba Wilhelmina Anna Maria van (Coos) 23
 ---- van Nettelhorst, Jane van 36
 ---- van de Cloese, Jeanette Jacqueline Pompée van 36
 ---- van Nettelhorst, Karel 35
 ---- van de Cloese, Lodewijk van. (Kloese, Opperhoutvester) 10, 11, 22, 36, 39, 40, 55, 57, 80, 82
 ---- van Nettelhorst, Louise Wilhelmina Henriëtte Caroline van 24, 36
 ---- van de Heest, Mauritz Carel Georgh Willem van 23
 ----, Van (de Ontvanger) 36
 ----, Van (de Oversten) 24, 64
 ---- van Marhulsen, Pieter Reinhard Johan Wild van (Rynt) 23
 ---- van de Heest, Sophie Jeannette Reinira Judith van 23, 24, 55, 78
 ---- van de Cloese (Kloese), student van 58, 72
 ----, W.A.M. van 23
 ---- tot Rhaan, Willem Robbert Jan Walraven van (oom Willem) 10, 11, 16, 21, 22, 23, 54, 55, 65, 76, 77, 86, 87, 88, 93
 ---- heer van Batingen 92
 ---- van de Cloese, Van (zoon) 10
 Heek, Van 44
 Heerde 93
 Heerd[e], Graaf van 89
 ----, heer Van 9, 74
 ----, mevrouw Van 65-67, 73, 84, 89, 90
 Heest, huis De 24, 36, 78
 Heidelberg 47
 Heiden, [heer] 80, 82
 Heider, [familie] 81
 Heile 94
 Heim, heer 50
 Heine, mademoiselle 51
 Heister, student 13, 14
 ----, studenten Felix Engelbertus Rutgerus en Jusephus Eugenius Jacobus 12, 13, 16, 18, 21, 29, 30
 ----, de jonge 26
 Heldevier (Heldewier), Charles 17, 28
 ----, familie 13, 16, 17, 21, 22, 25-29, 31, 32, 39, 40, 56, 61, 64, 67
 ----, heer 28
 ----, Jane (zus, juff.) 16, 17, 18, 21, 25, 26, 27, 31, 37, 39, 40, 42, 55, 56, 64, 82
 ----, (de jonge) 16, 17
 ----, mevrouw 13, 27, 28
 Helmers, Jan Fredrik 21
 Helmich, familie 88
 Helmrich, heer 49
 Helwier 20
 Hemberg, student 71

- Hemert, student Reinder Willem van 37,
38, 58-63, 66, 70, 71, 82, 87
- Hendrik 87
- Henriëtte. Zie Henriëtte Graafland.
- , ([dienst]meisje) 36
- Henrij 58
- Hensler, K.Fr. 82
- Hergstraten, D. 25
- Hertele, juffrouw 25
- Herzebroek 44, 54
- Herzogen Aurach 52
- Hesseling, dominee 85, 86
- Hessen 44
- Hessen-Darmstadt 46, 47
- Heuil, [student] Den 40
- Heuk[e]lom[s], [heer] Van 82
- , mevrouw Van 82
- , student Jan Pieter van 18, 20, 38, 59,
60, 67, 69-71
- Heusden, student Antonij Joannes
Martinus van 63
- Heijden, familie 80, 81
- , [heer] 80
- Heyden Rheinestein, [heer Van] 39
- Hiddinga, student 59
- Hildebrandt, heer 50
- Hillegom 43, 69
- Himwegen 29
- Hinlopen, heer 32
- Hobeke, juffrouw 74
- Hoboken, familie 84
- Hoefhamer, student Henricus Gerardus
13
- Hogendorp, student Willem (of Dirk) van
57, 67, 68, 70, 71
- , de kleinste freule Van 81
- , de grote freule Van 81
- , heer Van 64
- , juffrouw Van 63
- Hoff[er]man, Luise 5
- , heer R. 12, 30, 43, 49, 68, 92
- , officier 25
- Höfkes (Hofkes), heer L. 77, 86, 93
- , de oude 86
- Hohenlauten, heer 16
- Hohenlohe, mevrouw Van 64, 82
- , Prins van 48
- Hohenlohe-Kirchberg, Augusta Eleonora
zu (tante) 45, 47-49, 51-53, 73, 76,
93, 94
- , Christian Carl Friedrich zu 48
- Hohenlohe-Langenburg, Frederik Ernst
graaf van 80
- , Fürstin Von 52
- Holland 35, 45, 48, 76
- Hollebeek, Margaretha Catharina (vrouw
van de jonge Van Dedem) 33
- Hollenstein, Graaf 52
- Holman, heer 50
- Holten 76
- Holt[h]en, familie Van 88
- , mevrouw Van 34, 84
- Holzendorf 44
- Holzhausen 54
- Hoogstadt, dominee 55, 77
- Hoogenstraten (Hoogstraten), student Jan
Hendrik 40
- Hoogvliet, student Jan Marcus 57
- Hope, [familie] 80, 81
- Hosser, heer 75
- , mevrouw 75
- Houten, officier Van den 69, 82
- Hoyer (Hoyink), student Gerrit 57, 71
- Hubach, juffrouw 72
- Hüber[t], mevrouw 24
- , student Cornelis Ulrich Jan 27, 28,
31, 34, 42, 56, 57, 68
- Hubrechts, familie 15, 18, 43, 58
- , heer 21, 58, 82
- , mevrouw 43
- Hutchinson (Hudsonson), student William
29
- Hüle, [heer] 85
- Huno, [acteur of schrijver] 25
- Huijter, [heer] 20
- Inlquin, [student] 30
- Isenburg-Philippseich, Philippine Sophie
Ernestine von 48
- Ittersum tot Relae, heer Van 85
- Jacobsen, heer 93
- Jacobi, student 43, 56, 61-64, 69, 72
- Jacqueline. Zie Jacqueline C. van
Balveren.
- Jägersberg 44.
- Jan 42
- Jan. Zie Joan P. Sloet tot Tweenijhuizen.
- Jane. Zie Jane Heldevier.
- Janna, rentmeesters vrouw 87
- Jeannette. Zie Jeannette van Knobelsdorff.
- Jeune, mevrouw Le 10-12, 15, 25, 26, 28,
31, 32, 37, 38, 58, 62, 68
- Joël, heer 9
- Joker, [student] 26
- Jongh[e], heer De 20, 22, 72, 81
- Joubert, student Josua Andreas 30
- Julin, [student] 68
- Kaathoven, student Cornelis van 11, 17
- Kale Bet 60
- Kaleveld, erve 34
- Kalhoven, [student] 30, 32
- Kamp, Baron de 35
- Kampen 36, 76, 83, 86
- Grote Kerk, de 86
- Roomsche Kerk, de 86
- Stadhuis 86
- Kampen, heer Van 70
- Karbach, D. 50
- Karel 52
- Kassel 44, 52, 54
- Katwijk, familie 40
- Ke[e]sel, professor Dion. God. van der
11-13, 15, 22, 25, 26, 32
- Keller, admiraal 30, 31
- , student Frans 18, 21, 30, 32
- Kempener, student Jacob Mattheus de
22, 58
- Kemper, mevrouw 55, 82
- , professor Jo. Melch. 11, 15, 17, 19,
21, 22, 37, 40, 61, 68, 82
- Keppel 78
- Keppel, heer 82
- Kerchem, juffrouwen Van 31
- Kerchweihe 51
- Kerman, dominee 37
- Kerst, freule 33
- Kertzenstein 49
- Keurvorst van Würzburg 48
- Kievel[e], [heer] 33, 34
- Kirchberg 45, 48
- Kist, student Florentius Cornelis 10, 56,
57
- Kleef 91
- Kleinhof, professor 68
- Klepperman, student B. 60
- Klinger, heer 49
- Kloese. Zie Lodewijk van Heeckeren van
de Cloese.
- Kluit, freule 31
- , student Hendrik Sautijn 56
- Knappert, student Adrianus (of Laurentius)
56, 70
- Kneppelhout[s], mevrouw 82
- , [student] 27, 58
- Knobelsdorff, familie Van 74, 75, 84, 90,
91
- , Frederik Willem Adriaan Karel
(Fritsje) van 83
- , Friedrich Wilhelm Ernst van (vader)
73
- , Jeannette van (freule) 8, 40-42, 59,
62, 63, 65, 66, 69, 73-79, 83-94
- -Van Dedem, mevrouw Van (moeder)
65, 66, 73-76, 83, 84, 89, 90
- , Willem Anthon Adriaan Constantijn
van (Antoin[ne], zoon, broer) 73-76
- Kobus, student Jan Christiaan 71
- Koeken, [heer] 83
- Ko[o]ck, student De 56, 67, 71
- Koopman, student 13
- Kop[s], student L. 18-20, 27, 28, 32, 37,
38, 40
- Körner, Theodor 21
- Kotzebue, August Friedrich Ferdinand von
11, 49, 50
- Kotzhausen, Matthew 18, 26, 30, 31, 56,
64
- Koukerk 28
- Kratz, [meubelverhuurder] 46
- Kreilsheim, mevrouw Von (frau) 52
- Kruif[f], Cateau de 21, 63
- , heer De 61
- Kruis, heer 93
- Kruisen, [familie] 86
- Küchler, ritmeester 46, 47, 53, 60
- Kuipers, doctor 82
- Kun, Cornelia Maria Petronella van der.
Zie mevrouw Van Bommel.
- Kün, mevrouw Van der 79
- Küvel[l], Domenheer 34-37
- Laareij, [heer] 80
- Laarman, mevrouw 31
- Laathoven. Zie Kaathoven.
- Laer, [heer] 34
- Lamberts, Doedo J. (rentmeester) 54, 55,
85, 90, 93
- , de jonge 90
- Lammers, heer 85
- Lampert, secretaris 48, 49, 53
- Lamprecht, heer 49, 52

- Lamsweerde, student Josephus Joannes Gerardus Franciscus (of Franciscus Wilhelmus) van 57
- Lang, Dorette von 11, 14-17, 24, 27, 28, 35, 36, 39, 49, 59
- , familie Von 49-51
- , mevrouw Von (frau) 49-52
- , Therese von 49
- Langenburg, Ernst von 52
- Langenfels 52
- Lans, juffrouw 38
- Lapadoce, student 61
- Laster [student] 21
- Lau, student Joannes Gerardus la 56
- Leemcule, huis 55, 76, 91
- Leeuw, juffrouw Van de 16
- Leeuwe (Leuw), Truitje 62, 63
- Lehrbach, Graaf van 47
- , Gravin van 46
- Leibold, heer 51
- Leiden (stad) 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 22, 24, 25, 26, 30, 32, 37, 38, 39, 42, 43, 46, 55, 59, 60, 67, 69, 72, 75, 76, 79, 80, 82, 87
- Breestraat 10, 20
- Burcht, de 12, 21, 27, 28, 39, 40, 57, 58, 59, 62, 63, 67, 69, 71
- Galgen water, het 16
- Gouden Leeuw, De 9, 10, 11
- Haagse Woerdsport 28
- Hooglandsche Kerk 25
- Hoorn, den 30
- Leidens Wal[1] 60
- Luthersche Kerk 27
- Paauw, De 58, 70
- Pieterskerk 12, 29
- Rapenburg, het 17, 56
- Remonstranten Kerk 27
- Ruïne, de 20
- Spanjaardenbrug, de 28
- Stadhuys, het 10
- Vliet, het 10
- Warmonder-Hek, het 30, 56, 68, 71
- Zwijnschoofd, het 28
- Leiderdorp 28
- Leidschen-Dam 29, 31, 37, 69-72
- Leipzig 7, 9
- Lenep, heer Van 79, 85, 86
- Leuvenum (Leuvern) 9, 55
- Lewe, Edzard Jacob van 16, 68
- Leijden, [familie] Van 81
- Lichtenau 44, 54
- Lichtmis, herberg 88
- Lieclama (Liclama, Liclama) à Nijholt, student Augustinus Georg 26, 32
- Lieve. Zie Lieve Piek.
- Lina. Zie Lina von Gronsfield
- Diepenbroick.
- Lina 24
- Linde tot Oldenaller, freule Van 55
- Linde, [student] 83
- Lindenhof, [heer] 83
- Lind[t] van Hemmen, freule 38, 58
- Lippe-Detmold, Herman de la 19, 24, 25, 30, 35
- Löben Sels (Löben, Sels), broer van 69
- , (broer van mevrouw Van Halteren) 62
- , broers van 38
- , heer 55
- , mevrouw Van 55, 62
- , student Maurits Jacob van 22, 27-31, 37, 38, 39, 41-43, 55-59, 61-64, 67-71, 80, 82, 90
- Lochem 24, 55, 77, 78
- Lodewijk I, groothertog van Hessen-Darmstadt 46
- Lodewijk Napoleon (koning van Holland) 35
- Loevenich, freule Van 50
- Lömern 25
- Londen 44
- Londrillion, [student] 31
- Loo, paleis Het 35, 83, 93
- Loo, [heer] Van 35
- Loots, Cornelis 25
- Louise [Plettenberg?] 23
- Luise 42
- Lulofs, dominee J. 79, 86, 93
- , Petronella Suzanna Helena 36, 78
- Lunckenbein, heer 50
- Luusman, student 29, 63
- Luzac, heer 82
- , juffrouw 57, 82
- , student Cornelis Joannes 29
- Macleod, familie 85
- , heer 84, 91
- , mevrouw 75, 91
- Macré, juffrouw 64
- Manderen 90
- Manna. Zie Manna Roosendaël.
- Marburg 18, 44, 53, 54
- Marcus, heer 15
- Marcus, evangelist 26
- Marens, [heer] 26, 27, 33, 34
- Markel 36
- Markt Einersheim 48, 49, 52, 94
- Marle, Christoffer Willem van 33, 36
- , familie Van 33, 55, 92
- , H.H. van 33
- , heer Van 76
- , student Van 59, 60, 67
- Marsché, Corniletje de 19
- Martini, heer 49, 52
- Martijn, vriend 28
- Massow (Massou), Elisabeth Wilhelmina van (Bet) 8, 18, 21, 22, 31, 38, 40, 41, 57, 58, 70, 82
- , familie Van 12, 14-17, 19-22, 25-29, 31, 32, 37-43, 55-65, 67-72, 80, 82
- , student Frederik van (de jonge, de Groene) 14-16, 56
- , student Gerlach Cornelis Johannes van 15-19, 21, 26, 28, 31, 32, 39, 40, 42, 43, 58, 67-69, 93
- , Godefridus van (Van Massow, Mynheer) 12, 14, 56, 86
- , juffrouw Van 14, 21
- -De Vignon, mevrouw Van (vrouw) 12, 26, 27, 32, 37, 40, 56, 64
- Maurer, madame 51
- Maijer, heer 18, 50, 52
- Meer-en-Dorp 69
- Mehmel, heer 49, 50
- Meppel 94
- Meteren, student Van der 70
- Metscher, heer F.A. (hospes) 10, 28, 33, 34
- Metselaar, [student] 56
- Meuleman, [heer] 84, 90
- Meulen, heer Van der 18, 20
- Meurs, Pauw 81
- Meij, [heer] Van der 58
- Meynier, heer 50
- Mimette, serviteuse 14
- Minette 20, 62, 83
- Modderman, mevrouw 64
- Molenaar, student Johannes 13, 27
- Morpheus 44
- Morre, huis Het 35
- Mozart, Wolfgang Amadeus 46
- Muck, heer 92
- Mulder, student Nicolaus (of Barend of Antonius Henricus) 12
- Mulert, Anna Petronella 37
- , familie 37, 55, 78, 93
- -Omvals, mevrouw 36
- Müller, [heer] 90
- Munchhausen, Adolphina Cornelia Juliana van. Zie mevrouw Van Pappenheim.
- , zusters Van 73
- Münch-Sontheine 52
- Munster 44, 54
- Koning van Engeland, logement 44
- Naew: freule 24
- Nagel, zwaardveger 47
- Napoleon 8, 22, 24, 25, 29
- Nauta, [student] 22, 27
- Nederenburg, heer 56
- , mevrouw 64
- Nederland 22
- Nedomburgh, mevrouw 21
- Nepveu, officier 11
- Ness, student Van 60
- Nettelhorst, huis 36, 55, 77, 78
- Neukirchen 44, 54
- Neurenberg 51
- Neurenburgerwald 50
- Neustadt 49
- Niedinger, mademoiselle 51
- Niemsdijk, [heer] 79
- Nierveen 85
- Niethammer, heer 51, 52, 55
- Nieuwe Rijn, de 12
- Nieuwe Veer, het 34
- Nieuwleusen 36
- Nilant, Flore 74, 84
- , heer 91
- , Lambertus 35
- , mevrouw 91
- Nobel, heer 91
- , mevrouw 91
- Noël, heer 67
- Noorddeurningen, huis 77
- Noord-Holland 69

- Nora, nicht 66, 79, 84
 Nova, Magteld 23
 Nurmberger, heer 49
 Nijenhuis, huis 73
 Nyereest 90
 Nyhof, heer 93
 Nijkerk 9, 25, 55
 Nijmegen 31
 Nijvenheim-Bentinck, mevrouw Van 80
 Obstbärble 50
 Okkershausen 45
 Oldebroek 35
 Olden, [student] Van 58
 Oldengaerden, huis 88
 Oldenhof, huis Den 89
 Oldenzaal 54
 Oldruitenburg, huis 89
 Oldruitenburg, Heer van 89
 Omgroeve, juffrouw 20
 Ommen 78
 Mole, De 78
 Omvals, Dete 36
 ----, (mevrouw Mulert) 36
 ----, (zus) 36
 Oolde 23, 24, 78
 Oom Frederik. Zie Frederik R.B.R. van
 Rechteren Limpurg.
 Oom Willem. Zie Willem R.J.W. van
 Heeckeren van Rhaan.
 Oosterzee, [heer] 30
 Op de Hoef, student 60
 Opel, Landgraaf 49, 51
 Optenoord, familie 54, 55, 78, 79, 85, 86
 ----, heer 44, 54, 93
 ---- Van Pallandt, mevrouw 54, 85
 Oranje-Nassau
 ---- van Rusland, Anna Paulowna van
 61, 63
 ----, Frederik van (prins van Oranje) 80,
 81, 92
 ----, Frederik George Lodewijk van
 (kroonprins) 31, 61, 63, 80, 81, 92
 ----, Frederika Louise Wilhelmina van
 (Prinses van Brunswijk, hertogin) 10,
 36, 80, 81
 ---- van Pruisen, Frederika Louise
 Wilhelmina van (koningin) 92
 ---- van Pruisen, Frederika Sophia
 Wilhelmina van (prinses douairière)
 80, 81
 ----, Louise van 48
 ----, Van (oude) 80
 ----, Prinses van 37, 79
 ----, Willem van (stadhouder Willem V)
 10, 80
 ----, Willem Alexander Paul Frederik
 Lodewijk van (1817-) (kind) 63
 ----, Willem Frederik George Lodewijk van
 (Willem I, prins, erfprins, koning,
 Zijne Majesteit) 9, 13, 14, 21, 22, 32,
 52, 80, 81, 87, 92
 Oss, heer 61
 Ossendorf 44, 54
 Overlaar, huis 9, 14, 23, 24, 31, 34, 36,
 54, 55, 77, 88, 89, 93
 Overijssel 46, 72, 73, 79
 Oude Rijn, de 12
- Pabst, freule 81
 Paderborn 44, 54
 Paes, [student] 32
 Pagenstecher, heer 77, 79, 86, 93
 Paleando, familie 43
 Pallandt, Emelie van 54
 ----, familie Van 69
 ----, heer Van 82
 ----, Jeannette van 54, 75
 ----, Van. Zie mevrouw Optenoord.
 Palm, professor Johannes Henricus van der
 26, 30, 64
 Palthe, [heer] 83
 Pancras, heer 14, 20
 Panhuis, heer Van 83
 Pappenheim, Lize Van 23
 ----, dochter Van 73
 ----, Ludwig Heinrich Christian van 73
 ---- -Van Munchhausen, mevrouw Van
 23, 73
 ----, nicht Van 92
 Parvé, mevrouw H. 85
 Parijs 24
 Paschewitz, heer 50, 51
 Paschurtz, heer 49
 Paspoort, student Marinus Cornelius 68
 Paters, madame Le 65
 Pauline. Zie Pauline M.A. van Bommel.
 Paulij, [heer] (Pauly) 35
 ----, juffrouw 19
 Pelkwijk, heer Ter 89
 Perglas, Oberhofmarchal Van 45
 Perponcher, heer 82
 Philipse[n], student Joannes Antonius 69
 Pflug, student Johannes Willem Jacob (of
 Carolus) 56
 Pie[c]k (Van der Voordt Pieck), Jan
 (broer) 26, 63
 ----, juffrouw 74
 ----, student Lieve 14, 19, 20, 22, 24, 26,
 29, 32, 35, 39, 42, 67
 Pimpel 32
 Pipers, heer 62
 Plaat, student Jacobus van der 56
 Plettenberg, Florentina Eleonora van
 (Flore) 23, 35
 ----, Frederik van 43
 ----, Louise van 23, 34, 66, 67, 84, 91
 ----, mevrouw Van 91
 ----, de oude freulen Van 23, 91
 Pluijgers, dominee Johannes A. 12, 19,
 25, 31, 62
 Pole, [familie] Van der 81
 ----, heer Van der 89
 ----, mevrouw Van der 81
 ----, Suse le 19, 64, 80
 Poll, student Henricus Mauritius van de
 57
 Pols, [heer] 10
 Pommen 30
 Pommern 12
 Poot, mevrouw Van 89
 Poulepé, Antjen 24
 Po[u]l[e]in, student 43, 55-58, 61, 63,
 68-71, 89
 Proper, [student] 71
 Pruimers, heer 85, 92
- Pui, mevrouw Du 20
 Putten 25
 Pypers, heer 55
 Quanjier, Jan Hendrik 7
 Quarles, heer 81
 ---- van Ufford, student Pieter Nicolaas
 69, 70
 Queijsen, [familie] 79
 Raalte 24, 55, 78
 Rabetele, mevrouw 81, 82
 Raed, heer J. de 35, 79, 86, 91, 93, 94
 Raepelhout, [heer] 56
 Raesfelt, Agnes Willemina Johanna
 Sophia van 75
 ----, Diendjen van 23, 75
 ----, [familie] Van 33, 67, 76, 78, 79, 91
 ----, freule Van 75, 84, 92
 ----, [heer] Van 33, 34, 66, 77, 91
 Ramaer, heer 89
 Randewyk, freule Van 40
 Rapiluez, [student] 18
 Rappard, student Fredericus Wilhelmus (of
 Johan Arnold Æmilius Willem) van
 36, 90, 91
 Rassen, Kammeraal 48
 Rau, (dochter, juffrouw) 18, 40, 62
 ----, mevrouw 61
 ----, professor Seb. Jo. Fulco 18
 ----, student Jacobus 37, 49-52
 Raupe, musicus 22
 Reburg, familie 16
 Rechteren, huis 10, 24, 33-36, 41, 43, 48,
 54, 55, 73-79, 85-88, 92-94
 Rechteren
 ----, Adolf van 48
 ----, freule Van 37, 92
 ----, Johan van 48
 ----, mevrouw Van 80, 82
 ----, nicht Van 80, 92
 ----, Sophia Carolina Florentina van
 (grootmoeder, Grootmama) 7, 15, 17,
 23, 55, 78
 ----, Sophia Clasina Maria van 60
 ---- van Appeltern, Van 32, 39, 56
 Rechteren Limpurg, Auguste Caroline
 Izabelle van (Caroline) 34, 37, 66,
 77, 86
 ----, Dorothea Wilhelmina Louise van
 (Dorette, Doortje) 17, 18, 22, 25, 29,
 35, 36, 39, 45, 48
 ----, familie Van 7, 8, 55
 ----, Florentina Carolina Elizabeth van
 (Flore, zus, zuster) 7-11, 13, 14, 16-
 20, 22-24, 26, 30, 33-37, 55, 61-65,
 67, 73-75, 77-79, 83, 84, 86-93
 ----, Frederik Lodewijk Christiaan van
 (vader) 7-9, 11, 13, 17, 22, 24
 ---- tot Noorddeuringen, Frederik Reinhart
 Burchard Rudolph van (broer, oom
 Frederik) 7, 16, 18, 45, 48, 49, 52,
 53, 73, 76, 77, 94
 ----, Willem Reinhard Adolph Karel van
 18, 20-24, 26, 29, 30, 33-36, 43-49,
 53, 56, 58, 89, 91

- Rechteren Limpurg Speckfeld, Adolph van 47, 52, 73
 ----, Carl Ludwig August van 94
 ----, Friedrich Ludwig van 73
 Reede, freule Van 20
 Reest, de 88
 Reitz, student 49, 50, 52, 59, 60
 Relae, huis 85
 Rendorp, [student] 58
 Rens, [student] 20
 Repelaer, student Ocker 12-14, 17-20, 22, 25-27, 30, 31, 40, 41, 43, 63, 67-69, 71
 Rhaan, huis 55, 73, 77, 90, 92, 93
 Rhederoort, huis 36
 Rheine 44, 54
 Rhemen, familie Van 15, 16, 18, 20, 21, 27, 39, 40, 43, 57, 60, 62-64, 68-70, 72
 ----, heer Van 15, 20, 21, 60, 64
 ----, mevrouw Van 15, 36, 58, 63, 64, 81
 Rhyn, officier Van 17, 20
 Rhynvregde, huis 29
 Ribbius, heer 76
 Riedesel, familie 13
 ----, mevrouw Van 46
 Riemsdijk, notaris 76, 77, 85, 90, 93
 Rietberg, heer 34
 Rive, dokter 55
 Rochus[sen], student Isaacus Jacobus 28
 Roemer, dominee 27, 28
 Roener, student 13
 Roest, juffrouw 91
 Röhner, Johann Carl 83
 Roo[c]k, student Gerard Johan Didericus de 13, 27, 40, 42, 57, 68
 Rookgat, herberg 't 88
 Ro[o]sendael, dominee 10, 24, 25, 34-36, 71, 75, 78
 ----, familie 36, 75
 ----, Manna 85, 89
 ----, mevrouw Van 80, 81
 ----, student Stephan 10-20, 22, 26, 28-32, 36, 37, 40, 41, 43, 55, 56, 59, 67, 71, 79, 84, 90, 92
 Roosjen 58, 92
 Rorik, [heer] 24
 Rorij van Paes 31
 Rosenburg, huis Het 35
 Rosenmerkel, heer 47
 Rothenburg 48
 Rousseau, Jean-Jacques 7
 Roveen 88
 Royer, [heer] 91
 Ruisens, student 13
 Rupe, Christian Friedrich 27
 Rijn, de 53
 Ryssen 76
 Rijx, officier 87
 Salentyn, [familie] 85
 Sam 21
 Sandberg, familie 85
 ----, heer 91
 ----, student Johannes Albertus 58, 62, 64, 65, 67, 68, 79, 83, 92
 ---- -Van Westerveld, mevrouw 79, 85
 ----, Samuel Johannes 89
 Sarengce, professor 31
 Sautyn, [student] 56
 Schaaf, student Joseph Gerard van der 56
 Schabruner, Sliepe 23
 Schacht, dominee 29
 Schauer, heer 50, 51, 53
 Scheltema, student Johannes Taco 10, 18, 21, 22, 31, 32, 34, 35
 Schenck, Frans von 53
 ---- zu Schweinsberg, Johann Carl von 18, 48, 49, 53, 54
 ----, Landrath Von 53
 ----, mevrouw Von (Vrouw) 53
 ----, Von (nichtje) 53
 ----, Overst-Lieutenant Von 53
 Scheveningen 42, 81
 Schimmelpenninck, (broer, de jonge) 69, 86, 92-94
 ----, freule 69, 72
 Schlosser, [heer] 84
 Schnurbein, vriend J. 12, 15-17, 19, 22, 26, 27, 30, 35-39, 42, 49, 50, 53, 59
 Schokland 65
 Schonstedt 54
 Schorer, student Petrus Nicolaus (of Jacob Willem) 18, 19, 63
 Schotland 41
 Schouwenburg, huis 35, 91
 Schrabruner, [heer] 23
 Schrautenbach, [heer] 46, 47, 53
 Schroten 88
 Schuilenburg, De 34, 36, 44, 55, 77, 79, 90, 91, 93, 94
 Schulenburg, Gravin van 81
 Schutte, heer 83
 Schweinsberg, huis 53, 54
 Seckendorff, mevrouw Von (frau) 50
 Segtsberg 54
 Seirp. Zie Seerp Brouwer.
 Sels. Zie Löben Sels.
 Sephen, [heer] Van 22
 Sevat, [heer] 24
 Seijden, [heer] Van de 16
 Shakespeare, William 12
 Sidonia, heer 15, 16, 19, 21, 30, 39, 50, 59
 Sieberg, familie 63, 64, 80
 ----, mevrouw 21, 26, 32, 61, 63
 ----, professor 16, 19, 20, 25, 26, 72
 Sichterman (Zigterman), heer 89
 Slingelandt, H. van 41
 Sinkel, griffier 77, 93
 Sipculo, klooster 90
 Sloed, acteur 21
 Sloedt, [heer] 91
 Sloet, Arend 34
 ----, C. 84
 ----, Lammert J. (rentmeester) 23, 36, 84
 ----, (de oude) 59
 ---- tot Oldruitenburg, Anthony 39
 ---- tot Tweenijhuizen, familie 79, 84, 89
 ---- tot Warmelo, Floris Willem 79, 83
 ----, [heer] 80, 81
 ----, J.W. 20
 ---- tot Tweenijhuizen, Joan Philip (Jan) 7, 11, 13, 15, 16, 19, 21, 22, 25, 27, 29, 34, 35, 38, 39, 42, 49, 50-53, 57-61, 65, 66, 67, 73, 78, 79, 83, 87-89, 93, 94
 ---- tot Marxveld en Lindenhorst, Reint Wolter 23, 89
 ----, mevrouw 39, 89
 ----, de jonge mevrouw 89
 ---- tot Warmelo (de jonge) 55
 ---- W. 82
 Slype, heer Van 34, 66, 68
 Smallenborg, mevrouw 71
 ----, professor Nic. 37-41, 43, 64, 71, 72
 Smit, mademoiselle 51
 ----, mevrouw 92
 Smollis, heer 49-51
 Snakkenbach, de 49, 52
 Soersel, [huis] 90
 Somer, heer 89
 Somme 67
 Sommerhausen 7, 19, 43, 47, 48, 52, 53, 62
 Adelmansvelden 48
 Ochsenwirth, den 48
 Sommerhausen Golhofen 48
 Sonnevile, student Leonardus (Lodewijk) de 37, 57, 62, 68
 Sonsbeek, [heer] 66
 Soof, student De 58
 Spaen van Schouwenburg, Adolf Pieter Carel van 35
 ----, familie Van 91
 ---- -Van Voorst, mevrouw Van 23, 35, 42, 64, 74
 Spaene, [heer] De 67
 Spek, heer Van der 17, 82
 Spessart, de 53
 Speyert van der Eyck, student 62
 Spiegel, heer Van der 80
 Spoolderberg, de 66
 Spijk, heer Van der 11, 20, 26, 40, 72
 Staal-Bijlandt, mevrouw Van der 80
 Stadelman, mevrouw 49
 ----, Rath 48, 49
 ----, zoon 49
 Stamford, freule Van 39, 81
 Staphorst 88
 Steengracht, mevrouw 81
 Stemberg, student Barend 67
 Stephan, Stephanus. Zie Stephan Roosendael.
 Stephanie 16, 19, 22, 32
 Sterninger, [heer] 49
 Stoop, student Petrus Adrianus 10, 12, 13, 30, 37, 42, 63, 68
 Stork, [student] De 22
 Straaten, heer Van der 77, 87
 Straatman, [herberg] 42, 71
 Stralen, student Hendrik Mossel van 63
 Stroinck, [heer] 86
 Stübner, heer 52
 Suchtelen, heer Van 81
 ----, [student] Van 58
 Suerman, professor 91
 Suriname 44

- Swam, juffrouw 86
 Swart, student Barend 22, 56, 71
 ----, student Jacobus Claudius (de kleine) 37
 Sytzama, heer 21
 Taaij, student 67, 83
 Tadema, [familie] 58
 Tak, student Marinus 19, 56-58, 61, 82
 Talme, [student] 67
 Tamine 42, 74, 91
 Taschewitz, heer 50
 Taxier, mevrouw 10
 Taijlor (Taylor, Tagl), student Josephus 18, 26, 59
 Teck, heer 51
 Temminck, heer 65
 ----, [student] 30
 Tengnagel, Emmerance 89
 ----, J.W. 22
 ----, Samme 89
 Tentem, student Van 59, 60
 Teremd, [student] 11, 27
 Terheino 76, 78
 Terluiten, heer 89
 Teschemaker, Joan 17-22, 24, 26, 28, 30, 33, 34, 37, 38, 41, 61, 82, 83, 92
 ----, mevrouw 41
 Thiel, mevrouw 86
 Thoeleman, heer 50, 51
 Thomassen, [familie] 55
 Thompson, student 69
 Thungen, heer 49
 Thuijl, mevrouw Van 69
 Til[l]eman, student Josephus Johannes 27, 31
 Timmerman, student Cornelius Antonius (J.) 13
 Tobias, [heer] 67
 Toisl., Freiherr von 47
 Tölecken, student 38
 Tollens, (dochter) 29
 ----, professor Hendrik 18, 26, 29
 Tommeer, [student] 68
 Tourquir, [heer] 26
 Trip, kapitein 30
 Truij. Zie Truij Gijzelaar.
 T[h]üssink, Ley 84, 86
 Tuijl, mevrouw Van 63
 Tweenijenhuisen, huis 89
 Twickel, mevrouw Van 81
 Tydeman, professor Hendrik Willem (of Meinhard) 10, 11, 13, 15, 18, 22, 25, 27, 38, 41, 60-64, 67, 68, 70-72
 Uffelen, student Van 57
 Uffenheim 48
 Upwich, student Willem Lodewijk van der 61, 68
 Urk 65
 Utrecht 9, 22, 25, 32, 37, 42, 43, 55, 58, 59, 67, 68, 71, 72, 78, 79, 83, 92
 Bak[ker]steeg, de 60
 Gijtenberk, [logementhouder] 37, 55, 67
 Veen, student Zacharius Henricus van der 29, 57, 58, 61, 62, 63, 64, 68, 70, 71, 81
 Veere, heer Ter 43
 ----, juffrouw 60
 Vegt, de 33
 Vegt, dominee Van der 93
 Venus, [student] 59
 Verbeek, student Albert Jan (of Lubbertus) 43, 71
 Ver[h]eul[l], student (Carolus Johannes Verhuell of Petrus Constantinus Vereul) 18, 55, 56, 68, 70
 Verkuil, heer 39
 Verleyt, student 10
 Verrijn Stuart (Verry), student Gerard 18
 Versluis, student Matthieu Corneille Etienne 19, 26, 56, 68, 69, 82
 Vetter, heer 93
 Videatur, student 13, 14, 19
 Vierhuis, het 34
 Vignon-Van Massow, Maria Catharina Frederika (de). Zie mevrouw Van Massow.
 Vilsteren 76
 Vischen, [heer] 93
 Vitringa, student Martinus Isac 71
 Vloten, student Willem Helenus van 13, 14, 25, 26, 27, 28, 42
 Volckel (Volkers), heer 50, 94
 Volvae, [student] 19
 Vondel, Joost van den 13
 Voordendag, Adam Leonardus 10, 11, 16, 19, 21, 22, 25, 31, 32, 39, 55
 Voordt Pieck, Van der. Zie Piek.
 Voorst (Voerst, Vöerst)
 ----, Antonia Coenradina Willemina Assuera van (Ante) 33, 34, 36, 67, 73, 74, 78, 92
 ----, Van (broer) 42
 ----, Caroline van 28, 31, 32
 ----, Coos van 75, 79, 85, 90, 91
 ----, Derk van 66, 87
 ----, familie Van 84, 87, 89, 90
 ----, Flore van 90
 ----, freule Van 34, 93
 ----, H. van [heer met vrouw] 35
 ----, [heer] De 23, 34
 ----, heer Van 33, 35, 42, 65
 ----, Luitenant Van 63, 68
 ----, Louise van 87
 ----, mevrouw Van 91
 ----, Van (moeder) 35
 ----, Sophie van 85
 ----, Sophia Philippina van. Zie mevrouw Van Spaen.
 ----, student Jan Jacobus van 62
 Voorthuisen 83, 91, 92
 Vorhinnen, student 13
 Vos, [heer] 35
 Vos van Steenwijk tot Dikninge, Carel de 88
 ----, Susanna Eleonora de 75
 ---- tot Oldenhof, heer De 89
 Vosma[e]r, student Isaac 11, 21, 27, 29, 58
 Vredenberg, mevrouw 26
 Vredenburg, [heer] 81
 Vries, juffrouw De 91
 Vriezenveen 67, 77, 86, 90
 Vrijdag, student Jan 34, 67, 73
 Waal, [heer] De 92
 Wabern 54
 Wachter, [heer] 47
 Wahrendorf 44, 54
 Wakker, student Jan Frederik 43, 71
 Wal[l], student Meinard Siderius van der (of Petrus Henricus) 12, 13, 17, 18, 20, 21, 25, 38, 41-43, 63, 67-71, 82
 Waldenfels, heer 49-51
 Walraven, student Didericus Antonius 37, 71
 Walré, student Petrus van 70
 Walter, [heer] 50
 Warmond 71
 Warners, heer J.H. 90
 Wassenauer, Maria Cornélie van (dochter) 81
 ----, familie Van 39, 80
 ---- Obdam-Van Heeckeren, Sofia Wilhelmina van 81
 ----, Henriëtta S. van 24
 ---- Obdam tot Twickelo, Jacob Unico Willem van 81
 Waterloo 31, 71
 Wedel, mevrouw Van (generalin) 45
 Weerselo 90
 Weert, [student] De 11
 Weichord, heer 52
 Weltz, familie 49
 Wendt, Baes. von 50
 ----, [familie Von] 51
 ----, Presidentin Von 50
 ----, mevrouw Von (frau) 49
 Wenzelmüller, componist 82
 Werst, juffrouw De 14
 ----, mevrouw Van 75
 Wessem, student Van 60
 Westenberg, (vader) 38, 57
 ----, student Jan 38, 42, 55-57, 62, 63, 67, 68, 84
 Westercamp, boer 88
 Westerholt, overste 91
 Westerveld, Aleida Johanna van. Zie mevrouw Sandberg.
 ----, [familie] Van 83, 85, 90
 ----, mevrouw Van 84
 Westrenen van der Pan, mevrouw Van 83
 Westüffeln 44, 54
 Wiag, [student] 18
 Wieckert, heer 52
 Wierden 76, 77
 Wierke, 't 90
 Wildeman, heer 85, 94
 ----, mevrouw (Vrouw) 85, 94
 Willem. Zie Willem R.A.K. van Rechteren Limpurg.
 Winterhausen 49, 53
 Wintgers, juffrouw 14
 Woerden 9, 60
 Wolle, doctor 51
 Wormer, familie 63
 ----, Lot 60
 Wüffort, heer 49, 51

Würzburg 47, 48, 52, 53, 73
 Swaan, de 47, 53
 Wijck, [heer] Van 65
 ----, mevrouw Van der 67, 85
 Wijhe 83
 Wijhe, heer Van 89
 Wijk, de 88
 Wijk, huis De 91
 Wyngarten, [student] Van de 30
 Wijnpers[se], juffrouw Van de 18
 ----, student Cornelius Adrianus van de (of
 Dionisius) 11, 57
 IJpeij, professor 68
 IJske, [heer] 80
 IJssel, de 36, 74, 89
 IJsselmuiden 86
 IJsselmuiden, [heer] 24
 IJvoi, heer 82
 Zederturtz, heer 38, 39
 Zed[t]witz, heer 36, 50
 Zehrer, heer 50
 Zeist 60, 83, 92
 Zelm, hospes 60
 Ziegenb. professor 22
 Zobel, freule Van 73
 Zore, mademoiselle 51
 Zuid-Duitsland 7, 9
 Zuid-Nederland 22
 Zutphen 24, 36, 78
 Kroon, de 78
 Zutphen, heer Van 15
 Zwaluwenburg, huis 35
 Zwartewater, het 33
 Zwolle (stad) 7, 9, 11, 12, 23, 24, 32-37,
 41, 43, 55, 65, 66, 74-76, 78, 79, 83,
 86, 89-94
 Bethlehemsche Kerk 66, 84
 Broerenkerk 67
 Dieserstraat 66, 90
 Grote Kerk, de 90
 Hanekamp, de 87
 Katerveer (Grote Veer) 66, 74
 Kolfbaan, de 90
 Markt, de 84
 Nijromen 89
 Prauwenstraat 65
 Weselanden, de 74
 Wipstrik 87
 Wipstrikerallee 87
 Zurge, Ter (Zweige, Zwege, Zwegel)
 9, 24, 37, 55

Eerder is in deze serie verschenen:

1	DIERBARE LAURA Brieven van Rudolf Sandberg 1823 – 1830	14.-
	1997	
2	HOOGH WEL GEBOREN HEER EN NEEF Brieven van de patriot Adolf Warner van Pallandt tot Zuthem 1782 – 1787	8.-
	1998	
3	NAAR PARIJS Een reisverslag van enige Zwolse heren naar de Franse hoofdstad in 1777	7.⁵⁰
	1998	
4	LIEVE NAATJE Brieven van Elsje Feith aan Naatje Siertsema, en andere familieleden	8.⁵⁰
	1998	
5	EENE REYSE NA VLAANDEREN EN BRABAND Een reisverslag van Lambertus Nilant uit 1768	8.⁵⁰
	1999	
6	AEN ALLE VRINDEN MET RESPECT Correspondentie van familie Nilant 1698 - 1762	9.-
	1999	
7	VAN FOLIO TOT DUODECIMO Negen particuliere Zwolse bibliotheken	10.-
	2000	
8	VERLOREN HUISELIJK GELUK Gedichten en overpeinzingen 1795 - 1817	7.⁵⁰
	2000	
9	BANKROET Van Johan Willem Simon baron van Haersolte 1810	17.⁵⁰
	2001	

10	GELIEVE HET DAER HEEN TE DIRIGEREN... De brieven van Willem V aan Arend Sloet tot Tweenijenhuisen 1771 - 1785	9.-
	2001	
11	ALLER TREFFENDST EN STOUT De huwelijksreis van J.C. baron van Haersolte naar Duitsland, Zwitserland en Italië in 1837	6.-
	2002	
12	BROEDER IN APOLLO Brieven en alba amicorum van Zwolse dichters 1800 - 1840	12.-
	2003	
13	EEN GROTE TOUR Hendrick Jordens in Engeland, Frankrijk, Zwitserland en Duitsland 1684 - 1685	10.-
	2003	
14	LEVENSBERICHT De autobiografie van J.F. Serrurier 1771 - 1844	11.-
	2004	
15	EEN HEELE COURANT De correspondentie van de familie Bangeman 1804 - 1881	11.-
	2004	
16	REISEBOEK Vijftien reisverslagen van de jonge graaf van Rechteren Limpurg 1804 - 1813	8.-
	2005	
17	DE GEWIGSTIGSTE GEBEURTENISSEN Het studentendagboek van Adolph F.L. graaf van Rechteren Limpurg 1814 - 1817	12.-
	2005	

OVERIJSSELSE HANDSCHRIFTEN

Streng, Woesterweg 5, 8162 RW EPE
T 1451216 **M** jcstreng@planet.nl **W** strenghansenpublicaties.nl